

ISSN 0859-1040

วารสารทางวิชาการ

ราชภัฏกรงแก้ว

ปีที่ 14 ฉบับที่ 24 / 2550

จันทรา

วารสารวิชาการ
ราชภัฏกรุงเก่า
ปีที่ 14 ฉบับที่ 24 / 2550

ISSN 0859-1040

วารสารวิชาการ

ราชภัฏกรุงเทพ

ปีที่ 14 ฉบับที่ 24 / 2550

เจ้าของ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ที่ปรึกษา อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ และนักศึกษา

รวมทั้งบุคลากรภายนอก

เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

เพื่อส่งเสริมภารกิจทางด้านวิชาการที่มีต่อสังคม

บรรณาธิการบริหาร

รองศาสตราจารย์สุวิทย์ เทียรทอง

ผู้ช่วยบรรณาธิการบริหาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันทนี แส่นักดี

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนันต์ รัตนพานุศร

กองบรรณาธิการ

นางสาวนงลักษณ์ แซ่มชาติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพัฒน์ จันทศิริ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพร สุขวิเศษ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตนา รักสกุลพานิชย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์เพ็ญ คล้ายมุข

นายจำลอง ศรีสง่า

นางอรุณญา จงกลรัตน์

นางสาวธราภรณ์ สถาปิตานนท์

นายสมชาย สุนทรวิทย์

นางทัศนีย์ ทองมาก

ปก-ศิลปกรรม-รูปเล่ม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิพนธ์ ทวีกาญจน์

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

โทร/โทรสาร 0-3532-2950

คอมพิว นางนุชจรี เกาเพิ่ม

เนื้อหาสาระและทัศนะในวารสารวิชาการราชภัฏกรุงเทพ
เป็นหลักการและทัศนะของผู้เขียนและผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน
กองบรรณาธิการและมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วยเสมอไป

บทบรรณาธิการ

เป็นความจริงที่ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า “ถ้าขาดน้ำก็ขาดชีวิต” เพราะชีวิตทุกชีวิตไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ หรือพืช ดำรงชีวิตอยู่ได้ เพราะอาศัยน้ำเป็นส่วนสำคัญในการดำรงชีวิต

น้ำที่มนุษย์ใช้บริโภคและอุปโภค คือ **น้ำจืด** (น้ำเค็มที่อยู่ในทะเลและมหาสมุทรใช้บริโภคและอุปโภคไม่ได้ นอกจากต้องกลั่นให้เป็นน้ำจืดเสียก่อน)

น้ำจืดเกือบทั้งหมดเกิดจากฝนที่กลั่นตัวมาจากเมฆหรือหิมะที่ละลายไหลลงมาจากยอดเขาหรือที่สูง ทำให้เกิดลำธารและแม่น้ำ ปลายทางของน้ำคือไหลออกทะเลหรือมหาสมุทร

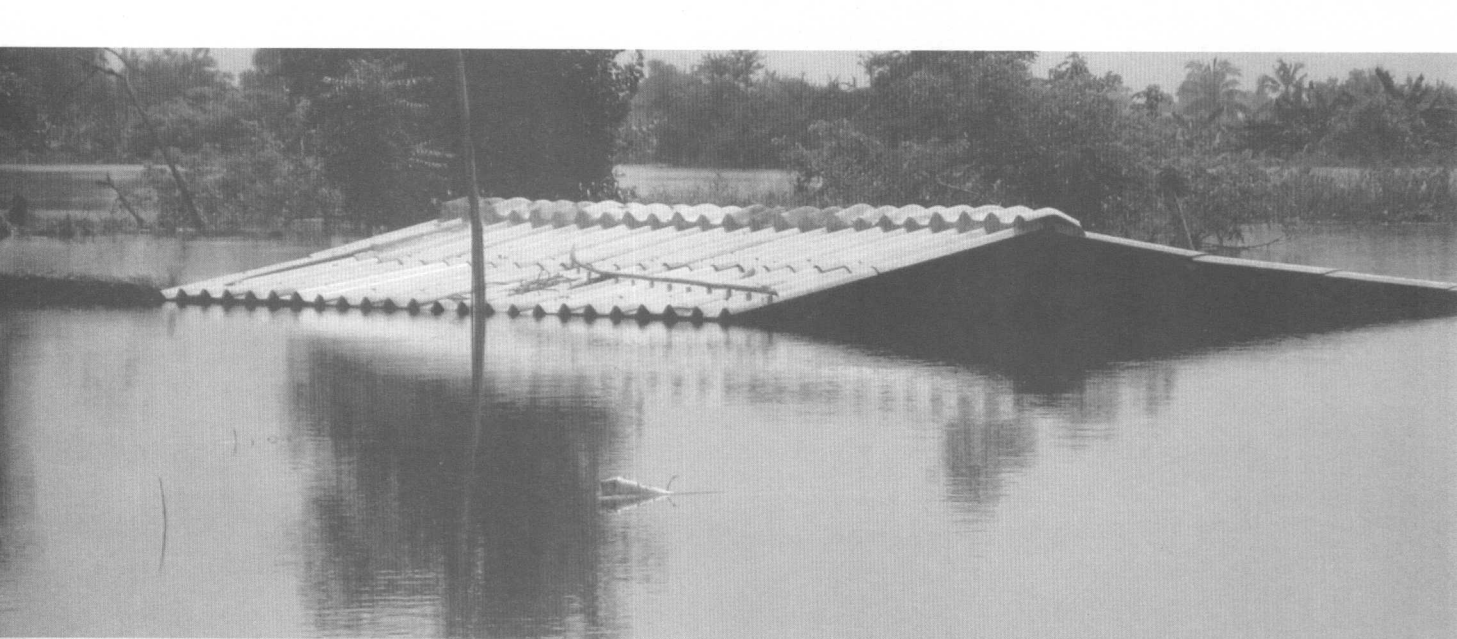
ประเทศไทยอาศัยน้ำจืดจากฝนเพียงอย่างเดียว เพราะประเทศไทยไม่มีหิมะ

ฝนที่ตกในประเทศไทยมีลักษณะกระจุกตัวมากกว่ากระจายตัว ที่ใดที่มีป่าหนาแน่นและเป็นบริเวณกว้าง จะมีความชุ่มชื้นสูง มีเมฆก่อตัวหนาที่บ พร้อมจะกลั่นตัวเป็นฝน ฝนจึงตกอย่างสม่ำเสมอ เช่น บริเวณภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออก ส่วนบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ฝนตกน้อย เพราะว่าป่าไม้ถูกทำลาย ฝนจะตกหนักต่อเมื่อมีดีเปรสชันเข้า ส่วนบริเวณภาคกลางฝนจะตกปานกลาง

ปรากฏการณ์ที่ผ่านมา เมื่อฝนตกอย่างหนักและมีปริมาณมากในภาคเหนือ น้ำก็จะไหลลงสู่ที่ต่ำอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดน้ำท่วมในหลายจังหวัดทางภาคเหนือ เช่น เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน พะเยา อุตรดิตถ์ ฯลฯ

น้ำที่ไหลจากภาคเหนือจะไหลลงสู่แม่น้ำ **ปิง วัง ยม น่าน** แม่น้ำทั้งสี่สายไหลมารวมกันที่ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ เป็น**แม่น้ำเจ้าพระยา**

แม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านจังหวัดนครสวรรค์ ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี กรุงเทพฯ และสมุทรปราการ

แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแม่น้ำที่อยู่บนพื้นที่ระดับต่ำ เมื่อน้ำไหลผ่านจำนวนมาก ไหลลงทะเลไม่ทัน น้ำจึงเอ่อล้นท่วมสองฝั่งแม่น้ำ จากนั้นน้ำก็จะกระจายไปทั่วทุกพื้นที่ที่มีระดับต่ำ ทำให้เกิดน้ำท่วม

น้ำท่วมจึงเป็นอุทกภัย เป็นมหันตภัยอย่างใหญ่หลวง ใครไม่เจอ จะไม่รู้ น้ำท่วมใหญ่ปี พ.ศ. 2538 เกิดขึ้นกับคนไทยเกือบทั่วทั้งประเทศ ส่วนน้ำท่วมในปี พ.ศ. 2549 จังหวัดอ่างทองเป็นจังหวัดที่เจอน้ำท่วมหนักที่สุด อย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน น้ำท่วมเป็นแรมเดือน สร้างความเสียหายอย่างใหญ่หลวง

ประเทศไทยไม่มีทางหลีกเลี่ยงอุทกภัยได้ แต่การป้องกันก็จะทำให้เกิดความสูญเสียน้อย และการเยียวยาผู้สูญเสียก็จะทำให้ผู้สูญเสียเกิดกำลังใจ ไม่ท้อแท้ต่อโชคชะตา เป็นการสร้างขวัญ และกำลังใจ

เป็นความโชคดีของคนไทยที่ค่านิยมใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา เมื่อใครเดือดร้อน เช่น ถูกน้ำท่วม คนไทยก็พร้อมจะช่วยกันเสียสละ การบริจาคเงิน การบริจาคสิ่งของเป็นการกระทำตามหลักคำสอนในพุทธศาสนาในเรื่องบุญ หรือ ทาน

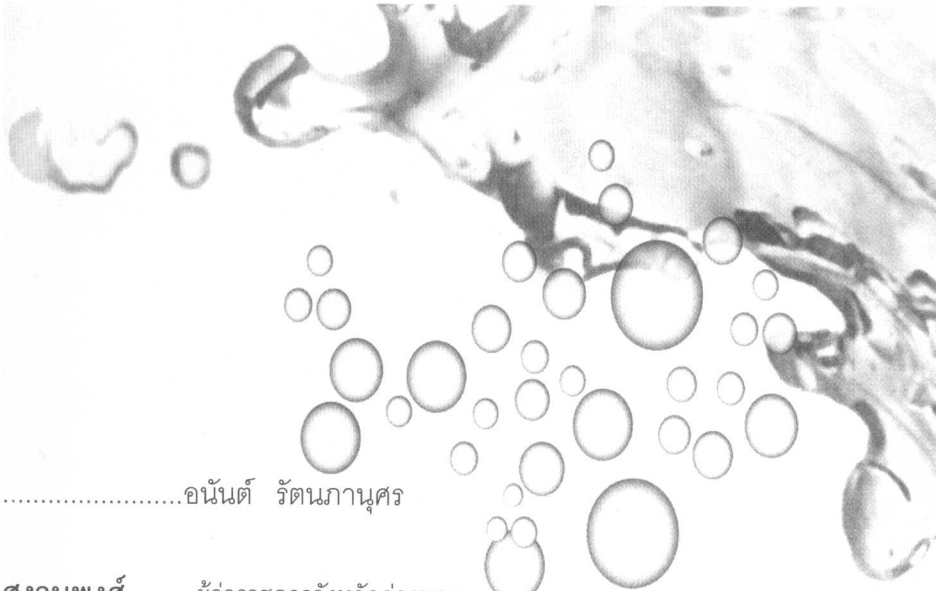
เป็นความโชคดีของคนไทยที่มีสถาบันกษัตริย์ที่เป็นศูนย์รวมใจของคนไทยทั้งชาติ เมื่อพสกนิกรมีเรื่องทุกข์ร้อน องค์พระมหากษัตริย์ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ได้เสด็จด้วยพระองค์เอง บางครั้งทรงให้ผู้แทนพระองค์ไปช่วยเหลือชาวบ้านที่ทุกข์ร้อน ชาวอ่างทองรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น อย่างหาที่สุดมิได้

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการ **“ราชภัฏกรุงเก่า”** ฉบับ **“อุทกภัย”** ตระหนักดีว่า น้ำท่วมเป็นปัญหาของคนไทยทั้งชาติ คนไทยควรจะรู้ว่า เราสามารถจะป้องกันได้ด้วยการสร้างองค์ความรู้ เช่น **“การปลูกป่า”** การขุดบ่อเพื่อกักเก็บน้ำที่เรียกว่า **“แก้มลิง”** การได้เรียนรู้จากผู้ผ่านการป้องกันอุทกภัยมาแล้ว เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง รองนายกเทศมนตรีเมืองอ่างทอง ก็ถือว่าเป็นความรู้เช่นกัน

เนื้อหาสาระในวารสารฉบับนี้มีชื่อประจำ ฉบับว่า **“อุทกภัย”** จึงได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง และรองนายกเทศมนตรีเมืองอ่างทอง เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ และความรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในโอกาสข้างหน้า ส่วนเนื้อหาอื่น ๆ ก็ถือเป็นความรู้ที่น่าสนใจ ถือได้ว่าเป็นอาหารใจ หรืออาหารสมอง

ในท้ายที่สุดนี้ คณะผู้จัดทำวารสาร ขอขอบคุณ **นายวิบูลย์ สงวนพงศ์** ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง และ **นายมงคลธร บัวประทุม** รองนายกเทศมนตรีเมืองอ่างทอง ขอขอบคุณผู้เขียนทุกท่านที่ได้ส่งบทความลงในวารสาร และที่จะลืมมิได้ คือ ขอขอบคุณผู้อ่านทุกท่านที่ได้เป็นกำลังใจ ตลอดมา

สารบัญ

- 1 อุทกภัย.....อนันต์ รัตนภาณุศร
- 3 สัมภาษณ์.....นายวิบูลย์ สงวนพงศ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง
 นายมงคลกร บัวประทุม รองนายกเทศมนตรีเมืองอ่างทอง
- 20 รางวัลเจ้าฟ้าไอที รัตนราชสุดาสารสนเทศ
- 22 สัมภาษณ์..... นายถิรพัฒน์ วิเชียรรัตน์
 นางสาววิมลรัตน์ กองฤทธิ์
- 29 อุปลักษณะกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน.....รุ่งทิพย์ รัตนภาณุศร
- 42 การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยว :
 กรณีศึกษาผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....ยุวดี วงษ์ทน
- 54 WAY OF LIFE
 ชีวิตยังไม่จบ...ความงามยังคงอยู่
 ประเทือง เอมเจริญ เป็นศิลปินไทย ที่เป็นศิลปินจริงๆ.....นิพนธ์ ทวีกาญจน์
- 69 บทเพลงแห่งชีวิต ลมหายใจจากศิลปิน.....ภาดลและภาควพร
- 82 เล่าไว้เมื่อวัยเกษียณ.....สุพร พูลสุข
- 94 ภัยที่คนไทยไม่รู้ตัว.....อนันต์ รัตนภาณุศร
- 108 ย้อนรอย.....กองบรรณาธิการ

อุทกภัย

อนันต์ รัตนภาณุศร

ใครที่เคยได้ฟังเพลง “น้ำท่วม” ที่ขับร้องโดย ศรคีรี ศรีประจวบ ที่มีเนื้อร้อง เริ่มต้นว่า “น้ำท่วม เขาว่าดีกว่าฝนแล้ง พี่ว่าน้ำแห้งให้ฝนแล้งเสียยิ่ง ดีกว่า น้ำท่วมคราใด ทุกคนล้วนมีแต่คราบน้ำตา ต้องหนีน้ำขึ้นบนหลังคา ถึงคราหมดเนื้อ หมดตัว.....”

เนื้อร้องเพลงนี้คงจะสะท้อนความเดือดร้อนได้เป็นอย่างดี ฟังแล้วสะท้อนอารมณ์ โดยเฉพาะชาวบ้านที่ถูกน้ำท่วมเป็นแรมเดือน ทรัพย์สินเสียหาย ทำมาหากินไม่ได้ หลายครอบครัวต้องอพยพออกจากบ้านมาอาศัยอยู่บนที่สูง บนท้องถนน บนศาลาวัด และที่อื่น ๆ ชาวบ้านคอยรอรับความช่วยเหลือจากทางราชการ ไม่ว่าจะเป็นของกินและ/หรือของใช้ พอตกเวลาค่ำคืนก็ต้องนอนกันอย่างแออัด จะหลับทั้งทีก็แสนยาก มีปัญหาห้องน้ำห้องส้วมเพื่อการขับถ่าย จะอาบน้ำเพื่อชำระร่างกายก็เป็นไปอย่างยากลำบาก กิจวัตรประจำวันระหว่างน้ำท่วมเป็นไปอย่างทุลักทุเล เกิดความเบื่อหน่ายชีวิต ใครไม่เคยถูกน้ำท่วมที่ยาวนานคงไม่รู้หรอกว่า ชีวิตยากแค่ไหน ลำเค็ญ แสนเข็น รันทดใจ

เพียงใด น้ำท่วมจะดีกว่าฝนแล้งได้อย่างไร ลองไปถามคนที่ถูกน้ำท่วมเป็นแรมเดือนก็คงจะได้คำตอบ

ศรคีรี ศรีประจวบ นามสกุลกับบอกได้ว่าเป็นคนประจวบคีรีขันธ์ บ้านศรคีรีต้องถูกน้ำป่าไหลป่าเข้ามาท่วม ทำความเสียหายมากพอสมควร เสียหายแค่ไหน คงต้องย้อนไปเปิดฟังเพลง “น้ำท่วม” ที่ศรคีรีเป็นผู้ร้องให้จบเพลง ครั้นจะไปถามศรคีรีอีกครั้ง ว่าเสียหายแค่ไหน รู้สึกอย่างไรที่บ้านถูกน้ำท่วม ศรคีรีก็เสียชีวิตไปตั้งนานแล้ว

น้ำท่วม ก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินอย่างมาก บางครอบครัวก็มีผู้เสียชีวิต ชีวิตของครอบครัวที่ถูกน้ำท่วมก็ทุกข์ยากแสนสาหัส

ส่วนฝนแล้ง มีผลกระทบต่อครอบครัวที่เป็นเกษตรกร เนื่องจากเพาะปลูกอะไรไม่ได้ เพราะขาดน้ำที่จะทำให้พืชเจริญเติบโต นอกจากนี้มนุษย์ยังต้องใช้ น้ำเพื่อบริโภคและอุปโภค คือใช้น้ำเพื่อดื่มกินและใช้น้ำเพื่อการชะล้างสิ่งสกปรก น้ำจึงเป็นสิ่งหายากและมีราคาในท้องถิ่นที่ขาดแคลนน้ำ ฝนแล้งก็มีปัญหาอีกเช่นเดียวกัน เพราะขาดแคลนน้ำ

การกล่าวว่า **“น้ำท่วมดีกว่าฝนแล้ง”** จึงเป็นการเลือกในสิ่งที่ไม่ดีว่า ควรเลือกน้ำท่วมดีกว่าฝนแล้ง ทั้งๆที่มันไม่ดีทั้ง 2 อย่าง เหมือนกับจะบังคับผู้หญิงว่าจะเลือกแต่งงานกับชายใด คนหนึ่ง ชอบดื่มเหล้า อีกคนหนึ่งเจ้าชู้

ถ้ามีคำถามว่า **“น้ำท่วมดีกว่าฝนแล้ง”** หรือ **“ฝนแล้งดีกว่าน้ำท่วม”** นำคำถามข้างต้นไปถามชาวบ้านที่เคยถูกน้ำท่วมเป็นเวลานาน สร้างความเสียหายอย่างมาก เช่น ถามชาวอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี นครสวรรค์ พิจิตร ปทุมธานี นนทบุรี แม้กระทั่งชาวกรุงเทพมหานครก็คงจะเลือกตอบว่า **“ฝนแล้งดีกว่าน้ำท่วม”** เพราะว่าจังหวัดเหล่านี้เจออุทกภัยมากกว่าภัยแล้ง

ชาวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เคยประสบกับอุทกภัย คือภัยจากน้ำท่วมเป็นแรมเดือน เมื่อปี พ.ศ. 2538 น้ำท่วมเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา ทำความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างมาก รวมทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุก็เกิดความเสียหายเช่นกัน

ที่จังหวัดปทุมธานีน้ำท่วมหมู่บ้าน **“ไวท์เฮาส์”** เมื่อปี พ.ศ.2538 เป็นโศกนาฏกรรมที่คนไทยทั่วประเทศต้องจดจำไปอีกนาน เพราะว่าชาวบ้านได้ป้องกันอย่างเต็มที่ แต่ป้องกันไว้ไม่อยู่ เมื่อแนวกำแพงกันน้ำพังทลาย ทุกครอบครัวสิ้นเนื้อประดาตัว เพราะชนทรัพย์สิ้น รวมทั้งรถยนต์ออกไม่ทัน เนื่องจากเชื่อว่าจะป้องกันไว้ได้

ที่จังหวัดอ่างทอง เมื่อเกิดเหตุการณ์น้ำท่วมปี 2538 สามารถป้องกันเขตเทศบาลเมืองอ่างทองเอาไว้ได้ น้ำไม่ท่วม แต่ในปี พ.ศ. 2549 จังหวัดอ่างทองเกิดน้ำท่วมเกือบทั่วทั้งจังหวัด เขตเทศบาลเมืองอ่างทองป้องกันไว้ไม่อยู่ น้ำจึงไหลทะลักเข้าท่วมเขตเทศบาลเป็นแรมเดือน และเนื่องจากพื้นที่จังหวัดอ่างทองเป็นพื้นที่ราบลุ่มต่ำ เป็นทางไหลผ่านของแม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำน้อย ปีใดที่น้ำไหลผ่านแม่น้ำเจ้าพระยามีจำนวนมาก ก็เกิดเอ่อล้นท่วมบริเวณสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งไหลผ่านจังหวัดอ่างทอง

ในปี พ.ศ. 2549 มีน้ำที่ไหลผ่านจากลำน้ำปิง วัง ยม และน่านเป็นจำนวนมาก แม่น้ำทั้งสี่สายไหลมารวมกันที่จังหวัดนครสวรรค์ รวมกันเป็นแม่น้ำสายเดียวกัน คือ แม่น้ำเจ้าพระยา

น้ำจากลำน้ำเจ้าพระยามีจำนวนมากไหลลงมายังจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง น้ำที่มีจำนวนมากได้ไหลท่วมพื้นที่จังหวัดอ่างทอง เพราะเป็นพื้นที่ต่ำ ชาวอ่างทองมิได้นิ่งดูตาย ต่างรวมตัวช่วยกันป้องกันสถานที่สำคัญ เช่น สถานที่ราชการ ร้านค้า ชุมชน โรงพยาบาล โรงไฟฟ้า โรงประปา ฯลฯ

การป้องกันอุทกภัยทั่วทั้งจังหวัดอ่างทองเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง และการป้องกันเขตเมืองอ่างทองหรือเขตเทศบาลเมืองอ่างทองเป็นหน้าที่ของนายกเทศมนตรีเมืองอ่างทอง

การป้องกันอุทกภัยจังหวัดอ่างทอง การบำรุงขวัญการช่วยเหลือชาวอ่างทองดำเนินการอย่างไร คงต้องสัมภาษณ์ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง ในขณะนั้น คือ **นายวิบูลย์ สงวนพงศ์**

การป้องกันอุทกภัยเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง การบำรุงขวัญและการช่วยเหลือชาวเทศบาลเมืองอ่างทอง สมควรที่จะสัมภาษณ์นายกเทศมนตรีเมืองอ่างทอง แต่เนื่องจากนายกเทศมนตรีเมืองอ่างทอง ได้มอบหมายให้รองนายกเทศมนตรี คือ **นายมงคลธวัชประทุม** เป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะผู้จัดทำวารสารวิชาการราชภัฏกรุงเก่าฉบับ **“อุทกภัย”** จึงได้ขอโอกาสสัมภาษณ์ **นายวิบูลย์ สงวนพงศ์** ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง และ **นายมงคลธวัชประทุม** รองนายกเทศมนตรีเมืองอ่างทอง

สัมภาษณ์ สัมภาษณ์ สัมภาษณ์

นายวิบูลย์ สงวนพงศ์
ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง

นายมงคลธ บัวประทุม
รองนายกเทศมนตรีเมืองอ่างทอง

ณ ศาลากลางจังหวัดอ่างทอง 13 สิงหาคม 2550

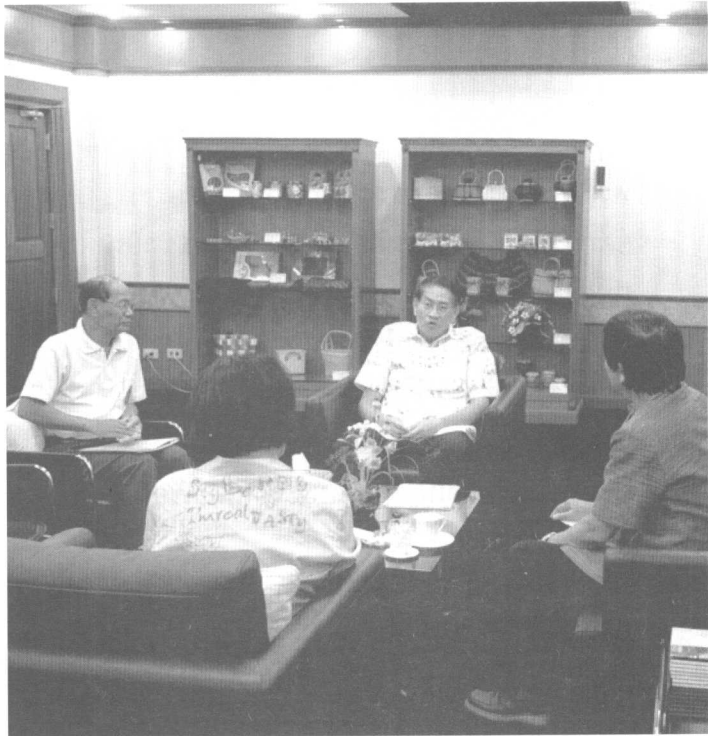
ท่านเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง ตั้งแต่เมื่อใด

- คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามเสนอของกระทรวงมหาดไทย และโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากรองผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี มาดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทองเมื่อ วันที่ 3 ตุลาคม 2548

จังหวัดอ่างทองประสบอุทกภัยอย่างแสนสาหัสเมื่อปีที่แล้ว(พ.ศ.2549) เกิดการสูญเสียอย่างใหญ่หลวงทั่วทั้งจังหวัด อยากให้ท่านช่วยลำดับเหตุการณ์การเกิดอุทกภัยในครั้งนี้

- ใครก็ตามที่ได้มาทำงานหรือมาอยู่อาศัยในจังหวัดอ่างทอง ในรอบปีหนึ่งๆ 4-5 เดือนก่อนน้ำจะมา จะต้องคิดถึงเรื่องน้ำท่วม และเนื่องจากในปี พ.ศ. 2538 และปี พ.ศ.2545 น้ำท่วมหนัก และสร้างความเสียหายเป็นอย่างมาก พอมาปีนี้เราได้จัดประชุมเพื่อวางระบบการจัดการบริหารอุทกภัยในภาวะวิกฤติ ในรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม รวม 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดโครงสร้างองค์การบริหาร ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านข้อมูลและเทคโนโลยี ด้านการวางแผนดำเนินงาน ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการติดตามรายงานผล

การป้องกันอุทกภัย สิ่งที่น่าหนักก็คือ ริมแม่น้ำเจ้าพระยา เพราะว่าแม่น้ำน้อยนั้นไม่เคยท่วมเลยหลายสิบปีมาแล้ว โดยทำแนวป้องกันอำเภอไชโย อำเภอมะกอก และอำเภอบ้านแพรก อำเภอบ้านแพรกนี้น้ำจะท่วมก่อนทุกครั้งเพราะเป็นพื้นที่ต่ำที่สุด ซึ่งทางองค์การปกครองท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วน

ตำบล เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ได้เตรียมการไว้ สิ่งที่เขาเตรียมมากที่สุดก็คือการเสริมคันเพราะในระบบของเรา การบริหารจัดการน้ำ การพร่องน้ำจะเป็นเรื่องหลัก ก็คือกรมชลประทานกับการไฟฟ้า ทั้งสองหน่วยงานนี้จะดูแลเรื่องน้ำท่วมกับน้ำแล้ง แล้วก็น้ำในเขื่อนซึ่งนำเอามาผลิตไฟฟ้าและทำการเกษตร เมื่อเราทำแผนเสร็จแล้วเราก็ประชุมกัน จำได้ว่าครั้งที่สอง ครึ่งใหญ่ประชุมที่จังหวัด เนื่องจากพื้นที่เศรษฐกิจ ก็คือพื้นที่ของเทศบาลน้ำเค็มท่วมหนักก็เลยไปขอประชุมที่ห้องประชุมของเทศบาล วันนั้นมีผู้ตรวจการสำนักนายกรัฐมนตรีก็มาด้วย มีการพูดเรื่องแนวป้องกัน ตามแผนจะมีหลักๆ คือ การเสริมคันรอบที่เรียงรายมากับแม่น้ำเจ้าพระยา อันที่สองเราได้รับงบประมาณจากกรมโยธาบางจุด ซึ่งบเป็นร้อยล้านเลย คือที่ ตำบลชะไ้ว อำเภอไชโย แต่ก็กำลังก่อสร้าง ส่วนแนวป้องกันอำเภอมะกอกก็ทำต่อจากอำเภอไชโยลงมาที่ตำบลย่านซื่อทั้งสองฟาก มาเชื่อมกับเขตเศรษฐกิจก็คือเขตเทศบาล

ในระหว่างนั้นเราก็ติดตามปริมาณน้ำมาตลอด ซึ่งทางกรมชลประทานก็มีสัญญาณที่คอยเตือน เช่น น้ำอยู่ที่เขื่อนนี้เท่าไร กับการพร่องน้ำ คือระบายน้ำลงมากี่ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ที่นี้ในช่วงที่ผ่านมา เขาก็ระบายมา แต่ในความรู้สึกของผมเองที่ติดตามมานี้ ก็คือระบายลงมาน้อยมาก เหมือนดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯมีพระราชดำรัสว่า ปีนี้ระบบบริหารจัดการน้ำไม่ดี ขณะนั้น เราได้รับความช่วยเหลือจาก กองบิน 2 ของทหารอากาศที่คอยบินตรวจการดูน้ำที่เข้าไปตามคลองชลประทาน ซึ่งมันจะช่วยแบ่งเบา น้ำเข้าไปส่วนหนึ่ง เหมือนเมื่อปีก่อนๆ ผันน้ำเข้าทุ่งแล้วน้ำแห้งหมดเลย ในขณะที่น้ำทางเหนือฝนก็ตก และมีพายุเข้า น้ำในเขื่อนก็เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ น้ำเหนือเขื่อนจึงมีปริมาณมาก

จากนั้น น้ำก็ถูกผันลงมาเรื่อยๆ แล้วเราก็ต้องเสริมคันดินขึ้นไปเรื่อยๆ เพราะอะไรครับ ไม่มีวิธีอื่นเลย นอกจากการเสริมคัน ระบบการบริหารจัดการน้ำจังหวัดอ่างทองนั้นเมืองมันต่ำ ในระยะแรกที่ได้เตรียมการไว้ก็สามารถรับมือได้ แต่ว่าเมื่อมาถึงจุดที่มันไม่ไหวแล้ว น้ำก็เลยทะลักเข้าท่วมเมือง ทหารมาช่วยที่นี้เป็นพันคนเลยครับ มาช่วยชาวบ้านที่กำลังลำบากเพราะต้องต่อสู้กับน้ำอยู่เป็นเดือนๆ เหมือนกับสู้พม่าสมัยก่อน อ่างทองเป็นเมืองหน้าด่านของกรุงศรีอยุธยา เวลาสมเด็จพระนเรศวรฯเสร็จจอบรบทัพจับศึกก็เสด็จผ่านอ่างทองไปสุพรรณ หรือเวลารับศึกอ่างทองก็เป็นด่านแรก อุทกภัยครั้งนี้อ่างทองก็ยังกู้เมืองหลวงไว้ คือถ้าไม่มีอ่างทองสำหรับยัดน้ำไว้ กรุงเทพฯก็ล่มสลายเหมือนกัน เพราะผมคิดว่าเขาคงจะบริหารจัดการน้ำนำมาใส่ที่จังหวัดอ่างทองเยอะเลย เพราะว่าภายหลังนี้ น้ำไม่ไหลเข้ากรุงเทพฯ น้ำจะเบี่ยงออกไปตะวันตก ไปจังหวัดสุพรรณ จังหวัดนครปฐม แล้วมันก็ไปติดอยู่ตรงนั้น เพราะว่าผมเคยเป็นรองผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร ก็รู้เรื่องระบบแม่น้ำท่าจีน แม่น้ำนครปฐม น้ำก็ไปค้างเติ่งอยู่นั่นนาน ออกไม่ได้ ความเสียหายที่เกิดขึ้นครั้งนี้มากมายครับ

อุทกภัยที่จังหวัดอ่างทองที่ประสบ อำเภอแรก ได้แก่ อำเภอป่าโมก และจังหวัดได้ประกาศเป็นพื้นที่ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ตั้งแต่วันที่ 12 กันยายน 2549 และในช่วงปลายเดือนกันยายนถึงต้นเดือนตุลาคม 2549 ได้รับอิทธิพลจากพายุโซนร้อน “ซังसार” โดยในวันที่ 6 ตุลาคม น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา หน้าศาลากลางจังหวัดอ่างทอง ระดับน้ำสูงถึง 8.80 เมตร ระดับตลิ่ง 6.00 เมตร น้ำสูงกว่าตลิ่ง 1.96 เมตร และอัตราการระบายน้ำจากเขื่อนเจ้าพระยา 2,764 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ซึ่งการระบายน้ำจากเขื่อนเจ้าพระยาผ่านจังหวัดอ่างทอง มีระดับวิกฤติ ดังนี้

อำเภอไชโย + 9.00 ม.รทก. ปริมาณน้ำที่ระบายท้ายเขื่อน 2,500 ลบ.ม./วินาที

อำเภอเมือง + 7.50 ม.รทก. ปริมาณน้ำที่ระบายท้ายเขื่อน 2,400 ลบ.ม./วินาที

อำเภอป่าโมก +6.00 ม.รทก. ปริมาณน้ำที่ระบายท้ายเขื่อน 1,800 ลบ.ม./วินาที

จนกระทั่งถึงวันที่ 20 ตุลาคม 2549 อัตราการระบายน้ำจากเขื่อนเจ้าพระยามีปริมาณสูงถึง 4,188 ลบ.ม./วินาที รวมทั้งรัฐบาลมีนโยบายผันน้ำเข้าทุ่งเจ้าพระยาทั้งสองฝั่ง เพื่อลดผลกระทบกรุงเทพมหานคร เป็นเหตุให้น้ำท่วมสูงเป็นพื้นที่บริเวณกว้าง จนประสบภาวะอุทกภัยทุกอำเภอ ได้แก่ อำเภอไชโย อำเภอเมืองอ่างทอง อำเภอโพธิ์ทอง อำเภอวิเศษชัยชาญ อำเภอแสวงหา และอำเภอสามโก้ แต่ว่ามีบางตำบลเท่านั้น ในอำเภอสามโก้และอำเภอแสวงหา ที่น้ำไม่ท่วม

รองนายกเทศมนตรี ตรงนี้ผมขอเพิ่มเติม ปริมาณน้ำใน ปี 2545 กับ ปี 2549 นั้นไม่ต่างกัน แต่ระดับน้ำที่สูงนี้ต่างกัน เมื่อปี 2545 สูงสุดที่หน้าเทศบาล 8 เมตร 68 เซนติเมตร พอมาปี 2549 นี้ สูงถึง 8 เมตร 80 เซนติเมตร เหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะน้ำถูกบล็อกมาตลอด น้ำจะระบายออกไปได้น้อย เมื่อน้ำปริมาณสูงขึ้น ระดับน้ำสูงขึ้น แรงกดดันก็ย่อมเพิ่มมากขึ้น ผนวกกับอีกประเด็นหนึ่งคือ

น้ำท่วมขังนาน ประกอบกับน้ำทะเลหนุน น้ำจึงไหลออกไปได้ช้า เพราะฉะนั้นน้ำจึงท่วมขังนาน อีกประการหนึ่งพนักกันน้ำบางส่วนทำด้วยทราย เมื่อทรายชุ่มน้ำแล้วมีแรงกดดันมากๆ มันก็จะทะลัก ผมไปยืนดูอยู่ เมื่อมันเริ่มผุดประมาณสักฟุตเดียว อีกประมาณ 5 นาที มันก็ขึ้นเป็น 20 เมตร ทันที เพราะแรงดันของน้ำ

เท่าที่ฟัง ในปีที่ผ่านมาจังหวัดต่างๆ โดยเฉพาะจังหวัดอ่างทอง ใช้วิธีการป้องกันน้ำเข้าท่วมเขตชุมชนโดยใช้การเสริมพนักกันน้ำริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา แต่ว่าปีนี้น้ำสามารถลอดเข้าได้ ก็อยากทราบว่าปีที่จะถึงนี้ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดมองว่าจะมีวิธีการอะไรที่ดีกว่านี้ ในการป้องกันน้ำท่วม

- อย่างนั้นะครับ คืออันนี้มันข้ามข้อเลย มาถึงเรื่องพื้นฟู คืออันนี้เราก็ไม่โทษใครนะ ไฉ้จริงๆ ก็คือการบริหารจัดการน้ำไม่ดี กรมชลประทาน ชี้กับอกแล้ว คือชลประทาน ห่วงแต่น้ำแล้ง แต่ว่าน้ำท่วมไม่ห่วง มันเสียหายมากกว่า ประเด็นที่สอง คือในเขตเศรษฐกิจนั้น เราได้งบประมาณที่จะกันด้านตะวันออกที่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยายาวไปถึง ตำบลย่านซื่อ 2 กิโลเมตรกว่า แต่เป็นบ่อต่อเนื่อง 3 ปี โดยกรมโยธาฯ ปีแรกคือปีที่แล้วยังไม่ทันลงมือสร้าง เช่นสัญญาไปได้สัก 10 วัน น้ำก็มาแล้ว ปีนี้ ปีหน้าอีก อันนี้ต้องออกแบบ เพราะว่าเมื่อก่อนนี้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล กันอย่างไรก็ไม่อยู่ เมื่อสิบๆ ปีที่แล้วเรื่อดูดูทรายกลางแม่น้ำ ใครจะกันอย่างไรก็หลุด เหมือนกับอำเภอป่าโมก ตอนนี้ ก็มีบางส่วนนะที่เป็นโครงการใหญ่ที่จะช่วยกัน อันที่สอง ก็คือของเดิมที่มีอยู่ที่เป็นพนักกันน้ำและมีซีทไฟล์ กรมโยธาฯ มาสำรวจแล้วซ่อม อีกประมาณ 8 เดือนถึงจะเสร็จครับ ไม่ทันอีก แต่หาผู้รับจ้างได้แล้ว

ทางเทศบาลก็ได้ร่วมกันคิดแก้ไขกับจังหวัด หนึ่งก็คือ ตรงจุดที่มันพังอยู่แล้วนั้น ถ้าน้ำมานานๆกับปีที่แล้วก็ต้องเข้าทะลักแบบเดิมอีก ทางนี้ก็ต้องลงทุนโดยใช้งบของท้องถิ่น ทำคันดินป้องกัน ทำมาแล้วเสร็จแล้วไม่ต่ำกว่าสองเดือน ส่วนการที่จะซ่อมแซมก็ดำเนินการไป

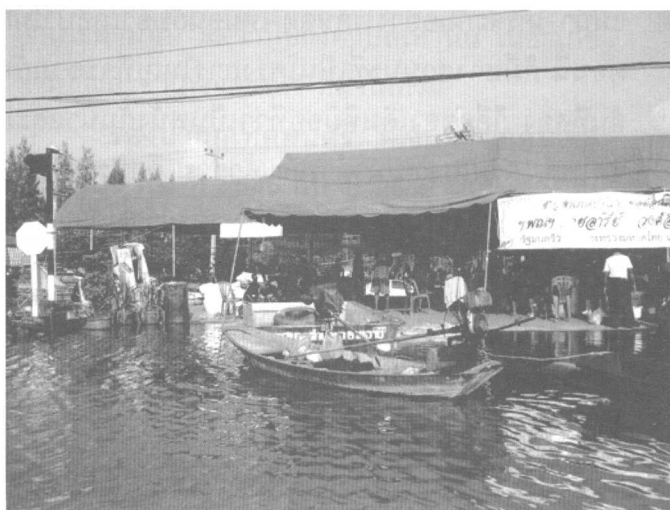
อันที่สอง เมื่อสองฟากนี้เราดูแล้ว จากประสบการณ์ที่อย่างไรเราก็ยังเป็นพื้นที่ต่ำอยู่นะครับ การที่จะใช้งบประมาณของรัฐเป็นร้อยละ ล้านมาสร้าง ถ้าสร้างอย่างนี้ทั้งหมด มันไม่ใช่แค่จังหวัดอ่างทอง จังหวัดอื่นด้วย ผมไม่เห็นประโยชน์ พูดยุติได้ว่าถ้าบริหารจัดการน้ำให้ดีก็ไม่มีปัญหา มาสร้างพนักกัน ไม่มีประโยชน์ แต่ในระยะ 2-3 ปีที่เราออกการก่อสร้างระดับใหญ่ให้เสร็จ เราขอกรมส่งเสริมท้องถิ่น โดยเทศบาลซื้อแบรีเออร์ ประมาณ 15 ล้าน คือเดิมเขาจะให้เราทำกันทราย ทำลูกรัง พอเข้ามาแรงๆก็เอาไม่อยู่ ปีที่ผ่านมาเราก็ไปขออนุมัติว่า เราขอใช้เป็นซีเมนต์เลย แล้วมันก็เคลื่อนย้ายได้ง่าย ตรงไหนอาจจะท่วม ไม่ท่วม เรามีสติอกไว้ เทศบาลก็นำไปกันได้ ไม่ใช่ก็ยังเก็บไว้ใช้ได้หลายปี กระทรวงมหาดไทยก็อนุมัติมาให้ทางนี้ดำเนินการ นี่ก็เป็นส่วนหนึ่งนะครับ ส่วนอื่นๆ ก็เป็นส่วนปลีกย่อย แต่ว่าเราก็ทำ เช่นโรงพยาบาล ในปีที่ผ่านมาไม่ท่วม ปีก่อนๆ โรงพยาบาลน้ำท่วมเต็มเลย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลมาใหม่ ผมบอกในวันแรกเลยว่าขอให้ทำสองเรื่อง หนึ่งทำระบบป้องกันอุทกภัยดี สองจัดบริการให้ดี ให้เลอเลิศเลย ซึ่งเขาก็ทำตามเป้าหมายนะ

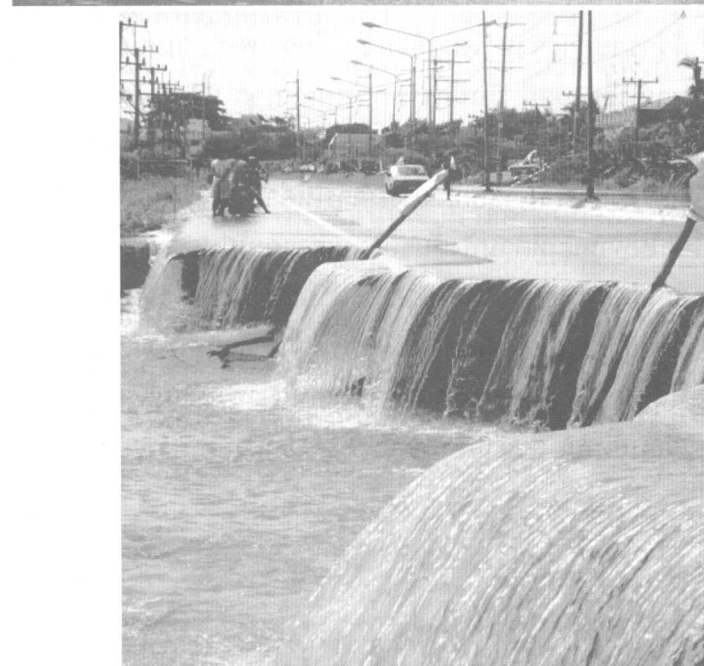
ครับ ตรงนี้ที่จะถามว่า ทำไมโรงพยาบาลป้องกัน
ไว้ได้ ทำไมตัวเมืองเขาไม่อยู่

- ใต้ที่ตัวเมืองกันไม่อยู่ ก็คือใต้ซีทไพล์ตรงนั้น
แรงดันน้ำมันทะลุเข้าไป แต่ฝั่งนี้ น้ำมันซึมเข้าซีทไพล์มา
เหมือนกัน แต่เราใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านป้องกัน มันมี
สองจุดนะที่ถนน คือพอน้ำมันทะลักเข้ามา ใต้ไฮโดรเจน
เทศบาลเอาดินไปลง 16 คันรถ ดีสามแล้วยังไม่อยู่เลย
ทำยังไง ก็มีคนเหมือนชาวบ้านเลย เมาๆหน่อย มาบอก
ว่าลองเอาอย่างนี้ เอากระสอบล้อม แล้วก็ล้อมใต้ข้างที่
เตี้ย ใต้ข้างโน้นไฮโดรเจน! สูงลิบเลย เราหมดปัญญาแล้วก็
เอา เชื้อเขา ล้อมไว้สัก 10 เมตร พอน้ำมันเท่ากันสอง
ข้าง ปรากฏว่าน้ำมันไม่ไป แรงดันน้ำ ภูมิปัญญาเลย
พอได้ตรงนั้นปั๊บ ผมก็ไปดูเกือบทุกคืนเลย เพราะผมก็
เป็นห่วงว่ามันจะกัน得住จริงหรือ เพราะว่าถ้าตรงนั้นพัง
อีกนะ มันจะทะลักดีโอบข้างหลังหมดเลย นะครับ
เสร็จแล้วตรงข้างหน้าโรงพยาบาลก็มีลักษณะแบบนี้ ก็
ใช้วิธีนี้ แล้วก็อีกส่วนหนึ่ง ฝั่งนี้เป็นแม่น้ำเจ้าพระยา
ตรงนี้ศูนย์ราชการ ตรงนี้โรงพยาบาล น้ำทะลักเข้า
ข้างหน้าได้ น้ำตรงตีนสะพานตึกกลับมาได้ ใต้น้ำอ้อมมา
ข้างหลังได้ สารพัดเลยครับ เหมือนกับรบกับข้าศึกเลย
เมื่อเรากันไว้ทุกด้านมันก็อยู่ แต่ทางฝั่งเทศบาลนั้นโชค
ร้าย มันมุดเข้าซีทไพล์แล้วไปเลย เป็นทราย มีเท่านั้นเท่า
นั้นเอง ส่วนสาเหตุอื่นก็เกิดจากการที่น้ำทะลักเข้าแล้ว
สูงเกินที่จะป้องกันได้

ทางจังหวัดเคยคิดถึงเรื่องแก้มลิงไหมครับ
หมายความว่าน้ำมามากก็พักเอาไว้ แต่จังหวัด
ต้องช่วยกัน ไม่ใช่ว่าต่างคนต่างใช้พินัยกัน บัด
ความรับผิดชอบ ไม่ให้น้ำเข้าที่ตัวเอง ถ้าหากแต่
ละจังหวัดได้คุยกันว่า เออ น้ำขนาดนี้ เราช่วยแบ่ง
กันหน่อยนะ คือทำแก้มลิงบนพื้นที่ดังว่านี้ ไม่
ทราบว่าจะจุดนี้ได้เคยพูดคุยกันหรือเปล่า

- เดียวก่อน เรื่องโรงพยาบาลผมขอเรียนเพิ่มเติม
อีกนิดหนึ่ง ที่ผมบอกกับผู้อำนวยการโรงพยาบาลไปนี้
เพราะฉะนั้นในตลอดปีที่ผ่านมา เขาก็มีการเตรียมการ
เฉพาะหน้ากันอย่างที่อาจารย์ถาม กับอีกส่วนหนึ่งก็คือ

ที่ข้างๆ ซึ่งเคยสูบน้ำทิ้งเกือบ 30 ไร่ เป็นของผู้มีอันจะกินที่ไม่ใช่คนอ่างทอง อยู่กรุงเทพฯ เป็นพ่อค้าแบบกงสี ก็พยายามติดต่อกัน ท่านเชื่อหรือไม่ว่า เขายกให้ฟรีครับ ในวันอังคารนี้ผมก็จะไปหา ไปขอบคุณเขา แล้ววันที่ 22 รัฐมนตรีจะมารับที่ดินตรงนี้ ต่อไปผมก็จะมีคณะทำงานมาบริหารที่ดินตรงนี้ ก็เลยบอกให้ไปทำมาสเตอร์แพลน แล้วต่อไปโรงพยาบาลก็จะถมดินทั้งหมด ตรงนี้ก็จะมีน้ำได้ แล้วก็เขียบๆมา อาจจะโครงการหนึ่ง 10 ปี อันนี้ก็เป็นส่วนหนึ่ง

ที่นี้เมื่อพูดถึงเรื่องแก้มลิง เมืองเราเป็นเมืองเกษตร เขตคลองชลประทานประมาณ 90 % หมายถึงน้ำเข้าถึง ที่นี้แก้มลิงเมื่อผมมาอยู่ทางนี้ก็เตรียมศึกษา โดยใช้บชีโอศึกษาไว้สองที่เป็นหลักสำคัญเลย อันแรกคือคลองลำท่าแดง ซึ่งปากคลองอยู่ที่อำเภอไชโย ตรงใกล้ๆวัดไชโย แล้วไหลผ่านมาจนถึงอำเภอเมือง มาอีตรงนี้เลย ตรงที่น้ำมันมุดดินแล้วก็แตกนี้ คลองลำท่าแดงยาวประมาณ 25 กิโลเมตร ถ้าหน้าน้ำก็จะช่วยแบ่งน้ำมา ถ้าน้ำไม่ท่วมหน้าแล้งก็จะเกิดประโยชน์กับคนสามอำเภอ อันนี้ได้ศึกษาไว้หมดแล้วโดยจังหวัด กรมชลฯ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก็เรียบร้อย พอน้ำท่วมเราก็เอาไปเสนอ กระทรวงเกษตรจะจัดสรรงบประมาณเฉพาะประตูน้ำสองประตูมาให้ก่อนในปี 2551 ส่วนการขุดลอกคลองอะไรนี้ก็ดำเนินการมา อันนี้ทำกันเป็นระบบเลยนะ ศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมอะไรกันไป มี ปิไออาร์มาศึกษา

อีกอันหนึ่งคือหนองเจ็ดเส้น อยู่ที่ตำบลสายทอง อำเภอป่าโมก อยู่กลางทุ่งเลย แล้วก็พื้นองเกษตรกรจะได้รับผลประโยชน์ด้วย ทั้งอำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กับอำเภอป่าโมก เป็นหนองใหญ่ เมื่อเกือบสิบปีมาแล้ว ได้ใช้งบของกรมชลประทานขุดไปแล้วบ่อหนึ่ง ติดกันนะ ปีที่แล้วให้ไปศึกษาพร้อมกับขุดด้วย ก็ใช้งบผู้ว่าฯชีโออีก 7 ล้านบาท 7 หรือ 9 ล้านนี้ขุดไปอีกอันหนึ่ง ที่เหลือยังไม่เสร็จแต่ได้ศึกษาไว้แล้ว ผมคิดว่าตรงนี้ จะเป็นแก้มลิง

ขนาดย่อม เสร็จแล้วจะได้น้ำประมาณ 1 ล้านลูกบาศก์ เมตรกว่าๆ แต่แก้มลิงอันนี้เป็นแก้มลิงเพื่อช่วยฤดูแล้ง มากกว่า คือไม่ใช่แก้มลิงที่เมื่อเวลาน้ำท่วมมาแล้วจะช่วย ได้เอะอะนะ เสร็จแล้วเมื่อน้ำท่วมก็นำเอาไปเสนอมูลนิธิ ชัยพัฒนา ดร.สุเมธก็ส่งคนมา และผมก็ได้ส่งคนไป ประชุมร่วมกับท่าน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ มี พระราชานุมัติให้ขุดลอก ตอนนั้นขุดแล้วนะครับ และใน ระหว่างนั้นผมก็มีคณะของเกษตร คณะของอะไรต่างๆ มาทำร่วมกันทั้งสองอำเภอ เป็นปีมาแล้ว เพื่อให้ได้ผล ทางด้านเกษตร ทางด้านอะไรนี้ แล้วสุดท้ายนี้ท่านก็ให้ ผมทำอีก 40 ไร่ ในส่วนที่เป็นพื้นดินจะเป็นเกษตร ทฤษฎีใหม่หรืออะไรก็ตาม เราก็คิดร่วมกัน คิดร่วมกัน เสร็จผมก็พาเกษตรกรอยุธยา 7 อำเภอไปเข้าเฝ้า เมื่อ สักสองอาทิตย์มานี้ก็เป็นขุดสุดท้าย ก็ได้มีโอกาสกราบ บังคมทูลสมเด็จพระเทพฯ ท่านก็บอกว่าไม่จำเป็นต้อง เป็นเกษตรทฤษฎีใหม่ แต่ว่าอยากให้ หนึ่งก็คือ เกษตรกรบริเวณนี้ได้ปฏิบัติจริง คือได้ผลประโยชน์เลย อันที่สองไม่ต้องว่าให้เป็นตัวอย่างให้คนมาเยือนหรือ อะไร ไม่ใช่ว่าถึงเวลาต้องวิทยากรอยู่หรือเปล่า ภูเขา อยู่ที่ไหน ไม่ต้องการให้เป็นอาคารหรือเป็นอะไรอย่าง นั้น แล้วก็อยากให้มีการใช้ในกิจกรรมต่อเนื่องด้านอื่นๆ ของหนองเจ็ดเส้น ซึ่งตอนนี้เกษตรกรก็ได้ใช้น้ำอยู่แล้ว เพราะทำอย่างต่อเนื่อง

แล้วก็อีกอันหนึ่งคือเมื่อก่อนน้ำท่วม ผมก็ขอท่าน อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ท่านสมชาย ชุมรัตน์ ตรงนี้น่าจะเป็นจุดท่องเที่ยว แล้วมันมีถนน ลูกรังอยู่แล้ว ของงบประมาณของท่านวาดยางเข้ามาที่ แล้วแต่ท่านจะเมตตามผม เพราะจากหนองเจ็ดเส้น ตำบลสายทองนี้ออกมาถนนสาย 309 ประมาณ 10 นาทีที่เท่านั้นก็ถึงถนนสายเอเชีย บริเวณนี้ผู้ที่จะได้ ประโยชน์คือประชาชนทั้งจังหวัดอยุธยาและจังหวัด อ่างทอง ซึ่งจะได้ทั้งการเกษตร และต่อไปตรงนี้ก็จะเป็น ศูนย์เรียนรู้ใหญ่ แล้วระยะทางอีก 5 กิโลเมตรก็จะมา เชื่อมกับหนองละหานจีน ฟาร์มตัวอย่างที่สมเด็จพระนาง เจ้าพระบรมราชินีนาถมาทรงช่วยเหลือไว้เป็นแห่งแรก

ผมขอย้อนกลับไปอีกนิด ในเรื่องการขุดบ่อน้ำ เพื่อเก็บกักน้ำนี้ ผมนึกถึงพระปรีชาสามารถของ ในหลวง ท่านเคยตรัสว่าปกติน้ำจะระเหยขึ้นไป วันละหนึ่งเซนติเมตรครับ ประเทศไทย สมมติว่า ฝนตก 3 เดือน เหลืออีก 9 เดือนที่ฝนไม่ตก ถ้า เอา $9 \times 30 = 270$ เซนติเมตร ก็หมายความว่า ถ้าจะขุดบ่อเพื่อรักษาน้ำไว้ ต้องลึกอย่างน้อย 3 เมตร ครับ ถ้าขุดตื้นๆ ครอบรอบหนึ่งแล้ว น้ำก็จะ ระเหยหมดเสียก่อน

- คืออันนี้ไว้ใจได้เลย เนื่องจากอะไรรู้ไหม ครับ ใบบ่อแรกที่ขุดไว้เมื่อ 10 กว่าปีที่แล้ว น้ำเต็ม ตลอดเลย น้ำแห้งก็ไม่ขาด ด้วยเหตุนี้จึงได้รับ พระราชานุมัติโดยเร็ว เพราะว่ามีของเดิมที่เป็น ตัวอย่างอยู่แล้วว่าน้ำไม่ขาดแน่ มันอาจจะซึมมาจาก ข้างล่างหรืออะไรผมก็ไม่รู้ แล้วเมื่อปีที่แล้วขุดไว้ก็ได้ ประโยชน์ ไม่เป็นปัญหา น้ำไม่แห้งเลย ก็โชคดี แล้ว โครงการนี้ไม่ใช่ผ่านได้ง่ายๆนะ จะต้องผ่านวิศวกร ใหญ่ของกรมชลประทาน ของกปร. แต่ว่าได้รับอนุมัติ ไว้มาก และเป็นแห่งแรกของภาคกลางในปีนี้เลยนะ ตามที่ท่านกล่าวว่าการบริหารจัดการน้ำไม่ดี เป็น การจัดการน้ำเหนือเขื่อนนะคะ แล้วเมื่อไร การ บริหารจัดการน้ำจึงจะเปลี่ยนคอนเซ็ปต์ว่า ต้อง รักษากรุงเทพฯไว้ให้ได้เท่านั้น

- คือประเด็นแรก เวลาที่มีการประชุมกรรมการ ลุ่มน้ำนี้ ผมอยู่ที่ไหน ผมก็จะไปประชุมด้วยตนเอง ตอนเป็นรองผู้ว่าราชการจังหวัด เขาก็จะดีใจว่ารอง ผู้ว่าราชการจังหวัดมาจังหวัดเดียว เพราะผมสนใจ มาก เรื่องน้ำนี้ มันมีกรรมการเยอะมาก ทั้งกรมชลฯ กระทรวงทรัพยากรฯ คณะกรรมการจัดการลุ่มน้ำ แล้วยังมี กรรมการเฉพาะอีก กรรมการเหล่านี้แหละที่ผมคิด ว่าไม่ทำหน้าที่ตามฟังก์ชันของตนเองและไม่ประสานกัน แล้วผมก็ไม่อยากโทษกรมชลฯฝ่ายเดียว เพราะทุกคน มีส่วนหมดเลย แม้แต่เขื่อนอะไรต่างๆ ท่านลองดูแผนที่ ลี ที่เราทำไว้นะ แม่น้ำปิง วัง ยม น่าน เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนภูมิพล ลงมานี้หมดเลย พอลงมาถึงนครสวรรค์ก็

เข้ามาชัชนาท ที่ชัชนาทเป็นเขื่อนทดน้ำ ไม่ใช่กักเก็บ น้ำเพราะฉะนั้นจึงมีน้ำที่ระบายน้ำอย่างเดียวยังไงก็เก็บไว้ไม่อยู่ แล้วก็ยังมาเจอสะแกกรังอีก ผมโชคดี ผมเคยเป็นนายอำเภออยู่ที่อุทัยธานี ผมพอจะมีความรู้ระบบลุ่มน้ำนี้ แล้วไต่ถามนี้แม่น้ำป่าสักก็มารอที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พวกผมอยู่ตรงนี้ ไม่เจอป่าสัก แต่ถ้าแม่น้ำป่าสักปล่อยลงมามาก แล้วถ้าผันน้ำลงที่พระนครศรีอยุธยา น้ำที่พระนครศรีอยุธยาก็เยอะ แล้วอย่างที่ท่านรองนายกเทศมนตรีกล่าวข้างต้นว่า ถ้าแรงดันน้ำทะเลหนุนเข้ามาอีก มันก็จะไม่ไป เราอาจจะโชคดีและโชคร้ายในเวลาเดียวกัน เพราะเรามีแม่น้ำสำคัญสองสาย มีคลองชลประทานใช้ในการเกษตร แต่หน้าน้ำ น้ำที่ผันเข้าเมื่อเขื่อนรับไม่ไหวแล้ว มันก็ยัดเข้าไปทั้งหมด แล้วก็ไปออกทางสุพรรณแต่นี้หมดเลย ไม่มีเหลือ

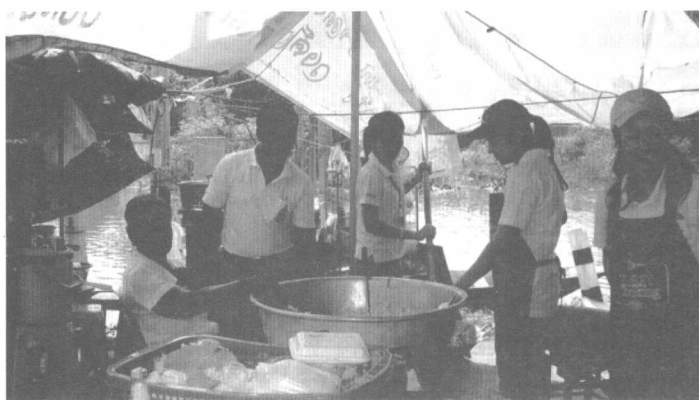
ส่วนไอ้เรื่องน้ำท่วมไม่ท่วมกรุงเทพนั้น เขาคงคิดแล้วว่าถ้าท่วมกรุงเทพมันจะทำลายเศรษฐกิจมาก แล้วตอนนั้นเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงการบริหารบ้านเมืองใหม่ ถ้าเขาเอากรุงเทพไว้ไม่อยู่มันก็จะพังพาบได้ นี่เป็นการคิดส่วนตัวนะ ส่วนที่เขามาดูแลจังหวัดอ่างทองนี่ก็ดีนะ ท่านนายกรัฐมนตรีเล่าว่า เมื่อพาดคณะรัฐมนตรีเข้าเฝ้าในหลวง ในหลวงทรงมีพระราชดำรัสให้มาดูจังหวัดอ่างทอง รุ่งขึ้นก็มาเลย **ความสูญเสียที่เกิดขึ้นที่จังหวัดอ่างทอง รวมมูลค่าความสูญเสียทั้งหมดเท่าไร**

จังหวัดอ่างทอง มีพื้นที่ประสบภัยทั้งสิ้น 7 อำเภอ 73 ตำบล 461 หมู่บ้าน 16 ชุมชน ราษฎรประสบความเดือดร้อน 93,512 คน 28,622 ครัวเรือน มีผู้เสียชีวิต 35 คน สำหรับด้านทรัพย์สิน บ้านเรือนเสียหายทั้งสิ้น 1 หลัง บ้านเรือนเสียหายบางส่วน

24,527 หลัง สถานทีราชการ 306 แห่ง ถนน 425 สาย ทำนบ/ เขื่อน/ ฝ่าย/ พนังกันน้ำ 84 แห่ง พื้นที่ การเกษตร 223,709.25 ไร่ เกษตรกร 18,630 ราย ปศุสัตว์ 2,260 ราย ประมาณ 5,233 รายการ ประเมินมูลค่าความเสียหายทั้งหมด ประมาณ 2,000 ล้านบาทเศษ โดยแยกเป็น ด้านการเกษตร รวม 1,325.14 ล้านบาท ด้านสาธารณประโยชน์และ สถานที่ รวม 963.67 ล้านบาท

ในวิกฤตน้ำท่วมครั้งนี้ อ่างทองได้โอกาส อย่างไรบ้าง

- อันแรกเลยก็คือ พี่น้องประชาชนร่วมมือร่วมใจกัน เพราะมันจะต้องช่วยตัวเองในเบื้องต้น อันที่สอง คือธารน้ำใจที่ได้รับ แต่อันที่สาม คือโอกาส เราคุยกันตอน 08.00 น.ทุกวัน โดยไม่มีวันหยุดเลย แล้ว ก็ไม่ได้มีการนัดประชุม 08.00 น. ก็จะมานั่งที่นี้ ห้อง ป้องกันภัย ดูว่าเหตุการณ์วันนี้เป็นอย่างไร จะป้องกัน อย่งไร บางเรื่องเป็นเรื่องเล็กๆน้อยๆ แต่ว่าก็ทำให้ แก่ไขได้ เช่นน้ำท่วมอำเภอเมือง ถนนผ่านหน้า โรงเรียนสตรีอ่างทอง รถทรายมันวิ่ง ทำให้ทรุดหนัก เราก็ตั้งตา รวจให้ดูแบบไม่ให้วิ่งเสียหนึ่งด้าน เพราะว่าถ้าน้ำแห้ง ถนนทรุดสองด้าน ก็ต้องซ่อมทั้ง สองด้าน ก็ใช้ไม่ได้ ถ้าเสียด้านเดียว อีกด้านหนึ่งก็ย้ง วิ่งได้ แต่ก็เหนื่อย เพราะต้องไปไล่จับกัน จนต้องบอก ว่าถ้าไม่เชื่อ จับเสร็จก็ขับรถลงไปแช่ไว้ในน้ำ

สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จเยี่ยมชาวอ่างทอง รวมทั้งพระบรมวงศานุวงศ์อีกหลายพระองค์ เพื่อทรงช่วยเหลือและเป็นการปลอบขวัญชาวอ่างทอง สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถได้ทรงพระราชทานที่ดินที่จังหวัดอ่างทองให้สร้างฟาร์มตัวอย่าง ขอทราบความรู้สึกของท่านผู้ว่าราชการจังหวัดและชาวอ่างทอง เพื่อถ่ายทอดให้คนไทยได้เกิดความรู้สึกในพระมหากรุณาธิคุณร่วมกัน

- ครับ ผมคงจะเล่ายาวหน่อยนะครับ คือระหว่างน้ำท่วมนี้ ทุกพระองค์ทรงห่วงใย อะไรที่เป็นมูลนิธิของพระองค์ท่าน เช่น มูลนิธิจุฬาภรณ์ มูลนิธิทูป็นัมเบอร์วัน โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว มูลนิธิเพื่อนพึ่งกายามยาก มาหมดเลย มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ มาแจกของที่นี่ 10 ล้านเศษ แพ้อยุธยา ประมาณ 7-8 แสนเท่านั้นในทั่วประเทศ สภาอากาศมาปักหลักที่นี่ มีครัวเคลื่อนที่ให้รับประทานอาหารสด เรือไม่รู้กี่ร้อยกัพันลำ

ที่นี้พอมีอยู่วันหนึ่ง ผมจำได้วันนั้นผมแต่งชุดขาว เพิ่งเดินทางกลับมาจากจังหวัดกาญจนบุรีไปเตรียมถ่ายถวายพระพร เป็นเวลา 15.00 น.แล้ว ท่านผู้บัญชาการจังหวัดโทรศัพท์เข้ามา บอกว่าจะมาหาผู้ว่าฯ หน่อย ท่านไม่บอกหรอกนะว่าขณะนี้อยู่น้ำศาลากลาง ผมก็เชิญท่านไปที่ห้อง ท่านก็ถามว่าน้ำท่วมเป็นอย่างไร ผมก็เล่าให้ฟัง ที่นี้จังหวัดอ่างทองโชคดีที่ว่าอำเภออยู่ใกล้ๆกัน ผมก็เชิญนายอำเภอกับหัวหน้าส่วนที่เกี่ยวข้องมาหมดเลย โทรศัพท์ตามๆ กันมา โชคดีที่เราทำไว้สองเรื่องที่เป็นระบบ คือ หนึ่งในระหว่างที่น้ำท่วม มันมีคนมาอยู่อาศัยที่วัดและบนถนนเยอะมาก ที่นี้ให้หน่วยๆหนึ่งไปทำแล้วเขาไม่มีเวลา ผมก็เลยให้สำนักงานสถิติจังหวัดออกไปสำรวจข้อมูลและเยี่ยมเยียนด้วย ก็ปรากฏว่ามีคนอยู่ 1,116 คนที่ต้องอาศัยนอนอยู่บนถนน อาศัยที่อื่นและเป็นคนพิการ 34 คน มีข้อมูลอย่างละเอียดเลยว่าอยู่ที่ไหนบ้าง ที่ต้องการความช่วยเหลือ อันที่สองก็คือมีบางที่น้ำเริ่ม

จะลงแล้ว เราจะไม่ให้น้ำเสียขึ้นเลย ที่นี้รู้สึกละไม่มี
 ขาวน้ำเสียเลย ยกเว้นหมูตายซึ่งมันเฝ้าอยู่ตาม
 ธรรมชาติกลางทุ่งนานั่นนะ นี่ก็คือเราให้ตำบล ตำบล
 นี้ก็หมายความว่า เป็นตัวแทนอำเภอ กำนัน องค์การ
 บริหารส่วนตำบล โรงเรียน เหล่านี้ไปดูว่าน้ำที่อยู่ใต้
 ภูเขาของหมู่บ้านนั้นๆที่ยังขังอยู่ใต้บันไดบ้านก็
 เซนติเมตร แล้วกลางทุ่งเท่าไร กรมชลประทานเขาก็
 จะมีหนังสือมาว่า ตรงนี้นะ น้ำมันจะแห้งเมื่อไร แล้ว
 ผมก็จะให้นายอำเภอวิเคราะห์ด้วยว่า ที่ประมวลมานี้
 มันจะลงเมื่อไร อันนี้ที่ท่านพอใจมาก เพราะมันเป็น
 การคาดการณ์ มันจะทำให้รู้ว่า ชาวบ้านจะเดือดร้อน
 ตรงนั้นอีกเท่าไร การช่วยเหลือในระบบช่วยเหลือของ
 น้ำดื่ม หรือว่าถ้าน้ำลดตรงนั้นแล้ว เรื่องการเกษตรจะ
 ให้เขาทำอะไรเมื่อไร ในระหว่างที่น้ำท่วมขังเป็นเดือน
 จะทำให้เขามีรายได้อย่างไร อันนี้ที่ท่านพอใจ ผมคิด
 เอาเองนะ

แล้วพอเสร็จมันก็มีดีสิ เพราะว่าคุยกันไปสอง
 ชั่วโมง ผมก็บอกว่าท่านผู้หญิงคงไม่เชื่อผมหรอก
 เพราะว่าเดี๋ยวคงจะหาว่าผมหลอกก็ได้ ท่านก็บอกว่า
 แหม! มาดักคอกนี้จะให้ผู้ว่าฯ พาไปดูหน่อยว่าที่
 ลำท่าแดง กับพื้นที่อำเภออื่นๆ ที่ว่าน้ำท่วมๆ นั้นเป็น
 อย่างไร ก็ไปกันตอนนั้นมืดแล้ว ยังแต่งชุดขาวอยู่ด้วย
 ก็คิดว่าเราจะพาไปไหนดี เพราะไปที่ไหนมันก็ลำบาก
 ทั้งนั้น ก็เลยพาข้ามเส้นผ่านของเทศบาลซึ่งยังพอ
 เดินทางได้ เดินทางไปยังลำท่าแดง อำเภอไชโย ท่านก็
 ไปยืนดูอยู่ โอ้โฮ! น้ำเป็นทะเลเลย เสร็จแล้วก็ไปหยุด
 เอาโน่น วัดโพธิ์หอม เข้าไปในราชสถิตย์ ก็ไปเจอ
 เติ่นท์ของป้องกันภัย ท่านก็ไปยืนดู แล้วก็มีคนเข้ามา
 บอกว่าอยู่ตรงนี้ เป็นคนงานโรงเห็ด ตอนนี้น้ำท่วม
 หมดเลย ทำอะไรไม่ได้เลยครับท่านก็ว่า โอ้โฮ! แะเลย
 นะ ก็เป็นข้อมูลเพิ่ม ตอนนั้นเป็นเวลามืดสลัว ท่าน
 เห็นเต็นท์ของกรมป้องกันภัย ห่างออกไปสัก 60 เมตร
 ท่านก็เดินเข้าไปเปิดดู บนยอดของซุ้มก็พบพระบรม
 ฉายาลักษณะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ
 ชาวบ้านติดไว้บนหัวจั่วเลย เป็นพระบรมฉายาลักษณ์

ที่มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ให้มาแจก ท่านก็ได้เห็น
 ถึงความจริงรักภักดีและความเทิดทูนของชาวบ้านที่มี
 ต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

วันรุ่งขึ้นท่านก็โทรศัพท์มาแล้วครับ บอกว่าเมื่อ
 คืนนี้กลับไป สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
 ตรัสถามเลยว่ามีเรื่องอะไรบ้าง ก็บอกให้ผม
 หาที่ดินที่จะสร้างให้หน่อย ให้ช่วยโดยเร็ว เพื่อหาที่
 พักพิง พลเอกนพพล บุญทับ รองสมุหราชองครักษ์ก็
 เดินทางมาช่วยดู เราโชคดีที่มีการศึกษาที่ดินไว้เพื่อจะ
 ช่วยคนยากจน ได้พระราชทานแนวคิดว่าจะสร้าง
 ศาลาเนกประสงค์เอาไว้ โดยไม่พึ่งคนอ่างทองเลยสัก
 บาทเดียว ตอนนีก็ใกล้จะเสร็จแล้ว บรรจุนคนได้เป็น
 500-600 คน ศาลาที่ว่านี้เมื่อเวลาเกิดอุทกภัย
 ชาวบ้านก็จะมาอยู่รวมกันที่นี่ การบริหารจัดการก็จะดี
 แล้วก็ให้อาชีพให้รายได้ระหว่างนั้น แล้วอันที่สองคือ
 เมื่อน้ำลงไปแล้ว เขาก็จะได้กลับไปทำที่บ้าน หรือไป
 เสริมต่ออะไรก็แล้วแต่ อันที่ 3 เมื่อไม่มีภัย ศาลานี้ก็
 จะกลายเป็นศาลาเนกประสงค์ที่จังหวัดจะใช้ทำอะไร
 ก็แล้วแต่นะครับ เป็นพื้นที่ประมาณ 30-40 ไร่ อันนี้ก็
 อันหนึ่ง

อยู่ต่อไปอีกสักพักสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถก็เสด็จมาเยี่ยม ท่านทรงมีพระเมตตาพมิให้ผมเข้าไปร่วมโต๊ะเสวย และมีพระราชดำริให้มีโครงการเพิ่มเติมอีกโดยทำในพื้นที่ที่จังหวัดเตรียมการไว้เพื่อช่วยเหลือคนยากจนประมาณ 300-400 ไร่ ไปด้วยกันก็ชอบใจเพราะว่า หนึ่งคือไม่มีพันธะสัญญาในทางกฎหมายกับใคร สองน้ำท่วมไม่ถึง แต่น้ำชลประทานถึง สามเป็นรอยต่อพื้นที่ใหญ่และเป็นรอยต่อกับจังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดสิงห์บุรี สี่อันนี้ผมคิดเองนะ ชื่อสีบัวทอง สอดคล้องกับชื่อของพระราชมารดาที่ชื่อ “บัว” หาดตรงนั้นเป็นดินแดนของวีรชนคือไปอีกสัก 10 กิโลเมตรก็เป็นค่ายบางระจัน ซึ่งมีอนุสาวรีย์ชาวบ้านบางระจัน แล้วก็ใน 3-4 คนนั้น คือ นายโชติ นายแท่น นายอิน นายเมือง เป็น ชาวสีบัวทอง ในพื้นที่ดังกล่าวจะแบ่งเป็น ปศุสัตว์ เกษตร และมีพื้นที่ปลูกป่า 10 ไร่ ประมง ข้าว เชาวมิค ถ้าจะพูดถึงพระมหากรุณาธิคุณผมก็คิดว่า อันนี้จะเป็นเรื่องสำคัญสำหรับภาคกลางเลย เพราะจะเป็นฟาร์มที่ไม่ใช่ของคนอ่างทอง คงจะเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งหมดและก็จะช่วยชาวบ้านได้มาก ชาวบ้านทั้งสองฟาร์มนี้แฮปปี้เลย แล้วเดี๋ยวนี้ก็เริ่มไปต่อเติมแล้ว เช่น อุทยานธรรมชาติพาไปอบรมทำน้ำข้าวโพด เริ่มมีผลิตภัณฑ์ที่เสริม ที่นี้ชาวบ้านก็นำมาจำหน่ายทุกวัน จันทร์ พุธ ศุกร์ แล้วถูกมาก ซึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อชาวจังหวัดอ่างทองและชาวไทย ซึ่งโครงการในพระราชดำริ อย่างน้อยก็มี “2 ย” อาจจะมีมากกว่านี้ คือ “ยิ่งใหญ่” คือมีความสำคัญต่อประชาชน ยที่สองคือ “ยั่งยืน” โครงการพระราชดำรินพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ไม่เคยล้ม ทุกคนร่วมมือเพราะเห็นประโยชน์ แล้วก็ปรับเปลี่ยนได้

โครงการตามแนวพระราชดำริที่จัดทำเพื่อช่วยเหลือและฟื้นฟูจากอุทกภัยกล่าวโดยสรุปมี

1.โครงการก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์และฟาร์มตัวอย่างสองแห่ง ที่อำเภอเมืองอ่างทอง และอำเภอแสวงหา ดังที่กล่าวข้างต้น

2. โครงการครัวสายใยรักแห่งครอบครัว

3. โครงการฟื้นฟูสายใยรักแห่งครอบครัวผู้ประสบภัยฯ

4. โครงการฟื้นฟูต้นแบบผู้ประสบภัยตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบ้านแห อำเภอเมืองอ่างทอง

5. โครงการธนาคารข้าว

แล้วก็ยังมีโครงการสนับสนุนจากภาคเอกชนและมูลนิธิ ได้แก่

1. โครงการก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ผู้ประสบภัย ต.โผงเผง อ.ป่าโมก

2. โครงการฟื้นฟูชีวิตและชุมชนหลังน้ำท่วมอีกแฟม ต.โผงเผง อ.ป่าโมก

3. โครงการGISTDA ของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ

และในระหว่างนั้นเราก็ทำโครงการอื่นๆเยอะ ที่คิดว่าจังหวัดอื่นไม่ได้ทำนะ เช่น โครงการร้อยดวงใจห่วงใยเยาวชนระหว่างน้ำท่วม เราจัดสองครั้ง จัดที่อ.ปว.และที่วัดสระแก้ว เด็กมาแล้วนำอาหารมาเล่นดนตรี เอาของไปแจกให้เด็กได้มีความรู้ในระหว่างที่เขาประสบอุทกภัย ที่หนึ่งก็ประมาณ 3 พันคน และอีกโครงการหนึ่งคือท่านวีรศักดิ์ วีระสมบัติ แห่งของอาชีวะ ระหว่างนั้นได้มาช่วย นำเอาอาชีวะมาออกค่าย แต่ละตำบล มาอยู่ 5 วัน ซึ่งอันนี้ดีมากเลย เพราะว่าอะไร เพราะว่านักเรียนนี้มาหนึ่งมาซ่อมการเป็นข้าราชการ ซ่อมการเป็นเจ้าแม่ เมื่อเด็กมาถึงเขาก็จะจัดเป็นระบบเลย เราให้เงินเขากินข้าว อาจารย์ก็มาด้วย มากันทั้งหมด 56 วิทยาลัยจากทั่วประเทศ ลงไปในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล ถึงแม้จะทำไม่ได้เต็มที่แต่ก็เกิดประโยชน์แก่เด็กแล้วก็ช่วยเหลือชาวบ้านได้ เขามาถึงก็ไปอยู่ เข้าอันนี้พัสดมเสีย เข้าอันนี้ปลั๊ก อันนี้มอเตอร์ไซด์ แบบง่ายๆ เขาก็

ลงทะเลเปียน ทำเหมือนถ้ำแก่เลย อะไรเสีย จะซ่อมอะไร เสร็จแล้วมีรูปแบบฝึก เย็นๆก็กวาดถนนร่วมกับวัด กินข้าว ดีมากเลย ผมชอบมาก

ทางราชการได้ช่วยเหลือเยียวยาพื้นฟูอย่างไร

-อุทกภัยคราวนี้มันเสียหายมาก ผมได้ร้องขอรัฐบาลไปตลอดเลย บอกว่าการช่วยจังหวัดอ่างทอง โดยเฉพาะเรื่องการเกษตร ที่เขาประกาศว่าเป็นที่ทิ้งน้ำนั้น ของเรามีทุ่งเดียว คือทุ่งโพธิ์ทอง ผมบอกไม่ได้หรอกครับ บอกท่านนายกรัฐมนตรี เพราะว่ามันน้ำมันทะลักเข้าไปเต็มที เพราะฉะนั้นขอให้ช่วยเติมพื้นที่ในอัตราเดียวกัน ข้อแรก อันที่สองก็คือขอให้ช่วยในอัตราที่ต่างไปจากส่วนอื่น เพราะว่า 7-8 ปีมาแล้ว ขาดรายได้ไร่ละ 200 กว่าบาท เดียวนี้มันไม่ได้แล้วครับ ก็เพิ่มขึ้น รู้สึกว่าจะเป็น 1,200 บาท หรือ 1,300 บาท ครับ

แล้วก็อีกอันหนึ่งก็คือ ปีนี้รัฐบาลช่วยไม่เหมือนกับปีก่อนๆ ที่ผ่านมา มีช่วยของด้านป้องกันภัยส่วนบุคคลนะครับ ช่วยตัวบุคคล ช่วยครัวเรือน แล้วก็มีส่วนช่วยของกระทรวงพัฒนาสังคม ช่วยค่าล้างบ้าน ช่วยเบ็ดอีก มีช่วยของกระทรวงศึกษา มีช่วยของสาธารณสุข ช่วยของโครงสร้างพื้นฐาน กระทรวงเกษตรผมก็เชิญรัฐมนตรีมาแล้วขอท่านอีก บอกท่านมันมีเกษตรกรรายใหญ่ ขอให้ช่วยในอัตราที่สูงขึ้น ท่านก็ตั้งกรรมการขึ้นมาอีก ก็ได้ช่วยรายใหญ่ เราเป็นจุดเริ่มต้นของหลายๆเรื่องที่เราขอไป เพราะฉะนั้นเงินก็จะมาลงที่นี้เยอะ

จังหวัดอ่างทองได้ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยทั้งระยะเบื้องต้นและต่อเนื่อง โดยภาครัฐ เอกชน มูลนิธิ องค์การการกุศลต่างๆ และอนุมัติใช้จ่ายเงินทศวรรษราชการ ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทศวรรษราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.2546 รวมทั้งสิ้น 197,356,520 บาท โดยแยกเป็นด้านต่างๆดังนี้

1. ด้านการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย 119,664,444 บาท
2. ด้านสังคมสงเคราะห์ 15,000 บาท
3. ด้านการแพทย์และสาธารณสุข 7,622,460 บาท
4. ด้านปศุสัตว์ 1,816,055 บาท
5. ด้านเกษตรอื่นๆ 7,500 บาท
6. ด้านการป้องกัน 50,144,283 บาท
7. ด้านการปฏิบัติงาน 13,135,765 บาท
8. นอกเหนือหลักเกณฑ์ 4,951,013 บาท

นอกจากนี้ได้เสนอขอความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากส่วนกลางของคณะอนุกรรมการ 11 คณะ แต่ละด้านดังนี้

1. การช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย จำนวน 30,079 ราย 1,590,731,602 บาท และจากเงินกองทุนสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน 77 ราย 1,065,000 บาท

2. การช่วยเหลือผู้ว่างงาน จำนวน 12,218 ราย 32,562,400 บาท

3. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกร จำนวน 20,917 ราย 372,578,510 บาท

4. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรรายใหญ่ จำนวน 138 ราย 154,830,000 บาท

5. การให้ความช่วยเหลือสมาชิกสถาบันเกษตรกร จำนวน 3,313 ราย 38,985,230 บาท และการช่วยเหลือสมาชิกฯ(เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์) จำนวน 82 ราย 2 สหกรณ์ 6,323,000 บาท

6. การช่วยเหลือผู้ประกอบการรายย่อย ระยะที่ 1 จำนวน 965 ราย 6,578,883 บาท ระยะที่ 2 จำนวน 506 ราย 3,511,653 บาท

- 7.การจัดหาที่พักอาศัยและฟื้นฟูวิถีชีวิตชุมชนรอบแรก จำนวน 24๓512ราย 239,201,187 บาท และรอบ2 จำนวน3,705 ราย 25,789,216 บาท

8. การให้ความช่วยเหลือเด็กนักเรียน จำนวน 36,297 ราย 4,561,000 บาท

9. การให้ความช่วยเหลือส่วนราชการที่ได้รับ ความเสียหาย จำนวน 211 แห่ง 74,441,637 บาท

10. การฟื้นฟูบูรณะโครงสร้างพื้นฐานและการโยธา จำนวน 529 แห่ง 568,199,300 บาท

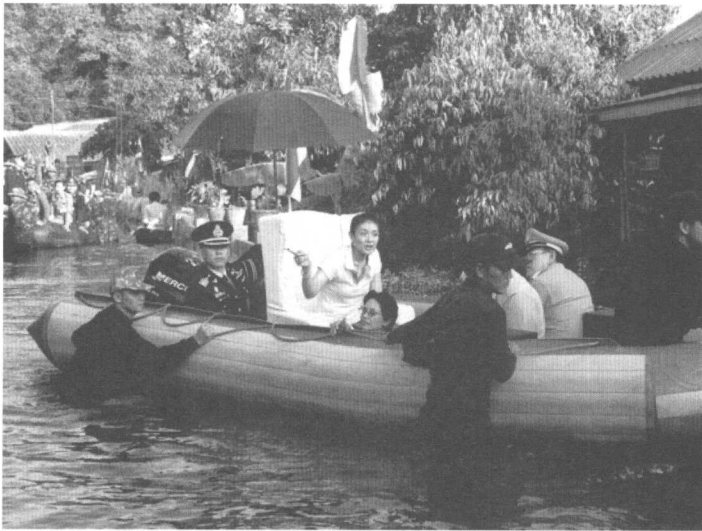
11. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน662 แห่ง 15,548,208 บาท

12. การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยที่มีหนี้สินกับสถาบันการเงิน จำนวน 9,347 ราย 1,487,442 บาท

13. การให้ความช่วยเหลือด้านสาธารณสุข จำนวนเงิน 5,740,350 บาท

อุทกภัยครั้งนี้หน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงานมาช่วยเหลือในหลายๆ ด้าน จนมีบางคนบอกว่า ปีหน้าถ้าใครเอากะสอบมาวางจะดังออก เพราะว่าเขาไม่มีอาชีพอะไร แต่เขาได้เงิน จริงๆนะครับ แต่ภาพทั่วไปก็คือคนไม่อยากจะเกิดขึ้นอีก เพราะมันทรมานทางด้านจิตใจ ถึงแม้เราจะทำทุกวัน ตอน 08.00 น.นะครับ การฟื้นฟูมากกว่าการป้องกัน คิดว่าร่วมกันทำได้นานานี้ถือว่าดีที่สุดแล้ว ภายในจังหวัดอ่างทองที่จะเดินขบวนร้องเรียนมีน้อยมาก

ในช่วงที่เกิดอุทกภัย ในขณะที่ท่านเดินทางตรวจเยี่ยมและแก้ไขปัญหาอุทกภัย อยากให้ท่านเล่าถึงภาพเหตุการณ์ที่ประทับใจหรือสะเทือนใจที่สุด

- สะเทือนใจ ภาพคนตายนั้นไม่มี คือตายแต่ผมไม่เห็นต่อหน้า แต่ถ้าพูดถึงเรื่องประทับใจ มันเยอะไปหมด แล้วก็เห็นอะไรแปลกๆ เยอะ เช่นทหารมาช่วย

เป็นพันคน เวียนกันมา เทศบาลเป็นผู้ดูแล ให้นอนอยู่ต่อทั้งวัน ที่ละร้อย กลางคืนผมกลับมาตีสอง เฮ้ย ! ทำไม ผู้หญิงเต็มเลย ซิมมอเตอร์ไซด์เต็มไปหมด ไปดูใกล้ๆ ก็ทยอยทั้งนั้นเลย แล้วก็อาวุธเต็มไปหมดเลย พอรุ่งขึ้นก็ไปบอกว่าอย่าให้ทหารออกมา น้อย่างนั้นนะเกร็ดเล็กเกร็ดน้อย แต่ว่ามันสนุก

ถ้าถามเรื่องความประทับใจ เรื่องที่ผมประทับใจสูงสุดก็คือเรื่องราชวงศ์ ผมคิดว่าผู้ว่าฯทั่วประเทศคงไม่มีโอกาสที่จะได้รับเสด็จในรอบปีหนึ่งถึง 7 ครั้ง ไม่นับรวมที่ผมได้ไปเข้าเฝ้าอีก 4-5 ครั้งนะ ผมถือว่าเป็นพระมหากษัตริย์คุณ แล้วก็ในส่วนนั้นนอกจากสิ่งที่จะเกิดกับคนอ่างทอง เกิดกับคนทั่วไป และที่สำคัญคือในส่วนพระมหากษัตริย์คุณที่เสด็จมาที่นี้ ส่วนราชการและชาวบ้านร่วมมือกันดีมาก ประทับใจเขาไปรับเสด็จกันแบบง่ายๆ แล้วกลับมาก็ภูมิใจกันว่า โอ้โฮ! ได้เห็นพระองค์ แล้วคราวที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถเสด็จผ่านไปสีบัวทอง สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ เสด็จไปโพธิ์ทอง ทั้งสองครั้ง พอตอนเย็นเมื่อเสด็จผ่าน พี่น้องประชาชนอย่างในเขตเทศบาลนี้ เขาออกมาโบกธง ขากลับตอน 5 ทุ่ม ก็ยังมาจุดเทียนส่งเสด็จอีก เขามีความภูมิใจ และผูกพันกับสถาบันกษัตริย์

รองนายกเทศมนตรี ในเรื่องความประทับใจเบื้องต้นก็คือเป็นพระมหากษัตริย์คุณ แต่เท่าที่ในส่วน of เทศบาล ผมได้เห็นความรักความสามัคคี ความมีสมานฉันท์ที่สูงมาก เท่าที่อยู่มาหลายจังหวัด ที่นี้โดดเด่นที่สุด ทุกข์ก็ทุกข์ด้วยกัน สุขก็สุขด้วยกัน ไม่ว่าลูกเล็กเด็กแดง ไม่ว่าพระสงฆ์องค์เจ้า มีเวลาก็มาช่วยกันกรอกทรายกัน นั่นเป็นภาพที่โดดเด่น แม้แต่ที่ทางโรงพยาบาล เท่าที่ผมทำสถิติไว้มีถึง 10 โรงพยาบาลที่ มาช่วยเรา จากที่ต่างๆ ทหารนี่ประมาณ 1,200 คน แล้วอีกตัวอย่างหนึ่งก็คือ เรามีศูนย์บริการทุกอย่างตลอด 24 ชั่วโมง แม้กระทั่งอาหารการกิน ต้องขออนุญาตนะครับ แม้แต่ผู้ว่าฯเองก็ใช้คำว่าติดดิน มานั่งกินข้าวจานเดียวกับพวกทหารและกับพวกเรา ในยามที่น้ำท่วม

ก็คิดว่าต่อไปนี้จังหวัดอ่างทองคงต้องรับมือกับน้ำท่วมทุกปี โดยดูจากสภาพภูมิประเทศ ชาวอ่างทองจะเตรียมตัวและป้องกันไว้ล่วงหน้าได้อย่างไรบ้าง

- ครับ เป็นเมืองต่ำ ก็อย่างที่ผมเรียนตั้งแต่ตอนต้นแล้วว่า ถ้าใครมาอยู่อ่างทอง ไม่ว่าจะมาอยู่ในฐานะข้าราชการหรือประชาชน ในรอบปีหนึ่งๆ ก่อนหน้า 4-5 เดือน ต้องพูดถึงเรื่องน้ำท่วมแน่นอน ในปีนี้เราก็พยายามทำกันอีกหลายอย่าง คือหาที่ที่ว่าจะเป็นที่ที่ถ้าน้ำมาเร็วแล้ว ชาวบ้านจะหนีขึ้นไปอยู่ได้ อันที่สอง การแจ้งเตือนภัย ปีที่แล้วไม่ใช่ไม่แจ้งเตือนนะ ทางโน้นแจ้งมาแต่ว่าปริมาณน้ำไม่ค่อยจะตรงกัน เช่นบอกว่าปล่อยระบายมา 3,000 ลูกบาศก์เมตร/วินาที แต่จริงๆ มันเยอะกว่านั้น อันนี้พูดกันตรงๆ เลยนะ แล้วก็ถามไปว่า ใน 7 วันจะปล่อยมาอย่างไร ข้อมูลมันไม่ตรงปล่อยพรวดมาตี 3 ก็ท่วมหมด กับอีกอันหนึ่ง อันนี้เป็นส่วนของเรา คือชาวบ้านไม่ค่อยเชื่อ เพราะในเกือบ 100 ปี เขาไม่เคยท่วม จะให้เขาเชื่อก็ไม่ได้ ยกเว้นริมแม่น้ำเจ้าพระยา ฝั่งแม่น้ำน้อยไม่มีใครเชื่อเลย โห้ทองนี่ไม่เชื่อ เพราะไม่เคยท่วมการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าที่จังหวัดมีแผนจะจัดทำและกำลังจัดทำในหลายด้าน คือ

1. การวางระบบการบริหารจัดการน้ำในระดับประเทศ

2. ศึกษาวางระบบโครงข่ายชลประทานและกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อบริหารจัดการน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัย

3. จัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำเป็นพื้นที่ทางกายภาพ เพื่อเก็บกักน้ำไว้ในฤดูแล้งและป้องกันน้ำท่วม

4. เตรียมความพร้อมในการป้องกันทางกายภาพ ได้แก่ การก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งในบริเวณพื้นที่ชุมชน และพื้นที่เสี่ยงภัย

5. การลดความรุนแรงของวิกฤติได้แก่ การจัดการกับพื้นที่ขวางทางน้ำ การเร่งระบายน้ำ และการซ่อมบำรุงเฉพาะกิจสำหรับคันกันน้ำ

6. ใช้ประโยชน์จากบทเรียนที่ได้รับจากช่วงวิกฤติการณ์น้ำท่วมที่เกิดขึ้น สํารวจ วิเคราะห์ จัดเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่ ประวัติคาบความซ้ำซ้อนของภัยพิบัติ โดยการประยุกต์ใช้ระบบGIS

7. ศึกษา วางผังเมือง การใช้ประโยชน์จากที่ดินรวมทั้งรูปแบบการก่อสร้างบ้านเรือนให้เหมาะสมเพื่อลดความเสียหายของบ้านเรือนในพื้นที่เสี่ยง

8. จัดหาที่ดินสาธารณะประโยชน์ เพื่อสร้างอาคารที่พักชั่วคราวแก่ผู้ประสบภัย และเป็นแหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพต่างๆ

9. จัดให้มีการฝึกซ้อมแผนป้องกันภัย และแผนการอพยพประชาชนเข้ายังพื้นที่ปลอดภัย ในทุกอำเภอ อย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง

10. มีการเตรียมความพร้อมในระดับท้องถิ่นและชุมชน โดยการฝึกอบรม การกระตุ้นเตือนให้คนในชุมชนตระหนักถึงภัย สิ่งที่ต้องรู้เมื่อเกิดภัย การเฝ้าระวัง เพื่อเตรียมพร้อมรับภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น

11. พัฒนาแหล่งน้ำเป็นพื้นที่แก้มลิง เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาน้ำแล้งและอุทกภัย 2 แห่ง คือ โครงการปรับปรุงหนองเจ็ดเส้น พื้นที่ดำเนินการขุดลอก 282 ไร่ รวมปริมาตรน้ำเก็บกัก ประมาณ 1,579,200 ลูกบาศก์เมตร และโครงการแก้มลิงคลองลำท่าแดง ดำเนินกิจกรรมดังนี้ ขุดลอกคลองลำท่าแดง ขุดลอกหนองคันหลาว ขุดลอกหนองลำท่าแดง ขุดลอกหนองจะเข้คุด ก่อสร้างประตูระบายน้ำบ้านหนองคลองเจ๊ก ก่อสร้างประตูระบายน้ำกลางคลองระบายใหญ่ แม่น้ำน้อย

ปัจจุบันนี้แต่ละจังหวัดก็มีการประชาสัมพันธ์จังหวัดของตนให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยว ถ้าจะมีคำถามท่านผู้ว่าฯว่าของดีที่อ่างทองมีอะไรบ้างครับ ท่านผู้ว่าฯจะตอบว่าอย่างไร

-โอ อันนี้มีดีเยอะ เรามีการจัดทำวิสัยทัศน์ว่า จังหวัดอ่างทองจะมุ่งไปทางไหน ที่ผมจำได้คือ

1. เป็นเมืองผลิตอาหารปลอดภัย ไม่ใช่เกษตรอินทรีย์ ไม่ใช่ปลอดภัยพิษ ปลอดภัยนี่คือไปได้ไปถึง

แน่นอน ในระยะสั้น แต่ถ้าไปเกษตรอินทรีย์ บอกให้พวกนี้โม้ 10 ปีก็ยังไม่ถึง

2. เป็นเมืองที่มีคุณภาพ อันนี้สำคัญ แล้วเราทำได้ด้วยนะ ถ้าน้ำไม่ท่วม เราได้รางวัล child watch เราได้ to be number one ชนะเลิศของประเทศ แล้วก็ทางด้านยาเสพติด ด้านวัฒนธรรม

3. อยู่ดีมีสุข ซึ่งอันนี้ สองปีมาแล้วที่รัฐบาลกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ ซึ่งจังหวัดกำลังทำอยู่ แล้วจะดำเนินการต่อไปในปีหน้า

มันมีข้ออะไรอีกที่เราควรจะทำในจังหวัดอ่างทอง เมื่อวานก็มีการเสวนากัน เพราะฉะนั้นอ่างทองก็จะมุ่งไปตามวิสัยทัศน์ ผมยังจัดแบ่งแบบคลาสเตอร์ ก็คือเราแบ่งเป็นกลุ่มภารกิจเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และบริหารจัดการ เช่นการพัฒนามนุษย์ โอที สังคม ความมั่นคง แล้วก็ให้อำเภอทำด้วย แล้วจัดทำเป็น road map , my map ไปตามนี้

ผมเคยไปประชุมผู้ว่าฯ โดยมีท่านวิษณุ เครืองาม เป็นรองนายกรัฐมนตรีอยู่ในขณะนั้น เป็นประธาน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ของจังหวัด ผมบอกอ่างทองคิดไว้อย่างเดียว เป็น “เมืองน่าอยู่” หรือ second home เป็นสถานที่พักผ่อนหลังจากที่ตรากตรำทำงาน ฉะนั้นใครที่มาจังหวัดอ่างทองก็จะได้เจอกับสภาพชีวิตแบบไทยๆ อาหารก็ถูก แล้วก็ศิลปวัฒนธรรม วัดวาอารามยังมีอยู่เยอะ นกมีเต็มไปหมดเลย เรือนไทยที่ตำบลไผ่ดำพัฒนามีให้ดูเต็มไปหมดเลย ก็คือเราพยายามยึดถือชีวิตของเราอย่างนี้ ที่นี้เทศาภิบาลได้ส่งเข้ามา ชาวบ้านในตลาดก็ไม่ชอบส่วนหนึ่ง แต่ว่ามันก็จะมาทำลาย เด็กที่นี้เจอหน้าผมยังยกมือไหว้ ซึ่งบางที่ที่อยู่อาศัยอาจจะไม่มี ความเป็นไทยยังมีอยู่เยอะ เย็นยังกลับไปช่วยพ่อแม่ อย่างคลองบางแก้ว ที่ว่าเชื่อนพัง อยู่อาศัยมาช่วย โน่นสามไก่ไม่เกี่ยวเลยก็มาช่วย และที่สำคัญ เย็นๆ ก็มีเด็กมัธยมมาช่วยกอบทราย แต่งเครื่องแบบเรียนกันไป ซึ่งอันนี้มันหายาก

ได้ทราบมาว่าเทศบาลเมืองอ่างทองเป็นศูนย์รวมของการค้าปลาใหญ่ที่สุด

รองนายกเทศมนตรี ครับ เป็นตลาดปลาที่ใหญ่ที่สุดในภาคกลาง เราชิงตลาดมาจากสิงห์บุรี ขณะนี้ทุกตลาดก็มีเงินหมุนเวียนอยู่ประมาณ 7-8 ล้านบาท

ผู้ว่าราชการจังหวัด. มีอีกอย่างหนึ่งนะ จังหวัดอ่างทองมีฟาร์มเป็ดขนาดใหญ่มาก กว้าง 10 กว่าไร่ อยู่ที่อำเภอวิเศษชัยชาญ เขาได้นำเป็ดมาถวายสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถในคราวที่เสด็จมาอ่างทอง เป็นเป็ดสายพันธุ์จากทั่วโลก ขณะนี้ที่พระที่นั่งวิมานเมฆซึ่งกำลังปรับปรุง เขานำเป็ดจากที่นี่ไปทั้งหมดเลย แล้วถือเป็นแหล่งเรียนรู้ด้วย ผมเข้าไปสองสามครั้งแล้ว ที่สยามพารากอนประดับเป็ดห้อยลงมาจากตึก ก็นำไปจากที่นี่

ตอนนี้จังหวัดสุพรรณเขากำลังโปรโมตตลาดสามชุกเป็นตลาดร้อยปี ตลาดวิเศษก็เป็นตลาดร้อยปีเหมือนกัน

- ครับ คือตั้งแต่ตลาดวิเศษไฟไหม้ ก็จะมีเรื่องตลาดร้อยปีขึ้นมาหมดเลย จังหวัดจะแข่งเทรานั้น ครบถ้วนสุพรรณ ปทุมธานี อันไหนที่เป็นเมืองเก่าเขาก็จะใช้เป็นจุดขาย

ท่านรองนายกเทศมนตรี ท่านกลัวว่าเทศาภิบาลจะมาตีร้านค้าชุมชนของท่านบ้างหรือเปล่า

รองนายกเทศมนตรี ก็คิดอยู่ แล้วก็ 2-3 วันมานี้ ก็มีแต่เรื่องนี้ อย่างเมื่อคืนก็ได้สอบถามแล้วนี้ ตั้งขึ้นครับ บางคนก็อยากให้มี แต่บางคนก็ไม่อยากให้มี มา แต่ขณะนี้ตัวเลขที่ไม่อยากจะให้มามีมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งร้านค้าปลีก พ่อค้าแม่ขายในตลาดจริงๆ แล้วนะครับ ร้านค้าปลีกในชุมชนมันคือเส้นเลือดของชุมชนนะ แต่ชาวบ้านเขามองไม่เห็น ผมยกตัวอย่างง่ายๆ เลยครับ สมมติเราไปซื้อของร้านค้าปลีก ถ้าร้านค้าปลีกมีคนในครอบครัวอยู่ 4 คน คือ พ่อ แม่ ลูก 2 คน พ่อแม่นะเมื่อได้เงินไปแล้ว ก็ต้องไปหาไปซื้อต่อ ไปตลาด ไปซื้อผัก ไปซื้อปลาทำอาหาร ลูกไปโรงเรียน ไปกินขนม ไปซื้อปากกา ไปซื้อสมุด เจ้าของร้านสมุด ร้านปากกา เขามีครอบครัว เขาก็ไปซื้ออย่างอื่น ร้านค้าปลีกนั้นเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย แต่เรามองไม่ออก เมื่อมองไม่ออกปั๊บ เขาก็มองส่วนตัวว่า ไร่ร้านค้าปลีกต่างชาติ มันเย็น มันจ๋า ของบางอย่างมันก็ถูก ตรงนี้คือจุดที่ชุมชนจะเสียหายมาก เราไม่ได้ช่วยร้านค้าปลีกเลย เราช่วยชุมชน

ผู้ว่าราชการจังหวัด อีกอันหนึ่งนะครับ ที่น่าจะเป็นประเด็นที่สนใจ นี่ผมก็คุยตั้งแต่อยู่อยุธยาแล้ว ก็คือว่าตลาดนัด คือตัวที่เข้ามาตัดตอนร้านค้าในตลาดจริงๆ แล้วมันเต็มไปด้วยหมดเลย มันกระจายไปทุกตำบล อาทิตย์หนึ่งบางทีสามครั้ง เต็มไปหมด แม้กระทั่งหน้าตลาดห่างแค่ข้ามถนนไปก็ยังมีตลาดนัดเลยครับ

ก่อนจะปิดประเด็นอยากให้ท่านผู้ว่าเสนอแนะเรื่องของการแก้ปัญหาทุกภัย

- ตรงนี้มีประเด็นเดียว คือระดับชาติต้องทำงานแก้ไขทั้งลุ่มน้ำให้ได้ คือในส่วนของจังหวัดแต่ละพื้นที่เขาช่วยตนเองอยู่แล้ว แต่ว่าช่วยตัวเองนี้ มันช่วยได้แค่จุมูกแค่ปากเท่านั้น ถ้าเกินมานิดหนึ่งก็สาละยมตายอยู่แล้ว เรื่องน้ำมีอยู่แค่นี้ แล้วลองคิดถึงบ้านเรา เราทั้งกันหนุ แมลงวัน กันขโมย ทุกอย่าง แต่ถ้ามันล้นเหนือกว่านี้ มันหมดปัญญา ถ้าสมมติว่าจังหวัดอ่างทองเราจะของบมาทั้งหมดเลย เป็นกำแพงบ้อม

เมืองเลย ก็ไม่ได้ จะกันเฉพาะแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำน้อย สิงห์บุรีก็ไหลมาแล้ว ตีโอบหลัง เพราะฉะนั้นอยากให้เขาทำหน้าที่ให้สมกับที่ได้รับมอบหมาย จะเป็นคณะกรรมการ เป็นกรม เป็นกระทรวงอะไรก็ตามว่าในภาพรวมที่เป็นแบบบูรณาการ มันจะเกิดผลอย่างไร....

ผู้สัมภาษณ์
ผศ.อนันต์ รัตนานุศร
อาจารย์นงลักษณ์ แซ่มโซด
เรียบเรียงบทสัมภาษณ์
อาจารย์นงลักษณ์ แซ่มโซด
ถ่ายภาพ
นายสมชาย สุนทรวิทย์

รางวัลเจ้าฟ้าไอที รัตนราชสุดาสารสนเทศ

บทนำ

นับเป็นครั้งแรกที่ในประเทศไทยซึ่งมีการรวมตัวกันของ 8 หน่วยงานภาคเอกชน ที่มีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ร่วมกันก่อตั้งองค์กรที่สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในประเทศไทยอย่างจริงจังขึ้น โดยมุ่งมั่นที่จะร่วมพัฒนาโครงการสร้างเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทยให้เจริญ เข้าสู่ระดับที่สามารถแข่งขันหรือทัดเทียมประเทศอื่นได้ จึงได้มีการจัดตั้งกองทุนและจดทะเบียนเข้าเป็นมูลนิธิวิจัยเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการเงิน (มสจ.) หรือ Financial Information Technology Research Foundation (FIRE) เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2535 และได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยทรงรับเป็นองค์ประธานที่ปรึกษาของมูลนิธิฯ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นการจำกัดงานด้านการวิจัยอยู่เป็นเฉพาะเรื่อง จึงได้มีการเปลี่ยนชื่อใหม่แทนว่า มูลนิธิวิจัยเทคโนโลยีสารสนเทศ (มส.) หรือ Foundation For Research in Information Technology (FRIT) เมื่อเดือนกันยายน 2537

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้การช่วยเหลือเกี่ยวกับงบประมาณและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการดำเนินงานของมูลนิธิวิจัยเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. สนับสนุนในการศึกษาดูงานสำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา นักวิชาการ ผู้ปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งในหน่วยงานราชการหรือเอกชน เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. จัดหารางวัลดีเด่นมอบให้สำหรับนักวิจัยเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. สนับสนุนกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางเทคโนโลยีสารสนเทศตามความเหมาะสม
5. ดำเนินการเพื่อสาธารณะประโยชน์และร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่น ๆ

วัตถุประสงค์ของการจัดการแข่งขัน “รางวัลเจ้าฟ้าไอที รัตนราชสุตา สารสนเทศ”

เพื่อสนับสนุนงานวิจัยเทคโนโลยีสารสนเทศในประเทศไทยให้มีความก้าวหน้าทัดเทียมระดับสากลสามารถนำมาพัฒนาในเชิงธุรกิจและมีจุดประสงค์หลักเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับประเทศ รวมทั้งเพื่อเป็นการสนับสนุนให้มีการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างกว้างขวาง ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยแบ่งการแข่งขันออกเป็นระดับ ดังนี้

1. ประเภทบุคคลทั่วไป ผู้ชนะเลิศจะได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณพร้อมเงินรางวัล 1,000,000 บาท
2. ประเภทนิสิตนักศึกษา ผู้ชนะเลิศจะได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณพร้อมเงินรางวัล 100,000 บาท

ลักษณะของโครงการ

1. เป็นผลงานวิจัยหรือผลงานเชิงประยุกต์ (Applied) ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ไม่ว่าจะเป็น Software, Application, Network, Communication หรือ Hardware เป็นต้น
2. เป็นผลงานที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นเชิงธุรกิจหรือพัฒนามาใช้จริงในเชิงปฏิบัติการได้
3. เป็นผลงานที่ผลิตขึ้นในประเทศไทย
4. เป็นผลงานที่มีนักวิจัยหรือเจ้าของเป็นคนไทย
5. เป็นผลงานเพื่อประโยชน์แก่ประเทศไทยเป็นสำคัญ
6. เป็นผลงานที่ไม่ใช่วิทยานิพนธ์ที่ทำขึ้นเพื่อรับปริญญา

วิธีคัดเลือก

1. มูลนิธิฯ จะมีหนังสือเชิญให้มหาวิทยาลัย สถาบัน และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เสนอชื่อโครงการที่สมควรได้รับรางวัลมายังมูลนิธิฯ
2. มูลนิธิฯ จะเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทำหน้าที่เป็นกรรมการคัดเลือกโครงการที่ได้รับเสนอชื่อในขั้นแรก

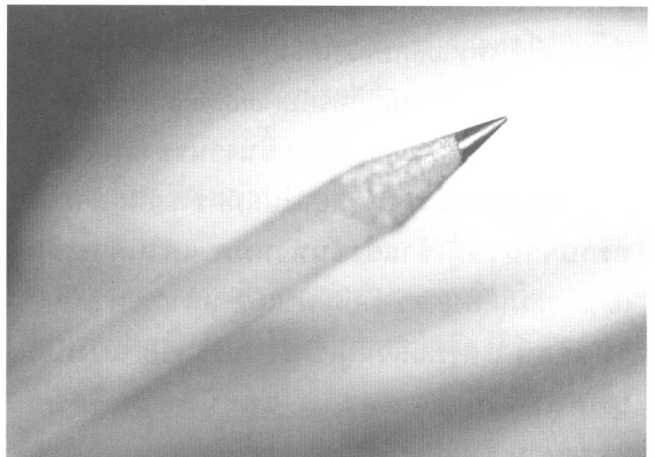
3. มูลนิธิฯ จะได้ตั้งคณะกรรมการ ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำหน้าที่กรรมการตัดสิน โดยเชิญจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

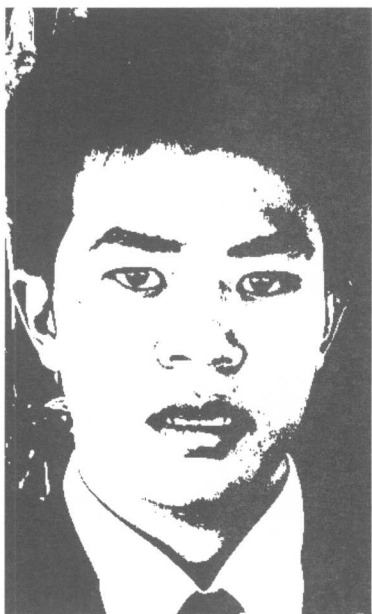
4. คณะกรรมการมูลนิธิฯ และคณะกรรมการตัดสินร่วมกันพิจารณาคัดเลือกโครงการที่จะได้รับรางวัลอีกครั้งหนึ่ง

ผู้ได้รับรางวัลชนะเลิศ รางวัล “เจ้าฟ้าไอที รัตนราชสุตา สารสนเทศ” ในการแข่งขันครั้งที่ 2 ประเภทนิสิตนักศึกษาได้แก่นายอิทธิพัฒน์ วิเชียรรัตน์ และนางสาววิมลรัตน์ กองฤทธิ์ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ซึ่งจัดขึ้นในปี พ.ศ. 2549

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและคณะผู้จัดทำวารสารวิชาการราชภัฏกรุงเก่า มีความเห็นว่า นักศึกษาทั้ง 2 คน ได้สร้างชื่อเสียงให้กับสถาบันเป็นอย่างสูง และเพื่อเป็นการประกาศเกียรติคุณยกย่องนักศึกษาทั้ง 2 คน ให้สาธารณชนได้รู้จักดียิ่งขึ้น จึงเห็นสมควรสัมภาษณ์นายอิทธิพัฒน์ วิเชียรรัตน์ และนางสาววิมลรัตน์ กองฤทธิ์

ผู้ให้สัมภาษณ์	นายอิทธิพัฒน์ วิเชียรรัตน์ นางสาววิมลรัตน์ กองฤทธิ์
ผู้สัมภาษณ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนันต์ รัตนภานุศร อาจารย์ธรรมาภรณ์ สถาปิตานนท์
ถอดเทป	ว่าที่ร้อยตรีหญิงรัตติยา พาวินัย บันทึกเสียงและถ่ายภาพ นายธวัชชัย คำกัน

ก่อนจะจบมัธยมศึกษาตอนปลายนักศึกษาคิดจะเลือกเรียนต่อที่ไหนและเลือกเรียนสาขาวิชาอะไร

ธิรพัฒน์ : ก่อนจะจบมัธยมศึกษาตอนปลายต้องการเลือกเรียนสาขาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ แต่จะเลือกเรียนที่ไหนก็ยังไม่ทราบ ซึ่งเห็นว่าได้มีโครงการ สควค. เป็นโครงการที่ส่งเสริม ผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จึงได้เข้ามาและเลือกเรียนที่แห่งนี้

วิมลรัตน์ : ตั้งใจว่าจะเป็นครูและชอบคอมพิวเตอร์เข้ามาในตอนแรกเข้ามาสมัครในคณะครุศาสตร์คอมพิวเตอร์ศึกษา แต่ไม่เปิดเรียนซึ่งคนที่จะเรียนคณะครุศาสตร์จะต้องเรียน 5 ปี จึงได้มาเลือกเรียนที่นี่

เมื่อเข้ามาศึกษาในสถานศึกษาแห่งนี้มีความรู้สึกประทับใจอะไรบ้างในมหาวิทยาลัย

วิมลรัตน์ : ประทับใจการต้อนรับของพี่ ๆ อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ทุกท่านที่สอน อาจารย์ทุกท่านเก่งทางด้านคอมพิวเตอร์

ธิรพัฒน์ : ประทับใจบรรยากาศการเรียนที่นี่จะดูดีอบอุ่น อาจารย์ให้ความเป็นกันเองและสอนรู้เรื่อง รวมถึงรุ่นพี่ที่ให้การดูแลว่าจะเรียนแบบไหนและซื้อหนังสือคอมพิวเตอร์มาให้ด้วย และจะเรียนลักษณะใด

นักศึกษาเข้าประกวดรางวัลเจ้าฟ้าไอทีฯ

นักศึกษาพอจะทราบไหมว่า มีนักศึกษาเข้าประกวดมากน้อยเพียงใด และมีกี่สถาบัน

ธิรพัฒน์ : ตอนที่ส่งเข้าประกวด เริ่มตั้งแต่การไปเห็นประกาศการเข้าประกวด และคิดในใจว่าลักษณะผลงานที่ทำอยู่ในขณะนั้นเข้าข่าย และสามารถเข้าประกวดได้ เพราะลักษณะโครงการเป็นโครงการที่เป็นการประกวดโครงงานที่เกี่ยวกับ Hardware , Software , Application และ Network โดยชิ้นงานของผมนจะเข้าข่ายในขอบเขตที่วางไว้ ตอนไปสมัครในวันนั้นจะไม่ทราบจำนวนผู้เข้าแข่งขันทั้งหมด แต่ในการเห็นเอกสารผมได้สังเกตว่ามีประมาณ 2 หน้ากระดาษ

วิมลรัตน์ : สรุปแล้วมีผู้เข้าร่วมประกวด แบ่งเป็นบุคคลทั่วไป 34 ผลงาน และนิสิตนักศึกษา 27 ผลงาน รวมเป็น 61 ผลงานค่ะ

นักศึกษามีความคิดหรือแรงบันดาลใจหรือมีการปรึกษาใครบ้างในการตัดสินใจเข้าร่วมประกวด

ธิรพัฒน์ : ในการเข้าประกวดในตอนนั้น ผมคิดในใจว่าจำนวนเงินรางวัลดีมาก และมีรางวัลเดียวผมคิดจะไปประกวดแต่ไม่กล้าที่จะไปประกวด ไม่ทราบว่าจะพูดอะไรอย่างไบบ้าง ผมเลยเข้าไปสอบถามความคิดเห็นกับอาจารย์จิรศักดิ์ ชุมวรานนท์และอาจารย์บอกว่าให้ทำให้เต็มที่ เราทำสิ่งดีๆ ไม่ต้องไปกลัวอะไร

วิมลรัตน์ : อาจารย์บอกว่า สิ่งที่เราได้ขึ้นไปบนเวทีที่เราได้แสดง ซึ่งหากเราไม่ได้รางวัลอะไรแต่เราก็ได้ประสบการณ์

นักศึกษาส่งโครงการอะไรเข้าประกวด และทราบหรือไม่ว่า มีกฎกติกาอย่างไรบ้าง และมีใครเป็นที่ปรึกษาโครงการบ้าง

วิมลรัตน์ : เป็นระบบตรวจเช็คความปลอดภัยในห้อง Server เป็นการตรวจจับความเคลื่อนไหวภายในห้อง Server ซึ่งห้องServer จะต้องเป็นห้องที่ต้องการความปลอดภัยสูง เราจะติดตั้งกล้องไว้ในบริเวณที่เราต้องการจะตรวจจับ และเมื่อมีความเคลื่อนไหวเข้ามาก็จะทำการตรวจจับภาพโดยใช้ระบบการตรวจจับภาพ

อิทธิพล : โครงการที่ส่งเข้าประกวดเป็นโปรแกรมการตรวจสอบความปลอดภัยในห้อง Server โดยมีกฎกติกาว่าเป็นโครงการที่เข้าประกวดต้องเป็น Software, Hardware, Application และ Network และต้องผ่านเข้าขอบเขตที่เขาได้กำหนดไว้และเป็นผลงานที่ประดิษฐ์ขึ้นโดยคนไทย และสามารถทำเป็นอุปกรณ์ที่สามารถใช้ได้จริง อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการคืออ.ชัยพฤกษ์ ชูคำ อ.จำลอง ศรีสง่า และ อ.กรัณดา ทองอาญา

พอจะอธิบายได้ไหมว่าโครงการที่ทำจะเกี่ยวข้องกับลักษณะงานอย่างไรบ้าง

อิทธิพล : โครงการที่ทำเป็นการตรวจเช็คความปลอดภัยของห้อง Server เมื่อมีการเคลื่อนไหว กล้อง จะทำการตรวจจับภาพ และภาพที่ได้ก็จะแสดงภาพในรูปแบบ Real Time ตัวกล้องจะสามารถหมุนซ้ายขวาและขึ้นลงได้ และสามารถที่จะสั่งการว่าปิดเครื่อง หรือรีเซ็ตเครื่องกับผู้ใช้เครื่องในขณะนั้น

ตัวกล้องลักษณะของภายนอกกล้องเป็นอย่างไรบ้าง ทำด้วยอะไร และผลิตมาจากวัสดุอะไร

อิทธิพล : เก็บอุปกรณ์ใกล้ ๆ ตัว ว่าวัสดุใดสามารถนำมาใช้ได้ โดยอันดับแรก จะต้องเป็นพลาสติกซึ่งเราสามารถจะนำมาตกแต่งวัสดุเองได้ เราเลือกใช้ตัวกล้องซีดี เป็นลักษณะทรงกลมและสามารถหมุนได้ จะเข้าคอนเซ็ปที่ว่าเราต้องการใช้ของเหลือใช้ เราจึงนำมาประยุกต์ใช้และตกแต่งให้สวยงามเหมาะกับตัวกล้องที่เราจะใช้และเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย

การทำงานของกล้องใช้วิธีตรวจจับภาพจะมีการบันทึกข้อมูลอย่างไร

อิทธิพล : กล้องจะบันทึกภาพก็ต่อเมื่อ มีการเคลื่อนไหวเกิดขึ้นภายในระยะเวลาที่เราจำกัดไว้ เราสามารถปรับระดับภาพได้ว่า ต้องการให้ภาพมีการเคลื่อนไหวอยู่ระดับใดถึงจะเกิดการตรวจจับภาพเกิดขึ้น โดยเราสามารถปรับระดับได้เอง

มีการนำภาพอื่นมาเปรียบเทียบกับ

อิทธิพล : ใช้วิธีการ Image Processing เป็นการตรวจจับภาพมาเปรียบเทียบกับระหว่างภาพที่ 1 กับภาพที่ 2 ถ้าเกิดภาพมีความแตกต่างกันในระดับที่เราต้องการตรวจจับนั้น จะให้มีการบันทึกภาพเอาไว้

เราสามารถนำภาพที่ได้มาใช้ประโยชน์ในด้านใด

อิทธิพล : ตอนนี้จะเห็นว่าอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับกล้อง และอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยเป็นสิ่งจำเป็น และการรักษาความปลอดภัยในห้อง Server เมื่อมีคนเข้ามาในรัศมีของการตรวจจับภาพ เราจะรู้ได้ทันทีว่าคนนั้นเข้ามาในเวลาใด และดูข้อมูลได้ว่ามีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้าง

หมายความว่าหากมีการเปลี่ยนแปลงของรูปภาพ โปรแกรมจะทำการเก็บข้อมูลเอาไว้ บอกทั้งวันที่ และเวลาด้วยใช่ไหม

อิทธิพล : บอกทั้งวันที่และเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลตัวนี้

ปัจจุบันที่เขาติดตั้งกล้องเพื่อความปลอดภัย คิดว่าสิ่งที่ทำนี้ได้ประโยชน์อะไรบ้าง

อิทธิพล : จะสามารถดูรูปภาพได้หลาย ๆ รูปและจัดเก็บลงในฐานข้อมูล จะแบ่งแยก วันที่ และเวลาไว้ อย่างชัดเจนสามารถดูภาพผ่าน Web browser ได้ และคอนโทรลมุมกล้องได้ขึ้นลงซ้ายขวา ถ้าภาพของเรากระตุกก็ ขึ้นอยู่ความเร็วของ Internet จะมีการดีเลย์ของสัญญาณขึ้นบ้าง ภาพจะมีการส่งไปยังอีกเครื่องหนึ่งซึ่งจะมีการดีเลย์ของสัญญาณ

สิ่งประดิษฐ์ที่ส่งเข้าประกวด ถือเป็นลิขสิทธิ์ของใคร

อ.ธราภรณ์ : เป็นลิขสิทธิ์ของโปรแกรมวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ซึ่งถ้าใครจะทำอะไรต้องติดต่อผ่านโปรแกรมวิชา

เมื่อทราบผลการตัดสินว่าได้รับรางวัลชนะเลิศ รางวัลเจ้าฟ้าไอที นักศึกษามีความรู้สึกอย่างไรบ้าง โดยเฉพาะความรู้สึกของคุณพ่อ คุณแม่ และสิ่งสำคัญก็คือ ครูอาจารย์ที่สอนเรามา ที่เราไปบอก ท่าน ท่านแสดงความรู้สึกกลับมาอย่างไรบ้าง

วิมลรัตน์ : วันที่ไปฟังผลจะมีอาจารย์และเพื่อน ๆ ไปด้วย เป็นวันประกาศผลที่ทุกคนลุ้นเต็มที่ โดยที่อิทธิพัฒน์ จะเป็นคนขึ้นไปฟังด้วย ซึ่งพอผลประกาศออกมา รู้สึกดีใจมากกว่าตนเองทำได้แล้ว และอาจารย์ทุกท่านที่นั่งอยู่ก็ยิ้มแบบดีใจกันทุกคน ตอนที่ทราบผลประกาศรางวัลได้ โทรไปหาคุณพ่อและคุณแม่ที่บ้าน มหาวิทยาลัยมีการจัดทำป้ายและทำนอกรับตีก็เข้ามาแสดงความยินดีด้วย รู้สึกภูมิใจมาก

อิทธิพัฒน์ : ความรู้สึกตอนจะขึ้นไปรับรางวัลประเภท นิสิต นักศึกษา จะเป็นเวทีใหญ่ ๆ เวทีห้องประชุมและใหญ่มาก มีความรู้สึกที่ตื่นเต้นมาก โดยได้ประกาศรางวัลที่ 3 ก่อน และได้ภาวนาว่าอย่าให้เป็นชื่อเรา และประกาศเป็นรางวัลชนะเลิศในลำดับต่อมา รู้สึกว่ายังไม่แน่ใจว่าใช่เราหรือเปล่ายังงงๆอยู่ เพื่อนและอาจารย์ที่อยู่ข้างหลังก็ปรบมือแสดงความดีใจ ก็รู้สึก ว่าใช่เราจริงๆ ด้วย หลังจากประกาศผลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ได้โทรศัพท์ไปหาคุณพ่อว่าได้ประกาศผลรางวัลออกมาแล้วได้รับรางวัลชนะเลิศ คุณพ่อก็ยินดีด้วยว่า สามารถทำได้ โดยได้ทำชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัย และวงศ์ตระกูล ก็ขอให้ทำสิ่งดี ๆ ตลอดไป

วิมลรัตน์ : พ่อกับแม่ รู้สึกดีใจมาก ๆ บอกว่าให้พยายามก้าวหน้าต่อไป

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการมีความรู้สึกรังไรบ้าง

อิรพัฒน์ : อาจารย์ที่ปรึกษามากกว่ารู้สึกดีใจไม่ต่างกับพ่อแม่ รู้สึกว่าได้ดูแลเราและเราก็สามารถทำได้และทำสิ่งดี ๆ และสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยด้วย

วิมลรัตน์ : อาจารย์ที่ปรึกษารู้สึกยินดีกับเรา ดีใจที่ได้สอนเราทั้งสองคนทำให้รับรางวัลนี้ได้ และอาจารย์ก็คอยช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาได้ตลอดเวลา

การรู้ผลการประกวดรู้ผลบนเวทีหรือรู้ผลล่วงหน้าในวันประกาศผลชนะเลิศ

อิรพัฒน์ : การรู้ผลจะรู้ในวันนั้นเลย

ก่อนจะถึงวันประกาศผลได้มีการเตรียมตัวอย่างไรบ้าง

อิรพัฒน์ : ถ้าไม่เป็นอย่างที่เราหวังเราก็คงจะเสียใจ และก็เตรียมใจไว้บ้างและพยายามนี้กว่าขอให้เราทำได้ และพยายามนี้กว่าโครงการของเราสามารถที่จะสู้ทีมอื่น ๆ ได้ เราน่าจะต้องชนะได้

ในรอบสุดท้ายเราได้เปรียบเทียบกับของคนอื่นหรือไม่

อิรพัฒน์ : การเข้าเสนองผลงานในแต่ละทีมจะไม่ตรงกัน โดยผมจะเข้าเสนองผลงานเป็นทีมแรกเราก็ไม่ทราบว่าผลงานของทีมอื่น ๆ จะเป็นอย่างไร แต่ก็ได้ยินแว่ว ๆ จากที่อื่น แต่ไม่ได้ดูรายละเอียด ว่าชิ้นงานของทีมอื่นเป็นอย่างไร

วิมลรัตน์ : ตอนที่ไปฟังผลการให้คะแนน จะบอกชื่อหมดเลย และรู้สึกของเราตรง concept เลย ทำให้สบายใจ แต่อีกใจก็เผื่อใจไว้ ว่าถ้าไม่ได้รับรางวัลก็ยังได้เข้ารอบ 3 ทีมสุดท้าย และก็ดีใจมากขึ้นเมื่อได้รางวัลชนะเลิศ ซึ่งมีเพียงรางวัลเดียว

เงินที่ได้รับมาจะนำไปทำอะไร

อิรพัฒน์ : จะนำไปซื้ออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน เช่น อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และเตรียมไว้เพื่อที่จะเข้ารับราชการ และเป็นเงินสำรองใช้ในส่วนตัวบ้าง

วิมลรัตน์ : ใช้ในการเรียนต่อ และอีกส่วนหนึ่งเพื่อใช้ในการบรรจุ

วัยรุ่น รวมถึงนักศึกษามหาวิทยาลัย มีพฤติกรรมบางอย่างที่ไม่เหมาะสม ในความคิดของนักศึกษาคิดว่าพฤติกรรมอย่างไรที่ไม่เหมาะสม และที่เหมาะสมควรจะเป็นอย่างไร

อิรพัฒน์ : การแต่งกายของนักศึกษา เป็นสิ่งที่บ่งบอก ซึ่งผู้คนจะพบเห็นเป็นอันดับแรก ซึ่งคนที่แต่ง

กายดีแล้ว จะรู้สึกว่าจะทำให้ตัวเองนั้นดีตามด้วย จะรู้สึกไปในตัวของเขาเองและเป็นภาพลักษณ์ที่คนอื่นมองว่าถ้าแต่งกายดีแล้ว ก็จะทำให้ดูดี และทำให้สิ่งต่าง ๆ ก็จะเป็นเงาตามตัว

วิมลรัตน์ : เรื่องวัฒนธรรมของไทย เช่น การไหว้ ถ้าไม่รู้จักก็จะไม่ไหว้ เช่นอาจารย์สอนในคณะเดียวกัน ถ้าไม่ได้สอนก็จะไม่ไหว้ ซึ่งจริงๆ แล้ววัฒนธรรมไทยจะสอนให้มีมารยาท มีความอ่อนน้อมถ่อมตน แต่เราหาสิ่งเหล่านี้ไม่ค่อยพบในวัยรุ่นปัจจุบัน และจากการฝึกสอน เด็กชั้น ป.3-ป.4 พบว่าบางส่วนจะมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวอย่างเห็นได้ชัด โดยคิดว่าการใช้ไม้เรียวเป็นสิ่งที่น่าจะน่ากลับมาใช้ ซึ่งการห้ามไม่ให้ใช้ไม้เรียว เด็กจะไม่รู้ผิดรู้ถูกว่าเป็นอย่างไร การใช้ไม้เรียวของครูกับเด็กสมัยก่อน เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กรู้ว่าสิ่งไหนผิดสิ่งไหนถูก ซึ่งจะส่งผลต่ออนาคตของพวกเขาที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ของชาติ

ประสบการณ์ที่คนไทยหลายยุคหลายสมัยสะสมกันมา นักศึกษาเคยคิดหรือไม่ว่ามันเป็นการสร้างวัฒนธรรมและองค์ความรู้ ประเทศไทยขายการท่องเที่ยว คนเป็นสิ่งสำคัญ คนไทยมีนิสัยชอบต้อนรับแขก เสน่ห์ของคนไทยคือรอยยิ้มและการไหว้ เคยคิดใหม่ว่า วัฒนธรรมนี้เกิดจากรากฐานอะไร

วิมลรัตน์ : น่าจะเกิดจากจิตใจและครอบครัว เพราะครอบครัวในปัจจุบันพ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลา เพราะว่า จะต้องทำงาน ไม่ได้มีอบรมดูแลบุตร ซึ่งจะต้องเริ่มต้นจากครอบครัวและการอบรมบ่มนิสัยจากพ่อแม่

ธิรพัฒน์ : เริ่มต้นจากครอบครัว ฝึกให้เป็นนิสัย เช่น เมื่อลูกจะออกจากบ้านไปโรงเรียนควรยกมือไหว้ กลับถึงบ้านก็ยกมือไหว้สวัสดี ควรมีความอ่อนน้อมถ่อมตนกับพ่อแม่เป็นอันดับแรก ต่อมาครู อาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอน

คิดอย่างไรกับจุดความงามเทพ

ธิรพัฒน์ : อยู่ในตัวบุคคล เชื้อในสิ่งที่พอดิ เคารพในสิ่งที่ดี ในการกราบไหว้ การนำมาเป็นสิ่งที่ซื้อขายกัน ไม่ควรซื้อเพื่อที่จะได้องค์ความงามมา ควรอยู่ในความพอดิ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี และช่วยให้กำลังใจ ซึ่งคนที่จะทำให้ดีต้องเริ่มจากตัวเราเองต้องทำให้ดีด้วย และสิ่งดี ๆ ก็จะตามมา

วิมลรัตน์ : ถ้าจะให้ส่งเสริมในการบูชา นั้น ก็ไม่ควรนำมาซื้อขาย การเคารพกราบไหว้ท่าน ไม่ควรนำมาเป็นเชิงพาณิชย์ เรื่องการศรัทธาและการบูชา เป็นเรื่องส่วนตัว

นักศึกษาจะต้องออกไปประกอบอาชีพ อยากทราบว่าคิดล่วงหน้าไว้หรือไม่ว่า อยากจะถ่ายทอดอะไรให้กับเด็กไทย

วิมลรัตน์ : อยากถ่ายทอดเกี่ยวกับความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ที่ได้เรียนมาและจริยธรรมให้กับเด็ก ๆ และอยากให้เด็ก ๆ เป็นคนดีและคนเก่งด้วย

ธิรพัฒน์ : อยากจะถ่ายทอดความรู้ที่ได้เรียนมานำไปสอนให้เขาได้มีความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น เช่น ให้เขาได้รู้จักได้คิด จุดประกายให้เขาสามารถที่จะสร้างตัวของเขาเอง และเกิดไอเดียต่าง ๆ จะเกิดจากตัวของเขาเองมากกว่าที่เราจะไปสร้างให้เขา สร้างรูปแบบที่ตายตัวให้เขาทำ เช่น สั่งงานให้เขา เราก็ไม่ควรไปกำหนดว่าควรจะเป็นรูปแบบนั้น รูปแบบนี้แต่จะบอกจุดเริ่มและจุดสุดท้ายว่าจะจะเป็นรูปแบบไหนและให้เขาเป็นคนออกแบบและคิดขึ้นของเขาเอง

ถ้าจะสอนให้เด็กเก่งและดี มีความสุข ควรจะเริ่มตรงไหนก่อน

วิมลรัตน์ : ควรจะเริ่มที่ครอบครัวก่อน เพราะเป็นสถาบันแรกของการให้การศึกษา และให้ความอบอุ่นก่อนที่จะก้าวเข้ามาในโรงเรียน โรงเรียนก็ควรอบรมทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม จริยธรรม เพราะถ้าเก่งแต่ไม่มีคุณธรรมประเทศชาติก็จะไปไม่รอด แต่ถ้าเก่งและมีคุณธรรมประเทศก็จะไปได้ดี

สอนให้มีความสุข
อย่างไร

วิมลรัตน์ : การสอนจะต้องเข้าใจว่าเด็กของเรามีพัฒนาการอย่างไร และต้องคุยและหาสาเหตุให้รู้เรื่อง และคุยภาษาเดียวกับเด็ก เด็กจะเรียนกับเราอย่างมีความสุข และจะทำอย่างไรที่จะสอนเด็กให้มีความสุขและความสนุกในการเรียนโดยที่เขาไม่เบื่อ เราก็ต้องศึกษาด้วยเหมือนกัน

หลังจากวันนี้แล้วจะต้องไปบรรจุที่โรงเรียนไหน

วิมลรัตน์ : บรรจุที่โรงเรียนศรีบุญยานนท์ จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับมัธยม ช่วงชั้นที่ 3 - 4

และเป็นศูนย์โครงการ พสวท. ที่เป็นการส่งเสริมทางด้านวิทยาศาสตร์

มีโครงการจะศึกษาเพื่อตัวเองอย่างไรในภาคหน้า?

วิมลรัตน์ : มีโครงการที่จะเรียนต่อทางด้านคอมพิวเตอร์ และอยากจะพัฒนาความรู้ของตนเองในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ และอยากจะพัฒนาโรงเรียนให้ได้ด้วย

ธิรพัฒน์ : อยากจะศึกษาต่อทางด้านคอมพิวเตอร์ ถ้าเกิดมีโครงการ สสวท. ต่อ ก็จะสอบในปีต่อไป เพื่อจะศึกษาต่อในหลักสูตรระดับปริญญาโท

เกิดเป็นคนไทย ต้องรู้จักตอบแทนคุณคน นักศึกษาได้ทุนจาก โครงการ สควค. ซึ่งโครงการนี้ได้ทุนมาจากภาวโอรสของประชาชน นักศึกษาจะตอบแทนประชาชนอย่างไร

ธิรพัฒน์ : จะเริ่มต้นบรรจุรับราชการ จะพยายามสอน

เด็กให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ และจะนำความรู้ที่มีอยู่ไปถ่ายทอดให้เด็กได้ทราบ และนำประสบการณ์ที่เรียนมา ประสบการณ์ในการทำงาน ในการเข้าแข่งขันต่างๆ ไปถ่ายทอดให้เด็กจะได้ขยันเรียน

วิมลรัตน์ : จะสอนนักเรียน และจะสร้างเด็กให้เป็นคนดีที่จะพัฒนาประเทศ เป็นทรัพยากรบุคคลที่ดีของประเทศ เพื่อตอบแทนคุณของประเทศ ถ้าเรามีคนดีในประเทศเยอะประเทศก็จะไปได้ดี และจะทุ่มเทให้กับชีวิตของการเป็นครู

ประวัติผู้ให้สัมภาษณ์ (1)

ชื่อ-นามสกุล นายถิรพัฒน์ วิเชียรรัตน์
เกิดเมื่อ วันที่ 14 เมษายน 2527
สถานที่เกิด โรงพยาบาลแม่และเด็ก อ.เมือง จ.นครสวรรค์
ที่อยู่ บ้านเลขที่ 358/6 หมู่ที่ 5 ต.หนองฉาง
อ. หนองฉาง จ.อุทัยธานี 61110

ประวัติการศึกษา

- 2538 ชั้นประถมศึกษา โรงเรียนทอง ประสาทเวทย์
- 2541 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนหนองฉางวิทยา
- 2545 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหนองฉางวิทยา

ประสบการณ์ทำงาน

1. ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพภายใน ณ คณะ
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ในปี 2547 ระยะเวลาทั้งสิ้นในการฝึกประสบการณ์ 90 ชั่วโมง

2. ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพภายนอก ณ
สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในปี 2548 ระยะเวลาทั้งสิ้น
ในการฝึกประสบการณ์ 450 ชั่วโมง

อาจารย์ที่ปรึกษา ธารภรณ์ สถาปัตตานนท์

ประวัติผู้ให้สัมภาษณ์ (2)

ชื่อ-นามสกุล นางสาววิมลรัตน์ กองฤทธิ์
เกิดเมื่อ วันที่ 27 กันยายน 2526
สถานที่เกิด โรงพยาบาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
จ.พระนครศรีอยุธยา
ที่อยู่ บ้านเลขที่ 89 หมู่ 3 ต.สวนพริก
อ.พระนครศรีอยุธยา จ.อยุธยา 13000

ประวัติการศึกษา

- 2538 ชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดธรรมิกราช
- 2541 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์
- 2545 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์

ประสบการณ์ทำงาน

1. ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพภายใน ณ สำนัก
วิทยบริการมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ในปี 2547
ระยะเวลาทั้งสิ้นในการฝึกประสบการณ์ 90 ชั่วโมง

2. ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพภายนอก ณ
สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในปี 2548 ระยะเวลา
ทั้งสิ้นในการฝึกประสบการณ์ 450 ชั่วโมง

อาจารย์ที่ปรึกษา ธารภรณ์ สถาปัตตานนท์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ธารภรณ์ สถาปัตตานนท์

อาจารย์ที่ปรึกษา
โครงการ

จำลอง ศรีสง่า

ชัยฤกษ์ ชูดำ

กรัณณา ทองอาญา

อุปลักษณ์ กับการใช้ภาษา ในชีวิตประจำวัน¹

รุ่งทิพย์ รัตนภาณุศร²

1. บทนำ

อุปลักษณ์ (metaphor) ในแวดวงวรรณกรรม และในมุมมองของกวี นักเขียน ตลอดจนครูที่สอนวิชา วรรณคดีย่อมจะหมายถึงรูปแบบหนึ่งของการใช้โวหาร ทางภาษาในเชิงอุปมาอุปไมย (figure of speech) ซึ่ง เกี่ยวข้องกับศิลปะในการใช้ภาษาเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด หรือจินตนาการของผู้ประพันธ์ กล่าวคือในแวดวงวรรณกรรมนั้น อุปลักษณ์จัดเป็น กลวิธีในการใช้ภาษาเพื่อสร้างความงดงามให้กับงาน วรรณกรรม และความสามารถดังกล่าวถือเป็น พรสวรรค์ทางภาษาที่มีอยู่ในตัวของผู้ประพันธ์เท่านั้น

อริสโตเติล (Aristotle) ถือได้ว่าเป็นบุคคลแรกๆ ที่ ให้ความสนใจศึกษาการใช้ภาษาในเชิงอุปลักษณ์ ใน หนังสือ 2 เล่มของเขาซึ่งได้แก่ ‘Poetics’ และ ‘Rhetoric’ (เขียนขึ้นเมื่อกว่า 2,300 ปีล่วงมาแล้ว) ซึ่งเป็นหนังสือที่

ผู้ศึกษาวิชาวรรณคดีและผู้ทีสนใจในงานวรรณกรรม จะต้องอ่านนั้นมีการกล่าวถึงอุปลักษณ์เอาไว้ในแง่ของ การเป็นศิลปะในการใช้ภาษาสำหรับการประพันธ์ โดยอริสโตเติลจัดให้อุปลักษณ์เป็นเครื่องมือหรือกลวิธี หนึ่งใน การประพันธ์ อริสโตเติลมองว่า อุปลักษณ์คือ การใช้ภาษาที่เบี่ยงเบนไปจากการใช้ภาษาใน ชีวิตประจำวัน การใช้รูปภาษาในเชิงอุปลักษณ์จึงถูก จำกัดวงเฉพาะการใช้ภาษาเพื่อสร้างความงดงาม ให้แก่งานวรรณกรรมโดยการเลือกสรรถ้อยคำมาใช้ในการ พรรณนาหรือถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของ ผู้ประพันธ์ ซึ่งความสามารถเช่นนี้แสดงถึงความเป็น อัจฉริยะของนักประพันธ์โดยแท้ (Gibbs, 1994; Kövecses, 2002)

¹ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ด้าน ภาษาศาสตร์ให้กับผู้เขียนจนเป็นที่มาของบทความชิ้นนี้ โดยเฉพาะรศ.ดร. กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา ที่เป็นผู้จุดประกายความสนใจของผู้เขียนให้ครุ่นคิดใน แนวคิดภาษาศาสตร์ปริชาน อย่างไรก็ตามความผิดพลาดใดๆที่เกิดขึ้นในบทความชิ้นนี้เป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว

² อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

แบ็คแมน (Backman, 1991 อ้างถึงใน Torgny, 1997: 5) อธิบายกลวิธีการใช้ภาษาในเชิงอุปลักษณ์ในงานวรรณกรรมว่าได้แก่การใช้โวหารทางภาษาในลักษณะของความเปรียบ กล่าวคือแทนที่จะกล่าวถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยตรง ผู้ประพันธ์กลับเลือกที่จะนำอีกสิ่งหนึ่งซึ่งมีคุณสมบัติคล้ายคลึงหรือมีคุณลักษณะร่วมกันบางประการ (ในมุมมองของผู้ประพันธ์) เข้ามาใช้เป็นตัวเปรียบเพื่ออ้างอิงไปยังเป้าหมายที่แท้จริงที่ต้องการกล่าวถึง การใช้ภาษาในลักษณะ อำพรางเช่นนี้เป็นไปเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้อ่านและเพื่อผลทางวาทศิลป์เป็นสำคัญ วิธีการเปรียบในเชิงอุปลักษณ์อาจจะเกิดขึ้นในลักษณะ “ก เหมือน ข” โดยมีการใช้คำเปรียบต่างๆ เช่นคำว่า เหมือน เสมือน ราวกับ คล้าย และ ประดุจดัง ในภาษาไทย หรือคำว่า as และ like ในภาษาอังกฤษ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

(1) เธอ**ประดุจ**ดั่งแม่พระในดวงใจผม

(2) She is **like** an angel.

‘เธอเปรียบประดุจดังนางฟ้า’

วิธีการใช้ภาษาเชิงอุปลักษณ์อาจอยู่ในรูปของ “ก คือ/เป็น ข” ก็ได้ ตัวอย่างเช่น

(3) หล่อน**คือ**งูพิษแท้ๆ

(4) Achilles **is** a lion.

‘อาคิลลิสคือราชสีห์’

บุคลาธิษฐาน (personification) จัดเป็นการใช้ภาษาในเชิงอุปลักษณ์ด้วยเช่นกัน กล่าวคือผู้ประพันธ์จะพรรณนาถึงสิ่งไม่มีชีวิตหรือสิ่งที่เป็นนามธรรมให้มีพฤติกรรมหรือความรู้สึกนึกคิดเยี่ยงมนุษย์ แบรดฟอร์ด (Bradford, 1997: 23-24) ยกตัวอย่างรูปภาษาแสดงบุคลาธิษฐานที่พบในบทกวีชื่อ “Resolution and Independence” ของ William Wordsworth ที่ผู้ประพันธ์นำพฤติกรรมของมนุษย์ซึ่งได้แก่อาการยินดีปรีดา (rejoice) ของมนุษย์เมื่อได้ให้กำเนิดบุตร (giving birth) มาใช้ในการพรรณนาท้องฟ้าในยามรุ่งอรุณเอาไว้ดังนี้

(5) The sky **rejoices** in the morning's birth.

‘ท้องฟ้าเริงร่ารับตะวัน’

การใช้ภาษาที่บิดเบือนไปจากโลกแห่งความเป็นจริงดังที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้อุปลักษณ์ไม่เป็นที่สนใจของนักปรัชญาและนักภาษาศาสตร์ทั่วไป จนกระทั่งในปีค.ศ. 1980

นักภาษาศาสตร์ปริชาน² (cognitive linguist) 2 คนได้แก่จอร์จ เลคอฟและมาร์ค จอห์นสัน ได้เสนอแนะทฤษฎีการภาษาศาสตร์ด้วยการนำเสนอมุมมองใหม่ในการศึกษาอุปลักษณ์ที่ไม่จำกัดอยู่ในแวดวงวรรณกรรมแต่เพียงอย่างเดียวอีกต่อไป เพราะที่จริงแล้วอุปลักษณ์ถือเป็นแบบแผนอย่างหนึ่ง (convention) ในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของทุกคน

2. อุปลักษณ์ในมุมมองของนักภาษาศาสตร์ปริชาน

การศึกษาอุปลักษณ์ขยายตัวจากแวดวงวรรณกรรมไปสู่แวดวงภาษาศาสตร์อย่างจริงจังจากอิทธิพลของงานเขียนของนักภาษาศาสตร์ปริชาน 2 คนคือเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980) ที่ได้ร่วมกันเขียนหนังสือขึ้นมาเล่มหนึ่งชื่อ “Metaphors We Live By” กล่าวได้ว่าทั้งคู่ได้ร่วมกันเปิดมุมมองใหม่ในการศึกษาอุปลักษณ์ในแง่ของการเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่สะท้อนระบบวิถีคิดของผู้

² ภาษาศาสตร์ปริชาน (cognitive linguistics) เป็นแนวคิดในการศึกษาภาษาที่เริ่มก่อตัวขึ้นในช่วงปีค.ศ.1970 ภาษาศาสตร์ปริชานมุ่งวิเคราะห์ภาษาในลักษณะที่สัมพันธ์กับระบบปริชานหรือระบบวิถีคิดของผู้ใช้ภาษา โดยเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการใช้ภาษาและวิถีคิดของผู้ใช้ภาษา สมมติฐานเบื้องต้นของภาษาศาสตร์ปริชานมีอยู่ว่า ภาษาคือสิ่งที่สะท้อนรูปแบบความคิดของผู้ใช้ภาษา ดังนั้น การศึกษาภาษาจึงเป็นการศึกษารูปแบบ/กระบวนการในการสร้างมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษา กล่าวได้ว่าในมุมมองของภาษาศาสตร์ปริชานแล้ว ภาษาเปรียบเสมือนหน้าต่างที่เปิดให้เห็นถึงการทำงานในระบบปริชานของผู้ใช้ภาษานั้นเอง

ใช้ภาษา เลคอฟและจอห์นสันสันกล่าวว่าเราสามารถพบ
อุปลักษณได้ทั่วไปในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน
อุปลักษณถือเป็นแบบแผนอย่างหนึ่งในการใช้ภาษา
เราจึงใช้อุปลักษณตลอดเวลาในการใช้ภาษาไม่ว่าจะ
รู้ตัวหรือไม่ก็ตาม และเราก็แทบจะไม่ต้องใช้ความ
พยายามในการตีความรูปภาพาเชิงอุปลักษณที่ได้ยิน
ได้ฟังหรือได้อ่านในชีวิตประจำวันแต่อย่างใด อุป
ลักษณมิใช่สิ่งที่เกิดจากการสร้างสรรค์โดย
ผู้ชำนาญการทางภาษาเท่านั้น คนทั่วไปก็สามารถที่
จะใช้รูปภาพาเชิงอุปลักษณได้เช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้ก็
เนื่องมาจากว่าอุปลักษณมีที่มาจากประสบการณ์ทาง
โลกของมนุษย์นั่นเอง

อุปลักษณเกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการทาง
ความคิดและการใช้เหตุผลของมนุษย์ การใช้รูปภาพา
แสดงอุปลักษณมีที่มาจากการใช้ภาษาพยายาม
อธิบายหรือทำความเข้าใจประสบการณ์หรือมโนทัศน์ที่
เป็นนามธรรมโดยอาศัยประสบการณ์หรือมโนทัศน์ที่
เป็นรูปธรรมมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบ อุปลักษณจึงเป็น
การใช้ภาษาในลักษณะของการเทียบโยงข้ามแวดวง

ประสบการณ์หรือแวดวงมโนทัศน์³ ที่แตกต่างกัน
(cross-domain mapping) ซึ่งการเทียบโยงดังกล่าว
เกิดขึ้นภายในระบบปริชาน (cognitive system) ของผู้ใช้
ภาษา ด้วยเหตุนี้เลคอฟและจอห์นสันจึงจัดให้อุป
ลักษณเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดขึ้นในระดับ
มโนทัศน์ หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่ามโนอุปลักษณ
(conceptual metaphor) ซึ่งมโนอุปลักษณนี้จะได้รับการ
ถ่ายทอดออกมาในรูปของภาษาแสดงอุปลักษณ
(metaphorical expression) นั่นเอง

ในหนังสือ “Women, Fire, and Dangerous Things:
What Categories Reveal about the Mind” เลคอฟ
(Lakoff, 1987:276) ได้อธิบายขยายความกระบวนการ
เทียบโยงข้ามแวดวงประสบการณ์หรือแวดวงมโนทัศน์
ในแบบอุปลักษณว่าประกอบด้วยแวดวงมโนทัศน์ที่ถูก
นำมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบซึ่งเรียกว่า “แวดวงมโนทัศน์
ต้นเค้า” (source domain) และแวดวงมโนทัศน์ที่
ต้องการอธิบายหรือทำความเข้าใจซึ่งเรียกว่า “แวดวง
มโนทัศน์เป้าหมาย” (target domain) การเทียบโยง
ข้ามแวดวงมโนทัศน์ด้วยอุปลักษณมีที่มาจากการใช้
ภาษารับรู้ถึงความคล้ายคลึงหรือความสอดคล้อง
(correspondence) ในระหว่างแวดวงมโนทัศน์ต้นเค้า
และแวดวงมโนทัศน์เป้าหมาย โดยที่แวดวงมโนทัศน์
ต้นเค้ามักจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับประสบการณ์ทาง
กายหรือเป็นสิ่งที่ป็นรูปธรรมที่ถูกนำมาใช้เป็นแบบ
เปรียบเทียบเพื่อเทียบโยงไปยังแวดวงมโนทัศน์เป้าหมายที่มี
ความเป็นนามธรรมที่ยากแก่การเข้าถึงหรือยากแก่การ
ทำความเข้าใจ

การเทียบโยงความคล้ายคลึงหรือความ
สอดคล้องข้ามแวดวงมโนทัศน์ด้วยอุปลักษณมี
2 รูปแบบ การเทียบโยงข้ามแวดวงมโนทัศน์รูปแบบ
แรกเป็นการเทียบโยงในระดับโครงสร้าง กล่าวคือ
องค์ประกอบทั้งหมดภายในแวดวงมโนทัศน์ต้นเค้ามถูก
นำมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบเพื่อเทียบโยงไปยัง
องค์ประกอบทั้งหมดภายในแวดวงมโนทัศน์เป้าหมาย
เลคอฟ (Lakoff, 1992) ยกตัวอย่างอุปลักษณ **ความ
รักคือการเดินทาง** (‘LOVE IS A JOURNEY’
metaphor) ในภาษาอังกฤษ ที่มีที่มาจาก การเทียบโยง

³ มโนทัศน์ (concept) หมายถึงประสบการณ์ทั้งหลายทั้งปวงในโลกที่มนุษย์ได้รับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า แล้วนำมาเก็บไว้ในลักษณะของรูปแบบ
ความคิดที่เรียกว่ามโนทัศน์ มโนทัศน์มีโครงสร้างภายใน (conceptual structure) ที่ประกอบด้วยรายละเอียดต่างๆที่บ่งบอกคุณสมบัติ (attribute or
property) ของมโนทัศน์นั้นๆ เช่นมโนทัศน์ ‘นก’ มีองค์ประกอบภายในที่บ่งบอกคุณสมบัติของการเป็นสัตว์ประเภทนกอยู่หลายประการ อาทิ มีปีก
บินได้ มี 2 ขา มีขน มีจะงอยปาก ออกลูกเป็นไข่ มีขนาดเล็ก มโนทัศน์ต่างๆที่มนุษย์มีเกี่ยวกับโลกนั้นไม่ได้ถูกจัดกระจายในระบบปริชานของมนุษย์
มนุษย์มีการจัดระบบมโนทัศน์เป็นกลุ่มๆตามลักษณะโครงสร้างความรู้ ในแต่ละโครงสร้างความรู้นั้นจึงประกอบด้วยมโนทัศน์หลายๆมโนทัศน์เข้ามา
เกี่ยวข้องและยึดโยงกันอยู่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง นักภาษาศาสตร์ปริชานเรียกโครงสร้างความรู้ภายในระบบปริชานของมนุษย์ที่ประกอบด้วยมโนทัศน์
ต่างๆเข้ามาสัมพันธ์และยึดโยงกันและกันว่า “แวดวงมโนทัศน์” (conceptual domain) เช่นแวดวงมโนทัศน์ ‘การจราจร’ ประกอบด้วยมโนทัศน์ย่อยๆ
ที่ยึดโยงกันอยู่มากมาย อาทิ ยวดยาน ถนน สัญญาณจราจร ตำรวจจราจร คนเดินเท้า คนขับรถ ผู้โดยสาร

- ‘เรามาถึงทางแยก’

ในประโยค (6) และ (7) ผู้พูดบอกเล่าถึงปัญหาความรักระหว่างตนกับคนรักที่กำลังมีปัญหาโดยการเทียบโยงความสัมพันธ์ที่ราวฉันทองตนกับคนรักเข้ากับประสบการณ์ในการเดินทางของคนสองคนที่นั่งรถมาด้วยกันและเดินทางมาถึงทางตันซึ่งไม่สามารถเดินทางต่อไปได้ (ประโยค (6)) หรือการเดินทางของคนสองคนที่เดินทางมาถึงทางแยกซึ่งต้องตัดสินใจว่าจะเลือกเดินทางไปยังเส้นทางใด (ประโยค (7)) องค์ประกอบภายในแวดวงมโนทัศน์การเดินทางที่ถูกนำมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบเพื่อเทียบโยงไปยังแวดวงมโนทัศน์ความรักตามที่ปรากฏในประโยค (6) มีดังนี้

รูปภาพแสดงอุปลักษณ์	แวดวงมโนทัศน์ต้นเค้า “การเดินทาง”	แวดวงมโนทัศน์เป้าหมาย “ความรัก”
Our relationship hit a dead-end street	การเดินทางโดยรถยนต์ อุปสรรคในการเดินทาง	สัมพันธ์ภาพระหว่างคู่รัก ปัญหาที่คู่รักต้องเผชิญ

ในภาษาไทยก็พบรูปภาพแสดงอุปลักษณ์ **ความรักคือการเดินทาง** แพร่หลายมากมายเช่นเดียวกับที่พบในภาษาอังกฤษ ตัวอย่างเช่น

(8) **เรีอรักรัของเราเดินทางมาถึงฝั่ง**

ในประโยค (8) ผู้พูดบอกเล่าถึงความสมหวังในความรักระหว่างตนกับคนรักที่สามารถระครองความรักร่วมกันจนพัฒนาไปสู่การแต่งงานและใช้ชีวิตคู่ร่วมกันในที่สุด เปรียบเสมือนการเดินทางของคนสองคนที่เดินทางมาถึงจุดหมายปลายทางได้โดยสวัสดิภาพ

จะเห็นได้ว่าหลักฐานทางภาษาตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาไทยและผู้ใช้ภาษาอังกฤษต่างก็มีระบบวิธีคิดในการทำ ความเข้าใจประสบการณ์ความรักว่าเป็นดังเช่นประสบการณ์ในการเดินทางของคนสองคนเช่นเดียวกัน กล่าวได้ว่าผู้ใช้ภาษาไทยและผู้ใช้ภาษาอังกฤษต่างก็มีโลกทัศน์ (worldview) ที่เกี่ยวกับความรักร่วมกันอยู่ โดยต่างก็มองว่าความรักเหมือนการเดินทางของคนสองคนที่ต้องเดินทางร่วมกันและมีจุดหมายปลายทางเดียวกันรออยู่ข้างหน้า

การเทียบโยงความสอดคล้องข้ามแวดวงมโนทัศน์ด้วยอุปลักษณ์รูปแบบที่สอง มีลักษณะเป็นการเทียบโยงความสอดคล้องข้ามแวดวงมโนทัศน์เฉพาะองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง(ไม่ทั้งหมด) ในระหว่างแวดวงมโนทัศน์ต้นเค้า และแวดวงมโนทัศน์

เป้าหมาย โดยองค์ประกอบที่ถูกเลือกมาเป็นแบบเปรียบนั้นมักจะเป็นองค์ประกอบที่เด่นที่สุดของแวดวงมโนทัศน์นั้นๆ เช่นในประโยคต่อไปนี้

(9) **John is a pig.**
‘จอห์นคือหมู’

ในประโยค (9) สัตว์ (หมู) ถูกนำมาใช้ในการเปรียบเทียบกับคน รูปภาพแสดงอุปลักษณ์ในกรณีนี้เกิดขึ้นจากการที่ผู้ใช้ภาษานำเอาสัตว์ชนิดหนึ่งเข้ามาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบเพื่อเทียบโยงไปยังตัวบุคคล จะเห็นได้ว่า “คน” และ “สัตว์” เป็นสิ่งมีชีวิตที่อยู่ต่างแวดวงมโนทัศน์กัน คนและสัตว์ต่างก็มีลักษณะแตกต่างกันหลายประการจนแทบจะไม่เห็นความคล้ายคลึงหรือความสอดคล้องใดๆระหว่างกัน การเทียบโยงข้ามแวดวงมโนทัศน์ระหว่างคนและสัตว์ในประโยคนี้จึงมีที่มาจากกาที่ผู้พูดเลือกเอาเฉพาะคุณลักษณะเด่นของสัตว์ประเภทหมูซึ่งตามการรับรู้ของคนทั่วไปนั้นหมูเป็นสัตว์ที่สกปรก ดังนั้น “ความสกปรก” ของหมูจึงถูกนำมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบเพื่อเทียบโยงไปยังคุณลักษณะของชายที่ชื่อจอห์นเพื่อบอกให้ผู้ฟังรู้ว่าเขาเป็นคนสกปรกนั่นเอง

การเทียบโยงข้ามแวดวงมโนทัศน์ด้วยอุปลักษณะอาจจะ มีที่มาจากคนที่ผู้ใช้ภาษารับรู้ได้ถึงสหสัมพันธ์ (correlation) ในระหว่างเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ โค เวกเซส (Kövecses, 2002: 69) กล่าวว่าสหสัมพันธ์ แตกต่างกับความคล้ายคลึง การที่เหตุการณ์ ก เกิด ควบคู่กับเหตุการณ์ ข แทบทุกครั้งหรือบ่อยครั้งตาม ประสบการณ์การรับรู้ของมนุษย์ ย่อมถือได้ว่า เหตุการณ์ทั้งสองเป็นเหตุการณ์ที่มีสหสัมพันธ์ต่อกัน เลคอฟ (Lakoff, 1992) กล่าวว่าอุปลักษณะชนิดนี้มีที่มาจากประสบการณ์การรับรู้ที่ยังรากลึก (entrenchment) ภายในระบบปริชาณของผู้ใช้ภาษาเลคอฟได้ยกตัวอย่าง อุปลักษณะ **ปริมาณมากคือระดับที่เพิ่มสูงขึ้น** และ อุปลักษณะ **ปริมาณน้อยคือระดับที่ลดต่ำลง** ('MORE IS UP' และ 'LESS IS DOWN' metaphors) เพื่ออธิบาย การเทียบโยงข้ามแวดวงมโนทัศน์อันมีที่มาจากคนที่ ผู้ใช้ภาษารับรู้ได้ถึงสหสัมพันธ์ที่มีต่อกันในระหว่างแวด วงมโนทัศน์ทั้งสอง จากอุปลักษณะดังกล่าวข้างต้น แวดวงมโนทัศน์ต้นเค้าที่ถูกใช้เป็นแบบเปรียบเทียบได้แก่แวด วงมโนทัศน์ปริภูมิ (space) ที่แสดงระดับความสูงใน แนวตั้ง (vertical scale) สำหรับแวดวงมโนทัศน์ที่เป็น เป้าหมายได้แก่แวดวงมโนทัศน์ปริมาณ (quantity) จะ เห็นได้ว่าแวดวงมโนทัศน์ทั้งสองมีความแตกต่างกัน แต่การเทียบโยงข้ามแวดวงมโนทัศน์จากแวดวงมโน ทัศน์ปริภูมิในแนวตั้งไปยังแวดวงมโนทัศน์ปริมาณ เกิดขึ้นได้ก็เนื่องจากประสบการณ์หลายๆอย่างที่เร าประสบพบเจอในชีวิตประจำวันทำให้เรารับรู้ได้ถึง ความสัมพันธ์ที่มีต่อกันในระหว่างแวดวงมโนทัศน์ทั้ง สองที่มักเกิดร่วมกันหรือควบคู่กันเสมอ เช่นเมื่อใดก็ ตามที่เราเฝ้าของเหลวหรือน้ำไหลลงไปในแก้ว ระดับของ น้ำที่อยู่ในแก้วก็จะสูงขึ้น ยิ่งเราใส่น้ำลงไปมากเท่าไร ระดับน้ำในแก้วก็จะยิ่งสูงขึ้นตามไปด้วย ประสบการณ์ทางกายภาพที่มนุษย์สามารถรับรู้ได้ด้วย ตาโดยตรงนี้แสดงให้เห็นถึงสหสัมพันธ์ที่มีต่อกันระหว่าง ปริมาณของน้ำที่เพิ่มมากขึ้นอันส่งผลให้ระดับของน้ำ ในแก้วเพิ่มสูงขึ้นและเมื่อเราเทน้ำบางส่วนออกจากแก้ว

ระดับน้ำในแก้วก็จะลดลงตามไปด้วย สิ่งนี้แสดงให้เห็น ถึงสหสัมพันธ์ระหว่างน้ำที่มีปริมาณน้อยลงกับระดับ ของน้ำในแก้วที่ลดต่ำลง ประสบการณ์ทางกายภาพ ของการเกิดร่วมกันระหว่างเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ที่ สามารถรับรู้ได้ด้วยตาบ่อยครั้งในชีวิตประจำวันเช่นนี้ นี่เองที่ทำให้การบ่งบอกระดับสูงต่ำถูกนำมาใช้เพื่อเทียบ โยงไปยังปริมาณของสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่ามีมากหรือน้อย เพียงใดแม้ว่าสิ่งดังกล่าวจะเป็นสิ่งนามธรรมที่ไม่ สามารถสัมผัสรับรู้ได้ด้วยตาก็ตาม ต่อไปนี้เป็น ตัวอย่างรูปภาพแสดงอุปลักษณะ **ปริมาณมากคือ ระดับที่เพิ่มสูงขึ้น** และ **ปริมาณน้อยคือระดับที่ลด ต่ำลง** ที่พบในภาษาอังกฤษ

- (10) The crime rate keeps **rising**.
 'อัตราการก่ออาชญากรรมนับวันจะสูงขึ้นทุกที'
 (11) That stock has **fallen** again.
 'หุ้นตัวนั้นตกอีกแล้ว'
 (Lakoff, 1987: 276)

จะเห็นได้ว่าสิ่งที่ผู้พูดกล่าวถึงในประโยค (10) และ (11) เป็นสิ่งนามธรรมซึ่งไม่สามารถรับรู้ได้ด้วย ตาว่ามีปริมาณมากน้อยเพียงใด สิ่งนามธรรม ดังกล่าวได้แก่ “อัตราการก่ออาชญากรรม” และ “หุ้น ของบริษัทแห่งหนึ่ง” ตามลำดับ โดยอาศัยความรู้ เรื่องสหสัมพันธ์ระหว่างระดับสูงต่ำกับปริมาณของ สิ่งของนี้เองที่ทำให้ผู้พูดสามารถระบุปริมาณความถี่ใน การก่ออาชญากรรมว่ามีปริมาณหรืออัตราส่วนที่มาก ขึ้น (ประโยค (10)) และสามารถระบุมูลค่าหุ้นของ บริษัทที่มีปริมาณลดลงได้ (ประโยค (11)) ด้วยการนำ สิ่งดังกล่าวเทียบโยงไปยังระดับสูงต่ำเพื่อบอกให้รู้ถึง ปริมาณของสิ่งนั้นๆได้ เราสามารถพบการใช้อุป ลักษณะ **ปริมาณมากคือระดับที่เพิ่มสูงขึ้น** และ **ปริมาณน้อยคือระดับที่ลดต่ำลง** ในภาษาไทยได้ ด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น

- (12) นับวันราคาสินค้าก็มีแต่จะ**ถีบตัวสูงขึ้น**ทุกที
 (13) ความ**เชื่อมั่น**ของประชาชนที่มีต่อรัฐบาลชุดนี้ **ลดลง**เรื่อยๆ

ในประโยค (12) ราคาสินค้าที่มีระดับสูงขึ้น หมายถึงราคาสินค้าที่แพงขึ้น กล่าวคือผู้ซื้อต้องใช้ จ่ายเงินในปริมาณที่มากขึ้นเพื่อซื้อสินค้านั้นๆ ใน ประโยค (13) ความเชื่อมั่นของคนที่ลดระดับลงไป หมายถึงปริมาณหรือความรู้สึกเชื่อมั่นของคนที่มีน้อยลง ทุกทีๆ กล่าวได้ว่าผู้ใช้ภาษานำประสบการณ์ทาง กายภาพที่เกี่ยวข้องกับปริมาณของสิ่งของที่สามารถ มองเห็นได้ด้วยตาโดยตรงมาเทียบโยงเพื่อทำความเข้าใจหรือเพื่ออธิบายปริมาณของสิ่งที่เป็นนามธรรมซึ่ง อยู่ต่างแคววมโนทัศน์ได้ด้วยอุปลักษณ์ **ปริมาณมาก คือระดับที่เพิ่มสูงขึ้น และ ปริมาณน้อยคือระดับที่ ลดต่ำลง**

อุปลักษณ์ที่ใช้ในภาษาสะท้อนให้เห็นถึงความ ขั้วซ้อนของระบบวิธีคิดของมนุษย์ กล่าวคือในการทำ ความเข้าใจประสบการณ์ใหม่ๆ หลายครั้งที่มนุษย์ จำเป็นต้องอาศัยแคววมโนทัศน์มากกว่าหนึ่งแคววม มาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบเพื่อยิงไปยังประสบการณ์ ดังกล่าว ในกรณีนี้การเทียบโยงข้ามแคววมโนทัศน์ ด้วยอุปลักษณ์ต้องใช้แคววมโนทัศน์ต้นเค้ามากกว่า หนึ่งแคววมเข้ามาช่วยในการทำทำความเข้าใจแคววมโน ทรรศน์ที่เป็นเป้าหมาย ตัวอย่างเช่น

(14) If Clinton were the Titanic, the iceberg
would sink.

‘ถ้าคลินตันเป็นเรือไททานิก ภูเขาน้ำแข็งจะต้อง เป็นฝ่ายที่จมลง’

(Turner and Fauconnier, 1998)

ประโยค (14) คือส่วนหนึ่งของข่าวที่สื่อมวลชน ในสหรัฐฯเขียนขึ้นในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ.1998 ซึ่งเป็นช่วงที่ภาพยนตร์เรื่อง“Titanic” กำลังเข้าฉายและ ได้รับความนิยมอย่างมาก ในช่วงเวลาเดียวกันนั่นเอง ประธานาธิบดีคลินตันของสหรัฐฯซึ่งมีข่าวอื้อฉาวกับ นางสาวโมนิกา ลูวินสกี ก็มีแนวโน้มว่าจะรอดพ้นจาก ข้อกล่าวหาเรื่องขู่สาวดังกล่าวไปได้ ประโยค (14) มี ที่มาจากการที่ผู้เขียน นำเอาเหตุการณ์ที่เรือไททานิกล่ม

มาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบเพื่อยิงไปยังมรสุมชีวิตของ คลินตันในช่วงเวลาดังกล่าว กล่าวคือคลินตันคือเรือ ไททานิก เรื่องอื้อฉาวระหว่างคลินตันกับลูวินสกีคือ ภูเขาน้ำแข็งที่ชนเรือไททานิก ดังนั้นเหตุการณ์ที่เรือ ไททานิกล่มจัดเป็นแคววมโนทัศน์ต้นเค้า ในขณะที่ เรื่องอื้อฉาวของคลินตันจัดเป็นแคววมโนทัศน์ เป้าหมาย อย่างไรก็ตามความหมายที่ผู้เขียนสื่อ ออกมาให้อ่านได้รับรู้ในประโยค (14) กลับมีผลลัพธ์ ที่แตกต่างจากผลลัพธ์จริงๆที่เกิดขึ้นกับเหตุการณ์เรือ ไททานิก (แคววมโนทัศน์ต้นเค้า) กล่าวคือถ้าคลินตัน เป็นเรือไททานิกและเรื่องอื้อฉาวที่เกิดขึ้นเป็นภูเขาน้ำ เองที่ชนเรือไททานิกจนล่ม นั้นย่อม หมายความว่าคลินตันจะต้องถูกถอดถอนออกจาก ตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯแน่นอน แต่ข้อเท็จจริง ที่เกิดขึ้นก็คือคลินตันกลับรอดพ้นวิบากกรรมในครั้งนี้ ได้ ผู้เขียนจึงสร้างแคววมโนทัศน์เหตุการณ์เรือไท ทานิกขึ้นมาใหม่ให้มีผลตรงกันข้ามกับเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นจริง โดยให้ภูเขาน้ำแข็งเป็นฝ่ายที่พ่ายแพ้ต่อ ความแข็งแรงของเรือไททานิกและเป็นฝ่ายที่จมลงไป จะเห็นได้ว่าเหตุการณ์สมมติที่ผู้เขียนสร้างขึ้นมานี้ถูก นำมาใช้เป็นแคววมโนทัศน์ต้นเค้าอีกอันหนึ่ง (ภูเขาน้ำ เองจม) ที่ผู้เขียนนำมาซ้อนทับหรือหลอมรวม (blending) เข้ากับแคววมโนทัศน์ต้นเค้าอันแรก (เรือ ไททานิกล่ม) เพื่อถ่ายทอดชัยชนะของคลินตันที่ สามารถหลุดรอดข้อกล่าวหามาได้เนื่องจากการมี อำนาจและสถานภาพที่เหนือกว่าคู่กรณี

3. อุปลักษณ์ในมุมมองของนักภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์

ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม การศึกษา ภาษาเพื่อสะท้อนแง่มุมทางวัฒนธรรมเป็นงานสำคัญ ของนักภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์ (ethnolinguistics) ภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์มุ่งศึกษาวิเคราะห์ภาษาเพื่อทำ ความเข้าใจระบบวิธีคิดและโลกทัศน์ของผู้ใช้ภาษาทั้ง ในแง่ของความเป็นสากลลักษณะ (universality) และ ในแง่ของความแตกต่าง (specificity) ในระหว่างผู้ที่ใช้

ภาษาต่างกัน อุปลักษณจึงเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่นักภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์ให้ความสนใจไม่ยิ่งหย่อนไปกว่านักภาษาศาสตร์ปริชาน ทั้งนี้เพราะอุปลักษณะเกี่ยวข้องโดยตรงกับระบบปริชานและวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษา (Kövecses, 2002) นั่นเอง

กล่าวได้ว่าอุปลักษณะเป็นเครื่องมือสำคัญของมนุษย์ในการทำความเข้าใจโลกและตัวเอง อุปลักษณะเกิดขึ้นจากการใช้เหตุผลร่วมกับจินตนาการของผู้ใช้ภาษาในการมองสิ่งหนึ่งเทียบผ่านอีกสิ่งหนึ่ง (Lakoff and Johnson, 1980) ระบบวิธีคิดและโลกทัศน์ของมนุษย์ล้วนอยู่ในรูปของอุปลักษณะแทบทั้งสิ้น ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากว่าอุปลักษณะช่วยให้มนุษย์เข้าใจประสบการณ์หรือ มโนทัศน์ใหม่ๆ ที่มักจะมีค่านามธรรมสูงด้วยการนำสิ่งที่คุ้นเคยและมีความเป็นรูปธรรมมากกว่าเข้ามาช่วยในการทำความเข้าใจประสบการณ์ที่มีความเป็นนามธรรมอีกทีหนึ่ง

ระบบปริชานหรือระบบวิธีคิดของมนุษย์ได้มาจากการมีประสบการณ์ทางโลกและการเรียนรู้ที่ผ่านการหล่อหลอมของวัฒนธรรมทางสังคม (Lakoff and Turner, 1989: 66) วัฒนธรรมคือวิถีชีวิต ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ดังนั้นภาษาจึงสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับวัฒนธรรมในชุมชนผู้ใช้ภาษา และไม่แปลกอะไรที่เราจะพบว่าภาษาคือสิ่งที่ช่วยสะท้อนโลกทัศน์ของผู้ใช้ภาษาได้ดีที่สุด กล่าวได้ว่าคนที่อยู่ต่างสังคมต่างภาษามีแนวโน้มที่จะมองสิ่งหนึ่งเทียบผ่านอีกสิ่งหนึ่งแตกต่างหลากหลายกันไปเนื่องจากคนที่มาจากวัฒนธรรมหรือสังคมที่ต่างกันย่อมจะให้คุณค่าต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแตกต่างกันไปตามการหล่อหลอมของวัฒนธรรมหรือสังคมที่ตนสังกัดอยู่

เลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980) พบว่าสังคมตะวันตกให้คุณค่ากับ “เงิน” โดยการนำ “เงิน” มาเปรียบเทียบกับ “เวลา” ที่เสียไปด้วยอุปลักษณะ **เวลาคือเงิน** (‘TIME IS MONEY’ metaphor) โดยสะท้อนออกมาในการใช้ภาษาดังต่อไปนี้

(15) He's **wasting** my time.
‘เขาทำให้ฉันเสียเวลา’

(16) He doesn't **use** this time **profitably**.
‘เขาใช้เวลาไปโดยไม่คุ้มค่า’

(17) I'm **invested** a lot of time in that.
‘ฉันลงทุนใช้เวลาตั้งมากมายไปกับเรื่องนั้น’

อุปลักษณะ **เวลาคือเงิน** เกิดขึ้นภายใต้วัฒนธรรมที่ให้คุณค่ากับเงิน “เวลา” จึงถูกมองเป็นสิ่งที่ค่าที่มนุษย์สามารถนำมา “ใช้” หรือนำมา “ลงทุน” เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการ และในขณะเดียวกัน “เวลา” ก็เป็นสิ่งที่ทุกคนไม่อยากจะ “เสีย” ไปโดยไม่ได้รับผลประโยชน์ใดๆ ตอบแทน เลคอฟ (Lakoff, 1992) กล่าวว่าอุปลักษณะ **เวลาคือเงิน** เริ่มปรากฏใช้ในภาษาอังกฤษตั้งแต่ยุคสมัยของการปฏิวัติอุตสาหกรรมซึ่งเป็นช่วงเวลาที่คนเริ่มเข้าสู่ระบบการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการจ่ายเงินค่าตอบแทนตามเวลาทำงานหรือตามกะ นับแต่นั้นเป็นต้นมา “เวลา” จึงถูกตีค่าออกมาเป็น “เงิน” กล่าวได้ว่าความคิดดังกล่าวได้รับการหยั่งรากลึกในวัฒนธรรมของชาวอเมริกันจนเป็นที่มาของการใช้รูปภาษาแสดงอุปลักษณะ **เวลาคือเงิน** สืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน

อย่างที่ได้อธิบายไปแล้วในตอนต้นว่าวัฒนธรรมที่ต่างกันย่อมส่งผลให้อุปลักษณะที่ใช้มีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเลือกมโนทัศน์มาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบ (มโนทัศน์ต้นเค้า) เพื่อทำความเข้าใจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โคเวคเซส (Kövecses, 2002: 183-185) ศึกษาอุปลักษณะอารมณ์โกรธ (anger) ในภาษาต่างๆ แล้วพบว่าในแต่ละภาษามักจะมีมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์โกรธแตกต่างกัน ต่อไปนี้เป็นอุปลักษณะอารมณ์โกรธที่พบในภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น และภาษาซูลู

ภาษาอังกฤษ : อารมณ์โกรธคือน้ำร้อนที่เดือดพลุ่ง
พลาญอยู่ภายในภาชนะ

(‘ANGER IS HOT FLUID IN A CONTAINER’
metaphor)

ภาษาญี่ปุ่น : อารมณ์โกรธคือสิ่งที่อัดแน่นอยู่ในท้อง
(‘ANGER IS (IN THE) HARA’ metaphor)

ภาษาซูลู : อารมณ์โกรธคือสิ่งที่อัดแน่นอยู่ในหัวใจ
(‘ANGER IS (IN THE) HEART’ metaphor)

เป็นที่ทราบกันดีว่าอารมณ์โกรธเป็นสภาวะที่เกิดขึ้นภายในตัวของมนุษย์ซึ่งมีความเป็นนามธรรมสูงเวลาที่ผู้ใช้ภาษาต้องการอธิบายอารมณ์โกรธที่เกิดขึ้นเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจได้ชัดเจนแจ่มแจ้ง ผู้ใช้ภาษาก็มักจะนำสิ่งที่ป็นรูปธรรมมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบ โดยส่วนใหญ่พบว่าผู้ใช้ภาษามักจะเปรียบเทียบอารมณ์โกรธว่าเป็นประดุดังสสารชนิดหนึ่ง (ไม่ว่าจะเป็นของแข็งของเหลว หรือแก๊สก็ตาม) ที่ถูกเก็บกักหรืออัดแน่นอยู่ภายในภาชนะชนิดใดชนิดหนึ่ง (container) เมื่อเปรียบเทียบอุปลักษณ์อารมณ์โกรธระหว่างภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น และภาษาซูลูแล้วจะพบว่าทั้งสามภาษาต่างก็เลือกใช้สสารมาแทนที่อารมณ์โกรธและภาชนะที่เก็บกักอารมณ์โกรธแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมของตน

แม้แต่คนที่อยู่ร่วมสังคมเดียวกันก็อาจจะมีการใช้อุปลักษณ์ที่แตกต่างกันได้เช่นกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่แต่ละคนมี โควีเกส (Kövecses, 2002) ยกตัวอย่างถ้อยคำที่ผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯใช้ในการหาเสียงในปีค.ศ. 1996 โดยนายอัล กอร์ เลือก อุปลักษณ์ การเมืองคือเรื่องของกีฬา (‘POLITICS IS SPORTS’ metaphor) มาใช้ในการหาเสียง เนื่องมาจากว่าชาวอเมริกันส่วนใหญ่นิยมชมชอบกีฬาเป็นอย่างมาก นายอัล กอร์ จึงเลือกเอากีฬาฟุตบอลมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบเพื่อเทียบโยงไปยังประเด็นเรื่องการเมือง เนื่องจากในสมัยที่เรียนอยู่ในระดับมัธยมปลายนั้นนายอัล กอร์เคยได้รับเลือกให้

เป็นกัปตันทีมฟุตบอลมาก่อน ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างคำพูดหาเสียงของนายอัล กอร์ ที่กล่าวว่าการทำให้ประเทศก้าวหน้าไปได้นั้นทุกคนที่เกี่ยวข้องต้องร่วมแรงร่วมใจกันทำงานและฝ่าฟันอุปสรรคโดยไม่ย่อท้อเปรียบเทียบการแข่งขันฟุตบอลที่ต้องเล่นกันเป็นทีมโดยทุกคนในทีมต้องสามัคคีกันในการที่จะเอาชนะคู่แข่ง

(18) Progress takes teamwork ... It’s three yards and a cloud of dust.

‘การจะก้าวไปข้างหน้าได้ต้องอาศัยการทำงานเป็นทีม ... ร่วมตะลุยไปข้างหน้าให้ฝุ่นตลบไปเลย’

ในขณะที่นายอัล กอร์ เลือกกีฬาฟุตบอลเป็นแวดวงมโนทัศน์ต้นเค้าในการหาเสียงทางการเมืองผู้สมัครคนอื่น ๆ ที่เหลือก็เลือกใช้ประเภทของกีฬาที่แตกต่างกันออกไปตามความถนัดและความชอบของแต่ละคน เช่น นายคลินตันเลือกใช้กีฬาอล์ฟมาเป็นแบบเปรียบเทียบในการหาเสียงทางการเมืองดังตัวอย่างต่อไปนี้

(19) Let’s don’t take our eyes off the ball. I ask for your support, not on a Partisan basis, but to rebuild the American economy.

‘ขอพวกเราอย่าได้ละสายตาไปจากลูก(กอล์ฟ) การที่ผมขอให้พวกท่านสนับสนุนผมในที่นี้ไม่ใช่ให้มาเข้าข้างผม แต่ขอให้พวกเรามาช่วยกันพลิกฟื้นเศรษฐกิจของประเทศอเมริกาให้กลับมารุ่งเรืองเหมือนเดิมให้จงได้’

กล่าวได้ว่าในมุมมองของนักภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์แล้ว อุปลักษณ์คือหน้าต่างที่เผยให้เห็นโลกทัศน์ของผู้ใช้ภาษา (Quinn, 1991 อ้างถึงใน Cacciari, 1998: 135) ได้ดีที่สุด

4. อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ความรักในภาษาไทย: การศึกษาโดยสังเขป

ภาษาไทยที่เราใช้อยู่ในชีวิตประจำวันเต็มไปด้วยอุปสรรคแฝงเร้นอยู่เช่นเดียวกับที่พบในภาษาอื่นๆ ในแต่ละวันที่เราสนทนา อ่าน และเขียน เราใช้หรือพบอุปสรรคอยู่เสมอไม่ว่าจะรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม และเพื่อให้ผู้อ่านมองเห็นภาพอุปสรรคที่ปรากฏในภาษาไทย ผู้เขียนจะขอยกตัวอย่างอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ความรักในภาษาไทยที่ใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวันโดยสังเขป

ผู้เขียนได้ทำการศึกษาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับความรักในภาษาไทยเพื่อค้นหาว่าผู้ใช้ภาษาไทยมีโลกทัศน์หรือมุมมองต่อประสบการณ์ความรักอย่างไร ผู้เขียนเริ่มต้นด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลภาษาที่ใช้จริงในชีวิตประจำวัน และเพื่อให้ได้ข้อมูลภาษาที่เป็นเป้าหมายที่พูดถึงหรือบอกเล่าถึงประสบการณ์ความรักอย่างแท้จริง ผู้เขียนจึงได้เจาะจงเลือกเก็บข้อมูลภาษาจากนิตยสาร “คู่สร้าง-คู่สม” รายปักษ์ ฉบับระหว่างปี พ.ศ. 2544 - 2545 รวมทั้งสิ้น 41 ฉบับ โดยเลือกเก็บข้อมูลเฉพาะในคอลัมน์ “หนุ่มจีบสาว & สาวจีบหนุ่ม” คอลัมน์บทสัมภาษณ์ จดหมายถาม-ตอบ ปัญหารักและครอบครัว และเรื่องจริงที่ผู้อ่านเขียนบอกเล่าประสบการณ์ความรักของตน ในการเลือกตัวอย่างภาษาเพื่อค้นหาว่าประโยคหรือวลีใดกล่าวถึงหรือเกี่ยวข้องโดยตรงกับประสบการณ์ความรักนั้น ผู้เขียนอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ 1) กำหนดคำสำคัญ (key term) ที่มักจะใช้ในบริบทที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ความรักขึ้นมาชุดหนึ่งแล้วเลือกประโยคหรือวลีที่มีคำนั้นๆ ปรากฏอยู่ คำสำคัญที่กำหนดขึ้นมา มีหลายคำ เช่นคำว่า รัก ความรัก แฟน คนรักสามี-ภรรยา เป็นต้น และ 2) ในกรณีที่ประโยคหรือวลีที่พบไม่มีคำสำคัญดังกล่าวปรากฏอยู่ ผู้เขียนก็จะใช้ดุลยพินิจของตนในฐานะเจ้าของภาษามาช่วยตัดสินว่าข้อความนั้นๆ เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ความรักหรือไม่

เมื่อได้ข้อมูลภาษาทั้งหมดแล้ว ผู้เขียนได้ทำการจำแนกประเภทของอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ความรักที่พบในข้อมูลภาษา ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้ใช้ภาษาไทยมีการใช้ อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ความรักอยู่ถึง 9 ประเภท กล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือผู้ใช้ภาษาไทยเลือกใช้แวดวงมโนทัศน์ต้นเค้าที่มีความเป็นรูปธรรมจำนวน 9 แวดวงมโนทัศน์มาช่วยในการอธิบายหรือทำความเข้าใจแวดวงมโนทัศน์เป้าหมายซึ่งได้แก่ประสบการณ์ความรักที่มีความเป็นนามธรรม อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ความรักที่พบในการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันทั้ง 9 ประเภทเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยมีดังต่อไปนี้

1. อุปสรรค ความรักคือการเดินทาง

จากข้อมูลภาษาที่เก็บรวบรวมได้พบรูปภาษาแสดงอุปสรรค **ความรักคือการเดินทาง** อยู่ถึงหนึ่งในสามของข้อมูลทั้งหมด (ประมาณ 35%) จะเห็นได้ว่าคนไทยและคนตะวันตกมีโลกทัศน์ที่เกี่ยวกับประสบการณ์ความรักเหมือนกัน กล่าวคือต่างก็มองว่าความรักเหมือนประสบการณ์การเดินทางของคนสองคน ผู้เขียนเห็นว่าน่าจะได้มีการทำการศึกษาอุปสรรคความรักในภาษาอื่นๆ เพื่อพิสูจน์ความเป็นสากลลักษณะของอุปสรรคนี้ ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างรูปภาษาแสดงอุปสรรค **ความรักคือการเดินทาง** ที่พบในภาษาไทย

ก. เรือรักของเราจมลงในมหาสมุทร

ข. ถ้าท่านมีแฟนหลายคน สับรางให้ดีเถิด

ค. ผมกับแฟนแยกกันเดิน ทางใครทางมัน

ง. ความรักของเขาและเธอกำลังอับปาง

⁴ผู้เขียนไม่ได้จัดบันทึกจำนวนตัวอย่างภาษาทั้งหมดที่เก็บรวบรวมได้ในการศึกษาครั้งนี้ อย่างไรก็ตามข้อมูลที่เก็บได้ก็มีปริมาณมากพอที่จะถือได้ว่าเป็นตัวแทนที่ดีในการสะท้อนโลกทัศน์ของคนไทยที่มีต่อประสบการณ์ความรักได้

2. **อุปลักษณะ ความรักคือวัตถุมิค่าหรือวัตถุที่**
เปราะบาง

จำนวนข้อมูลภาษาที่ใช้อุปลักษณะ **ความรักคือ**
วัตถุมิค่าหรือวัตถุที่เปราะบาง มีปริมาณใกล้เคียง
กับอุปลักษณะ **ความรักคือการเดินทาง** (ประมาณ
30%) ตัวอย่างเช่น

- ก. ถ้าปล่อยให้รักแล้วมันบานปลาย
- ข. ความรักของท่านเปราะบางอย่างยิ่ง
- ค. ชีวิตแต่งงานแตกสลายจนไม่สามารถ
ประสานได้
- ง. การที่จะถนอมความรักไม่ใช่เรื่องง่าย

3. **อุปลักษณะ ความรักคือต้นไม้**

พบประมาณ 10% ของข้อมูลภาษาที่เก็บรวบรวม
ได้ ตัวอย่างเช่น

- ก. ความรักของเขาสองคนสูงงอมดีแล้ว
- ข. ความรักยังสดชื่นแจ่มใสไม่มีวันโรยรา
- ค. ความสัมพันธ์ของทั้งคู่แข็งแรงขึ้นเติบโต
งอกงาม

4. **อุปลักษณะ ความรักคืออาหาร**

พบประมาณ 10% ของข้อมูลภาษาที่เก็บ
รวบรวมได้ ตัวอย่างเช่น

- ก. ตอนแรกก็รักกันหวานจ้อย แต่พอนานๆ
ความรักก็จืดจาง
- ข. ชีวิตความรักของเธอไม่ได้มีรสชาติอย่างใดๆ

5. **อุปลักษณะ ความรักคืออาณาบริเวณหรือสถานที่**

พบประมาณ 5% ของข้อมูลภาษาที่เก็บรวบรวม
ได้ ตัวอย่างเช่น

- ก. เราตกหลุมรักคนที่หน้าตาดี
- ข. เมื่อเราก้าวไปในความรัก เราควรทำอย่างไร
เพื่อจะได้ไม่ก้าวถลาลึกจนถอยออกมาไม่ได้

6. **อุปลักษณะ ความรักคือสสาร**

พบประมาณ 4.5% ของข้อมูลภาษาที่
เก็บรวบรวมได้ ตัวอย่างเช่น

- ก. รักที่ให้แฟนแก่ฉันจางหายไปจากใจ
- ข. ดิฉันพอใจให้เขาไป
- ค. พยายามรักษาระดับความรักให้คงที่

7. **อุปลักษณะ ความรักคือการทำสงคราม**

พบเพียงประมาณ 2% ของข้อมูลภาษาที่
เก็บรวบรวมมา ตัวอย่างเช่น

- ก. ความรักชนะทุกสิ่ง
- ข. สุดท้ายดิฉันก็ราวีจนเขาเลิกกัน

8. **อุปลักษณะ ความรักคืออำนาจพิเศษ**

พบเพียงประมาณ 1.5% ของข้อมูล
ภาษาที่เก็บรวบรวมมา ตัวอย่างเช่น

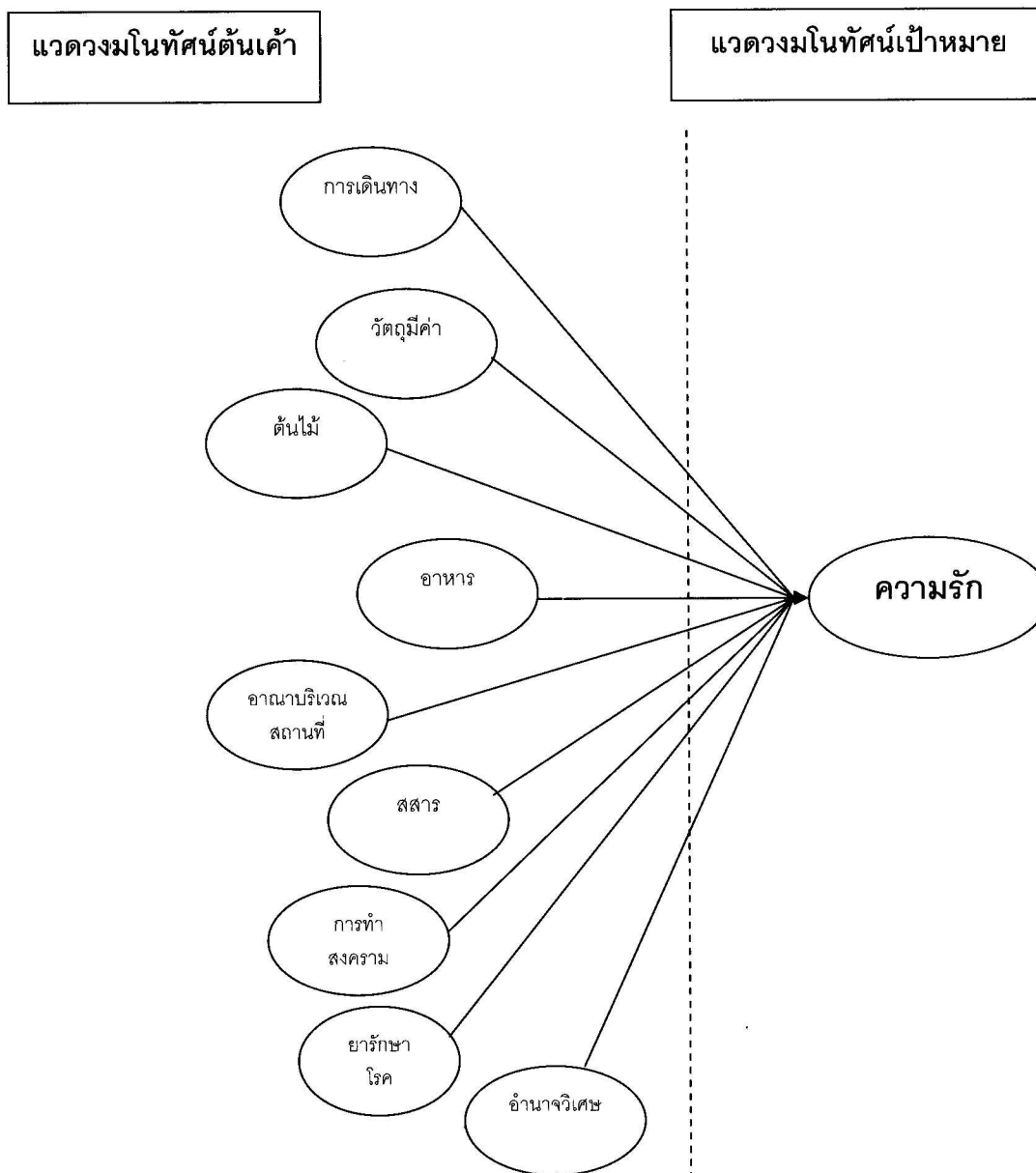
- ก. เธอได้เล่าถึง**มหัศจรรย์**ของความรักที่
เธอประสบมา

9. **อุปลักษณะ ความรักคือยารักษาโรค**

พบเพียงประมาณ 1.5% ของข้อมูล
ภาษาที่เก็บรวบรวมมา ตัวอย่างเช่น

- ก. ความรักครั้งนี้ช่วย**เยียวยารักษา**
จิตใจเขาได้เป็นอย่างดี

กล่าวโดยสรุป คนไทยเลือกแวดวงมนต์ศน์
รูปธรรมทั้ง 9 แวดวงข้างต้นมาใช้เป็นแวดวงมนต์ศน์
ต้นเค้าเพื่อทำความเข้าใจแวดวงมนต์ศน์เป้าหมายซึ่ง
ได้แก่ “ความรัก” ต่อไปนี้เป็นรูปแบบปริธานที่ผู้เขียน
สร้างขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นรูปแบบการเทียบโยงข้ามแวด
วงมนต์ศน์ระหว่างแวดวงมนต์ศน์ต้นเค้าและแวดวง
มนต์ศน์เป้าหมายเพื่อทำความเข้าใจประสบการณ์
ความรักของผู้ที่ใช้ภาษาไทย

5. บทสรุป

อุปลักษณะคือปรากฏการณ์ทางภาษาที่สะท้อนระบบวิธีคิดของผู้ใช้ภาษาโดยการมองสิ่งหนึ่งเทียบผ่านอีกสิ่งหนึ่ง กล่าวคือผู้ใช้ภาษานำประสบการณ์ทางกายภาพที่คุ้นเคยมาช่วยในการอธิบายหรือทำความเข้าใจประสบการณ์ที่เป็นนามธรรมอันยากต่อการเข้าถึง การเทียบโยงข้ามประสบการณ์ที่แตกต่างกันด้วยอุปลักษณะมีที่มาจากการที่ผู้ใช้ภาษารับรู้ได้ถึงความคล้ายคลึงหรือความสอดคล้องระหว่างประสบการณ์ทั้งสอง นอกจากนี้การเทียบโยงข้ามแนวคิด อาจเกิดขึ้นจากการที่ผู้ใช้ภาษารับรู้ได้ถึงสหสัมพันธ์ ที่มีต่อกันในระหว่างแนวคิด

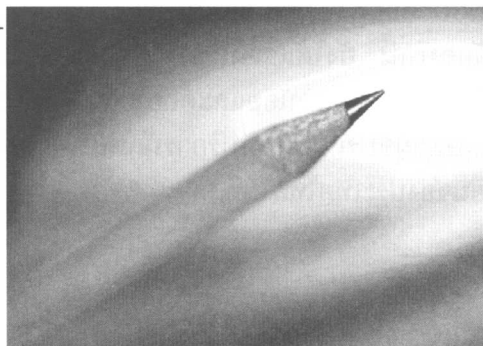
มโนทัศน์ทั้งสอง เนื่องจากประสบการณ์ทั้งสองมักจะเกิดร่วมกันเสมอจนกระทั่งผู้ใช้ภาษารับรู้ได้ถึงความสัมพันธ์ที่ยึดโยงกันอยู่ในระหว่างประสบการณ์ทั้งสองอย่างที่เราเรียกว่าเป็นการรับรู้ที่ยังรากลึกในระบบปริธานของผู้ใช้ภาษาเลยทีเดียว

จากที่ได้นำเสนอมาแล้วทั้งหมดคงจะทำให้ผู้อ่านได้ตระหนักแล้วว่าอุปลักษณไม่ได้จำกัดอยู่ในแวดวงวรรณกรรมเท่านั้น อันที่จริงแล้วอุปลักษณเป็นเรื่องของปรากฏการณ์ในระดับ มโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับระบบวิถีคิดและการมองโลกที่สะท้อนออกมาในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของทุกคน ดังนั้นการศึกษารูปภาษาแสดงอุปลักษณในแต่ละภาษานอกจากจะช่วยให้เราได้รับรู้ถึงระบบวิถีคิดของผู้ใช้ภาษาแล้ว อุปลักษณยังช่วยสะท้อนวัฒนธรรมหรือค่านิยมของผู้ใช้ภาษานั้นๆได้อีกด้วย

แล้ววันนี้ท่านใช้อุปลักษณในการสนทนาบ้างหรือยัง???

เอกสารอ้างอิง

- Bradford, R. (1997). Stylistics. New York: Routledge.
- Cacciari, C. (1998). Why do we speak metaphorically?. In A.N. Katz, C. Cacciari, R. Gibbs and M. Turner (eds.), Figurative Language and Thought. New York: Oxford University Press: 119-157.
- Gibbs, R.W. (1994). The Poetics of Mind: Figurative Thought, Language, and Understanding. New York: Cambridge University Press.
- Kövecses, Z. (2002). Metaphor: A Practical Introduction. New York: Oxford University Press.
- Lakoff, G. (1987). Women, Fire, and Dangerous Things: What Categories Reveal about the Mind. Chicago: University of Chicago Press.
- Lakoff, G. (1992). The contemporary theory of metaphor [Online]. Available from http://www.ac.wvu.edu/~market/semiotic/lkof_met.html
- Lakoff, G. and Johnson, M. (1980). Metaphors We Live By. Chicago: The University of Chicago.
- Lakoff, G. and Turner, M. (1989). More than Cool Reason: A Field Guide to Poetic Metaphor. Chicago: The University of Chicago.
- Torgny, O. (1997). Metaphor –A working concept. CID-12KTH. Stockholm, Sweden.
- Turner, M. and Fauconnier, G. (1998). Metaphor, metonymy, and blending. Available from <http://markturner.org/metmet.html>

การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยว: กรณีศึกษาผู้ขับรถตุ๊กตุ๊ก

ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

The Communication of English to Tourists: A Case Study of Tuk-tuk Drivers in Phranakhon Si Ayutthaya

*
ยุวดี วงษ์ทน
Yuwadee Wongthon

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ วิธีการแก้ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊ก 30 คน จากแหล่งรอบบริการผู้โดยสาร 5 แห่ง คือ สถานีรถไฟ สถานีรถขนส่ง ป้ายจอดรถประจำทางหน้าอำเภอพระนครศรีอยุธยา ตลาดหัวรอ และตลาดเจ้าพรหม ในแต่ละแห่งสุ่มเลือกผู้ขับรถตุ๊กตุ๊ก 6 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามกึ่งสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์สภาพปัญหาโดยการอภิปรายเชิงเปรียบเทียบ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กประสบปัญหาในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งสี่ทักษะ คือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทั้งนี้เนื่องจากภาษาอังกฤษที่ใช้นั้นเกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กอยู่ในระดับต่ำสุด (Novice)

2. ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กส่วนมากแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารด้วยการขอความช่วยเหลือจากบุคคลที่พูดภาษาอังกฤษได้ และส่วนมากจะใช้เครื่องช่วยแก้ปัญหาในการสื่อสารแทนการใช้ภาษาอังกฤษ เช่น แผนที่รูปภาพสถานที่ท่องเที่ยว และแผ่นพับแนะนำการท่องเที่ยว

3. ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กส่วนใหญ่ต้องการการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ ดังนี้ คือ การเข้าอบรมระยะสั้น การเรียนรู้จากแถบบันทึกเสียง (Tape cassettes) แผ่นซีดี หรือแถบกาที่พิมพ์ภาษาที่จำเป็นต่ออาชีพเพื่อติดไว้ศึกษาในรถ

โดยสรุปการวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอปัญหา วิธีแก้ปัญหา และวิธีพัฒนาความสามารถด้านภาษาอังกฤษตามความจำเป็นของผู้ขับรถตุ๊กตุ๊ก ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และการช่วยเหลือผู้มีการศึกษาน้อยและด้อยโอกาสในสังคม เช่น ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊ก ให้มีงานทำและเลี้ยงตนเองได้ การศึกษาครั้งนี้สนับสนุนนโยบายของยูเนสโก (UNESCO) และพระราชบัญญัติการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2542 ในเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อปวงชน (Lifelong learning for all) การศึกษานอกระบบ (Non-formal education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (informal Education) ได้รับการสนับสนุน เพื่อนำมาใช้พัฒนาความสามารถด้านภาษาอังกฤษของผู้ขับรถตุ๊กตุ๊ก งานวิจัยฉบับนี้ ยังได้แสดงถึงความร่วมมือกันระหว่างสถาบันการศึกษาและประชาชนในท้องถิ่น เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีการศึกษาน้อยและด้อยโอกาสได้ศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง การพัฒนาความสามารถด้านภาษาอังกฤษแก่ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กที่บริการนักท่องเที่ยวต่างชาติเหล่านี้ จะนำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของประเทศไทยในที่สุด

* อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Abstract

This study was a qualitative research. It aimed to study the problems happened when the tuk-tuk drivers used English to foreign tourists, the ways they solved the problems and the guidelines to develop their English competency. The samples included 30 tuk-tuk drivers at 5 famous places where tourists require tuk-tuk drivers' services in Phranakhon Si Ayutthaya; for example at the train station, the bus station, a bus stop in front of the Ayutthaya district office, Hua-Ror and Chao-Phrom market. Six participants were drawn from each place by simple random sampling. The instrument was an interview questionnaire constructed by the researcher. The data were collected with in-depth interviews and analyzed by frequency, percentage and mean. The problem conditions were analyzed in terms of contrast and similarity. The results are as follows:

1. The tuk-tuk drivers had problems using English to foreign tourists in all four macro skills: listening, speaking, reading and writing due to the fact that they learned English by themselves. Their English competency was at the novice level.
2. When problems in English communication happened, they seek other people who know English for help and most of them used some aids in accompany with the communication; for example maps, pictures of tourist sites, and brochures for tourism.
3. Most tuk-tuk drivers would like to develop their English competency by attending short courses, learning from tape cassettes, CDs or stickers with English for tourism.

In conclusion, this study has presented the problems and suggested ways to develop English competency to meet the needs of tuk-tuk drivers in order to improve the tourism industry and assist the tuk-tuk drivers themselves who struggle to earn their lives as poor and low educated citizens. This study has supported UNESCO and Thailand's National Education Act 1999 in the pursuit of lifelong learning for all. Non-formal and informal educations have been promoted as a way for education to meet the needs of tuk-tuk drivers. It has emphasized the necessary cooperation between government educational institutions and local communities if local people are to benefit from meaningful educational opportunities. Such endeavors will assist the development of the tuk-tuk drivers English communication competency so necessary in the sustainable tourism industry in Thailand.

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์ ที่หลายประเทศในโลกได้พยายามร่วมมือกันทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา และพยายามไฝหาความสงบและความเข้าใจอันดีต่อกัน เครื่องมือที่จะนำไปสู่จุดหมายดังกล่าวได้ คือการศึกษา องค์การยูเนสโก (UNESCO, 2002 : 1) ได้พยายามผลักดันให้เกิด “การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อปวงชน” (Lifelong learning for all) และได้เน้นให้เกิดความเท่าเทียมกันในหมู่ประชากรโลก เพื่อให้ได้รับการศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษาตามหลักสิทธิมนุษยชนที่ประกาศไว้ เป็นที่ยอมรับของประเทศสมาชิกทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย องค์การยูเนสโกประกาศว่า “ประชาชนทุกคนสามารถศึกษาถึงระดับอุดมศึกษาได้ โดยไม่มีการแบ่งแยกเผ่าพันธุ์ เพศ ภาษา ศาสนา เศรษฐกิจ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมและสังคม หรือความหย่อนสมรรถภาพทางกาย” ยูเนสโกได้ระบุพันธกิจทางการศึกษาไว้ว่า การศึกษาระดับอุดมศึกษา คือ “ให้การศึกษาและ การฝึกงาน ทำการวิจัยและให้บริการต่อชุมชน” ยิ่งกว่านั้นในเอกสารที่มีถึงนานาชาติ (UNESCO, 2002: 1) ยูเนสโกได้ชี้ไว้ชัดเจนว่า สถาบันการศึกษาจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนความเป็นประชาธิปไตยต่อปวงชนทุกคน

ยูเนสโกเน้นให้ประชากรโลกทุกคนเกิดความเท่าเทียมกันทางการศึกษา และคุณภาพทางการศึกษาควรเน้นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนที่สถานศึกษาแห่งนั้นตั้งอยู่

เพื่อสนับสนุนนโยบายของยูเนสโก ประเทศไทยได้ปฏิรูปการศึกษาโดยออกพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อสนับสนุน “การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อปวงชน” (Lifelong learning for all) พ.ร.บ. ฉบับนี้เน้นความเท่าเทียมกันทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาภายในสถานศึกษา หรือนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะการให้ความรู้แก่บุคคลที่มีงานทำแล้ว พ.ร.บ. ฉบับนี้ยังสนับสนุนให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ (A knowledge-based society) โดยให้โอกาสประชาชนได้เรียนรู้หลายรูปแบบ ความรู้สามารถเข้าถึงได้หลายวิธี เช่น การศึกษาในระบบ (Formal education) ซึ่งต้องศึกษาตามสถานศึกษาต่าง ๆ การศึกษานอกระบบ (Non-formal education) เป็นการเรียนรู้นอกระบบ อาจจะเป็นในหรือนอกสถานศึกษา และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal education) เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผ่านสื่อต่างๆ การศึกษาดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายให้ประชาชนไทยทุกคนได้มีโอกาสในการพัฒนาศักยภาพและวิชาชีพของตนเองโดยเท่าเทียมกัน

เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจตามกระแสโลกาภิวัตน์ รัฐบาลไทยได้เปิดโอกาสและสนับสนุนให้มีการค้าเสรีทางด้านอุตสาหกรรมบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ดังที่รายงานประจำปีขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้รายงานไว้ เมื่อปี พ.ศ. 2544 วิธีการหลายอย่างได้ถูกนำมาใช้เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวตามแผนพัฒนา 5 ปีขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ.ส.ท., 2545 – 2549) อ.ส.ท. ได้วางเป้าหมายเพื่อผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางแห่งการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เพื่อรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของความเป็นไทย ให้เกิดความสมดุลทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม พันธกิจของ อ.ส.ท. ก็คือการผลักดันนโยบายดังกล่าว โดยถือเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาและสนับสนุนการท่องเที่ยว รวมไปถึงความร่วมมือ การบริหารจัดการ โดยยึดนโยบายเป็นสำคัญ จากนโยบายดังกล่าว อ.ส.ท. ได้ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชนต่างๆ เพื่อผลักดันนโยบายให้สำเร็จตามเป้าหมาย นอกจากนั้นนโยบายนี้ยังได้สนับสนุนให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่ประชาชนไทยจะได้ทำมาหาเลี้ยงชีพ และเกิดการจ้างงานจากการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเคยเป็นเมืองหลวงเก่าของประเทศไทย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงเป็นผลผลิตอันหนึ่งที่น่ารายได้มาสู่ประชากรของจังหวัด พระนครศรีอยุธยามีเสน่ห์ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเพราะเคยเป็นราชธานีเก่าของไทยอยู่ถึง 417 ปี และปกครองโดยกษัตริย์ 33 พระองค์ พระนครศรีอยุธยาล่มสลายลงจากการโจมตีของกองทัพพม่าในปี พ.ศ. 2310 เมืองหลวงเก่าแห่งนี้ถูกเผาทำลาย หลงเหลือไว้แต่เพียงซากปรักหักพังของวัดวาอาราม ถึงกระนั้นพระนครศรีอยุธยายังคงความสวยงามไว้ พร้อมกับประวัติศาสตร์อันน่าสนใจที่ซ่อนไว้เบื้องหลัง ด้วยเหตุดังกล่าว การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Eco tourism) จึงได้รับการสนับสนุน นักท่องเที่ยวจากทั่วโลกจำนวนมากเดินทางมาเยี่ยมชมเมืองเก่าแห่งนี้ทุกปี

รถตุ๊กตุ๊ก และคนขับรถตุ๊กตุ๊กถือว่ามีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เนื่องจากเป็นบุคคลกลุ่มหนึ่งที่ต้องต้อนรับนักท่องเที่ยว มักประสบปัญหาในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว เพราะพูดภาษาอังกฤษไม่คล่องอันเนื่องมาจากความยากจน และไม่มีโอกาสที่จะได้เข้าศึกษาตามระบบ บางคนอาจพูดภาษาอังกฤษได้บ้าง แต่ก็ถือว่ายังต่ำกว่ามาตรฐานของความสามารถในการสื่อสาร บางครั้งปัญหาก็เกิดขึ้นจากความเข้าใจผิด อันเนื่องมาจากความแตกต่างกันทางด้านวัฒนธรรมระหว่างคนขับรถตุ๊กตุ๊กกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ เนื่องจากความรู้ภาษาอังกฤษที่จำกัด บุคคลเหล่านี้มีความเชื่อว่า ถ้าความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษดีกว่าที่เป็นอยู่ เขาคงจะบริการนักท่องเที่ยวได้มากขึ้นและมีชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนั้น การขับรถตุ๊กตุ๊กถือได้ว่าเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่เป็นอันตรายต่อโบราณสถานเนื่องจากเบา และไม่ก่อมลภาวะ ยิ่งกว่านั้น รถตุ๊กตุ๊กคือเอกลักษณ์ของความเป็นไทย เป็นยานพาหนะหนึ่งเดียวที่แพร่หลายตามแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย และค่าบริการไม่แพง จึงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กจำเป็นต้องใช้ในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ เป็นภาษาที่ผู้พูดสามารถใช้สื่อสารกับคนได้ทั่วโลก เนื่องจากเป็นภาษาสากล (International language) เป็นภาษาที่นักท่องเที่ยวใช้เพื่อสื่อสารกับผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กเมื่อต้องการใช้บริการ เพื่อความอยู่รอด ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กจึงพยายามสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นภาษาอังกฤษ ทั้งที่พูดไม่คล่อง เนื่องจากการศึกษาน้อย และเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง บางครั้งภาษาที่ใช้ก็ขาดความชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจผิด อันอาจเป็นผลเสียต่อการท่องเที่ยวโดยรวมได้ ที่จริงแล้วผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กทำหน้าที่มีคุณค่าแก่จำเป็นให้กับจังหวัดพระนครศรีอยุธยา การบริการนักท่องเที่ยวได้ดีถือว่าเป็นผลดีต่อการท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้วย ดังนั้นการพัฒนามนุษย์เหล่านี้ให้ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้คล่อง จะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เป็นการพัฒนาศรษฐกิจของชุมชน และการกระจายรายได้ไปสู่บุคคลที่ด้อยโอกาสในสังคม

นักการศึกษาและอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษาต่างสนับสนุนนโยบายของยูเนสโก และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของประเทศไทย ในแง่ของการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) ข้อตกลงระหว่างสมาชิกของยูเนสโก ในการประชุมที่เมืองบูดาเปสต์ เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2542 เห็นพ้องกันที่จะให้ประเทศสมาชิกใช้งานวิจัยเพื่อหาแนวทางในการสนับสนุนให้ประชากรโลกเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามนโยบายที่วางไว้ งานวิจัยฉบับนี้จึงสนับสนุนแนวคิดของยูเนสโก ที่ได้ระบุว่า การพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาควรเป็นไปโดยเน้น :

1. ความต้องการของประชากรที่กำลังทำงาน
2. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แบบยั่งยืน
3. การพัฒนาระดับชาติและระดับท้องถิ่น
4. การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาโดยให้ถือว่าเป็นพันธกิจที่ต่อเนื่อง

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าผู้ขับรถตุ๊กตุ๊ก มีบทบาทสำคัญต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บุคคลเหล่านี้เปรียบดั่ง มัคคุเทศก์ แม้ว่าจะพูดคล่องเพียงภาษาแม่คือภาษาไทย และภาษาอังกฤษได้เล็กน้อย บุคคลเหล่านี้ก็ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เป็นตัวแทนของคนไทยทั้งชาติ แม้ว่าจะพูดภาษาอังกฤษไม่คล่อง มักพบปัญหาในการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ และพยายามหาทางเรียนรู้ภาษาอังกฤษอยู่ตลอดเวลา ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเรียนรู้นอกห้องเรียน (Non-formal education) อย่างแท้จริง

ท่านคงไม่ปฏิเสธความจริงที่ว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นเกี่ยวข้องกับประชาชนไทยทุกคน ไม่เว้นแม้แต่คนขับรถตุ๊กตุ๊ก การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วหรือกำลังพัฒนาจึงหมายถึงประชากรของประเทศนั้น ๆ ต้องพัฒนาแล้วหรือกำลังพัฒนาด้วย แดเนียล (Daniel, 2545: 1) กล่าวไว้ว่า “การให้การศึกษาแก่ประชาชน คือกุญแจที่นำไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ชาวนาที่มีการศึกษาจะผลิตอาหารได้มากกว่า แม้ที่มีการศึกษาก็จะมีลูกน้อย และลูกจะมีอนามัยที่ดีกว่า ประชากรที่มีการศึกษาจะทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า ไม่ว่าจะในฐานะนายจ้างหรือลูกจ้าง” จุดสำคัญที่ควรกล่าวก็คือคนขับรถตุ๊กตุ๊กไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาตามระบบ เนื่องจากขาดทั้งเวลาและเงิน เมื่อเป็นแบบนี้ ถ้าต้องการพัฒนาบุคคลเหล่านี้จึงจำเป็นต้องใช้การศึกษานอกระบบ (Non-formal education) หรือการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal education) เท่านั้น การศึกษาและวิจัยครั้งนี้มีความจำเป็น เนื่องจากส่งเสริมการเรียนรู้ และการหาแนวทางในการจัดการเรียนรู้ตามความจำเป็นและตามศักยภาพของมนุษย์ชน การศึกษาวิจัยควรมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาประชากรที่ด้อยโอกาสในสังคม รวมทั้งบุคคลที่ยากจนและด้อยโอกาสในการศึกษาดังเช่น คนขับรถตุ๊กตุ๊ก ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้สภาพเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมเช่นกัน การศึกษาครั้งนี้ จะนำไปสู่การทำหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสเหล่านี้ได้พัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความรู้และพึ่งตนเองได้

สตรอมควิสต์ (Stromquist, 2545 : 5) เน้นว่า “เรากำลังพยายามเปลี่ยนปัจเจกบุคคลโดยการให้ความรู้ ข้อมูล ทักษะ คุณค่าของชีวิต สิ่งนี้ถือว่าเป็นงานสำคัญ เพราะสถาบันและองค์กรโดยรวมเกิดจากการรวมตัวกันของปัจเจกบุคคล” สตรอมควิสต์ยังชี้ให้เห็นว่า งานวิจัยควรประกอบด้วยบุคคลจากหลายสาขาวิชา ไม่ใช่จากสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งดังที่เคยทำมาในอดีต งานวิจัยควรเกิดจากทีมที่สร้างสรรค์ประกอบด้วยนักวิจัยจากหลากหลายสาขาวิชาร่วมมือกันทำ

ผลการวิจัยครั้งนี้นำเสนอปัญหาที่ผู้ขับรถติดติดเผชิญเมื่อต้องสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ วิธีการที่ใช้แก้ปัญหา และนำเสนอวิธีพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษให้กับบุคคลเหล่านี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะได้นำผลวิจัยไปแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต่อไป นอกจากนี้ผลการวิจัยจะนำไปสู่การผลิตหลักสูตรที่เหมาะสมในการให้ความรู้ภาษาอังกฤษแก่บุคคลเหล่านี้ ความสำเร็จจะบังเกิดขึ้นกับอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม

แดเนียล (Daniel, 2545: 5) ย้ำว่าการศึกษาและการฝึกงานนั้น โดยพื้นฐานแล้วมีความสำคัญและเป็นของคู่กัน เพราะงานเป็นตัวบ่งชี้ความสามารถและความรับผิดชอบของมนุษย์ในฐานะพลเมืองที่ดี ดังนั้นการศึกษา และการฝึกงานจึงต้องควบคู่กันไปเสมอ การฝึกงานอยู่ตลอดเวลาจะส่งเสริมให้บุคคลเกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต แดเนียล ยังเน้นอีกว่า ขณะนี้มีการเรียนรู้ทักษะชีวิต (Life skills) ตามกระแสโลกาภิวัตน์ โดยจะเห็นได้จากการส่งผ่านข้อมูล และการสื่อสารซึ่งกันและกันซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจน ว่ากันตามจริงแล้วการศึกษา ทางด้านอาชีพและเทคโนโลยีนั้นน่าจะเป็นเรื่องของท้องถิ่น ไม่ใช่เรื่องของโลกาภิวัตน์เพียงอย่างเดียว การศึกษา ทางด้านเทคโนโลยีและอาชีพมีความจำเป็น เพื่อส่งผ่านการเรียนรู้และทักษะชีวิตที่เหมาะสมไปยังประชาชนในถิ่น ที่ห่างไกล เพื่อที่บุคคลเหล่านี้จะได้เกิดความเท่าเทียมกันทางด้านความรู้เมื่อเปรียบเทียบกับคนในเมือง บุคคลใน ถิ่นห่างไกลเหล่านี้จะได้ไม่ต้องอพยพเข้าไปเผชิญชีวิตที่มีด้นเพราะด้อยความรู้ในเมืองหลวงหรือเมืองใหญ่ต่าง ๆ การศึกษาครั้งนี้ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา สนับสนุนนโยบายทางการศึกษาของยูเนสโก และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติไทย พ.ศ. 2542

ความสำคัญของปัญหา

การวิจัยครั้งนี้ มีความสำคัญดังนี้

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นมหาวิทยาลัยของท้องถิ่น จึงมีพันธกิจในการพัฒนาชุมชนในท้องถิ่นให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญมากต่อโลกในยุคโลกาภิวัตน์ การขับชื้อรถติดติด เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของคนไทย ท่ามกลางความทันสมัยที่ผู้คนส่วนมากทั่วโลกใช้รถยนต์ในการเดินทาง การโดยสารรถติดติด จึงดูจะเป็นเสน่ห์ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว อีกแง่หนึ่ง อาชีพนี้ก็เป็นอาชีพของบุคคลที่มีการศึกษาน้อย และจำเป็นต้อง ดันรนเพื่อการอยู่รอด อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเปิดโอกาสให้บุคคลเหล่านี้ได้ทำมาหากิน ถ้าเพียงแต่พวกเขาสามารถ สื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติโดยใช้ภาษาอังกฤษได้ ชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเขาจะดีขึ้น ความสามารถในการ สื่อสารด้วยภาษาอังกฤษจะทำให้บุคคลเหล่านี้สื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความ ประทับใจและรายได้ที่ดีก็จะตามมา

3. ในฐานะมหาวิทยาลัยของท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ควรหาวิธีช่วยเหลือบุคคลเหล่านี้ให้รู้ภาษาอังกฤษ เช่น การจัดการอบรมระยะสั้นในราคาไม่แพง รวมทั้งการผลิตเทปและวิดีโอช่วยสอน เป็นต้น

4. ในการผลิตหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ การวิจัยเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรตรงตามความจำเป็น และความต้องการของผู้ประกอบอาชีพดังกล่าว

5. การวิจัยนี้จะนำเสนอข้อมูลและคำแนะนำในการผลิตหลักสูตรแก่มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อบริการความรู้แก่บุคคลในท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาวิธีการแก้ปัญหาอันเกิดจากการใช้ภาษาอังกฤษของบุคคลเหล่านี้
3. เพื่อหาแนวทางและวิธีการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของบุคคลเหล่านี้ เช่น การจัดฝึกอบรมระยะสั้น หรือการเรียนรู้นอกห้องเรียนโดยผ่านเทปบันทึกเสียง วิดีโอ การกระจายเสียงทางวิทยุ แผ่นพับ หรือหนังสือพกพา ฯลฯ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกึ่งสัมภาษณ์ ระยะเวลาในการทำการวิจัย 1 ปี เริ่มตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2548 ถึง 1 ตุลาคม 2549 การจัดเก็บและการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กที่ให้บริการนักท่องเที่ยวตามสถานที่ที่มีชื่อเสียง 5 แห่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือ สถานีรถขนส่ง สถานีรถไฟ ป้ายรถเมล์หน้าอำเภอพระนครศรีอยุธยา ตลาดหัวรอ และตลาดเจ้าพรหม

2. ข้อมูลที่จัดเก็บประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคล: เพศ อายุ สถานภาพ จำนวนปีที่ทำงาน รายได้ต่อเดือนและระดับการศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงาน และการใช้ภาษาอังกฤษจากแต่ละทักษะ คือการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

3. การสุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามกึ่งสัมภาษณ์ (Semi-interviewed questionnaire) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interviews) โดยไม่มีการระบุชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ถูกสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ใช้การบันทึกเทปและการจดบันทึก ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กได้รับเงิน 50 บาท เป็นค่าชดเชยการเสียเวลา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั้งหมดถูกวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ สรุปผล และอภิปรายผล รวมทั้งข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ผลการวิจัย

ในตอนแรก ปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ถูกเปิดเผยในแต่ละทักษะ เช่น การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จากผลการวิจัย พบว่า จากทักษะการฟัง ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กไม่สามารถเข้าใจคำพูดของชาวต่างชาติที่พูดในระดับความเร็วปกติได้ อีกปัญหาหนึ่งคือ นักท่องเที่ยวต่างชาติมักชอบพูดในลำคอซึ่งทำให้เข้าใจยาก นอกจากนั้น นักท่องเที่ยวต่างชาติมักใช้คำต่างกันในความหมายเดียวกันทำให้ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กไม่เข้าใจ ด้านการพูด ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กส่วนมากพูดภาษาอังกฤษไม่คล่อง ขณะเดียวกัน บางคนพูดไม่ได้แม้แต่คำเดียว และบางคนก็ประสบความยุ่งยากในการสื่อสารกับชาวต่างชาติเนื่องจากการใช้สำเนียงไทยและท่วงทำนองของภาษาไทยในการพูดภาษาอังกฤษ ด้านการอ่าน ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กส่วนมากอ่านภาษาอังกฤษไม่ได้เลย บางคนสามารถอ่านภาษาอังกฤษแบบง่าย ๆ ได้เพียงสองสามประโยค ขณะที่บางคนอ่านเป็นคำ ๆ ได้เพียงสองสามคำเท่านั้น ด้านการเขียน ส่วนมากประสบความยุ่งยากในการเขียนภาษาอังกฤษเพราะเขียนไม่ได้ แม้ว่าบางคนจะบอกว่าเขียนได้ถ้ามีตัวอย่างประโยคให้ดูก็ตาม

ตอนที่สอง นำเสนอวิธีการแก้ปัญหาที่ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กประสบในการสนทนาภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาในแต่ละทักษะ ผลการวิจัยพบว่า

เมื่อปัญหาในการฟังเกิดขึ้น ส่วนมากผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กจะหาคนมาช่วยแปลให้ฟัง มีสองสามคนบอกว่า ให้นักท่องเที่ยวพูดช้า ๆ และให้พูดซ้ำ ๆ เพื่อให้เข้าใจ บางคนให้นักท่องเที่ยวชี้แผนที่ประกอบคำอธิบาย หรือใช้ภาษากายประกอบในการสื่อสาร

สำหรับปัญหาในการพูด เกือบทุกคนใช้แผนที่และรูปภาพประกอบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน มีอยู่สองสามคนไม่สามารถแก้ปัญหาได้ และปฏิเสธที่จะให้บริการนักท่องเที่ยว

ในการอ่าน เช่น การอ่านข้อมูลในแผ่นพับแนะนำการท่องเที่ยว ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กจะขอความช่วยเหลือจากคนที่อ่านภาษาอังกฤษได้ มีสองสามคนที่ดูรูปภาพประกอบเพื่อให้เข้าใจคำอธิบายแทนการอ่านจากเอกสารภาษาอังกฤษที่นักท่องเที่ยวนำมาให้อ่าน หรือไม่ก็ใช้ท่าทางและภาษากายสื่อสารแทนการอ่าน

การเขียนยังเป็นปัญหาใหญ่ ส่วนมากแก้ปัญหาด้วยการใช้แผนที่เพื่ออธิบายแทนการเขียน มีหลายคนพยายามหาเพื่อนที่พอเขียนภาษาอังกฤษได้ให้ช่วย สองสามคนเดินหนี เพื่อหลีกเลี่ยงการสื่อสาร บางคนก็ให้นักท่องเที่ยวเขียนภาษาอังกฤษแทน แล้วให้เพื่อนที่พออ่านภาษาอังกฤษได้ช่วยอ่านแล้วแปลให้ฟัง

ในตอนที่สาม ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีการที่ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กต้องการในการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ผลการวิจัย ได้นำเสนอในสองหัวข้อ คือ ตอนแรกนำเสนอวิธีที่ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กต้องการใช้ในการพัฒนาภาษาอังกฤษของตนเอง และในตอนที่สอง นำเสนอวิธีที่ต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครหรือยูรยา ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษโดยการจัดการศึกษานอกระบบ (Non-formal education)

จากการค้นพบ ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กส่วนมากต้องการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของตน โดยการเรียนรู้ด้วยตนเองจากเพื่อน หรือคนที่พูดภาษาอังกฤษได้ บางคนต้องการฝึกพูดโดยการอ่านหนังสือดัง ๆ มีบางคนต้องการฝึกโดยการเรียนจากเทปที่บันทึกบทเรียนไว้ เมื่อผู้วิจัยถามถึงวิธีการที่ต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครหรือยูรยา ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษ ส่วนมากต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครหรือยูรยา จัดอบรมระยะสั้น มีบางคนที่ต้องการให้จัดทำแบบฝึกในรูปของตลับเทปเพื่อจะได้เปิดฟังเวลาทำงาน หรืออาจจะเป็นหนังสือพกพา หรือแถบขาว (Stickers) ที่พิมพ์ศัพท์เทคนิค คำพูด หรือประโยคที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการนักท่องเที่ยวไว้

โดยสรุปแล้ว งานวิจัยชิ้นนี้ได้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และสามารถตอบคำถามในการวิจัยที่ตั้งไว้ คือ ปัญหาที่ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กประสบในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ วิธีการที่ใช้แก้ปัญหา และวิธีการที่ต้องการในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยในครั้งนี้ได้นำเสนอวิธีการที่เหมาะสมที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาในฐานะของมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่น ควรทำเพื่อพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมเพื่อช่วยเหลือบุคคลในชุมชนรอบมหาวิทยาลัยเหล่านี้ ยิ่งกว่านั้น ผลการวิจัยครั้งนี้ ยังได้นำมาถึงวิธีการสอนภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน (Learning English outside the classroom) โดยผ่านการจัดอบรมหรือโดยการผลิตสื่อเพื่อช่วยในการสอน เช่น คลิปเทป วีดีโอ การกระจายเสียงทางวิทยุ การผลิตแผ่นพับช่วยสอน และหนังสือพกพา ฯลฯ การวิจัยครั้งนี้ ยังสนับสนุนนโยบายของยูเนสโก เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบ (Non-formal educational) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) นอกจากนั้น การศึกษาครั้งนี้ ยังสนับสนุนความคิดขององค์การสหประชาชาติ (UN) เกี่ยวกับการพัฒนาแบบยั่งยืน ทางด้านการท่องเที่ยว และการกระจายรายได้ไปยังคนยากจนและบุคคลที่ด้อยโอกาสในสังคม ท้ายที่สุด ผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยการให้ความรู้กับบุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อันจะนำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทย

วิจารณ์

งานวิจัยฉบับนี้มุ่งเน้นการพัฒนาชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวชี้วัดความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ สนับสนุนให้เกิดความอยู่ดีมีสุขโดยการให้การศึกษาและความรู้อันจะเป็นรากฐานที่มั่นคงต่อระบบเศรษฐกิจ การเมือง และการปกครองที่เป็นธรรม กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ใช้ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กเพียง 30 คน แต่เป็นการศึกษาโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบเจาะลึก (Structured and in-depth interviews) ผู้วิจัยใช้เวลาสัมภาษณ์บุคคลเหล่านี้ถึง 2 ครั้ง ฉะนั้น คำตอบจึงสามารถครอบคลุมประชากรโดยรวม และให้ผลการวิจัยที่เป็นกลางและครอบคลุมประชากรทั้งหมด การศึกษาครั้งต่อไป ควรเปรียบเทียบปัญหา วิธีการแก้ปัญหา และความต้องการการพัฒนาภาษาอังกฤษของผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กในจังหวัดพระนครศรีอยุธยากับผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กในแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในประเทศไทย เช่น ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคใต้

การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างของผู้ขับรถตุ๊กตุ๊ก 30 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกแบบมีโครงสร้าง ได้รับการพิจารณาว่าพอเพียงที่จะเป็นตัวแทนของประชากรผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กทั้งหมดในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาได้ (Peter, Dimity Dr., 2006) ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กในการศึกษานี้ ส่วนมากเป็นเพศชาย มีเพียงสองสามคนที่เป็นเพศหญิง ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาจากผู้ขับรถตุ๊กตุ๊ก เพศชายจำนวน 24 คน และศึกษาผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กเพศหญิง 4 คน ในโอกาสต่อไปน่าจะมีการศึกษาวิจัยอิทธิพลทางเพศต่อการประกอบอาชีพว่าทำไมอาชีพบางอย่างจึงไม่นิยมทำในเพศบางเพศ เช่น การขับรถตุ๊กตุ๊ก ซึ่งส่วนมากผู้ที่ประกอบอาชีพนี้ เป็นเพศชาย เป็นต้น

เวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กแต่ละครั้ง กินเวลาประมาณ 30 นาที ซึ่งถือว่าจำกัด ที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจากสภาพการทำงานของผู้ขับรถตุ๊กตุ๊ก การเสียเวลาทำให้ต้องสูญเสียคิวในการรับส่งผู้โดยสาร ซึ่งหมายถึงการสูญเสียรายได้อันมีค่าด้วย จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องขดเขยเวลาให้ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กต้องเสียไปด้วยการจ่ายเงินให้คนละ 50 บาท และให้รางวัลหลังจากการสัมภาษณ์เสร็จแล้ว ในการวิจัยครั้งต่อไป ถ้าใช้ผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กเป็นกลุ่มตัวอย่าง น่าจะขยายเวลาในการสัมภาษณ์ให้ยาวนานขึ้น

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไม่เพียงแต่จะสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาได้ทำหน้าที่พัฒนาชุมชนในฐานะมหาวิทยาลัยของท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังช่วยแก้ปัญหาที่กระทบกับบุคคลในท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ตั้งอยู่ การค้นพบครั้งนี้ น่าจะได้นำไปขยายและเปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศได้จัดการอบรมระยะสั้นให้กับผู้ขับรถตุ๊กตุ๊ก หรือประชาชนในท้องถิ่นที่ยากจนและด้อยโอกาส อย่างเช่น ผู้ขับรถสามล้อ ผู้ขับรถสามล้อเครื่อง ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่นเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนักศึกษา

ในเรื่องการจัดการศึกษา การเรียนรู้ที่ดีกว่าย่อมมาจากการสอนที่ดีกว่า เพราะฉะนั้นวิธีการสอนและการฝึกอบรมครูผู้สอน จึงจำเป็นที่จะต้องเน้นถึงวิธีการถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียนในรูปแบบต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา ถ้าประเทศชาติต้องการความเจริญก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ประชาชนจำเป็นต้องได้รับการศึกษาที่ดีเป็นอันดับแรก เพราะประชาชนเป็นหัวใจของการพัฒนาในทุก ๆ เรื่อง ประเทศใดประเทศหนึ่งจะไม่ได้มีการพัฒนา ถ้าประชากรในประเทศนั้น ๆ ถูกปล่อยให้ล้าหลัง และขาดความรู้ที่ทันสมัย ด้วยเหตุนี้จึงเห็นได้ว่า ประชาชนนั้นแหละที่ เป็นผู้สร้างสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการเมือง ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องพัฒนาประชาชนก่อน การศึกษาและการฝึกอบรมเท่านั้นที่เป็นเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาดังกล่าว

2. ข้อเสนอแนะสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ในฐานะของสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีพันธกิจในการจัดการศึกษาให้กับสาธารณชน ในหลายรูปแบบ เช่น การศึกษาในระบบ (Formal education) การศึกษานอกระบบ (Non-formal education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal education) รวมไปถึงการพัฒนาและการฝึกอบรมทางด้านวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ซึ่งมีความจำเป็นต่อการพัฒนาท้องถิ่น ชุมชน และประเทศชาติโดยรวม การศึกษาดังที่กล่าวมาถือว่าเป็นวิธีที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการพัฒนาตามหลักสิทธิมนุษยชน การวิจัยถือว่าเป็นวิธีหนึ่งที่จะก่อให้เกิดชุมชนแห่งความรู้ (Knowledge-based community) ซึ่งจะนำไปสู่ระบบเศรษฐกิจบนพื้นฐานของความรู้ (Knowledge-based economy) ต่อไป งานวิจัยฉบับนี้สนับสนุนการเรียนรู้และการฝึกอบรมตลอดชีวิต (Lifelong learning and training) ซึ่งจะทำให้คนไทยได้เข้าถึงความรู้และเป็นทุนสำรองเพื่อการกระจายรายได้ที่ดีขึ้น อันจะช่วยให้เกิดผลกำไรในระยะยาวต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย

เหนือกว่าสิ่งอื่นใด ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาในการผลิตหลักสูตรเพื่อใช้ฝึกอบรมภาษาอังกฤษให้กับผู้ขับรถตุ๊กตุ๊กซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีการศึกษาน้อยและด้อยโอกาสในสังคมระยะเวลาที่ควรใช้ในการฝึกอบรม จากการค้นพบควรเป็นระยะเวลาสั้น ๆ หลักสูตรดังกล่าว จะก่อให้เกิดทักษะชีวิต (Life skills) แก่บุคคลในท้องถิ่น ผลการวิจัยครั้งนี้จะได้พิมพ์เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการและอินเทอร์เน็ต ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาแบบเศรษฐกิจแบบโลกาภิวัตน์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ต่อไป

สรุป

การศึกษาและการฝึกอบรมเป็นสิ่งที่ต้องทำควบคู่กันไป เพื่อให้เกิดทักษะ และการเรียนรู้ตลอดชีวิตต่อปวงชน (Lifelong learning for all) ผลการวิจัยเผยให้เห็นโดยนัยว่า ในการจัดการฝึกอบรมนั้น สถานศึกษาควรคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน (Individual differences) ด้วย ขบวนการเรียนรู้และการจัดการการเรียนรู้ควรจะเกิดจากกิจกรรมที่น่าสนใจและเหมาะสมกับผู้เรียน การฝึกอบรมภาษาควรเน้นให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาที่ตนเองประสบในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเป็นจริง ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันโดยผ่านขบวนการคิด และวิเคราะห์ วิธีการสอนควรปรับเปลี่ยนไปตามศักยภาพของผู้เรียน การเรียนรู้ไม่ควรเน้นให้เกิดขึ้นเฉพาะภายในห้องเรียนเท่านั้น แต่ควรจะเน้นการเรียนรู้นอกห้องเรียน ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้และทำงานไปพร้อม ๆ กันได้

เอกสารอ้างอิง

- โกวิท วรพิพัฒน์. (2518). **The Kit-Pen Man**. World Education Report 8: กรุงเทพฯ.
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. (2546, 28 กันยายน). ปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจ.
จาก <http://www.aru.ac.th/boss/index.html>.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.
สำนักนายกรัฐมนตรี. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา. (2545, 19 มิถุนายน). บทบาทและความสำคัญของการศึกษากับการพัฒนาประเทศ. จาก
http://www.onec.go.th/onec_pub/ofsted/chapter_1/page_1_c.htm.
- _____. การลงทุนทรัพยากรมนุษย์. (2549, 19 มิถุนายน). จาก
http://www.onec.go.th/onec_pub/ofsted/chapter_1/page_c.htm.
- _____. การพัฒนาที่ยั่งยืน. (2545, 19 มิถุนายน). จาก
http://www.onec.go.th/onec_pub/ofsted/chapter_1/p.11_c.htm.
- องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2540). บทบาทของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทย. องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย : กรุงเทพฯ.
- _____. (2544). รายงานประจำปี 2544. องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย : กรุงเทพฯ.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2532). **Comparative Study of English Teaching and Learning at Graduate level by Direct Teaching, Self-instruction and Personalizing Instruction**. PASAA : Journal of Language Teaching in Thailand.
Chulalong Korn University : Bangkok.
- อุ้นตา นพคุณ. (2528). **Thai Concept of Khit-pen for Adult, and Non-formal Education**. The Asian and South Pacific Bureau of Adult Education : Bangkok.
- Ariza, E.N. (2003). **Resurrecting "Old" Language Learning Methods to Reduce Anxiety for New Language Learners : Community Language Learning to the Rescue**. Florida : Atlantic University, p.25.
- Daniel, J. (2002). **Education and Training in an Age of Globalization: What's New?**
http://www.unesco.org/educa/education/html/speeches/bonn_shtml, p. 1-5
- ERIC_NO : 468440. **The Learning Country: A Paving Document**.
A Comprehensive
Education and Lifelong Learning Program to 2010 in Wales.
www.childpolicy.org.uk/dir/index.cfm?ccs=657&cs=3259-45k

- Field, J. (2000). **Lifelong learning and the New Educational Order**. Stoke of Trent: Trentham Books.
- Mckay, H. and Tom, A. (1999). **Teaching Adults Second Language Learners**. United Kingdom: Cambridge University Press.
- Myers, C. N. & Sussangkarn, C. (1991). **Education and Economic Development : Issues and Options for Policy and Reform**. Bangkok : The Thailand Development Research Institute Foundation.
- Rogers, C. R. (1969). **Freedom to learn**, Ohio : Merrill.
- Simkins, T. (1997). **Non-formal Education and Development : Some Critical issues**. Manchester : Development of Adult and Higher Education, University of Manchester.
- Sussangkarn, C. (1991). **Education, Labor Markets, and Economic Development policy simulations**. Choburi : Paper Presented at the Year-end Conference on Education Options for the Future of Thailand.
- _____. **“human Resource Development Issues in Thailand : An International View”**. Choburi : Paper Presented at the Annual Seminar of the Project on Promotion of Analysis and Consideration of Population Consequences of Development Planning and Policy in Thailand.
- Taylor, K., Marienau, C. and Fiddler, M. (2000). **Developing Adult learners : Strategies of Teachers and Trainers**. San Fancisco : Jossy-Bass.
- The 1991 Year-End Conference: Educational Options for the Future of Thailand**. Bangkok: The Chai Pattana Foundation and the Thailand Development Research Institute Foundation.
- The 1991 Year-End Conference, Executive Summary : Education and Economic Development : Issues and Options for policy and Reform**. Bangkok: The Chai Pattana Foundation and the Thailand Development Research Institution Foundation.
- Tight, M. (1996). **Key Concepts in Adult Education and Training**. London : Routledge.
- UNESCO.(2000).**Executive Board Maps Future Priorities and Activities of UNESCO**.
<http://www.unesco.org/education/wche/index.shtml>
- UNESCO. (2001). **Follow-up to the World Conference on Higher Education**.
<http://www.unesco.org/education/wche/index.shtml>.
- UNESCO. (1972). **Learning to Be**. (prepared by Faure, E. et al). Paris: UNESCO.
- UNESCO. (1983).**Final Report of the National Meeting of Experts on the Implementation of the Principles of lifelong Education’**. Paris: UNESCO.
- UNESCO. (2001). **World Conference on Higher Education**. Education Webmaster :
<http://www.unesco.org/education/wche/index.shtml>

WAY OF LIFE

ชีวิตยังไม่จบ...ความงามยังคงอยู่

ประเทือง เอมเจริญ เป็นศิลปินไทย ที่เป็นศิลปินจริงๆ

สัมภาษณ์ : นิพนธ์ ทวีกาญจน์

สุชาติ สวัสดิ์ศรี นิพนธ์ ทวีกาญจน์ นิวัติ กองเพียร
ร่วมเสวนา เรื่องเบื้องหลังความสำเร็จของประเทือง เอมเจริญ
ณ หอศิลป์เอมเจริญ จ.กาญจนบุรี ๗ ตุลาคม ๒๕๕๐

สำหรับเพื่อนศิลปะที่มีความชื่นชมและประทับใจในชีวิตและผลงานศิลปะของศิลปินในนามว่า...**ประเทือง เอมเจริญ** ผู้ที่ศึกษาศิลปะ ในฐานะลูกชาวบ้านที่เริ่มต้นจากศูนย์ พื้นการศึกษาไม่มี ความรู้ศิลปะไม่มี ทุนรอนไม่มี ผู้สนับสนุนไม่มี ทำไมลูกชาวบ้านฝั่งธนบุรี ที่ยากจน จึงอดทน หุ่่มเหตุทิศชีวิตและจิตใจกับการทำงานศิลปะ ศึกษาศิลปะด้วยตนเอง จาก ชีวิตวัยเยาว์ “...ประเทืองได้เข้าศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาใกล้บ้าน ในช่วงของการศึกษาเขารักวิชาวาดเขียนและวิชาขับร้องเป็นพิเศษ เมื่อเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ บิดาก็ได้ถึงแก่กรรม เมื่อขาดบิดาผู้เป็นเสาหลักของครอบครัวเสียแล้ว การศึกษาเล่าเรียนของประเทืองก็ได้จบสิ้นลง ประเทืองออกจากโรงเรียนมาทำงานเพื่อหารายได้ช่วยเหลือครอบครัวในวัยที่มีอายุเพียง ๑๔ ปี เขารับจ้างทำงานทุกประเภทเท่าที่สามารถจะทำได้ เช่น เป็นลูกมือช่างตีเหล็ก เป็นลูกจ้างในร้านขายกาแฟ และช่วยมารดาขายขนมและผลไม้ เมื่ออายุได้ ๑๖ ปี พี่ชายซึ่งเป็นช่างเขียนภาพโฆษณาได้ชักชวนให้ไปฝึกงานช่าง ฝึกฝนงานในบริษัทโฆษณาที่มีชื่อเสียงโดยเป็นลูกมือช่างเขียนภาพโฆษณา ประเทืองผ่านการฝึกฝนงานช่างด้วยความมุ่งมั่นอยู่สามปี จึงได้เป็นช่างเขียนประจำบริษัท ประสบการณ์จากการทำงาน ทำให้ประเทืองมีความสามารถในเชิงช่างทั้งในด้านการร่างภาพ การเขียนภาพสีน้ำมัน และการใช้เทคนิคต่างๆ เมื่ออายุ ๑๙ ปี ด้วยความรอบรู้ในงานช่างอย่างครบถ้วนและด้วยการทำงานหนักอย่างทุ่มเทชีวิตจิตใจ ประเทืองได้เลื่อนฐานะเป็นหัวหน้าช่างเขียนของบริษัท ในช่วงที่ทำงานอยู่ที่บริษัทโฆษณานี้ ประเทืองได้มีโอกาสวาดรูปในเชิงช่างอย่างหลากหลาย ด้วยเหตุที่ว่าบริษัทรับจ้างโฆษณาทุกประเภท ภาพที่วาดจึงมีทั้งภาพที่เป็นทิวทัศน์และเป็นรูปวัตถุเพื่อการโฆษณา ประสบการณ์ในเชิงช่างดังกล่าวนี้ ทำให้ประเทืองเข้าถึงคุณค่าความงาม ทางศิลปะของภาพเขียนระดับพื้นฐาน

ประเทือง เอมเจริญ พลเอกคณิต เพิ่มทรัพย์ (รองสมุหราชองครักษ์) สุลักษณ์ ศิวรักษ์ อังคาร กัลยาณพงศ์
เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ อานาจ เย็นสบาย ศ.ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ ร่วมฟังการเสนา

ประเทืองทำงานเป็นหัวหน้าช่างเขียนได้สองปี แม้ว่าจะงานจะมั่นคงและรายได้จะดี แต่เขาก็มีความรู้สึกอยากเปลี่ยนงานใหม่ เพราะตลอดเวลาห้าปีที่เขาทำงานอยู่ในบริษัทโฆษณา นั้น ชีวิตการทำงานซ้ำซาก จำเจ และอยู่ในวงจำกัด เขาต้องการจะออกไปอยู่ในโลกที่กว้างกว่า ที่ซึ่งเขาจะได้พบกับสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ และจะมีโอกาสได้พัฒนาความสามารถให้ทวีขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ ประเทืองจึงลาออกจากบริษัทโฆษณา มาประกอบอาชีพเป็นช่างเขียนอิสระ เขียนรูปโฆษณาภาพยนตร์ตามโรงภาพยนตร์ต่างๆ ในกรุงเทพฯ ตลอดระยะเวลาแปดปีที่ประเทืองทำงานอยู่ในแวดวงธุรกิจบันเทิงนั้น วิถีชีวิตของเขาได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากมาย...” (จาก หนังสือ His Life and Artistic Works PRATUANG EMJAROEN 1962 - 1990 , ชีวิตวัยเยาว์)

จากการเขียนรูปโฆษณาภาพยนตร์ตามโรงภาพยนตร์ต่างๆ ในกรุงเทพฯ ทำให้ประเทือง เอมเจริญได้มีสิทธิ์พิเศษในการเข้าชมภาพยนตร์ได้ทุกเรื่อง และภาพยนตร์เรื่อง “ แรงปรารถนาเพื่อชีวิต ” หรือ “ LUST FOR LIFE ” ที่เป็นบทประพันธ์ของ IRVING STONE นำแสดงโดย เคิร์ก ดักลาส ซึ่งเป็นภาพยนตร์ชีวประวัติของวินเซนต์ แวนโกก (VINCENT VAN GOGH พ.ศ. ๒๓๙๖ - ๒๔๓๓) ศิลปินกลุ่มโฟลท์ - อิมเพรสชันนิสม์ ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้สร้างความสะเทือนใจอย่างสูง ที่ประเทืองยอมรับว่า มีส่วนเปลี่ยนแปลงวิถีทางเดินของชีวิตของเขา จากช่างเขียนรูปโฆษณาภาพยนตร์มาสู่วิถีทางเดินของศิลปินอิสระ เมื่ออายุ ๒๗ ปี ประเทือง เอมเจริญ ตัดสินใจที่จะเลือกเป็นศิลปิน เลือกรับการทำงานศิลปะเป็นเส้นทางเดินของชีวิต โดยที่ประเทือง เอมเจริญ ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ใน นิตยสารขวัญเรือน คอลัมน์ เปิดใจสนทนา : เปิดตำนานศิลปิน ศิลปินแห่งชาติ ว่า ท่านถูก หรือ อาจารย์ไพฑูริย์ สุวรรณภูมิ (ศิษย์ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรีแห่งมหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นประติมากรชาวอิตาลีเดิมชื่อ Corrado Feroci พ.ศ. ๒๔๓๕ - ๒๕๐๕ และ ปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ร่วมงานกับพระสวามี รัตนนิมมานก์ หัวหน้ากองสถาปัตยกรรม และก่อตั้งโรงเรียนประณีตศิลปกรรมขึ้น ปี พ.ศ. ๒๔๗๘ เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนศิลปากร ต่อมาปี พ.ศ. ๒๔๘๖ ได้ยกฐานะทำการปรับหลักสูตรและประกาศพระราชบัญญัติจัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยศิลปากร มี ๒ คณะ คือ คณะจิตรกรรมและคณะประติมากรรม โดยศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรีเป็นคนบดี้ทั้งสองคณะ) ได้มาหาที่บ้าน จากการแนะนำของน้องชายที่เขียนรูปโฆษณาเช่นกันและได้พูดกับประเทืองว่า...

“หากประเทืองจะทำงานศิลปะมันต้องมีลักษณะ **way of life** ต้องมีทางเลือก ต้องเป็นทางที่ชีวิตเราจะเดิน ไม่ใช่ทำแบบทดลอง ให้เลือกเลยว่าประเทืองจะเป็นศิลปิน ประเทืองจะทำงานศิลปะ ให้เลือกเป็นเส้นทางของชีวิต...”

ทั้งๆ ที่รู้ว่าเส้นทางนี้ยากลำบาก แต่มันเป็นการตัดสินใจที่เขาเลือกเอาชีวิตเป็นเดิมพัน จากนั้น ประเทือง เอมเจริญ ก็เริ่มต้นศึกษาวิชาปรัชญาและศึกษาศิลปะด้วยตนเอง ลองผิด ลองถูก อยู่เป็นเวลานานถึง ๕ ปี จากการฝึกฝน และค้นหารูปแบบและเนื้อหาสาระที่ลงตัวเหมาะสมกับตนเอง เขาเลือกที่จะ “เป็น” (be) มากกว่าเลือกที่จะ “มี” (have) สร้างกระบวนการเรียนรู้ศิลปะด้วยตนเองจนพบคำตอบ จนเกิดแนวทางของตนเองในการสร้างสรรค์งานศิลปะ อย่างที่ พจนา จันทรสันติ ให้สัมภาษณ์ในนิตยสาร สานแสงอรุณ : *บันทึกแห่งชีวิต* (นิตยสาร สานแสงอรุณ : *บันทึกแห่งชีวิต* ภาพปกหน้า *Red Fac in Gold* โดย : นิติ วัฒนา ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๓ พฤษภาคม -มิถุนายน ๒๕๔๔) ไว้ว่า “...คนที่ทำงานศิลปะหรืองานวรรณกรรมควรจะหารูปแบบที่เหมาะสมกับงานและพลังของตนเอง อยากเน้นว่า พลัง เพราะบางคนเป็นคนเร็ว เป็นคนไว คิดแล้วต้องทำรวดเร็วจบ บางคนเป็นคนช้าแต่ทำอะไรต่อเนื่อง วันละนิดละหน่อย รูปแบบของงาน ลักษณะของงาน เราควรจะหาสิ่งที่เหมาะกับพลังตนเอง พลังชีวิตของตนเองสำคัญ ซึ่งต้องค้นหา เพราะทุกวันนี้ไม่ใช่เฉพาะคนรุ่นนี้ รุ่นก่อนก็เหมือนกัน ขาดการค้นหา ขาดการแสวงหา อย่างที่ประเทือง เอมเจริญ ก็มีการแสวงหามากๆ จนค้นพบรูปแบบที่ลงตัวของตัวเอง และไม่ใช่แค่รูปแบบ เนื้อหาที่เป็นตัวแกนแสดงออกในรูปแบบที่เหมาะสม มันมีการคลี่คลายหลายขั้นตอนมาก เพราะฉะนั้นอาร์ตจึงไม่ใช่การถือปี่ อิมเพรสชันนิสต์ไม่ใช่การลอกแบบมา มันมีขั้นขั้นตอนวิวัฒนาการที่ชัดเจนมาก ซึ่งเป็นปัจเจก เป็นคนๆ นั้นและไม่มีใครเลียนแบบได้ด้วย งานแต่ละอันก็เป็นคนคนนั้น ความเป็นตัวเองอยู่ตรงนี้ไง การที่คนแต่ละคนแสวงหาไม่ใช่ว่าอยากแปลกไปกว่าคนอื่น ไม่ใช่แต่ที่แปลกออกมาเพราะนี่คือตัวเขาใจ ทุกคนเป็น individual หหมด ในโลกนี้ต่อให้กี่พันล้านคน ทุกคนก็เป็น individual คือมีรายละเอียดที่แตกต่างกัน เหมือนกับใบไม้บนต้น เหมือนใบพิกุล มันก็เป็นใบพิกุล เหมือนมนุษย์ทุกคนก็เป็นมนุษย์ แต่ใบพิกุลทุกใบไม่เหมือนกันเส้นใบและรูปทรงไม่เหมือนกัน แต่ทั้งหมดก็เป็นใบพิกุลทั้งต้น ความเป็นปัจเจกคืออันนี้ คือความเหมือนในความแตกต่าง หรือมีความแตกต่างในความเหมือน...”

บุญยั้ง - ประเทือง เอมเจริญ

วันนี้เราได้มีโอกาสในการมาสัมภาษณ์ อาจารย์นิพนธ์ ทวีกาญจน์ ณ บ้านวรเชษฐ พระนครศรีอยุธยา ที่เพิ่งจะอำลาชีวิตราชการ จาก ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา เมื่อปีที่ผ่านมา ที่มีทัศนคติงาน ศิลปกรรมร่วมสมัยต่อสาธารณชนมากกว่ายี่สิบปีลง ดีพิมพ์ใน นิตยสาร วารสาร อาทิ **ครุปริทัศน์ อินธิ เรียร์ดีไซด์ ฟิลลิ่ง สยามอารยะ ประชามติ** (ลอส แองเจลิส) **ปาจารย์สาร สารคดี ราชภัฏกรุงเก่า** จนถึงสูจิบัตรและวารสารของกลุ่มหรือสถาบันศิลปะ ซึ่งเป็นกัลยาณมิตรอีกท่านหนึ่งของอาจารย์ประเทือง เอมเจริญ และมีบทความ “ **ประเทือง เอมเจริญ ศิลปินผู้มีวิญญานอยู่ ที่ปลายพู่กัน** ” ผู้ที่อุทิศตนเองให้กับงานศิลปะอย่างแท้จริง เป็นศิลปินผู้ทำงานหนักและต่อเนื่อง ทำงานศิลปะโดยมิได้มีอาชีพอื่นใด และเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปัจจุบันประเทืองในวัย ๗๒ ปี ท่านนี้ยังคงทำงานศิลปะอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และพลังในการทำงานศิลปะมิได้ลดน้อยถอยลงเลยคง

พักทำงานอยู่ที่ศิลปะสถานเอมเจริญ ซอยเพชรเกษม ๖๘ จากปากซอยถึง (ซอยย่อยที่ ๓๘) ถนนเพชรเกษม บางแคเหนือ ฝั่งธนบุรี ยังคงเปิดต้อนรับผู้มาเยือนที่มีใจรักและชื่นชมในผลงานศิลปะอย่างไม่เลือกชนชั้นวรรณะ

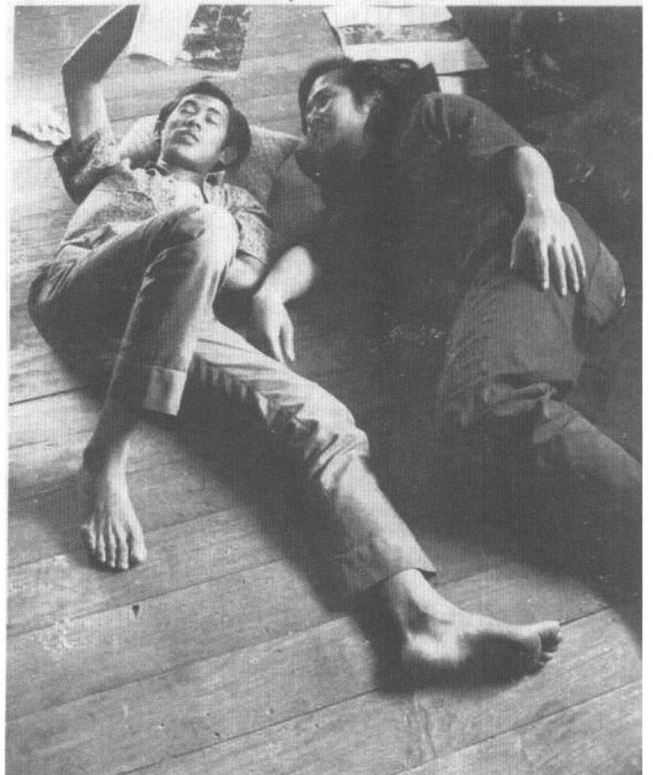
ปัจจุบันอาจารย์นิพนธ์ ทวีกาญจน์ ยังคงทำงานศิลปะและเป็นผู้อำนวยการ **T. ART GALLERY** (๗/๑ ถนนปาทอง ตำบลหอรบตันไชย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา) เราเริ่มบทสัมภาษณ์กับอาจารย์นิพนธ์ ทวีกาญจน์ในฐานะกัลยาณมิตรถึงศิลปินอิสระที่เลือกเส้นทางชีวิตในการเรียนรู้ธรรมชาติ ด้วยการอุทิศชีวิตตัวเองเพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะ ในเส้นทางชีวิตที่เรียกว่า **way of life** ในนามว่า...ประเทือง เอมเจริญ จากมุมมองย้อนหลังของกัลยาณมิตร ณ บ้านวรเชษฐ ในบรรยากาศอันเงียบสงบเรียบง่ายและร่มรื่นกับครูสอนศิลปะที่ทำงานศิลปะ ที่กล่าวได้ว่าเป็น อาติสท์ทีชเชอร์ (**ARTIST TEACHER**) อีกท่านหนึ่งในโลกศิลปะ

ในฐานะที่เป็นครูสอนศิลปะและทำงานศิลปะ อาจจะเรียกได้ว่าอาจารย์เป็น อาติสท์ ทีชเชอร์ (ARTIST TEACHER) เป็นครูที่ถ่ายทอด ประสบการณ์ทางด้านศิลปศึกษา (ART EDUCATION) ทั้งในสถาบันและนอกสถาบัน มีงานวิจารณ์และบทความทางศิลปะที่ได้ลงตีพิมพ์ ในวารสารและนิตยสารต่างๆ และมีบทความ ที่กล่าวถึง...ความเป็นศิลปินไทย ที่เป็นศิลปิน จริงๆ...ของประเทือง เอมเจริญ อาจารย์เริ่มต้นได้ ไปพบกับศิลปินจริงๆ คนนี้ในช่วงไหนครับ

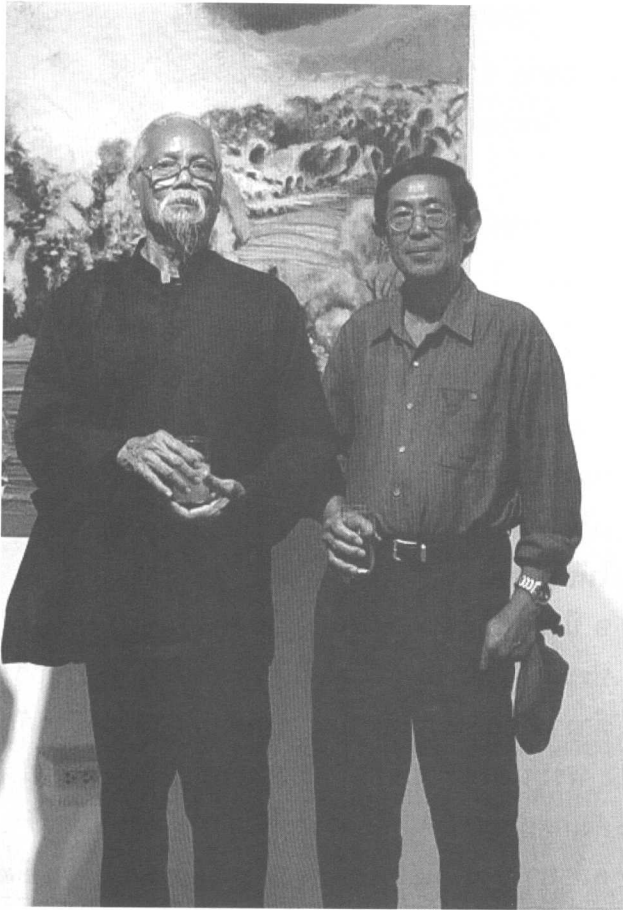
อ.นิพนธ์ : ครับ...ขอย้อนเรื่องถึงไปยาวนานร่วม ๓๐ กว่าปีนะครับ คือตอนนั้นผมจบมัธยมจากเพชรบุรีและก็ เดินทางมาเพื่อจะสอบเข้าเรียนศิลปะที่กรุงเทพฯ แต่ ปรากฏว่าสอบเข้าเพาะช่างไม่ได้ ผมก็เลยตัดสินใจสอบ ชูตวาดเขียน ของกรมอาชีวศึกษาก็มีวาดเขียนตรี วาดเขียนโทและวาดเขียนเอก เมื่อสอบได้วาดเขียนโท ผมก็เริ่มเป็นครูก่อน เริ่มสอนที่โรงเรียนอำนวยการวิทย พระประแดง (จังหวัดสมุทรปราการ) แต่ก่อนจะไป เป็นครูนั้นมันมีความรู้สึกสองอย่างระหว่างอาชีพครูกับ ความจะเป็นศิลปิน อยากจะเขียนภาพก็เลยคิดว่าลอง เข้าไปพบคนๆ หนึ่ง ซึ่งตอนนั้นผมยังไม่ได้ไปเป็นครู ก็มี คนแนะนำมีคนชื่อประเทือง เอมเจริญ เขาก็เขียน คัทเอทที่โรงหนังด้วย ผมก็สืบมาเขาอยู่ซอยวัฒนา ก็ เลยตัดสินใจเดินทางเข้าไปพบ ก็พบว่าท่านนั่งอยู่ที่บ้าน ถามว่า “...ผมอยากจะฝากตัวเป็นคนเขียนคัทเอทหน้า โรงหนังด้วย...” จนประเทืองก็หัวเราะ บอก “...แหม.. ผมเลิกเขียนพอดีเลย เลิกเขียนมาถึง ๒ - ๓ ปีแล้ว ตอนนั้นผมมาทำงานศิลปะ...” ผมก็เลยไปดูงานของ อาจารย์ประเทืองในงานศิลปะต่างๆ อาจารย์ประเทือง บอกเอาอย่างนี้แล้วกัน ผมมีเพื่อนคนหนึ่งชื่อเกษียร (เกษียร จินดาลักษณ์ เป็นชาวกัมพูชาที่ฆ่าของเรื่อง ภาพเหมือนสีน้ำมันมาก) คนนี้เก่าในวงการเขียน คัทเอทหน้าโรงหนัง อาจารย์ประเทืองก็เลยฝากผมให้ ไปอยู่กับเกษียร ผมก็เป็นลูกน้องเกษียรทำงานเขียน คัทเอทโรงหนังอยู่ได้ปีกว่าๆ ผมก็รู้สึกมัน...ไม่ใช่แล้ว

ผมเดินทางมาไม่ถูกกับที่ๆ ความต้องการของตัวเอง แล้ว ก็เลยกลับไปหาอาจารย์ประเทืองอีกครั้งหนึ่ง และก็พูดคุยว่า “...ผมจะเข้าไปเป็นครูแล้ว ผมจะสอน ศิลปะ และผมขอมาพบอาจารย์ประเทืองพูดคุยกินได้ ไหม อาจารย์ประเทืองก็รับผมเป็นน้องเลยบอกเข้ามา เลยนิพนธ์ว่างเมื่อไหร่เข้ามา...”

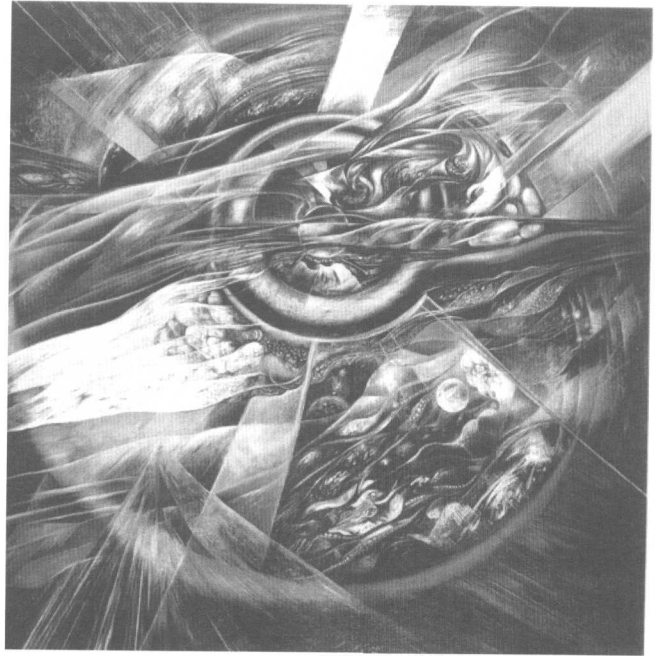
นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาเวลาผมไปสอนเสร็จ ตอนเย็น ผมก็เดินเข้าไปบ้านอาจารย์ประเทืองได้เข้าไปพูดคุยเรื่องศิลปะเรื่องอะไรต่างๆ กัน และเดินเลย ไปบ้านอาจารย์จ่าง แซ่ตั้ง บ้านอาจารย์กำจร สุนทร พงศ์ศรี ทะลุไปบ้านกมล ทัศนาศุทธิ ทำให้ผมในช่วง นี้ได้รู้จักศิลปินทั้ง ๔ ท่านนี้ค่อนข้างจะสนิทสนม ผม เลิกสอนเมื่อไหร่ผมก็ไปคลุกคลีพูดคุยกินกับพวกนี้ตลอด จนทำให้รู้สึกเหมือนกับเป็นน้อง เป็นเพื่อน และ บางครั้งผมก็รู้สึกได้ความรู้เหมือนกับเป็นลูกศิษย์ด้วย

นิพนธ์ ทวีกาญจน์ และจ่าง แซ่ตั้ง ปีพ.ศ. 2511

ประเทือง เอมเจริญ และนิพนธ์ ทวีกาญจน์ พ.ศ. 2546

บทเพลงแห่งจักรวาล, 2514
The Symphony of the Universe, 1971
Oil on canvas, 140 x 120 cm

ช่วงนั้นที่จะเข้าไปพบอาจารย์ประเทือง ก่อนหน้านั้นเคยรู้จักชื่อเสียงและผลงานของอาจารย์ประเทืองมาก่อนรีเปล่า

อ.นิพนธ์.ยังเลยครับ อาจารย์ประเทืองตอนนั้นเพิ่งจะเริ่มแสดงงานครั้งสองครั้งเอง และก็เริ่มจะจับกลุ่มศิลปินด้วยกันประกอบด้วย สมชัย หัตถกิจโกศล สุชาติ วัจนดิลก และสมเกียรติ ปานะศิริศิลป์ เขาจัดกลุ่มกัน ๔ คน แสดงงานบ่อยๆ ในช่วงนั้นผมถึงได้เริ่มเห็นงานของเขา

เมื่อได้เห็นผลงานของอาจารย์ประเทืองครั้งแรกๆ มีความรู้สึกอย่างไรต่อผลงานของอาจารย์ประเทือง

อ.นิพนธ์ ผมชื่นชมมาก เพราะว่าในยุคนั้นในช่วงระยะนั้น มีศิลปินจำนวนไม่มากนักที่หันมาจะรูปธรรมมาสู่นามธรรม อาจารย์ประเทืองเป็นคนที่เข้าไปสู่จุดนี้

ได้โดยที่ไม่ได้รับอิทธิพลจากตะวันตกโดยตรง แต่ท่านได้ศึกษาความเป็นไปของแสง ของสี ของการเปลี่ยนจากธรรมชาติ และนำเอาสิ่งเหล่านั้น ที่ท่านมองเห็นในลักษณะเหมือนอนุภาคต่างๆ เอามารวมกันเป็นรูปร่างขึ้นมาใหม่ตามแนวคิดของท่าน ผมว่างานของเขาค่อนข้างจะก้าวหน้าเป็นนามธรรมในยุคแรกๆ ขณะที่กมล (ทศนาญชลี) ก็ยังเขียนรูปกึ่งนามธรรมอยู่ กำจร (สุนพงษ์ศรี) ก็ยังเป็นรูปธรรมอยู่เยอะ ส่วนจำง (แซ่ตั้ง) ก็เป็นคนที่คล้ายๆ ประเทือง คือมุ่งไปสู่นามธรรมด้วย ตอนนั้นศิลปะนามธรรมยังไม่บูมในเมืองไทย จนกระทั่งตอนหลังที่มี พีระ วัฒนะพีระเดช, ดำรง วงศ์อุปราชา เดินทางมาจากต่างประเทศ พวกนี้ถึงจะนำเอาศิลปะนามธรรมเข้ามา ตอนนั้นศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ยังสนับสนุนแบบอิมเพรสชันนิสต์เต็มรูปแบบเลย อาจารย์เพื่อหริพิทักษ์ ก็อิมเพรสชันนิสต์ ศิลปินในมหาวิทยาลัย ศิลปากรทั้งหมดยังทำอิมเพรสชันนิสต์ ที่เด่นที่สุดคืออาจารย์เพื่อ หริพิทักษ์นั้นไปถึงงานลักษณะโฟวิซึม (Fauvism) และคิวบิซึม (Cubism) แล้ว อาจารย์ประเทืองทำงานถึงนามธรรมนับว่าก้าวหน้าไปมากแล้ว

พอมาถึงประเด็นตรงนี้ที่อาจารย์ได้พูดถึงว่า อาจารย์ประเทืองที่จะเรียกได้ว่า เป็นคนบุกเบิกงานในลักษณะที่เป็นนามธรรม อยากให้อาจารย์นิพนธ์พูดถึงลักษณะนามธรรมในผลงานของอาจารย์ประเทือง เอมเจริญ มันมีสิ่งใดที่แสดงออกมาอย่างแจ่มชัด ที่อาจารย์เข้าใจ

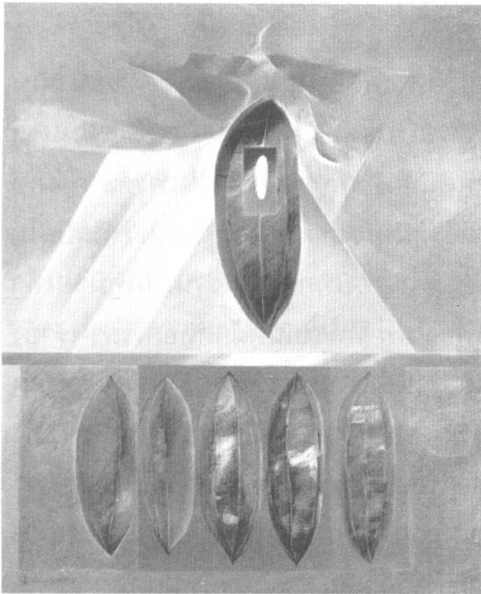
อ.นิพนธ์ คือถ้าเราแยกคิดปะเป็นลักษณะรูปธรรมนามธรรม หรืออิมเพรสชันนิสท์นั้น เราก็แยกไปตามหลักการทางตะวันตก แต่อาจารย์ประเทืองก็ไม่ใช่นี้หรอก อยากจะทำงานแบบนามธรรมซึ่งจะก้าวหน้าไปสู่สากลหรือก แต่อาจารย์ประเทืองได้มองคุณค่าความงามที่อยู่ในธรรมชาติ คืออาจารย์ประเทือง ครูของเขาคือธรรมชาติ เขาได้สัมผัสความงาม ซึ่งคนอื่น ๆ อาจจะไม่สามารถหยั่งรู้ได้ เช่น แสงสีในดวงอาทิตย์ เพราะมีเรื่องเล่ากันว่า อาจารย์ประเทืองมองทะลุถึงในดวงอาทิตย์ที่สว่างจ้าได้เลย ซึ่งก็มีที่เขาไปนั่งเขียนที่สะพานพุทธ (สะพานพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช) ตั้งแต่เริ่มฟ้าสางเล็กน้อย แล้วคอยพระอาทิตย์ที่ขึ้น ท่านก็จะจ้องมองอยู่นั้น จนกระทั่งสามารถมองพระอาทิตย์ได้เต็มดวง สิ่งที่เป็นเหล่านี้ผมว่าคนทั่วไปอาจจะไม่มีโอกาสเห็น หรือความงามของดอกบัว ใบบัวต่างๆ ท่านบอกท่านไปนั่งฟังจนเห็นมันค่อยๆ บาน ซึ่งโดยมนุษย์ทั่วไปไม่มีใครมองเห็นดอกบัวบาน หรือมองเห็นหญ้างอก เพราะพวกนี้มันจะเกิดขึ้นช้ามาก แต่หญ้ามันงอกดอกบัวกำลังบาน แต่มันช้าจนกระทั่งมนุษย์เราไม่มีเวลาที่จะมีสมาธิมอง แต่อาจารย์ประเทืองต้องใช้เวลาทั้งหมดเพื่อสัมผัสความงามเหล่านี้ให้ได้ และท่านก็มาสร้างเป็นงานขึ้นมา งานของท่านก็ต้องการเพียงแต่รูปแบบกว้าง ๆ ของรูปทรงกลม รี หรือทำเป็นหลิบบเป็นชิ้นเท่านั้นเอง แล้วก็เอาพวกแสงสีต่างๆ ที่ท่านได้สัมผัส โดยเฉพาะในชุดดวงดาว จักรวาลต่างๆ ท่านได้ใช้พุทกันเล็กๆ จุดๆ แบบเป็นอนุภาค จนกระทั่งกระจายเต็มทั้งภาพ การทำงานที่ทุ่มเทละเอียดอันนี้ ถึงทำให้เป็นลักษณะพิเศษของอาจารย์ประเทืองขึ้นมางานของเขา มีความละเอียดเป็นพิเศษตอนหลังถึงแม้งานของท่านจะ

คลี่คลาย ทำงานค่อนข้างจะลดรายละเอียดลงไปบ้าง แต่พลังทางการแสดงออกก็ไม่ได้ลดน้อยลงเลย

หากโยงจากจุดนี้มาที่ว่าอาจารย์ประเทืองได้ใช้เวลาในการศึกษาศิลปะกับธรรมชาติ มีธรรมชาติเป็นครู โดยเฝ้าสังเกตดูความเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว อาจารย์คิดว่าตัวงานที่เรียกว่า สาร หรือ Message ของผลงานในงานของอาจารย์ประเทืองนั้นมันสามารถเห็นได้จากตรงไหน หากคนรุ่นใหม่จะดูงาน ถ้าจะให้อธิบาย

อ.นิพนธ์ ถ้าอย่างนั้นเราต้องดูงานของอาจารย์ประเทืองให้มาก และดูให้เห็นความคลี่คลายในการทำงาน อย่างกรณีที่ท่านมาเขียนอยู่ที่บ้านผมที่ราชภัฏ (พระนครศรีอยุธยา) ประมาณ ๒ เดือนผมได้สังเกตเห็นว่าท่านคลี่คลายงานอย่างไร เช่น ท่านสร้างคล้ายๆ ข้าวที่มัดเตรียมที่จะเก็บเกี่ยวแล้ว และเมล็ดข้าวที่ร่วง แล้วชาวนา กำลังเกี่ยวข้าว อาจารย์ประเทืองแปรรูปเหล่านั้นเป็นคล้ายสัญลักษณ์ สร้างสัญลักษณ์ขึ้นมาในงาน ฉะนั้นถ้าจะเข้าใจงานอาจารย์ประเทือง บางครั้งต้องเข้าใจในสัญลักษณ์ที่มีอยู่ในอาจารย์ประเทือง หลายชิ้นสัญลักษณ์นี้ปรากฏหมด ถึงแม้อาจารย์ประเทืองพยายามจะสร้างงานและแบ่งเป็นยุคต่างๆ เช่น ยุคจักรวาล ยุคหยดน้ำบนใบบัว ยุคอีสาน ยุคชาวนา ยุคการเมืองต่างๆ ก็ตาม สัญลักษณ์นี้ยังปรากฏอยู่ โดยเฉพาะคือ จุดเล็กๆ การเคลื่อนที่ของเส้นที่ต่อเนื่อง จะเห็นว่าลักษณะนี้คุณค่าของงานที่มันปรากฏว่าได้ถ่ายทอดจากธรรมชาติมาสู่งานบนผืนผ้าใบได้จริงๆ คือเราบางครั้งต้องแปลสัญลักษณ์ให้ออกเหมือนดูงานของฟานโก๊ะ ดูลักษณะของสัญลักษณ์ที่ปรากฏเพราะสัญลักษณ์เหล่านี้ทำให้รูปแบบของงานเป็นตัวของเขาเอง

ฉะนั้นเมื่อเราดูงานประเทือง ดูงานนิติ (วัตุยา) ดูงานถวัลย์ (ดัชนี) ดูใครเรารู้เป็นใคร โดยที่ไม่จำเป็นต้องดูลายเซ็นแล้ว นี่คือการสร้างสัญลักษณ์

ข้าวเปลือกคุณธรรม, 2522
The Grains of Virtue, 1979
Oil on canvas, 137 x 111 cm

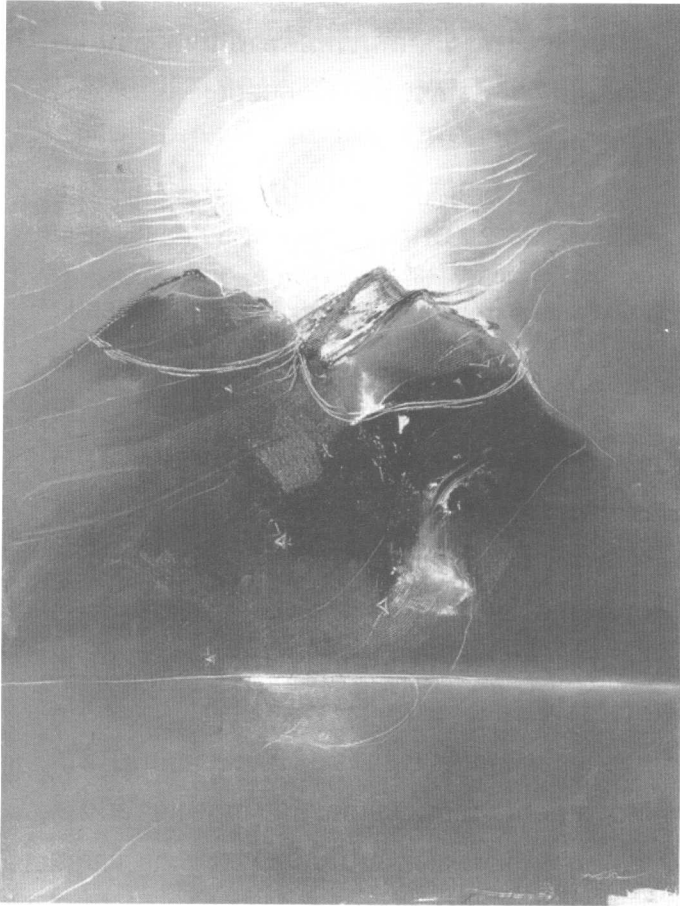
และรูปแบบขึ้นมาในงานถึงแม้งานเหล่านั้นจะ เป็นเรื่องอะไรก็ตามก็ยังปรากฏอยู่ ดังนั้นการ แปลสัญลักษณ์บางที่มันแปลเป็นภาษาไม่ได้ เป็นความรู้สึก เราต้องรู้สึกว่าบางครั้งเรารู้สึกว่ามันเป็นอย่างนั้น เช่น รู้สึกว่ามันเคลื่อนไหว มันอบอุ่น มันมีแสง มีพลัง มีอะไรต่างๆ ความรู้สึกนี้มันจะบอกไม่ได้ว่าให้ดูตรงไหน ฉะนั้นคนที่บอกงานประเทืองมันดีตรงไหนมันมีอะไรที่มีคุณค่านั้น ผมว่าต้องให้คนรู้สึก คือ การดูและสัมผัสเอง ถ้าเราบอกอธิบาย เราเป็นครู ผมก็อธิบายให้เด็กฟัง เด็กก็นั่งฟังและตอบคำถามได้ แต่เด็กจะไม่มีภาระยังรู้เรื่องนี้เด็ดขาด ดังนั้นการเข้าใจงานศิลปะ ใครก็ตามต้องดูให้มากที่สุดจนรู้สึก จะสร้างทำไม่ได้สร้างว่างานยิ่งใหญ่ งานหลายคน ซึ่งผมเคยเขียนวิจารณ์ว่ามันไม่มีอะไรเลย แต่เขาทำให้มันยิ่งใหญ่ เพราะผมดูงานเขา ๗ ชิ้นมันก็เหมือนชิ้นเดียว งานอาจารย์ประเทืองหลายชิ้นก็เหมือนกับดูแล้วมันไม่ได้แตกต่างกันก็มี เพราะอาจารย์ประเทืองเขียนรูปไว้เยอะ โดยเฉพาะรูปชุดทะเล ชุดต่างๆ ท่านเขียนถ้าจะดูแล้วความรู้สึกแต่ละรูปมันอาจจะไม่ได้ลึกซึ้ง พลัง ไปจากกันเลย มันเป็นชิ้นๆ หนึ่ง คือดูบางคนบอกดูงานอาจารย์ประเทืองไม่ต้องดูมากหรอกเพราะมันจะเป็นซีรีส์ของมัน ดูชุดนี้ก็รู้เลยว่ามันเกี่ยวกับอะไร ท่านอาจจะทำงานตอนที่แสดง

งานย้อนหลัง ท่านติดเต็มไว้หมดทำเป็นหลายชิ้น แต่ละชิ้นมันจะมี คอนเซปต์ (Concept) ไม่แตกต่างกันมากนัก

(หมายถึง นิทรรศการแสดงผลงานย้อนหลัง ๔๒ ปี “จิตวิญญาณศิลปะ : SPIRIT OF ART ในวาระครบรอบ ๗๐ ปี ประเทือง เอมเจริญ ” ช่วงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๔ – ๒๔ มกราคม ๒๕๔๙ ณ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ THE QUEEN ' GALLERY)

ตรงนี้ก็แสดงว่าการได้สัมผัสดูงานศิลปะของอาจารย์ประเทืองบ่อยๆ มันจะทำให้เราเข้าถึงความรู้สึกถึงคุณค่าที่มีอยู่ในงาน

อ.นิพนธ์ มีส่วนที่จะทำให้เรารู้สึกมากขึ้น แต่ถ้าเราดูงานที่มันเป็นดูง่าย ๆ อย่างทั่วไปเราดูครั้งสองครั้งเรากลับรู้สึกชอบ พอใจหรือไม่พอใจ แต่งานของคนหลายคนต้องใช้เวลานาน ผมว่างานของจำง (แซ่ตั้ง) ดูยากกว่าอีก คุณต้องรู้สึกต่อพลังที่แสดงออกไปให้ได้ Movement เคลื่อนไหวแต่ละอัน มันต้องเข้าใจให้ได้ว่าเหมือนเราฟังเพลงที่มันไม่มีเนื้อหาคืออะไรเลย ถ้าคุณไม่รู้โน้ตเสียง ระดับความรู้สึกหรือช่องว่างทางดนตรี คุณก็ไม่เข้าใจ เพราะช่องว่างของมันบางครั้งมีค่ามากกว่าที่เป็นเสียง ช่องว่างในงานศิลปะบางที่ยิ่งใหญ่กว่าที่จะใส่และได้ติด ฉะนั้นบางครั้งงานประเทืองเห็นบางทีก็มีช่องว่างเยอะ ตอนหลังๆ เปลี่ยนขึ้น บางคนก็บอกประเทืองขี้เกียจเขียน เขียนไม่ไหวแล้ว อย่างวิบูลย์ ลี้สุวรรณ ก็บอกพลังของประเทืองหมดแล้ว ตอนแสดงครั้งนั้น ผมบอกถ้าเอาพลังเพราะว่าประเทืองต้องเขียนเส้นเล็กๆๆ เต็มไปหมดเป็นพลังนั้น ผมว่าเข้าใจผิดแล้ว เพราะนั่นเป็นฝีมือประเทืองประเทืองพื้นฐานมาจากช่างเขียน ฉะนั้นเขาจะใส่ตรงนั้นมากเท่าไร น้อยเท่าไรมันอยู่ที่เส้นนั้นมันรวมตัวกันมีพลังไหม หรือว่าใส่ก็เพราะต้องให้ละเอียดถึงจะเป็นประเทือง จะเห็นภาพบางภาพประเทืองทำสี่เหลี่ยมๆ เจียบสงบ คือ ไม่มีอะไร แต่เราดูให้ดีว่างานเหล่านั้น มันเป็นงานที่มีพลังเหมือนกัน ฉะนั้นจะแปลความหมายเส้น กลองที่เสียงดังแสดงถึงความโกรธก็ไม่ใช่ บางทีความโกรธ ก็คือความเจ็บปวด

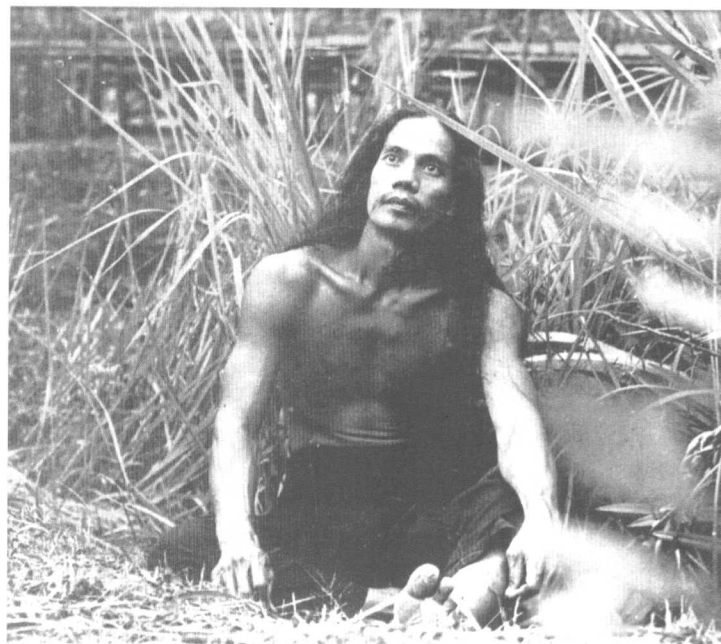

แม่น้ำโขง, 2544
the Khong River, 2001
oil on canvas, 81 x 60 cm

มาถึงตรงนี้อาจารย์เคยให้สัมภาษณ์พิเศษไว้ในหนังสือ “อำลาชีวิตราชการ” เรื่อง “ศิลปะคืองาน งานคือศิลปะชีวิต” ที่พูดถึงประเทืองนั้นยิ่งใหญ่ในการสร้างงาน ความยิ่งใหญ่ที่ว่าตรงนี้มีลักษณะพิเศษ มีลักษณะอะไรที่เราสามารถรู้สึกสัมผัสจับต้องได้ ในการที่เรารับรู้ดูมันบ่อยๆ ช่วยอธิบายความหมายของคำว่า “ยิ่งใหญ่” ในผลงานของประเทือง เอ็มเจริญด้วยครับ

อ.นิพนธ์ คือความยิ่งใหญ่ในงานของใครก็ตาม ผมว่ามันขึ้นอยู่กับว่า คนทั่วไปกล่าวถึงมากกว่า คนๆ หนึ่งไม่มีอำนาจมากพอที่จะประกาศแซ่ซ้อง ให้เสียงกังวานก้องไป คนจะได้ยินกันเยอะแต่ถ้าคนดูงานอาจารย์ประเทืองไม่ชอบ หรือไม่พอใจ อย่างนี้ผมว่า

ความยิ่งใหญ่ ก็คงเกิดขึ้นยากอยู่ที่คนดู ฉะนั้นผมสังเกตว่าอาจารย์ประเทืองทำไมคนชื่นชมผลงานเขาเยอะ ถ้าจะพูดแล้วมาก อาจจะเป็นเพราะหนึ่งคือตัวงาน สองการทุ่มเทในการทำงาน ซึ่งผมว่าศิลปินในเมืองไทยในขณะนี้เกือบทุกคนทำงานทุ่มเทมากเท่าอาจารย์ประเทืองไม่มี ที่ทำงานหนักตลอดเวลา เรายังไม่ได้พูดถึงคุณค่าของงานที่ยิ่งใหญ่นะ แต่คนที่ทุ่มเททำงานมากขนาดนั้นตั้งแต่อายุ ๒๐ กว่า จนกระทั่งตอนนี้อายุ ๗๒ ปีแล้ว เอางานมารวมกันก็ชิ้นมากกว่าศิลปินยิ่งใหญ่หลายคนทีบอกว่าศิลปินยิ่งใหญ่ในเมืองไทยมากกว่าเยอะเลย ฉะนั้นการทุ่มเททำงานมากขนาดนี้อาจารย์ประเทืองจะต้องรับรู้อะไรบางอย่างในการที่เข้าไปอยู่กับมันเป็นสี่สิบปี ห้าสิบปี อาจารย์ประเทืองต้องสัมผัสอะไรที่ลึกกว่านั้นแต่พยายามถ่ายทอดออกมา แม้กระทั่งพยายามจะเขียนบทกวีบ้าง เขียนกลอนเปล่าบ้าง หรือทำอะไรต่างๆ หลายอย่าง อาจารย์ประเทืองอยากจะทำสิ่งที่ตัวเองมีออกมา ซึ่งบางครั้งก็ต้องยอมรับว่า ไม่มีทุกชิ้นที่ออกมาอย่างกระจ่างชัดหรือยิ่งใหญ่มีพลัง บางชิ้นก็เพียงแต่ว่าได้ออกมาจากตัวเขาส่วนที่เขาได้รู้สึก ซึ่งจะบอกตรงไปตรงมาก็ได้ว่า งานหลายชิ้นอาจารย์ประเทืองอาจจะรู้สึกคนหนึ่งไม่ได้แต่ถ้าดูในภาพรวมงานอาจารย์

ประเทืองทั้งหมดแล้วไม่มีใครสู้ได้ เราอย่าเอาว่าขึ้นใด ขึ้นหนึ่ง เพราะงานหลายชิ้นของอาจารย์ประเทืองนั้นมัน ยิ่งใหญ่มาก แต่บางชิ้นก็อาจจะไม่น่าว่าจะต้องยิ่งใหญ่ ถึงขนาดนั้น แต่ว่าทุกชิ้นของงานนั้นออกมาจากตัวคนๆ หนึ่ง หุ่นทำงานถึงห้าสิบปีอย่างนี้ น่าจะรู้สึกว่ามันมี อะไรมากกว่าที่เรามองเห็น บางที่เราอาจจะไม่เห็น ซึ่ง จุดนั้นคนที่ดูทุกคนไม่อาจจะหยั่งรู้ได้ทุกคนหรือกว้างงาน ขึ้นไหนมีคุณค่าขนาดไหน รู้แต่ว่าประเทืองเขียนรูปก็ เลยยกยกกันแค่นั้น

อาจารย์เคยพูดถึงว่า โลกศิลปะมันกว้างกว่า ที่เราเข้าใจ เหมือนกับว่าชีวิตทั้งชีวิตหรือการทุ่มเท ทำงานของอาจารย์ประเทืองอาจจะเรียกได้ว่าห้าสิบปีมานี้มันต้องมีอะไรข้างในของอาจารย์ ประเทือง จะเรียกสิ่งนั้นว่าการรับรู้ คือ การรับรู้อยู่ ตลอดเวลา การศึกษาค้นคว้า การอ่านหนังสือ การฟังเพลง การอยู่กับธรรมชาติ การถกเถียง พูดคุยเรื่องศิลปะต่างๆ ที่อาจจะกล่าวได้ว่าไม่ได้ เรียนในระบบแต่ว่ามีการค้นหาอยู่ตลอดตรงนี้ว่า เป็นวิถีทางของการรับรู้ของอาจารย์ประเทือง หรือไม่

อ.นิพนธ์ อาจารย์ประเทืองมีวิถีทางสำหรับเดินไปหา ความรู้ไม่มากนักเพราะถูกจำกัดด้วยกรอบ เพียงแต่ว่า ไม่ได้อยู่ในสถาบันการศึกษา ศึกษาน้อย จบแค่ ประถมศึกษาปีที่ ๔ เอง แต่อาจารย์ประเทืองมีวิถี ศึกษา คือ ศึกษาจากธรรมชาติ ผมว่าการถือธรรมชาติ เป็นครูมันสามารถทำให้เขาแหกออกมาจากระบบได้ เยอะ เช่น ไม่ทำตามรูปแบบ อาจารย์ประเทือง พยายามจะทำงานเหมือนเดินตามยุโรปด้วยกันหลาย ชิ้น หลายครั้ง เช่น การทำงาน อินสตอลเลชัน (Installation) แสดงที่หอศิลป์ผ่านฟ้าอะไรต่าง ๆ ทำ โมเดลเหมือนกับอะไรต่างๆ ซึ่งในที่สุดก็ต้องหยุดเพราะ คอนเซ็ปท์ (Concept) ของอาจารย์ประเทืองไม่ได้เข้าไปรู้เรื่องเกี่ยวกับงานลักษณะ อินสตอลเลชัน (Installation) หรือ งานสื่อผสม (Mix Media) อาจารย์ประเทืองไม่เก่งเรื่องเทคนิค เพราะไม่ได้เข้าไป

ใช้ในเทคนิค อาจารย์ประเทืองเก่งอย่างเดียวคือ เพ้นท์ (Paint) ฉะนั้นถ้าไปทำงานอย่างอื่นเขาก็คงรู้ว่าเขาทำอะไรไม่ได้ ทุกวันเขายัง เพ้นท์ (Paint) อยู่ ขณะที่ คนรุ่นใหม่ไปใช้วัสดุต่างๆ สื่อใหม่ๆ อย่าง เดชา วรา ชุน หรือ กมล ทศนาญชลี อย่างพวกนี้เล่นสื่อ เล่น เทคนิคหมดแล้ว แต่อาจารย์ประเทืองก็ยัง เพ้นท์ (Paint) อยู่อย่างเดียว เพียงแต่เปลี่ยนรูปแบบไป ต่างๆ เท่านั้นเอง ฉะนั้นการศึกษาของอาจารย์ประเทือง ก็คือ ถ้าอยากทำงานชุดใหม่ต้องไปอยู่กับธรรมชาติอีกที หนึ่ง ไปแม่น้ำ ไปทะเล ไปป่า ไปภูเขา เพื่อสัมผัสเอา อันนั้นมาเขียน อาจารย์ประเทืองไม่สามารถจะไปซื้อ โลหะ ซื้อเหล็ก ซื้อกระจะอะไรไปทำงานทดลองได้ ท่าน ไม่ได้เดินตรงนั้น ก็ต้องยอมรับว่าความรู้ของอาจารย์ ประเทืองได้แรงบันดาลใจจากธรรมชาติ และอีกส่วน หนึ่งก็คือได้อ่านจากหนังสือ ส่วนการพูดคุยถกเถียงนั้น ผมว่าไม่มากนัก อาจารย์ประเทืองไม่ค่อยชอบที่จะไป ดีเบตหรือโต้แย้งทางศิลปะกับใคร ผมกับอาจารย์นิติ วัตุยา คุยกันหลายครั้งบอกว่าไปนั่งคุยกับอาจารย์ ประเทืองกันดีไหม คุยกันสักวันเลยว่าจะไรแน่ กำลังทำ อะไร งานศิลปะมันอยู่ตรงไหน ความคิดของสติปัญญา จริงๆ ในงานมันควรจะอยู่ตรงไหน ไม่ใช่แค่สร้างอะไรก็ได้ขึ้นมา แล้วบอกตัวเองด้วยการเซ็นชื่อ ผมว่าต้อง แสวงหาอะไรบางอย่างที่ๆ เป็นของปัญญาที่แท้จริง เพราะว่าที่อาจารย์ประเทืองรับรู้มันทุกคนรับรู้หมด ศิลปินต้องรับรู้ก่อนทำงาน แต่ตอนนี้ที่อยู่ข้างในๆ อาจารย์ประเทืองยังหลงไหลออกมาไม่หมดก็ได้ ไม่หมด หรือหลังออกมาไม่คล่องตัว เพราะว่าเผชิญกับ สิ่งแวดล้อม สังคมที่ต้องไปยุ่งกับงาน ต้องไปเปิดงาน เขา ต้องไปแสดงตัวตนเพื่อเกียรติคนโน้น คนนี้ หรือ ปัญหาเรื่องครอบครัวสมาชิกในบ้าน ปัญหาเรื่อง เงินทอง สิ่งต่างๆ นี่ยังไม่...คิดว่าจะทำให้อาจารย์ ประเทืองต้องชะงักงันในการลื่นไหลงานได้บ้าง เหมือนกัน ฉะนั้นสังเกตว่าเวลาที่มีเวลาหรือเข้านอน เจ็บป่วยจะรีบเขียน รีบทำงานออกมา อยากหลงไหลสิ่ง ที่มีออกมามากที่สุด ก็เห็นว่าอะไรก็ตามที่ออกมาหนีไม่

พื้นที่จะบอกถึงความงามที่อยู่ในธรรมชาติ ความสว่าง ความมืด ก้อนหินที่อยู่บนพื้นดินร้อนจัดมันไม่รู้หรอกว่า ก้อนหินที่อยู่ในน้ำมันเย็นอย่างไร ก้อนหินที่อยู่ในน้ำตลอดก็ไม่รู้ว่า ก้อนหินที่อยู่บนบกมันร้อนอย่างไร เป็นก้อนหินอยู่อย่างเดียวกัน สิ่งนี้อาจารย์ประเทืองรับรู้หมดและนำออกมาเขียน

**ในทฤษฎีของอาจารย์
ความคิดทางสติปัญญาในทาง
ศิลปะมันอยู่ตรงไหน**

อ.นิพนธ์ สิ่งที่มีความสำคัญมากในการทำงานศิลปะนะครับ มันประกอบด้วย ๒ ส่วน ส่วนหนึ่งคือฝีมือ จะบอกว่าใครก็เขียนรูปศิลปะก็ได้ เช่น เอาเด็กมาเขียนบอกเป็นศิลปะ เอาช่างมาเขียนรูปแล้วบอกเป็นศิลปะ เอาลิงมาเขียนรูปแล้วบอกเป็นศิลปะ ผมว่าเราเข้าใจผิดกันหมด

นะครับ ผมไม่จำกัดว่าเฉพาะมนุษย์ แต่สิ่งที่เกิดจากมนุษย์นั้นเกิดจากฝีมือและภูมิปัญญาที่คลี่คลาย งานศิลปะต้องเกิดจากปัญญาด้วย ไม่ได้เกิดจากความรู้ เพราะถ้าเป็นความรู้พวกเรียนต็อกเตอร์มาทำงานศิลปะกันหมดแล้ว แต่เกิดจากปัญญาและการหยั่งรู้คุณค่าที่มีอยู่ในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สังคม การเมือง เศรษฐกิจ ต่างๆ ถ้ากระทบจิตใจต่างๆ แล้วผลักดันให้ศิลปินสร้างงานออกมาเพื่อจะบอกกล่าวหรือเล่าเรื่องอะไรต่างๆ ให้ฟัง ผมว่างานเหล่านั้นก็มีคุณค่า จะเห็นว่าบางคนอาจมีแรงสะเทือนใจมากได้รับรู้ในสิ่งที่ไม่ยุติธรรมในสังคม แต่เขาแสดงออกไม่ได้เพราะเขาไม่มีเครื่องมือคือ ไม่มีภาษาที่จะเขียนจะกล่าว ไม่มีผู้กัน ไม่มีสีและฝีมือที่จะวาดหรือสร้างขึ้นมา

พลังสร้างสรรค์, 2547
Power of Creation, 2004
Oil on canvas, 90 x 75 cm

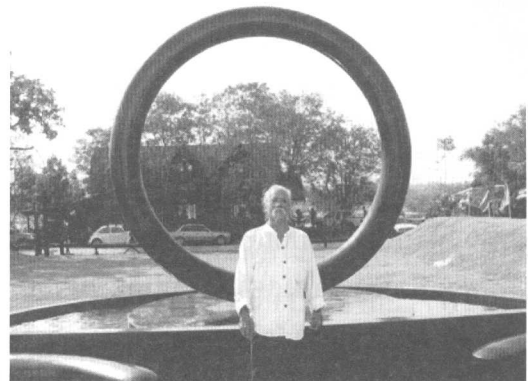
เห็นไหม...ผมว่าคนในโลกเป็นศิลปินได้ทั้งนั้นนะ เพราะแรงบันดาลใจ แรงสะเทือนใจ ความงาม ความรู้สึกมีทุกคนแต่ไม่มีมีอาวุธที่จะทำงานได้ ถ้ามีอาวุธทำงานได้ป่านนี้ศิลปินเต็มบ้านเต็มเมืองหมด แต่บางคนมีฝีมือเก่งฉกาจ เรียนจบมาวาดรูปเหมือนเปียบเลย แต่พวกเขาก็ไม่สามารถที่จะสร้างงานออกมาแสดงถึงความสะเทือนใจให้คนเขาารู้ได้ มันเป็นงานภาพเขียน เขาไม่มีความคิดเกี่ยวกับงานสร้างงานในแนวของสร้างรูปอะไรที่ก่อความสะเทือนใจใหม่ได้เลย เขาจะเขียนแต่รูปเหมือนอย่างเดียว เขียนให้คนร้องไห้ น้ำตาไหลก็ได้

แต่เขาไม่สามารถสื่ออารมณ์ต่างๆ มา ทรานสเฟอร์ (Transfer) จากสิ่งที่เขาเห็นออกมาเป็นรูปแบบใหม่ได้ คือ คนที่แสดงรูปเศร้าสร้อย ไม่ใช่จะเขียนรูปผู้หญิงร้องไห้ ไม่ใช่ๆ ภาพบางภาพนั้นอาจใช้สื่ออย่างอื่นแทนที่ลึกซึ้งได้มากกว่า ไม่จำเป็นจะต้องเขียนรูปคนฆ่ากันยี้กันแบบโกยา สังหารหมู่กับภูซาวสเปนต่างๆ (Goya, Francisco de ๑๗๔๕ — ๑๘๑๖ ศิลปินชาวสเปน) หรือการสู้วัวกระทิงของปิกัสโซอันเป็นแต่พวกนั้นเขาปะทะโดยตรง เขาก็นำกลับมาเขียน แต่สมัยนี้ความเจ็บปวดทุกข์ยากก็จะแสดงออกมาในรูปแบบต่างๆ มากมาย

อย่างอาจารย์เจตนา นาควัชระ ได้เคยให้สัมภาษณ์ไว้ในหนังสือไรต์เตอร์ โดย สกุลบุญยัตต์ บอกว่า “...ศิลปะอยู่ไม่ได้ด้วยตัวเอง ในโลกที่มีเงินเป็นใหญ่...” อันนี้อาจารย์มองอย่างไร ในฐานะที่อย่าง ท่านอังคาร กัลยาณพงศ์ อาจารย์ประเทือง เอมเจริญ หรือหลายคนศิลปินในรุ่นก่อนๆ หลายคนทำงานศิลปะโดยไม่มีเงินทุนรอน ไม่สามารถจะอยู่ด้วยการทำงานศิลปะ

อ.นิพนธ์ อันนี้ผมเห็นด้วยนะ ชัดเจนมากเลย เราจะบินและคลานขณะเดียวกันไม่ได้ เหมือนแมรี เคอร์รี่เขียนเอาไว้ “ เงินต่ำ ปัญญาสูง ” เงินกับปัญญามักจะไม่ค่อยอยู่ด้วยกันหรอก ฉะนั้นศิลปินคนใดร่ำรวยมาก ผมว่าเขายิ่งบินไม่ขึ้นเงินมันหนักทำให้เขาคลานบนดินตลอดเวลา ฉะนั้นยุคใดที่ศิลปินอดอยากลำบาก ยุคนั้นเป็นยุคทองของเขาๆ สร้างงานได้ใหญ่ ดูงานอังคาร (กัลยาณพงศ์) ตอนสร้างงานตอนยุคแรกๆ เห็นไหม...พลังยิ่งใหญ่มาก ของประเทืองยุคแรกก็ยิ่งใหญ่ จะมีสักกี่คนที่มีเงินมีทองมากมายและยังทำงานเหมือนเดิมอย่างปิกัสโซ (PICASSO, PAOLO พ.ศ. ๒๔๒๔-๒๕๑๖) อย่างนี้ ผมว่าในโลกนี้หายาก ปิกัสโซไม่เปลี่ยน ทำงานสม่ำเสมอเกือบไม่มีวันหยุดในการทำงาน พลังต่างๆ ไม่ได้ลดน้อยลงเลย ฉะนั้นสังคมที่ร่ำรวย เศรษฐีต่างๆ ผมว่าคุณค่าของศิลปะจะถูก

ทำลายหมด กลายเป็นการบงการกำหนดทิศทางรูปแบบ ผมเคยเห็นคนทำงานต่างๆ เพื่อเงินทองกันเป็นส่วนใหญ่ มีหรือเปล่าตอนนี้ศิลปินมีชื่อเสียงที่สุดในเมืองไทยที่หาเงินเยอะเยอะ บางคนไอ้โฮ...สร้างนั่นสร้างนี่ แล้วเป็นเทพเลย ใครได้รูปไปเป็นได้รูปที่ยิ่งใหญ่ราคาเป็นแสนเป็นล้าน เอาไปเถอะ...แต่ผมขายแสนเดียว ขายห้าหมื่น คนซื้อมันไม่สามารถสัมผัสคุณค่างานศิลปะจริงๆ ในงานได้หรอก แต่มันมีตางค์ หลายคนทุกวันนี้ไม่ซื้อรูปแล้ว หลายคนฉลาดขึ้น พอซื้อๆ แล้วมันก็ไม่ใช้ หลายคนสะสมไปจนรวยไปแล้ว และก็แสวงหาไม่จบสิ้น ได้งานของศิลปินไทยไปในราคาไม่กี่หมื่น แพ็คใส่ซองสีดำส่งไปขายสิงคโปร์ ขายต่างประเทศได้ราคาสูงกว่าเก่ายี่สิบเท่า งานประเทือง...โดนมากที่สุดๆ ศิลปินรวย ! ประเทืองจะว่ารวยก็ไม่ได้ รวยพอที่จะทำอะไรตามใจ เขาบอกยังเป็นหนี้เยอะ แม้กระทั่งไปทำที่เมืองกาญจนบุรี (หอศิลป์เอนเจริญ) ฉะนั้นผมบอกว่าถ้าคนที่ทำงานศิลปะจริงๆ นะครับ ไม่ควรจะต้องให้เงินเป็นใหญ่หรือคนที่มีอำนาจทางการเงินมากๆ ก็ไม่มีทางที่จะทำให้ศิลปะในบ้านเมืองเจริญ

อาจารย์จบมาทางสาย **Art Education** หรือ ศิลปศึกษา เพื่อที่จะนำความรู้หรือประสบการณ์ส่วนนั้นมาถ่ายทอดให้นิสิต นักศึกษา หรือผู้ที่สนใจศิลปะเกิดความเข้าใจมากขึ้น จากประสบการณ์การของอาจารย์คิดว่าองค์ประกอบที่สำคัญในการเริ่มต้นเรียนรู้ในลักษณะที่เรียกว่า **Art Education** หรือ ศิลปศึกษาคืออะไร

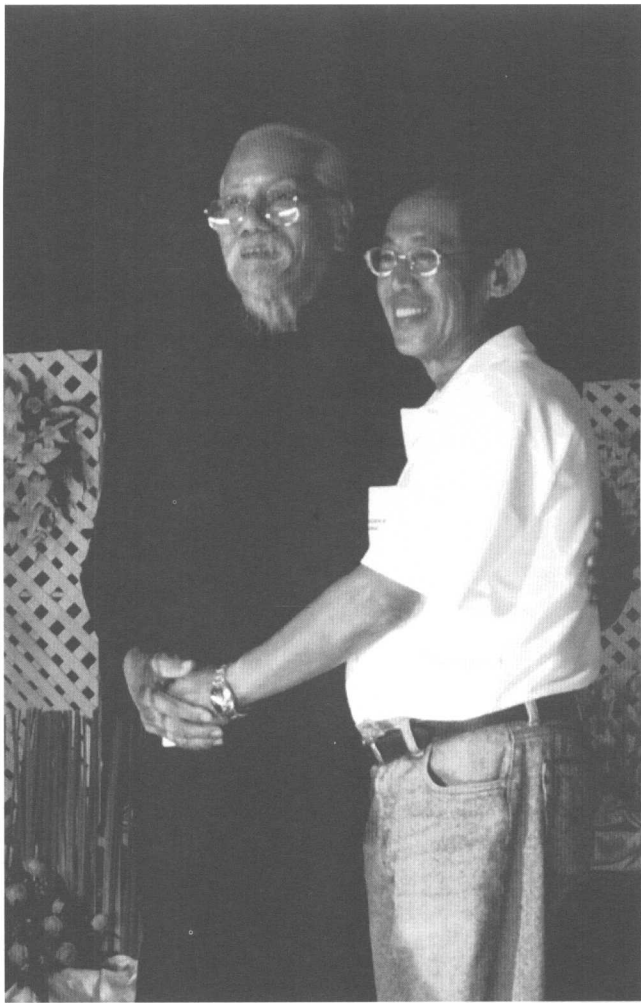
อ.นิพนธ์ : ครูที่สอนในราชภัฏส่วนใหญ่เกินห้าสิบเปอร์เซ็นต์จบ **Art Education** ทั้งนั้น พวกนี้ต้องมีวิธีการที่นำไปสอน **Art Education** ก็คืออาร์ตอยู่ได้ **Education** อยู่ได้การศึกษา ใช้วิธีการศึกษานี้ อาร์ตมีวิธีตามระบบการเรียนการสอน อาจจะต้องประเมิน อาจตั้งสมมุติฐานอะไรก็ตาม แต่ **Education Through Art** คือ การศึกษานี้ตามศิลปะ ศิลปะเป็นหลัก พวกนั้นจะมีลักษณะของ **Fine art** (หรือเรียกว่า “ วิจารณ์ศิลป์ ”) ลักษณะการเรียนรู้ทั้ง ๒ อย่างแตกต่างกันค่อนข้างมาก กระบวนการคิด วิธีการคิดวิธีตัดสินใจ ปัญหา วิธีมองไม่เหมือนกัน เห็นง่าย ๆ อย่าง นิติ วัตถุ ผมเชิญไปพูดที่ราชภัฏให้พวกนักศึกษาฟังว่าการสร้างสรรค์งานศิลปะทำได้อย่างไร นิติพูดสองสามคำ แล้วก็จบ บอกว่า...ก็ลงมือทำงาน เขาไม่ได้บอกว่าทำอะไร อย่างไร เช่นคุณจะเลือกกระดาษชนิดไหน สีควรจะเป็นลักษณะใด พู่กันเป็นแบบใด ใช้น้ำแบบใด จานรองควรจะเป็นอย่างไร และวิธีเขียนเปียกบนเปียก เปียกบนแห้ง แห้งบนเปียก ซึ่งกระดาษอย่างไร วิธีการเหล่านี้พวกศิลปินเขาไม่สอน ฉะนั้นศิลปินจะเดินทางของตัวเอง ค้นคว้าเองแล้วก็อาจจะประสบความสำเร็จหรือไม่สำเร็จก็ตาม แต่ว่ากระบวนการเรียนที่เป็น **Education** นี้เขาไม่ได้สอนเพื่อจะให้ไปเป็นศิลปิน สอนให้ไปเป็นครูสอนศิลปะได้ เพราะตอนนั้นบ้านเมืองเรามักจะเน้นการสอนมากกว่า ฉะนั้นคนที่ไปเป็นที่จบทาง **Art Education** ไปแล้วพยายามเป็นศิลปินก็ลำบาก เพราะกระบวนการคิด วิธีการทำงานมันเป็นระบบ เวลาจะใช้สีก็นึกถึงทฤษฎีหลักการ อาจารย์ประเทืองเป็นคนที่ใช้สีแย่มากในช่วงแรกๆ เพราะท่านไม่มีทฤษฎี

กล้าใช้สีเปรียบเทียบกับสีม่วง สีแดง สีเหลือง แล้วค่อยเกลี่ยให้มันกลืนกันไป ถ้าดูภาพของอาจารย์ประเทืองแล้วบางคนถ้าพวกครูสอนศิลปะอาจจะมาบ่งชี้ได้เลย บางคนเคยพูดกับผมว่าประเทืองนี้ใช้สีไม่เป็นใช้สีดิบหมดเดี๋ยวจะแยกให้ดูกลุ่มสีไหนมันเป็นอย่างไร มันมีทฤษฎีอยู่หลายทฤษฎี และทฤษฎีสีในกรณีอย่างนี้เป็นต้น แต่ว่าพวกที่เรียนศิลปะ เรียนศิลปศึกษาอยากจะเป็นศิลปินจะเห็นกระบวนการ (**Process**) การทำงานมากกว่า เห็น **Process** การทำงาน คนที่ชัดมากที่สุดคืออาจารย์อารี สุทธิพันธุ์ บรรมครูทาง **Art Education** แต่อาจารย์อารียอมรับว่า เขาเน้นกระบวนการมากกว่าเป็นผลสำเร็จรูป เพราะอาจารย์อารีเป็นครูในตัวเกือบทั้งหมดความเป็นอาร์ตเป็นศิลปินไม่ใช่จุดสำคัญ ขณะที่อีกคนหนึ่งไม่สามารถแสดงกระบวนการให้ดูได้เลย เวลาทำงานยังไม่ให้ดูใหญ่ ฉะนั้นมันต่างกันตรงนี้ ผมก็ยังภูมิใจว่าผมเป็นครู ผมมีโอกาสที่จะอธิบายงานของศิลปินให้ลูกศิษย์อีกเป็นร้อยคนฟัง แต่ศิลปินไม่สามารถอธิบายสิ่งนั้นได้ อาจารย์ประเทืองก็เคยมาพูด แต่อาจารย์ประเทืองจะมีกระบวนการพูดอย่างที่เกคิด อาจารย์ประเทืองไม่ได้พูดแบบคลั่งคลายออกไป แต่เน้นที่การศึกษารวมชาติอย่างไร ต้องรู้สึกอย่างไร แต่พวกที่เป็น **Art Education** จะมีกระบวนการเป็นขั้นๆ ไป แล้วก็จบมันต่างกันอย่างนี้ ผมก็ยังถือว่าคนที่ศิลปินนั้นยิ่งใหญ่ เขาก็มีอันหนึ่งที่เหนือกว่าพวกครูๆทั้งหลายก็คือ **Sensibility** เขาสูงมาก ตัวนี้สูงอย่างคนเป็นศิลปินเนี่ย...กับคนที่เป็ครูศิลปะเวลาไปตัดสินงานด้วยกันจะมีปัญหาเยอะ คนที่เป็นครูสอนศิลปะที่เรียนมามีขั้นตอนเขาจะอธิบายหาเหตุและผลในนั้น แต่ศิลปินจะไม่บอก...ไ้งานชิ้นนี้ใช้ได้จะไม่พูดอีกแล้วใช้...ผ่านเป็นงาน แต่อีกคนจะถามเป็นงานอย่างไร เขาบอกไม่ได้ ศิลปินไม่ผิฉะเขามี **Sense** ตรงนั้นจริง ๆ อันนี้ครูศิลปะสู้เขาไม่ได้ พวกนี้ดูงานปั๊บ...รู้เลยว่าอันนี้เป็นชิ้นงาน จ่าง (แซ่ตั้ง) นี่ชัดเลย จ่างนี้เอางานมาดูบอกเออ...ชิ้นนี้ใช่ นอกนั้นไม่ใช่ เขาสัมผัสได้ ประเทืองสัมผัสได้ ศิลปินทุกคนสัมผัสได้ กมลก็สัมผัสได้หมด

พวกนี้มี Sense แบบนี้ แต่จะให้บอกกระบวนการทำงานแบบนี้ เขาสอนไม่ได้ เขาบอกไม่ได้ แต่ถ้าอาจารย์สอนได้ ถ้าลูกศิษย์เขามีแนวทาง เขาเข้าใจกระบวนการ เขาไปทำงานศิลปะได้เร็วขึ้น มันต่างกันตรงนี้

ขอให้อาจารย์พูดถึงอาจารย์ประเทืองที่ทำงานศิลปะมาตลอดระยะเวลาครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา อาจารย์มีมุมมองอย่างไรที่จะฝากบอกกับคนที่ทำงานศิลปะรุ่นใหม่หรือผู้ที่ชมงานศิลปะ

อ.นิพนธ์ ครับ...ผมก็เป็นคนที่รู้จักมักคุ้นกับอาจารย์ประเทืองมาสี่สิบกว่าปี ถ้าจะพูดแล้วยาวนานมากมากกว่าคนอื่นๆ ที่รุ่นหลังได้สัมผัสจิตใจกันมานาน อาจารย์ประเทืองตอนผมเริ่มเป็นครูจบวาดเขียนโท เงินเดือนแค่ ๔๕๐ - ๕๐๐ บาท ผมอยู่กับน้ำอาจารย์ประเทืองยากจนขนาดที่ว่าเดินจากซอยวัฒนาเกือบถึงวงเวียนใหญ่ ไปหาผมที่ดาวคะนองไปนั่งคุยกับผม ก่อนจะกลับบอก เฮ้ย..พนธ์ มีดั่งค์ให้ยืมสิบบาท ผมมีก็รีบแบ่งไปให้ยืมสิบบาทเพื่อไปซื้อข้าว ๒ กระป๋องกลับบ้านไปกินกับน้ำพริก และไปบ้านพี่เทืองผมก็ไม่เคยไปมือเปล่า เวลาพอมีดั่งค์ก็ซื้ออะไรไปนั่งกิน บางทีก็กินข้าวด้วยกันต่างๆ ผมเห็นความลำบาก ได้คลุกคลี ได้ออกไปเขียนรูปด้วยกันกับอาจารย์ประเทือง อาจารย์ประเทืองถึงรักผมมาก บอกเลยว่างานของแก ใครไม่มาไม่ว่า แต่นิพนธ์ต้องมานี้คือความสนิทสนม ซึ่งอายุ ๗๒ ปีนี้ผมอยากจะพูดตรงประเด็นตรงนี้ว่าอาจารย์ประเทืองได้ต่อสู้มานานมาก เห็น้อยอย่างสาหัสตรงที่ว่าไม่มีคนช่วยเหลือสนับสนุนเท่าที่ควร ผู้ที่อุปถัมภ์อาจารย์ประเทืองในช่วงต้นๆ นั้น คือผมรับรู้หมด ผมไปกับอาจารย์ประเทืองด้วยกันตลอดเวลา มีอะไรขึ้นมาให้ความอุปถัมภ์เป็นรายเดือน แต่เอางานอาจารย์ประเทืองไป จะเรียกผมก็ไม่ผ่อนหรอก แต่ว่าอาจารย์ประเทืองต้องไปหา อาจารย์ประเทืองก็พาผมไปด้วย ซึ่งผมดูแลผมรู้สึกว่าย่างนี้ไม่ได้ ศิลปินตาย ทำงานแล้วต้องมาง้อ มาขอเงิน ทำไมเขาไม่ซื้อรูปอาจารย์ประเทืองไป แต่ตอนนั้นก็ต้องยอมรับว่าช่วงสิบปีแรกที่

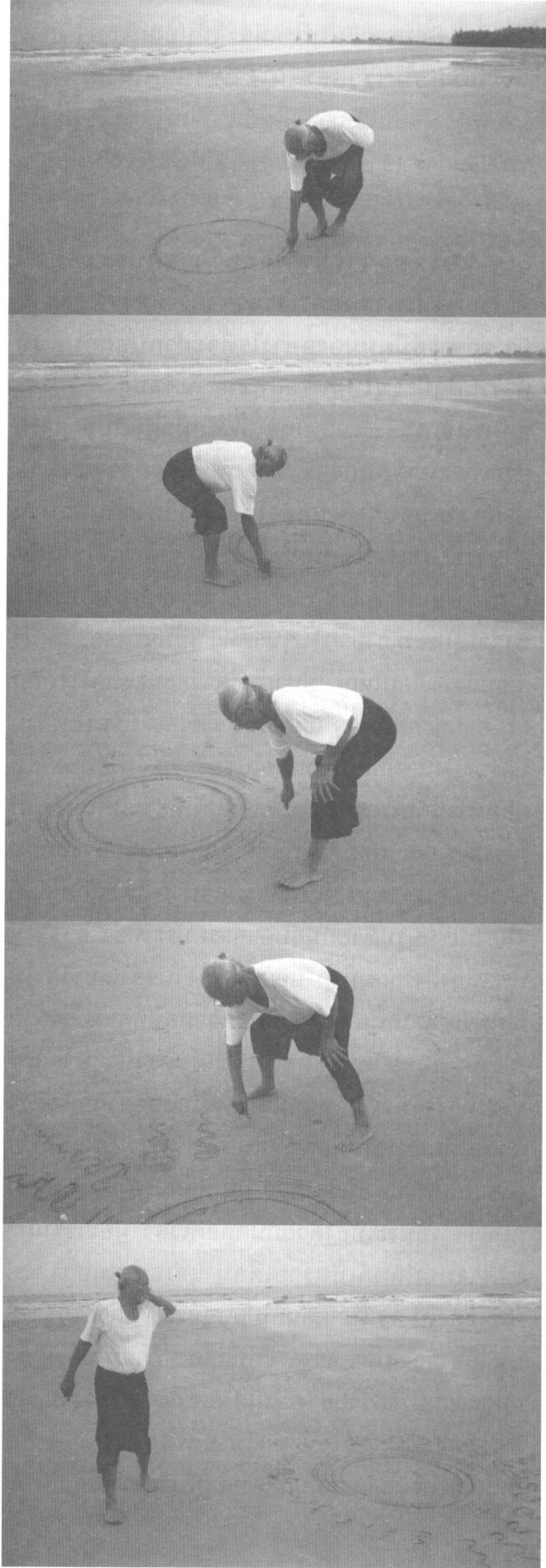
อาจารย์ประเทืองเริ่มเขียนรูป รูปภาพในเมืองไทยมันขายยากมาก กมล (ทัศนัญชลี) ต้องเดินทางไปอยู่อเมริกาแล้วค่อยกลับมา แล้วประเทืองก็ต้องเดินทางไปเยี่ยมกมลไม่รู้กี่ครั้ง เพื่อจะไปเปิดตัวที่นั่นให้คนยอมรับ ประเทืองไม่กี่ปีนี้หรอกที่คนยอมรับมากๆ เกือบทุกสถาบัน เมื่อก่อนไม่มีสิ่งนี้คือปัญหาที่อาจารย์ประเทืองเห็น้อยมาก ควรจะเป็นศิลปินแห่งชาติมาตั้งนาน ควรจะได้ปริญญากิตติมาศักดิ์ต่างๆ ได้นานแล้ว แต่ประเทืองก็ไม่เคยเรียกร้องสิ่งนี้นะครับ เป็นบุคคลที่ต่อสู้เห็นดเห็น้อยต่อการทำงานศิลปะ อุทิศให้สังคมไทยได้ดูงานของศิลปินไทยด้วยกันมามากจนอายุ ๗๒ ปีแล้ว ตอนนี้อย่าว่าอาจารย์ประเทืองคงจิตสงบ สบายใจแล้วว่าท่านได้เดินทางมาถึงจุดสูงสุดที่น่าจะภาคภูมิใจแล้ว สิ่งที่ท่านไม่เคยได้ท่านได้ทุกอย่างหมดแล้ว ท่านได้เกือบทุกอย่างกระทั่งฐานะความเป็นอยู่ แต่สิ่งหนึ่งที่

อาจารย์ประเทืองยังเหลืออยู่และยังดีใจก็คือคนที่รัก
เคารพอาจารย์ประเทืองก็ยังมียุ่เหมือนเดิม และมีการ
เพิ่มขึ้นจากคนรุ่นใหม่ด้วย อันนี้ที่ผมอยากให้อาจารย์
ประเทืองมีความสุขในวาระอายุครบ ๗๒ ปี

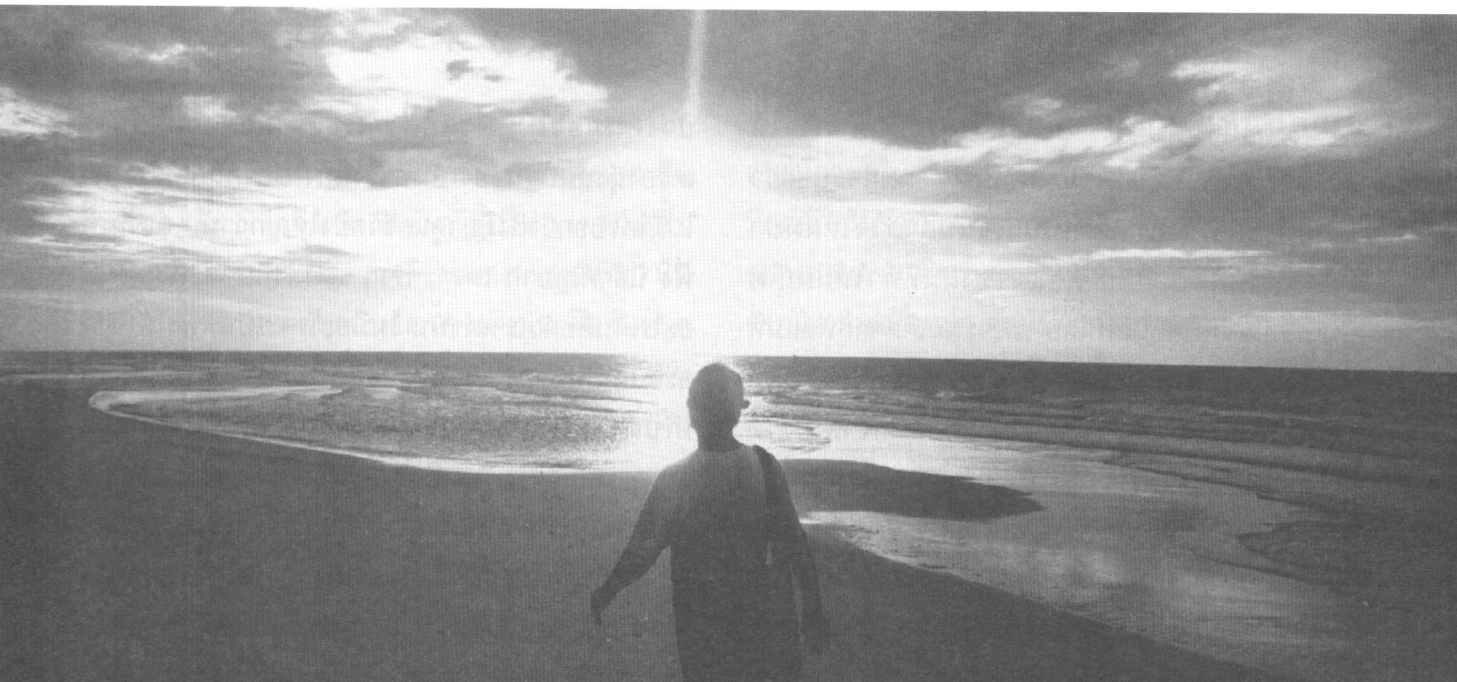
**สุดท้ายในฐานะที่อาจารย์เป็นกัลยาณมิตร
กับอาจารย์ประเทืองมาอย่างยาวนาน อาจารย์มี
ความประทับใจ อะไรที่ได้เดินทางร่วมกันมาใน
โลกศิลปะ**

อ.นิพนธ์ : ผมดีใจที่เกิดมาแล้วได้รู้จักกับ
อาจารย์ประเทือง ได้เห็นชีวิตของศิลปินที่ทุ่มเทการ
ทำงานศิลปะอย่างหนัก เผชิญกับปัญหาต่างๆ มากมาย
คาดหวังและรอคอย การสร้างหอศิลป์ ที่บางแค (ศิลป
สถานเอมเจริญ) และที่กาญจนบุรี คือ ความยิ่งใหญ่
ในวงการศิลปะ ที่อาจารย์ประเทืองมอบให้แก่ชาติ
บ้านเมืองนี้ ที่ผู้มีอำนาจไม่เคยสนใจใยดีมาโดยตลอด
อาจารย์ประเทืองสอนให้ผมสัมผัสค่าของความเป็นคน
ค่าแห่งความเสียสละ และความรักต่อผู้อื่น
นอกเหนือไปจากตัวเองและครอบครัว เมื่อเส้นทางการ
รับราชการเป็นมนุษย์เงินเดือนของผมสิ้นสุดลง อาจารย์
ประเทืองได้พูดกับผมว่า “...นิพนธ์กลับมาเขียนรูปให้
เต็มที่ ทำงานศิลปะต่อไปนะ อยากเห็นนิพนธ์ทำงาน
มากๆ เพราะมีพื้นฐานดีอยู่แล้ว...” และผมก็ได้ใช้เวลา
ที่มีอยู่หลังเกษียณอายุราชการ กลับมาเขียนรูปอย่าง
มีความสุข เท่านั้นยังไม่พอ ยังตัดสินใจทำหอศิลป์ที่
อยุธยา ทั้งๆ ที่ไม่ถนัดในเชิงธุรกิจเช่นนี้ แต่เมื่อนึกถึง
การต่อสู้ของอาจารย์ประเทืองแล้ว ผมยังไม่เท่ารู้สึของการ
ต่อสู้ของท่าน นี่คือนคุณค่าและพลังที่กัลยาณมิตร
ถ่ายทอด เชื่อมโยงให้กันและกันได้ในสังคมที่ขาดแคลน
มิตรสหายที่แท้จริงในขณะนี้

สัมภาษณ์ / เรียบเรียง โดย : ภาคล กุหลาบเจริญ
วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐

ศักดิ์ ลิ้มพงษ์ ถ่ายภาพ

บทเพลงแห่งชีวิต ลมหายใจจากศิลปิน

ประเทือง เอมเจริญ

ในหนังสือ รวมบทกวีของ ประเทือง เอมเจริญ : บทเพลงจากลมหายใจ เล่มแรกของศิลปิน ดีพิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๒๔ มีบทความขึ้นสั้นๆ ชื่อว่า “เสียงดนตรีในหัวใจ” กล่าวไว้ว่า “...ฉันรู้ซึ่งถึงจิตใจของตัวเองดีว่า ชีวิตของฉันจะขาดเสียงดนตรีไม่ได้ เสียงดนตรีนำความเบิกบานมาสู่จิตใจฉัน บางครั้งนำความเศร้าโศก นำความรัก นำความสุขสงบมาสู่จิตใจฉัน ฉันเองไม่เคยเรียนรู้การเล่นดนตรี ไม่เคยเรียนรู้ตัวโน้ต ไม่เคยเรียนรู้วิธีการและเทคนิคของดนตรี ฉันรู้แต่เพียงว่า เสียงดนตรีทุกชนิดบรรจุเต็มด้วยความไพเราะ บรรจุเต็มด้วยชีวิต ด้วยอารมณ์ความรู้สึกและสัจจะ เสียงดนตรีนั้นดำเนินอยู่ในการเต้นแห่งหัวใจของฉัน หัวใจให้อ่อนโยนยามมีความรัก เร่งเร้ารุนแรงยามเผชิญกับความทุกข์ ราบเรียบนุ่มนวลยามจิตใจสุขสงบ เสียงดนตรีจากการเต้นของหัวใจของฉัน ดำเนินท่วงทำนองอย่างอิสระ หัวใจแผ่วไปตามลีลาของชีวิต สัมพันธ์กับทุกสิ่งๆ ที่เข้ามาสู่ชีวิตฉัน เสียงดนตรีจากการเต้นของหัวใจของฉันในบางครั้ง ก็นำความฝันอันสดชื่นมาสู่ชีวิตฉัน ในบางครั้งก็นำความฝันร้ายมาสู่ชีวิตฉัน...”

ชีวิตที่ดำเนินไปทุกขณะแห่งการเต้นจากหัวใจ ทั้งอารมณ์ ความรู้สึก เลือดเนื้อและวิญญาณของศิลปินในนามว่า... ประเทือง เอมเจริญ นั้นดูเหมือนจะดำเนินไปสู่ ความว่าง จากการอุทิศชีวิตในการเรียนรู้ศิลปะจากธรรมชาติ ผู้ที่ผ่านประสบการณ์ในชีวิตและโลกศิลปะมาอย่างโชกโชน ในฐานะ ศิลปินอิสระ ที่บรมครูของท่านคือ ฝันแผ่นดิน สายน้ำ อากาศ ฝันฟ้ากว้าง ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว ฝนละอองธุลี และทุกอนุของธรรมชาติ และบทความนี้คือส่วนเล็กๆหนึ่งที่เราจะได้รับรู้และสัมผัสได้จากหัวใจ ของศิลปินวัย ๗๒ ปี เมื่อครั้งที่ **ปวยเสวนาคาร** ได้รับเกียรติจากท่านเชิญมาร่วมเสวนาในเรื่องของวิถีชีวิตและแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นศึกษาศิลปะด้วยตนเอง และต่อไปนี้เป็นกรย่อกรย่อกรของศิลปินคนยาก ชายชราชุดดำ ผู้มีความหวังและลมหายใจเข้า - ออก อยู่กับการทำงานศิลปะสร้างสรรค์เพื่อแบ่งปันเมล็ดพันธุ์อันก่อเกิดความดีงามสู่หัวใจทุกคน ในนามว่า...**ประเทือง เอมเจริญ** ในฐานะ ศิลปินแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ สาขา ทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) และ ผู้ก่อตั้งหอศิลป์ เอมเจริญ ตำบลสำโรง อำเภอกำแพง จังหวัดกาญจนบุรี

ถ้าถามผมว่า “อะไรเป็นแรงบันดาลใจให้
ประเทือง เอมเจริญมาทำงานศิลปะ?” ผมก็จะบอกว่า
ปัจจัยประการแรกที่สุดที่เป็นแรงบันดาลใจให้ผมมา
ทำงานด้านศิลปะก็คือ พ่อแม่ของผมที่ทำให้ผมเกิด
เป็นแรงบันดาลใจอันแรกเลย เพราะผมเกิดจากพ่อแม่ที่
เป็นมนุษย์ เป็นมนุษย์นี้เขาถือว่าเป็นสัตว์ที่มีความคิด
ความอ่าน มีสติปัญญา มีจิตวิญญาณที่สูงกว่าสิ่งมีชีวิต
ใดๆ ที่อยู่ในโลก เพราะฉะนั้นเวลาผมเกิดมาเป็นมนุษย์
อะไรเล่าที่เป็นคุณสมบัติของพ่อแม่เราสำคัญมากเลย
คุณสมบัติที่พ่อแม่ของผมมีก็คือทั้งพ่อและแม่ ปัจจุบัน
นี้พ่อแม่คืออะไร คือ **สถาบันครอบครัว** เมื่อแต่งงาน
กันสถาบันครอบครัวเริ่มเกิดขึ้น ในสังคมมนุษย์และทุก
สิ่งทุกอย่างของมนุษย์เริ่มต้นจากสถาบันครอบครัว
ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเรื่องความรู้ การขึ้นาต่างๆ พ่อแม่จะเป็น
ทั้งแบบอย่างเป็นตัวชี้นำเป็นผู้ปกป้องดูแลทุกอย่างเลย
อันนี้เป็นคุณค่าองค์รวมของสังคม ซึ่ง เรียกว่า ความ
เป็นมนุษย์ คือ คุณค่าสูงสุดของสิ่งที่เกิดมาในโลกที่มี
จิตวิญญาณ

ประการต่อไปคือคุณค่าของความเป็นชีวิต
ต่างกันแล้ว ประการแรกเราพูดถึงมนุษย์ คราวนี้พูดถึง
ความเป็นชีวิต ความเป็นชีวิตนี้ยิ่งใหญ่ขึ้นกว่าความเป็น
มนุษย์ตรงที่ว่ามันครอบคลุมทั้งหมด สัตว์โลก พืชพันธุ์
ก็เป็นชีวิต ไปไม้ นกแมลง ฯลฯ ก็เป็นสิ่งมีชีวิต พอเรา
บอกว่าผมเกิดมาจากพ่อแม่และก็เกิดมาจากความเป็น
ชีวิตเมื่อเกิดมาผมก็มีชีวิตมา **ชีวิต** คือ คุณค่าสูงสุด
ของเราที่เราทุกคนมี เราได้ความมีชีวิตมาติดเทียมกัน
ส่วนจะเอาชีวิตไปใช้ทำประโยชน์อะไรนั้นทีหลัง ที่จะให้
เกิดประโยชน์ต่อโลกต่อชีวิตของตนเองก็เป็นเรื่องขยาย
ให้กว้างขึ้น ผมมองว่าถ้าเรารู้สึกได้ว่าเราเป็นมนุษย์
เราเกิดมาในฐานะที่เป็นมนุษย์ คือ การสร้างพื้นฐาน
ของความมีชีวิตไว้ดีพอสมควร เพราะมนุษย์สูงส่งกว่า
สัตว์อื่นๆ ดังนั้นจุดเริ่มต้นของเราตั้งต้นที่ความเป็น
มนุษย์ขยายไปสู่ความมีชีวิต ซึ่งหมายความว่าเราอยู่
ร่วมกับทุกสิ่งทุกอย่างพอเป็นมนุษย์แล้วมีชีวิตเราจะต้อง
มองต่อไปว่า แล้วอะไรเล่าที่เป็นสิ่งที่ดูแลชีวิตทั้งหมด

บางคนมองไปที่ปัจจัยสี่ว่าเราเกิดมาต้องมีอาหาร
เครื่องนุ่งห่มบ้านช่อง อันที่จริงนี้ยังไม่สำคัญแท้จริง คง
ไม่มีใครบอกว่าสิ่งที่มาดูแลชีวิตยิ่งใหญ่นั่น คำว่า **ที่
พึ่ง** นี้สำคัญมาก เพราะจริงๆ แล้วสิ่งที่เราจะพึ่งได้ไม่มี
อะไรเกินคือตัวเราเท่านั้น ไม่มีอะไรจะเป็นที่พึ่งได้ ไม่มี
อะไรเกินคือตัวเราเองเท่านั้น ไม่มีอะไรที่จะเป็นที่พึ่งได้
เกินตัวเราเองทั้งหมดทั้งเลือดเนื้อกระดูก ทั้งจิต
วิญญาณการรับรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง เราต้องเป็นฝ่ายที่
ควบคุมและกีดกันร่วมกับความเป็นทั้งหมด เราเรียก
ความเป็นทั้งหมดนี้ว่า **สรรพสิ่ง** สิ่งที่ทำให้เราอยู่ได้
จริงๆ เราต้องเชื่อตัวเรา...และการที่จะเชื่อตัวเราเองได้
เพราะอะไร เพราะในการที่เราเข้าไปเผชิญทุกอย่างด้วย
ตัวเราเอง

ผมเคยบอกว่าคนเรา...จะทำให้ตายได้ง่ายมากไม่
ต้องใช้ยาพิษ ไม่ต้องใช้ปืน ไม่ต้องใช้อะไรเลยคนเรา
ตายทันทีเมื่อไร? เมื่อขาดลมหายใจเราตายทันทีเราตาย
ทันทีเมื่อปิดช่องว่างไม่ให้ลมหายใจเดินเข้ามา
กลายเป็นว่าลมหายใจนั่นเองที่ดูแลชีวิตเรามา
ตลอดเวลาและเมื่อลมหายใจดูแลชีวิตตลอดเวลาเรา
ต้องการอะไร? เราก็ต้องการลมหายใจที่บริสุทธิ์ ใสหรือ
เปล่า?...ลมหายใจที่มีมลพิษเจือปนเดินไปต้องใส่ครอบ
หน้าอย่างนี้ เราไม่ชอบ ลมหายใจอย่างนั้นเราไม่ชอบ
เพราะลมหายใจอย่างนั้นทำลายเราทำลายชีวิตเรา
ทำลายทุกระบวนการของการก่อกำเนิดในฝ่ายดีงาม
จริงๆ แล้วลมหายใจนี้เรายังมองไม่เห็นหน้าค่าตามัน
เลยหน้าตาเป็นอย่างไร เราก็เพียงรวมเรียกว่าลม
หายใจ อากาศ ออกซิเจน ถ้อยคำภาษาต่างๆ ของ
มนุษย์โดยตัวมันเองเป็นสากลให้ชีวิตกับเรา ดูแลเรา มี
ใครก็คน ในโลกที่คิดว่าเมื่อลมหายใจดูแลเราๆ ก็
จะต้องดูแลลมหายใจตอบแทน โดยทำลมหายใจให้
สะอาดเข้าไป อย่าทำให้ลมหายใจเป็นพิษไม่คอยมี
มนุษย์คิดเลยน้อยคนที่จะคิด เดียวนี้ที่เขาคิดเหมือนกัน
คือ พวกกรีนพีซ (**Green Peace**) ทัวโลก
พยายามจะทำอะไรให้ระบบนิเวศน์สิ่งแวดล้อมดีขึ้น
เพราะมนุษย์เริ่มสร้างความบรละย ให้แก่โลกที่เราอยู่

อย่างมากมายมหาศาล ถ้อยคำพูดที่เป็นภาษาง่ายๆ นิดเดียว แต่มันยิ่งใหญ่มากที่จะทำให้ลายโลกทั้งโลก อัน นั้นคืออะไร นิดเดียวและอันนั้นเป็นการสกัดกั้น กระบวนการที่จะนำไปสู่ความดั่งมของมนุษย์หรือว่าไป หยุดยั้งการสร้างสรรค์ทุกกระบวนการสิ่งนั้น คือ สิ่งที่ถูก เรียกว่า **ความเห็นแก่ตัว** เมื่อไปสู่ในใจของใครแล้วมันเป็นพลังที่จะทำให้ลายโลกได้ทั้งโลก เราทุกวันนี้ต่างอยู่ใน แวดวงของ **ความเห็นแก่ตัวของโลก** ขณะเดียวกันเราก็บ่มเพาะสิ่งนั้นไว้ในใจเราด้วยอย่างมากมายและตัวนี้คือ อุปสรรคที่จะทำให้เราก้าวไปสู่ความสำเร็จไม่ได้ เวลาคุณจะคบเพื่อนคนหนึ่ง ถ้าเอาความเห็นแก่ตัวไป คบกับเขา คุณจะไม่ได้เพื่อน คำว่า **เพื่อน** คนโบราณ เขาให้ความหมายว่าเพื่อนคือผู้ปรารถนาดีต่อเรา เรียกว่า **กัลยาณมิตร** ซึ่งเป็นสิ่งที่เราหาให้ได้ ไม่ว่าเราจะมีชีวิตคู่ จะทำกิจกรรมวาดรูป สร้างสถาปัตยกรรม ไปเป็นครูทำกิจการทั้งหลายทั้งปวง เพราะกัลยาณมิตร ทำให้เราประสบความสำเร็จทุกสิ่งทุกอย่าง หมายถึงว่าเรามีแนวร่วมที่จะทำกิจกรรมความดั่งมด้วยกัน เวลาผมทำงานศิลปะผมทำเพราะสาเหตุว่า...ผมเกิดมาเป็นมนุษย์ ผมมีชีวิต มนุษย์มีค่าความมีชีวิตก็มีค่า สองอย่างนี้มีค่ามากเกินกว่าสมมติใดๆ ที่เขาจะมากำหนดให้หรือว่าเราไปมีเงิน มีทองมากมายมีสมบัติที่ดินมากมาย มีอะไรทุกอย่างมหาศาลที่เป็นวัตถุ ปรากฏว่าทุกสิ่งเหล่านั้นเรา เอามาทำประโยชน์จริงๆ ไม่ได้

เราใช้ส่วนเกินมาก **ความเห็นแก่ตัว** ก็แพร่หลายเป็นเชื้อโรคไปสู่มนุษยทั่วโลก สิ่งที่เห็นได้ชัดที่สุดก็คือในช่วงระยะเวลา ๕๐ ปีนี้ โลกของเราบรลัยไปอย่างมากมาย พืชพันธุ์ไม่ว่าก็ชนิดต่อก็ชนิดสูญหายไปจากโลกต้นไม้ใหญ่ๆ สูญไปจากโลก สัตว์ต่างๆ ละลายพันธุ์ไปจากโลกเพราะน้ำมือมนุษย์ เราทำโรงงานเราทำอะไรซึ่งทำลายอากาศ ทำลายดินฟ้าทำลายนิเวศน์เราไม่มีป่าดิบที่จะให้สัตว์ถือกำเนิด ให้สมุนไพรมะยาช่วยรักษาโรคได้กำเนิด ทำลายสิ่งดั่งมทั้งหลายไปมากมาย เพราะอะไร เพราะมนุษย์ฉลาดขึ้นมีวิทยาการมากขึ้นมีความรอบรู้มากขึ้นและมนุษย์ดักตวงเอาประโยชน์มาที่ตัว ที่พวกตัวที่วงศ์ตระกูลของตัวที่ถูกหลานของตัวที่ชนเผ่าของตัว กลายเป็นการแข่งขันระหว่างประเทศ เรามองดูสิ่งเหล่านี้ว่าเป็นความเจริญหรือ?...ผมมองว่าเรา ย่อยยับมาก

เมื่อผมอายุ ๘ ขวบนั้น ผมเกิดที่ฝั่งธนบุรี ผมอยู่อาศัยบริเวณคลองสาน เจริญนคร บุคคโล วงเวียนใหญ่ ผมอยู่ตรงนั้นอายุ ๘ ขวบเริ่มจำความได้รู้เรื่องอะไรต่างๆ สิ่งที่เป็นพื้นฐานให้เป็นคนดีก็คือสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมนี้มีอิทธิพลต่อชีวิตมาก นอกจากสิ่งแวดล้อมจะนำสิ่งดีๆ มาให้ชีวิตเราทุกวัน แล้ว สิ่งแวดล้อมนี้มันยังเป็นแรงบันดาลใจให้ผมทำอะไรดีๆ คิดดูสิว่าสิ่งแวดล้อมที่เลว เวลาเรามองไปที่สลัมคนที่เกิดมาในดงสลัมที่มีกลิ่นเหม็นของน้ำคร่ำ มีคนอดอยาก

ยากแค้น มีการด่าทอกันด้วยคำหยาบคายสถานที่ยังนี้

จะสร้างสรรค์ได้ยากมาก ทำให้จิตใจเกิดมลภาวะ แต่
สิ่งแวดล้อมที่ดีๆ อย่างในสมัยผม ๘ ขวบ อยู่ในสวน
บ้านสวนไม่ได้ใหญ่โตอะไร บ้านหลังคาสังกะสี
ข้างหน้า ปลูกเป็นเพิงจาก ซึ่งพ่อผมเป็นคนปลูกเอาไว้
บ้านก็มีบริเวณ ได้บ้านทั้งหมดเป็นพื้นดิน ไม่ได้เท
คอนกรีตเหมือนปัจจุบัน แต่เป็นดินทั้งหมดเพราะอยู่ใน
สวนบริเวณบ้านพ่อก็ปลูกต้นไม้มีสวนอยู่ขนาดใหญ่สัก
ประมาณ ๓ ไร่ สวนนี้พ่อจะปลูกไม้เบญจพรรณ ปลูก
ไม้หลาย ๆ อย่าง ชมพู่มะม่วง กระท้อน ฯลฯ พ่อปลูก
มีที่ดินตรงไหนก็ขุดร่องให้น้ำเข้าได้ เข้าไปเวียนเลี้ยงพื้นที่
ดิน ปลูกต้นไม้ทั้งขวาง ทั้งถนน ทั้งในร่อง ฯลฯ ต้นไม้
ในสวนมี ๑๐ กว่าชนิด ชมพู่มะม่วง ๑๐ กว่าชนิด มะเหมี่ยว
ขาว มะเหมี่ยวแดง สาแหรก (มะเหมี่ยวสีชมพู)
น้ำดอกไม้ ฯลฯ นั่นแหละ คือ ชูบเปอร์มาเก็ตของผม
เมื่อตอนเป็นเด็ก เพราะฟรี! ไม่ต้องหาเงินไปจ่าย และ
ยังมะม่วงอีก ๑๐ กว่าชนิด แขนอ่อน หนังกกลางวัน
พราหมณ์ตีเมีย เขียวเสวย แล้วก็ยังมีส้มอีก ส้มโอ
ส้มเขียวหวาน ขาวกลีบ ขาวพวง ทองดี ฯลฯ แต่ละ
อย่างมันหยดหยาดทั้งนั้น นั่นคือสิ่งแวดล้อมในวัยเด็ก
และมีกล้วยสารพัดชนิด ลองดูสิว่าชีวิตเราจะอดอยาก
หิวโหยไหม ไม่เลย เรานี้อย่างกว่านกกว่ากาในสวนอีก นก
ก็บินไปเกาะกินโน้นกินนี่ร้องเพลงของมันไป เราก็เข้า
สวน ไปวิ่งเล่นต๊บบๆ มาเหนื่อยก็เข้าสวนเจอชมพูเก็บ
ชมพูไม่ใช่เก็บธรรมดาอะ เลือกเก็บลูกที่ดีที่สุดเพราะคน
สมัยผมมองออกว่าผลไม้ที่สีแบบนี้ ข้างในหวานหรือ
เปรี้ยว ถ้าสีออกกระเดียดไปทางไหน หรือเนื้อจะแน่น
หรือจะสวบ ข้างในเป็นโพรงหรือว่าเต็ม เพียงมองด้วย
สายตาอย่างนี้เราก็รู้ทันที เดียวนี้บางทีให้ไปซื้อผลไม้
ซื้อกันไม่เป็นนะ ให้ไปซื้อส้มนี้...ไปเลือกลูกเหลืองอร่าม
มากินไม่ได้เลย เราถูกสิ่งหลอกลวงมาเปลี่ยน
สิ่งแวดล้อมเราไม่ดีขึ้น เราไม่เคยเจออะไรที่เป็นของจริง
ที่บริสุทธิ์สะอาดเลย เพราะฉะนั้นเราก็ขาดการชื่นน้ำโดย
สิ่งแวดล้อม

เมื่อพูดถึงสวนพูดถึงผลไม้
ถ้าถามว่า...แล้วอะไรละที่ยิ่งใหญ่ทำให้สวน
งอกงาม?

ผมเคยพาลูกศิษย์ไปวาดรูป

ผมบอกว่า “คิดว่าทำไมต้นไม้ทั้งหมดนี้ถึง
ได้เขียวสะพรั่งอย่างนี้”

เดินเข้าไปในสวนต้นไม้ทุกต้นเขียวสะพรั่งไปหมด

พวกลูกศิษย์ก็บอกว่า “ก็เพราะเจ้าของเขาดูแล”

ผมบอก “ก็ใช่ แต่ที่จริงไม่ใช่ ที่จริงเพราะว่า
น้ำหล่อเลี้ยงแผ่นดินมีน้ำใช้ไหม?”

ลูกศิษย์ก็บอกว่า “ใช่”

เจ้าของสวนดูแลอย่างเดียวไม่พอต้องมีน้ำหล่อเลี้ยง
แผ่นดินต้นไม้จึงจะเขียว นี่...คือความจริง ใครดูแลคอย
ไปพัดหรืออย่างไรก็แล้วแต่ๆ ถ้าไม่มีน้ำหล่อเลี้ยงต้นไม้ก็ไม่
งามแน่ เมื่อน้ำสะอาดขึ้นมา น้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยา
ไหลมา ไม่ต้องเรียนจากวิชาภูมิศาสตร์ก็รู้ว่าที่ปากน้ำโพ
เป็นที่รวมของแม่น้ำสี่สายปิง วัง ยม น่านเป็นแม่น้ำ
เจ้าพระยาเรียกว่าเป็นเลือดของแผ่นดิน แม่น้ำ
เจ้าพระยาจะพาฝนที่ตกแล้วเดินทางมา

น้ำเดินทางไปไหน?

น้ำทั้งหมดเมื่อเดินทางลงจากปากฟ้าแล้วพากัน

เดินทางไปไหน

ทั้งหมดเดินทางอย่างรวดเร็วที่จะไปตรงนั้น

โดยทางตรงที่สุดที่จะเป็นไปได้

น้ำไปไหนนะครับ? น้ำทั้งหมดที่ตกลงมายังโลก

จะไปทะเลที่ลึก ส่วนที่ลึกที่สุด

น้ำทั้งหมดพยายามที่จะขุดร่องตัวเอง

เพื่อที่จะไหลๆ ไปไหน

ไหลไปทะเลไหลไปรวมกันที่ทะเลที่เป็น

แหล่งกำเนิดของน้ำที่ยิ่งใหญ่มาก

ทะเลก็จะถูกแปรกระบวนด้วยดวงตะวันด้วย

ความร้อน

น้ำก็จะระเหยขึ้นไประเหยไปเป็นเมฆหมด

น้ำมหัศจรรย์ไหม? เป็นความจริงนะ

แสดงว่าระบบธรรมชาติดำเนินไปอย่างยิ่งใหญ่

เวลาที่ผมเป็นเด็กนั้นอยู่ในสวนผลไม้ที่หลากหลาย อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่หมดจด อาจะบอกอีกอย่างหนึ่งว่า สิ่งเข้ามาสู่ในชีวิตของผมในเวลานี้ อันนี้ค่อนข้างสำคัญมาก อย่างหนึ่งก็คือการก่อตั้งสถาบันครอบครัว ใดๆ ทั้งสิ้นในโลกนี้ประกอบด้วยคนสองคน คือผู้ชาย กับผู้หญิงที่จะมาเป็นคู่ครองกัน เรียกว่าผัวเมียสามี ภรรยา กัน ตรงนั้นแหละเริ่มตั้งสถาบันครอบครัวขึ้น ถ้า พูดถึงที่มาสถาบันครอบครัวของมนุษย์...มีการ เตรียมการมาตีความหมายคำว่า...พ่อผมมีการเตรียมการ มาอย่างดี ในการที่จะมาเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ที่รุ่งเรือง การเตรียมการก็คือพ่อ ที่จริงไม่น่าเชื่อว่าการเตรียมการ ที่ดีจะเริ่มแบบวิธีของพ่อๆ ผมเป็นลูกชาวสวนอยู่ฝั่งธนฯ ย่ำมีลูกห้าคน ย่ำทำสวนอีล่อกกอกแก่ๆ ไปตามสมัยนั้น ยากจน...หมายถึงยากจนเงินทอง แต่ผลไม้ ต่างๆ มากมาย แต่ยากจนเงินทองยากจนข้าวของบางอย่าง เพราะไม่มีเงินที่จะซื้อ คนสมัยก่อนเขามีหลักของชีวิตที่ ยิ่งใหญ่มาก ในการที่จะพาชีวิตไปสู่ความรุ่งโรจน์รุ่งเรือง พ้นจากหายนะทั้งปวง หลักการใหญ่ๆ ที่มนุษย์นำมาใช้ ปฏิบัตินั้นเป็นหลักการง่าย ๆ ซึ่งไม่ต้องเปิดตำราไม่ต้อง ไปอ่านหนังสืออะไรที่แต่งมากมาย อันนั้นอยู่ในถ้อยคำ แค่ ๓ คำ ที่จะเอามาใช้เพื่อพัฒนาชีวิตให้ปรอดก็คือ คำว่า ทานหรือจาคะ การให้ฯ ทั้งหลายทั้งปวงเรียกว่า **ทาน** ดันไม้ออกลูก...เรียกว่าให้ **ทาน** สัตว์ตลอดจน มนุษย์ที่จะเอามากิน **ทาน** คือการให้ทานคือพื้นฐาน ของมนุษย์ที่จะทำให้เราไม่ข่มเหงกันเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ แบ่งปันกัน คือ การสร้างตัวกัลยาณมิตร จากทานก็ไป **ศีล** คือถือระเบียบแบบแผนที่ถูกต้อง คือ จะไม่ เสนอแนะชี้แนะไปกินเหล้า ไปเที่ยวผู้หญิง ไปกินยาบ้า จะไม่ชี้แนะแบบนี้ แต่ศีลจะชี้แนะให้ชีวิตปลอดภัย ปลอดภัย แยมี่ยม เบิกบาน และสุดท้ายที่สำคัญมาก คือ **ภาวนา** จากคำว่า ทาน ศีล ภาวนานี้เองคนไทย เมื่อ ๔๐๐ ปีก่อนสมัยสุโขทัยได้ใช้ชีวิตของ **ทาน ศีล ภาวนา** หมายความว่าทำอะไรก็แบ่งเอื้อเพื่อเผื่อแผ่และ ดำเนินวิถีชีวิตในแบบแผนที่ดีงามเกื้อกูลสังคม ใน ขณะเดียวกัน ก็มีการภาวนาสำคัญมากเป็นตัวการสร้าง

ปัญญาความมีสติและความคิด คิดในสิ่งที่เป็นความจริงในสิ่งที่เราต้องเผชิญและต้องรับรู้และแยกแยะสิ่งที่ ได้รับรู้ทั้งหมด เป็นผิด เป็นถูก เป็นดี เป็นชั่ว เป็น สร้างสรรค์ เป็นทำลาย แยกแยะออก **ภาวนา** คือ ตัวสร้างปัญญา

“ ถ้าเราเรียนหนังสือ เรียนวิทยาการมากๆ เราก็จะมีความเชี่ยวชาญในแขนงที่เราเรียน เรียนสถาปัตย์ฯ ก็เชี่ยวชาญสถาปัตย์ฯ รู้โครงสร้าง รู้ประโยชน์ใช้สอย รู้อะไรต่างๆ เรียนอะไรเราก็จะรู้เรื่องนั้น...

แต่ถ้าเราเรียนรู้มากก็จะพลาด

เพราะหากเรียนรู้เอาแต่วิทยาการความรู้เรา ก็จะเก่งมีความสามารถ

เราก็จะมีโอกาสที่จะเอาเปรียบผู้อื่น อันนี้คือพฤติกรรมที่มนุษย์เป็นอยู่ทั่วโลก ที่นี้พ่อตัวภาวนาเข้ามาทำหน้าที่ชี้แนะว่า...

จะหาเข้าไปเท่าไร?...ก็เอาไปไม่ได้หรอก

จะมีที่ดินเท่าไร?...ก็แค่กินเท่านั้น

แต่ว่าสิ่งที่ชีวิตต้องได้จริงๆ คือความเบิกบาน คือความสุข

ความสุขของหัวใจที่แยมี่ยมได้ตลอดเวลา ไม่มีคำว่าเข้าเนื้อเลย มีแต่ได้กับได้กับได้ ยิ่งให้ไปเท่าไรยิ่งได้มาเท่านั้น

อันนี้แหละคือความสุข ความอิสระ ความไปพ้น

เมื่อตัว **ภาวนา** ก็ทำให้เกิดปัญญามนุษย์

ก็ไม่พลาด เก่งแล้วเอื้อเพื่อ

โลกเราพลาดเพราะเก่งแล้วทำลาย

เก่งแล้วเอาเปรียบ

ถ้าหากเก่งแล้วเอื้อเพื่อ...โอ้โฮ ป่านนี้โลกเรารุ่งโรจน์ กว่านี้อีกเยอะ

เราจะไม่มีคนอดอยาก เป็นเอดส์ประสบหายนะ ต่างๆ นานา ถ้าคนมีการเอื้อเพื่อกันเท่านั้นเอง ”

เพราะยังงัดกินไม่หมดนมมีอยู่เท่านั้นในชีวิตกิน
อย่างไรก็กินไม่หมด แต่นี่ไม่เพียงไม่เอื้อเฟื้อกันเท่านั้น
นะ...แต่ยังมีมากก็ยิ่งมากเข้าไปอีก

เวลามีคนมาหาผมๆ บอกว่า...“ เออ นายมา
หาเราถูกทางแล้วนะ มาคุยกับเรา...เรามีเรื่องคุยให้นาย
ฟังได้เยอะแยะ เพราะชีวิตเรายาวผ่านมา ๖๐ กว่าปี
แล้ว แต่ถ้านายคนใดคนหนึ่งเกิดความเดือดร้อน นาย
ควรไปหาใคร? เกิดความเจ็บป่วยเจ็บไข้ อดอยากหิว
โหย ความขัดข้องควรจะไปหาใคร? ”

บอกว่า...“ เราจะขอแนะนำให้นายไปหาคน
ที่อยู่ระดับเดียวกับนายหรือคนจนเข้าไว้ คนเหล่านั้นจะ
ช่วยนาย นายอย่าไปที่ตึกหลังใหญ่ๆ ที่มีรถยนต์จอด
หลายๆ คัน เพราะเขาจะตะเพิดไม่ให้นายไปเดินแถว
หน้าบ้านเขาด้วยซ้ำไม่เพียงไม่มีสิทธิไปขอให้ช่วยเท่านั้น
เข้าไปยังไม่ได้เลย ฟังไม่ได้ละ ”

อย่าไปคิดว่ารัฐสภา ทำเนียบรัฐบาลจะฟังได้
สมัชชาคนจนนอนมาหลายปีแล้ว

“ ฟังไม่ได้ ตึกที่หรูหรา อาคารที่ออกแบบไว้
อย่างดีที่คนมีเกียรติไปอยู่ละ ฟังไม่ได้ แต่ต้องฟังที่ตา
ดำๆ บริบๆ คนจนๆ ด้วยกันนี่แหละ คนไหนที่เราเล่า...
ความทุกข์ให้ฟังแล้วน้ำตารินอย่างนี้ คนนั้นแหละครับ
คือคนที่ฟังได้ ถ้ามันฟังแล้วไม่รู้สึกรู้สาเลยนี่...
อย่าไปหวัง ”

มีคนถามว่าอะไรเป็นแรงบันดาลใจให้ผมเป็น
ศิลปินทำงานศิลปะ? “ ทุกคนไม่มีสิทธิ์เป็นศิลปิน
หรอก...ไม่ใช่...ทุกคนที่เป็นศิลปินได้ เป็นได้เฉพาะบาง
คนที่เกิดมาเป็น เหมือนที่บางคนเกิดมาเป็นชาวนา คน
นี้เกิดมาเป็นแท็กซี่ คนนี้เกิดมาเป็นยาม ฯลฯ เป็นทุก
อย่างนี้แหละ...มีค่าเท่ากัน เขามีสิทธิ์ที่จะมีความสุข มี
สิทธิ์ที่จะรื่นรมย์กับชีวิตของเขา มีสิทธิ์ที่จะมีครอบครัว
มีสิทธิ์ที่จะมีบุตรธิดา มีสิทธิ์ที่จะใช้โลกนี้ร่วมกับเราใช้
ดวงตะวัน ใช้มวลเมฆ ใช้อากาศฤดูกาลต่างๆ ใช้ได้
หมดเลยเราห้ามเขาไม่ได้ ” เขามีสิทธิ์เท่าเทียมกับเราใน
การใช้ทุกสรรพสิ่งให้เป็นประโยชน์แก่เขามั่นอยู่ที่ว่าเขา
เป็นอะไรและเขาทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ แบบเขาหรือเปล่า

ถ้าทำหน้าที่ได้สมบูรณ์แบบรับผิดชอบเต็มตัว คนกวาด
ขยะหน้าที่คือเอาชนะความสกปรก ผมโชคดีเมื่อเกิดมา
นั้นยากจนแต่ว่ามั่งคั่งในสภาพแวดล้อมที่ดี ก่อนหน้า
นั้นย่าผมมีลูก ๕ คนก็ไม่สามารถจะเลี้ยงลูกได้เพราะ
ความยากจน วันหนึ่งหลวงปู่มาบิณฑบาตที่บ้าน

ย่าก็บอกว่า...“ หลวงปู่ช่วยเอาอ้ายนี้ไปเลี้ยงสัก
คน ” พ่อผมนะ “ ฉันทิ้งแล้วไม่ไหวแล้ว ช่วยเอาอ้ายซิด
ไปอยู่วัดสักคน ” ตอนนั้นพ่ออายุ ๗ ขวบ

ตั้งแต่นั้นก็หิวปิ่นโตตามหลวงปู่ไปวัดและอยู่
ที่วัดตลอด วัดพิชัยญาตินี่แหละ...อยู่วัดที่สักอาทิตย์
หลวงปู่มีลูกศิษย์เยอะนี่เด็กรุ่นไล่ๆ กัน ๘-๙-๑๐ ขวบ
กินข้าวด้วยกันทะเลาะกันเล่นกันตามประสาเด็ก

หลวงปู่ก็บอกว่า...“ พวกมึงใครอยากบวชเณร
บ้าง ”

ทุกคนก็ยกมือกันหมดเพราะอยากเป็นเณร
สถานะเหนือกว่าเด็กวัดโดนหัวหมัดแล้วมีคนยกมือไหว้
ด้วย ก็คิดว่าเป็นเณรดีกว่าได้กินก่อน

หลวงปู่ก็บอก...“ จันมึงบวชได้ทุกคนถ้าอดมื่อ
เย็นได้ แต่ต้องอดให้ถูกก่อน ๗ วัน ”

หลวงปู่วางเงื่อนไข เด็กๆ พอเล่นกันทั้งวัน ตก
ตอนเย็นก็วิ่งเข้าครัวหมดแต่พ่อนี้...พอใกล้จะเย็น พ่อไม่
อยู่ใกล้ครัวแต่ไปที่พระปรารักษ์ วัดพิชัยญาติจะมีพระ
ปรารักษ์องค์ใหญ่ พ่อก็ไปนั่งอยู่บนนั่นแหละ...นั่งเพื่อให้
เลยเวลาอาหารเย็นให้คนอื่นกินกันให้หมด นั่งอยู่ได้สาม
วันเท่านั้น ไม่ทัน ๗ วันหลวงปู่ก็ไปแล้วไปตามมา
บอกว่า...“ เออ อ้ายซิดมึงบวชได้เพราะมึงอดได้ มึงมี
ปณิธานแน่วแน่ที่จะบวช ” เพราะฉะนั้นเวลาเราสนใจ
ศิลปะต้องสนใจเหมือนอย่างนี้ เหมือนสนใจที่จะบวช
และพร้อมที่จะอุทิศชีวิตของเราให้กับสิ่งนี้เราจึงจะได้
คำตอบได้ประโยชน์จากศิลปะ ถ้าเราไม่ลงทุนด้วยจิตใจ
ด้วยความรู้สึกที่แท้ของเราแล้ว เราก็จะไม่ได้สิ่งนี้
จะเข้าไปไม่ถึงเราเพราะใจเราจะไม่เปิด เราเปิดใจ
ไม่กว้างพอ ศิลปะเข้าไม่ถึงตัวก็จะได้ประโยชน์น้อยมาก
ได้เพียงผิวเผิน พ่อได้บวชตั้งแต่ ๗ ขวบ ก็เรียนเรื่อยไป

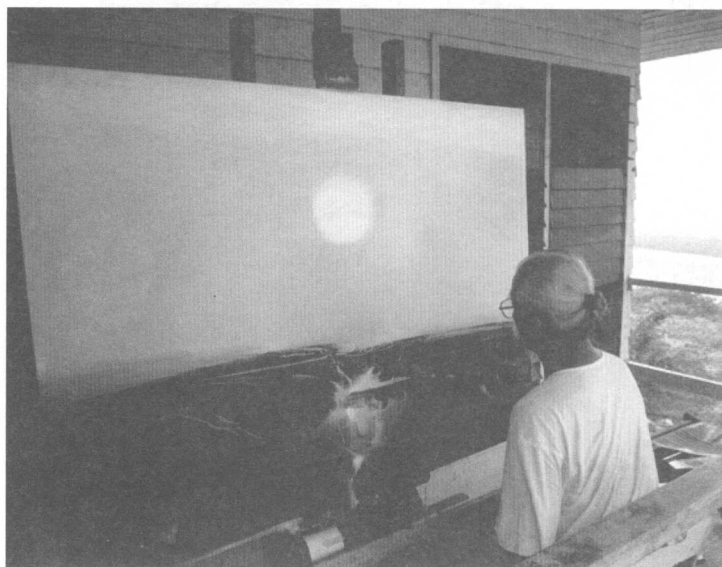
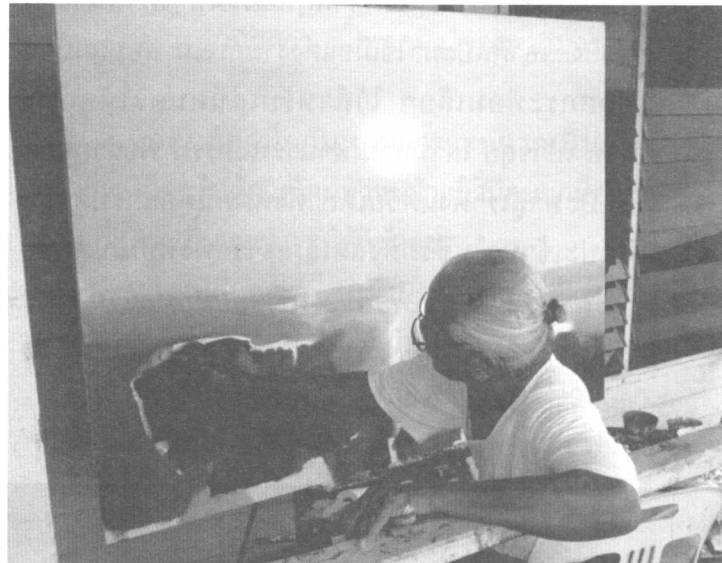
หลวงปู่เป็นผู้ชี้นำทางการศึกษา เรียนภาษาอังกฤษ ภาษาโน้นภาษานี้ เรียนอ่านวรรณคดี เรียนดนตรี เรียนรู้ศาสตร์ทั้งหลายที่เป็นศิลปศาสตร์ เพราะเมื่อเรียนระดับสูงต้องเรียนเชื่อมโยงไปถึงประวัติศาสตร์ เรื่องมนุษยชาติในอดีตเรียนหมดเลย พ่อได้เรียนขณะเป็นพระจนถึงอายุ ๓๕ ปี พ่อได้รู้อะไรคือวิถีทางของชีวิตที่ถูกต้อง การดำเนินชีวิตอย่างไรอะไรคือสิ่งที่ทำให้ชีวิตมีความสุข ศิลปะพ่อเลือกวรรณกรรม พ่อเลือกดนตรี พ่อเป่าขลุ่ย สีซอ ทั้งอ่านวรรณกรรมทุกเล่มที่เขาอ่านกัน พระอภัยมณี ฯลฯ แม้กระทั่งเรื่องแปล สามก๊ก เยอะแยะไปหมด พอผมเกิดมาก็เห็นแล้วว่า ตู้หนังสือของพ่อ...มีวรรณกรรมอยู่เต็ม พ่อเอาศิลปะมาใช้ในการครองเรือน นอกจากคุณธรรมทางศาสนาแล้ว พ่อยัง...เอาศิลปะมาใช้เมื่อแต่งงานกับแม่ พ่อปลูกบ้านปลูกกระท่อมเล็กๆ ไว้สำหรับเล่นดนตรีให้ลูกฟัง สีซอ เป่าขลุ่ย เล่นนิทาน อ่านวรรณกรรม พ่อถ่ายทอดศิลปะมาสู่เราตั้งแต่วัยเด็ก ทั้งหมดนี้คือการปลูกฝังศิลปะเข้ามาในชีวิตตั้งแต่เล็กๆ เราฟังพ่อเล่นดนตรี “โอ้โฮ...มันเพราะ...พ่อสีซอ เป่าขลุ่ยมันมีความสุขนะ เบิกบาน ตัวความคิดร้ายๆ ความเลวร้ายนี้ มันไม่มา แล้วยาน...ครับ ”

ผมเป็นคนโศกเศร้าที่รู้สึกถึงภัยจากการกระทำที่เลวร้ายทั้งหลายทั้งปวง ตั้งแต่เด็กขโมยผมก็ไม่กล้า พุดโกหกผมก็ไม่กล้า ผมกลัวสิ่งเหล่านี้...คนพุดสัปดาห์ผมก็อาย คนพุดของลับของผู้หญิงของผู้ชายผมก็อาย หน้าแดงไม่รู้จะเอาไปซุกไว้ไหนทนไม่ได้ มันยับยั้งๆ ที่เขาก็ดูของจริงนั่นแหละ เพราะว่าเราถูกกล่อมเกลามาจากสิ่งที่สะอาด เราก็เลยรังเกียจ ที่โลกปัจจุบันมันเลวร้าย เพราะคนมันไม่รังเกียจ ใจครับ ปลอ่ยให้ความชั่วเดินทางเข้าแถวมาในตัว ทุกวันนี้เราเปิดโอกาสให้ความชั่วเดินทางเข้าแถวเข้ามาในตัวกันทั้งนั้น ไม่เคยมีใครผลักดันเลย บอกว่า เฮ้ย มันไม่ดี มัน คือ ความเห็นแก่ตัว มันเอาเปรียบ มันคือความฉ้อฉล มีแต่ว่าเอามาเป็นพวกทั้งนั้นเลย สุดท้ายเราก็กินแล้วว่าชีวิตเราไม่ค่อยมีความสุขกันในโลกปัจจุบัน ไม่ว่าจะร่ำรวย มันมีเงินทองก็ไม่สุขจริง เพราะว่าไม่ปลอดโปร่งไม่ผ่องแผ้ว

ศิลปะจึงได้เข้ามาตบนี้ พอมีดนตรีเข้ามามีวรรณกรรมเข้ามา มีแบบแผนทางขนบธรรมเนียมประเพณีเข้ามา ก็ทำให้วิถีชีวิตของคนมั่งคั่งไปด้วยความดีงาม ไม่ใช่... มั่งมีด้วยเงินทอง เวลานั้นเราก็มองแล้วว่าใครคือคนดี หรือใครคือผู้ดี ไม่ใช่...ดูที่ว่ามีเงินหรือไม่มีเงินแต่ดูที่ความประพฤติของเขาที่กาย วาจา ใจ ดูที่พฤติกรรมของเขาแยกกว่าเป็นผู้ดี ไพเราะ เดียวนี้รวยคือผู้ดี ถ้ายากจนเป็นผู้ดีไม่ได้ เป็นคนชั้นต่ำเป็นคนจน สมัยก่อนเราวัดคนที่ความดีงามความประพฤติของเขา ดังนั้น...จึงเห็นได้ว่าที่ผมมาทำงานศิลปะ เพราะพ่อแม่เตรียมการเอาไว้ที่จะส่งสมคุณธรรมส่งสมวิทยาการความรู้ต่างๆ ที่มองว่าศิลปะคือคุณค่าต่อชีวิต ไม่ได้มองว่าเงินทองคือคุณค่าของชีวิต ความมั่งคั่งการส่งสมเอาวัดเอาเปรียบคือคุณค่าของชีวิต มองว่าความดีงามความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คือคุณค่าของชีวิต เราก็เติบโตมาในสิ่งแวดล้อมอย่างดี ธรรมชาติดี ชาวบ้านดีอีกต่างหาก เพราะว่าสมัยก่อนมนุษย์ผูกพันกันอยู่ด้วยความเป็นมิตร บ้านนี้ปลูกมะพร้าว บ้านนี้ปลูกอ้อย บ้านนี้ปลูกมะนาวเราก็แบ่งปันปันส่วนกัน ใครไม่มีมะพร้าวก็นำไปเอาที่บ้านโน้นไปขอเขาเฉยๆก็ได้ บอกขอมะพร้าวหน่อยจะเอาไปแกงก็ขึ้นเอาๆ ไปเลย เขาขาดมะนาวเขาก็มาสวนบอกว่าขอมะนาวหน่อย เป็นสังคมที่น่ารักมากเราแบ่งปันกันทั้งหมด เวลาจะปลูกบ้านสักหลังเราไม่ต้องเที่ยวไปตามหาช่างที่ไหน ไม่ต้องไปจ้างสถาปนิก ชาวบ้านด้วยกันนี่แหละ เพราะชาวบ้านทุกคนหรือทุกคนที่เป็นคนหนุ่มจะต้องเรียนรู้วิธีทำบ้าน รู้จักปลูกเสื่อ รู้จักบากไม้เข้าไม้ถึงวันดีคืนดีจะแต่งงานก็จะไปประกาศไปยังคนหนุ่มที่แข็งแรงด้วยกัน เฮ้ย ! เราจะขึ้นเรือนหอปลูกบ้านมีครอบครัว เขาก็มาลงแขกกันเรียกมาช่วยกันตั้งเสากัน...เดี๋ยวก็เสร็จ เราก็ได้ความเป็นมิตรความเป็นญาติพี่น้องดูแล...นี่ยิ่งใหญ่มากนะ สังคมเก่าเป็นสังคมที่ยิ่งใหญ่มาก เพราะฉะนั้นเวลาผมเป็นเด็กจะไปไหนมันก็ปลอดภัยๆ จากความชั่ว เพราะผู้ใหญ่ที่อยู่ ในละแวกบ้านเรา ในยุคนั้นเขาดูแล เด็กๆ เหมือนลูกเหมือนหลานตัวเองเขาไม่คิดว่าอายนี้..ไม่ใช่ลูกกู กูไม่ยุ่งกับมัน

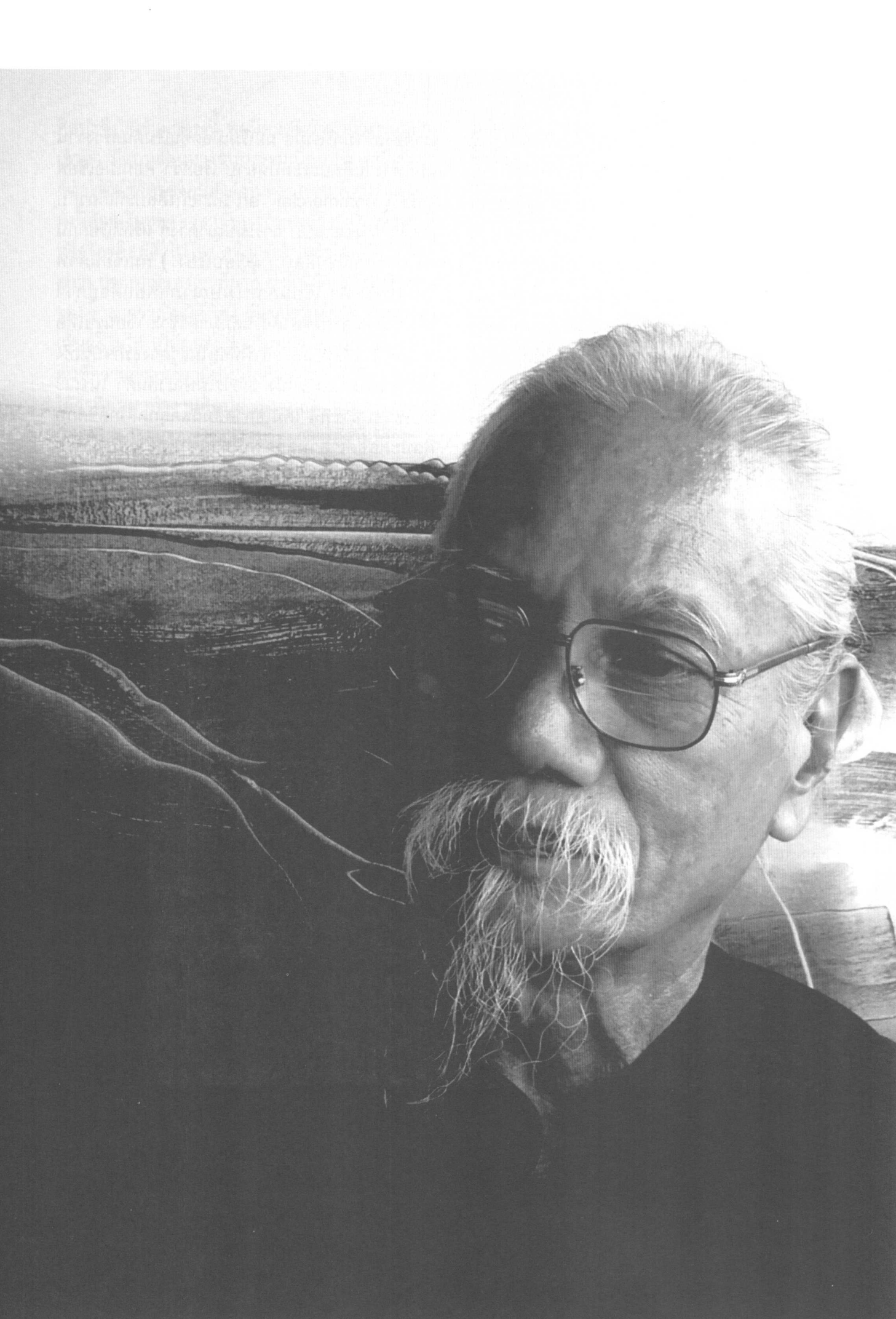
ไม่คิดอย่างนั้นเลย เราไปทำอะไรที่ผิดพลาดมาไปขโมยปิ่นต้นมะม่วงเขาเนี่ย เขาจะมา...บีบ มาถึงใต้ต้นมะม่วงเราก็อยู่บนคอมะม่วงจะไปยังไงดีวะเนี่ย...โดนเล่นงานแน่ๆ “มึงลูกใคร” อันแรกเลย ต้องขานชื่อพ่อแม่ให้เขารู้ “อ้อ มึงลูกคนนั้นคนนี้หรือ” เขาก็บอกว่า “ไม่เป็นไรวันหลังมึงอย่าขโมย มึงขอ ถึงกูไม่อยู่มึงตะโกนบอกขอ มะม่วงกินหน่อยนะ ” ประกาศให้โลกรู้เลยว่ามึงไม่ใช่ขโมยยังงี้ละ มึงจะได้ไม่สร้างสันดานไว้ในตัว อันนี้ยิ่งใหญ่นะ เขาสอนดีมาก เราารู้สึกว่า โอ...ชาวบ้านเขารักเราเหมือนลูกหลานนะเราไปไหนก็อบอุ่นๆ อย่างยิ่งที่มีคนคอยมาดูแลเราไม่ให้เราผิดพลาด ชีวิตมันก็ปลอดภัยมาเรื่อยๆ อย่างนี้

ที่่ว่าจริงๆ ศิลปะให้อะไรกับชีวิตผมก็ให้อย่างนี้ครับ อันแรกสุดเมื่อผมไปอยู่กับศิลปะ ไม่ว่าจะฟังดนตรี อ่านวรรณคดี บทกวี นวนิยาย ฯลฯ ผมเข้าไปติดต่อกับจิตวิญญาณของมนุษยชาติต่างๆ ที่ประพันธ์บทกวี ประพันธ์ดนตรี ผมติดต่อกับโมสาร์ท บีโธเฟ่น คีตกวีของจีน ฯลฯ ทั้งโลกเราจะสดับรับฟังสรรพสำเนียงทั้งมวลของศิลปะที่เมื่อเข้ามาสู่ชีวิตเราที่ใช้อยกระดับจิตใจเราให้สูงส่งขึ้น ไม่มีการชี้หน้าเราให้ตกต่ำไป ให้เห็นแก่ได้ เห็นแก่ร้ายอะไรทั้งสิ้นทั้งปวง นอกจากเห็นแก่ความดีงาม...ทุกชิ้น บทกวีของรพินทร (รพินทรนาถ ฐาปกร) ท่านเป็นกวี นักปรัชญาชาวตะวันตกผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยวิศวกรรมที่หรือที่เรียกขานกันทั่วไปในนาม ศานตินิเกตัน ณ ประเทศอินเดีย สถาบันการศึกษาแห่งนี้มีลักษณะพิเศษสอดคล้องกับบุคลิกและอัจฉริยภาพของท่านผู้ก่อตั้ง ตามความเชื่อที่ว่ามหาวิทยาลัยไม่อาจผลิตนักศึกษาออกมาในลักษณะเดียวกับสินค้าจากโรงงานอุตสาหกรรม / ผู้เรียบเรียง) ไปดูรูปเขียน ไปดูภาพยนตร์ ดูการแสดงที่เป็นศิลปะที่ดีล้วนแต่ชี้นำชีวิตเราให้สูงส่งขึ้น ให้เรามีความหวัง ความเบิกบาน ให้เรารู้ว่าเราไม่ได้โดดเดี่ยวคนเดียวเราไม่ได้ทุกข์คนเดียว มีผู้ที่ทุกข์มากกว่าเราอยู่ในโลกนี้ ต่างๆ นี่จะเข้ามาบอกเล่าเราผ่านทางวรรณกรรม ก็จะเกิดสิ่งที่ดีขึ้นในตัวเราตรงที่ว่า “ เมื่อผมเริ่มทำงานศิลปะผมได้เลือก...ศิลปะคือสิ่งเดียวที่ผมจะนำเข้ามาสู่ชีวิตของผม ทั้งร่างกายและจิตใจของผมมอบให้กับศิลปะ ตั้งใจเอาได้เลย เรียกว่าอุทิศตัวให้กับศิลปะ เพื่อที่จะเข้าสู่แดนของศิลปะให้ได้ เพราะเชื่อว่าศิลปะคือสิ่งเดียวที่ประกาศถึงจิตวิญญาณอันรุ่งโรจน์ของมนุษย์ ”

เมืองและวัดวาอารามล้วนแล้วแต่เป็นการจัดตั้งของศิลปะทั้งสิ้น เราคิดว่าเมื่อเราเห็นว่าศิลปะเป็นสิ่งที่มีความค่า ผมคิดว่าเอาชีวิตนี้ไปติดต่อกับ คำว่า ความดีงามได้ต้องมีเครื่องมืออะไรสักอย่าง ถ้าเราไม่มีเครื่องมือเราก็ไม่มีสิทธิ์ไปติดต่อกับความดีงามได้ แล้วเราจะเอาอะไรไปสร้างทำให้เกิดขึ้นในงานของเราที่เราไม่สามารถไปหยิบเอาตัวความดีงามที่มีอยู่ทั่วไปมาใส่ไว้ในงานได้

เราต้องสร้างเครื่องมือ ผมเริ่มเมื่อตอนเริ่มต้นสร้างงาน ผมก็ทำงานศิลปะระดับหยาบ เรียกว่า คอมเมอเชียลอาร์ต (commercial art หมายถึงศิลปะที่เกี่ยวกับการค้า การออกแบบ การโฆษณาต่างๆ หรือที่เรียกกันทั่วไปว่าพาณิชย์ศิลป์ / ผู้เรียบเรียง) ผมเขียนภาพโฆษณาสินค้า เขียนภาพโฆษณาภาพยนตร์อยู่กว่า ๑๐ ปีเพื่อที่จะยังชีพได้เป็นสัมมาอาชีวะ เขียนรูปเพื่อจะแลกเงินเดือน ๑๐ กว่าปีที่อยู่ในแวดวงธุรกิจบันเทิง วงการละคร วงการหนัง วงการโฆษณาสินค้า ในขณะที่ประกอบอาชีพนี้ ได้มีโอกาสสัมผัสคลุกคลีใกล้ชิดกับศิลปะตลอดเวลานอกจากมีฐานจากตอนเด็กที่ได้รับจากพ่อแม่แล้วก็มีฐานจากตัวเองเมื่อเริ่มทำงานโฆษณาภาพยนตร์ สมัยนั้นผมไปทำงานที่โรงละครแถววังนครเกษมมีโรงละคร โรงหนังเฉลิมนคร เฉลิมบุรี ฯลฯ ถนนเยาวราชจะมีศรีราชวงศ์ ศรีเยาวราช โรงจิ้งจอก ย่านวังบูรพามีคิงส์ แกรนด์ ควีนส์ถัดไปเฉลิมกรุง หัวมุมถนนด้านเฉลิมไทย เราอยู่ในแวดวงบันเทิงผมก็ไปเขียนโปสเตอร์โฆษณาหนัง สิ่งที่เป็นผลพวงที่ได้ก็คือผมดูหนังทุกโรงได้..ฟรี! หหมด เพราะว่าเป็นคนเขียนโปสเตอร์ เราได้เรียนรู้จากการดูภาพยนตร์ ภาพยนตร์มันยิ่งใหญ่ เป็นการรวมศิลปะหลายแขนงเข้าด้วยกัน ศิลปะการแสดง ศิลปะการประพันธ์ ศิลปะการดนตรี ศิลปะการสร้างฉาก สารพัดชนิดเลยทั้งแสง สี เสียง ภาพ มิติ สร้างความสะเทือนอารมณ์ให้กับเราค่อนข้างมากให้เรามีความทุกข์ก็ได้ ร้องไห้ก็ได้ ระหว่างที่เราดูภาพยนตร์มาเป็นสิบๆ ปีผมเห็นว่าคุณค่าที่ทำให้มนุษย์อยู่ได้อย่างไม่ต้องฆ่าตัวตาย...อยู่ที่ศิลปะแท้ๆ อยู่ที่ดนตรี วรรณกรรม การแสดง ฯลฯ ศิลปะทุกแขนงแต่ละแขนงชี้ให้เราเห็นถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตมนุษย์ ทั้งด้านของความเสื่อมและความรุ่งโรจน์บอกทั้งสองทางชี้ให้เราเห็นทั้งสวรรค์ทั้งนรก บอกให้เรารู้จักชีวิตธรรมชาติทั้งหมด ผมเริ่มแยกแยะออกว่าเพลงอย่างไรฟังแล้วเกิดปัญญา เพลงอย่างไรฟังแล้วอยากขยับเท้า เพลงไม่ได้มีค่าเท่ากัน ภาพยนตร์อย่างไรทำให้เราร้องไห้ ภาพยนตร์อย่างไรต้องทำให้กลืนน้ำตาเข้าไปข้างใน

ไม่ให้มันไหลออกทางตา “มันหนักขึ้นลึกซึ้งขึ้น ศิลปะมาช่วยค่อยๆ สอน สอนจิตใจการรับรู้ที่ละเอียดอ่อนของเราให้มีคุณภาพมากขึ้นเรื่อยๆ คุณภาพในความเป็นมนุษย์ที่จะห่างไกลความเลวร้ายทั้งปวง นี่แหละคือสิ่งที่เราไม่เคยคิดกันและไม่อยู่ในตำราเรียนหรือหลักสูตรการศึกษาในปัจจุบัน ” ผมได้อยู่กับภาพยนตร์อยู่กับวรรณกรรม ผมก็เลือกอ่านหนังสือคุณภาพยนต์ที่ดี...ผมเลือก ไม่มีภาพยนตร์ที่ได้รางวัลเรื่องไหนที่ผมจะไม่ได้ดู แม้ที่ไม่ได้รางวัลอะไรก็ดูๆ แล้วพิจารณาว่าทำไมถึงได้ตุ๊กตาทอง ๑๒ ตัวทำไมถึงได้ ๔ ตัว ๖ ตัวก็จะพบคุณค่าของศิลปะแต่ละแขนงที่อยู่ในภาพยนตร์อันนั้น บางเรื่องก็ผู้หญิงคนเดียวได้รางวัลแสดงยอดเยี่ยมฝ่ายหญิง แสดงว่าเขาเข้าถึงสาระที่เขาต้องแสดงออก เขาจะต้องเป็นตัวละครนั้นเหมือนอย่างกับชีวิตจริงของเขา การแสดงศิลปะแต่ก่อนเขาได้รับผิดชอบมาก เคยดู แอนโทนี ควินน์ เคยดูเม่าทะเล เวลาได้รับบทนั้นๆ เขาจะอ่านเพื่อดูเลยว่าคนๆ นั้นจะเดินอย่างไรเสียงที่พูดออกมานี้ จะต้องเป็นอย่างไรถ้าเป็นนักมวยที่ถูกชกมามากๆ เสียงจะไม่เหมือนคนธรรมดา เขาจะทำทุกอย่างให้เหมือนคนๆ นั้น เวลาเขาแสดงจะเหมือนตัวจริงเลย เราจึงรู้สึกสะเทือนใจในสิ่งที่เขาแสดงออกมา...คือศิลปะที่เข้ามาสู่หัวใจเรา เวลาเราดูศิลปะแบบนี้ทุกแขนงไม่ว่าจะเป็นดนตรี วรรณกรรม จะเข้ามาที่เราเหมือนกับว่าเป็นตัวทำให้เราเกิดแสงสว่างขึ้น เกิดอำนาจที่จะเห็นสัมผัสรับรู้ชีวิตนี้ได้ชัดเจนทุกแง่มุม เพราะชีวิตมีมากแง่มุมมีทั้งแง่ดี แ่งเปิดเผย แ่งปิดบังร้อยแปดพันเก้าความเป็นแง่มุมของชีวิตเราก็จะได้ศิลปะนำทางความรู้เราเข้าสู่แต่ละอย่าง สุดท้ายแล้วสิ่งที่เข้ามาทางวรรณกรรมก็ดี ดนตรีกีดีล้วนแต่เป็นคุณค่าความดีเป็นสติปัญญาเป็นคุณธรรมช่วยชี้นำชีวิตเราตลอด เราไม่มีช่องว่าง

ถึงตรงนี้พอจะชี้ชัดว่าศิลปะมาพัฒนาชีวิตผมจากชาวสวนธรรมดาแล้วมีโอกาสได้เรียนหนังสือชั้นประถม ๔ ให้มาเป็นศิลปินขณะนี้ เป็นตัวแทนเวลานี้มีงานอยู่ในพิพิธภัณฑ์หลายประเทศในโลกปัจจุบันถือว่า

เราขึ้นสูงสุดในด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยร่วมกับชาวโลก ไปพูดที่ไหนคนก็อยากจะฟังเราพูดและเห็นว่าสิ่งที่เราพูดเป็นความจริง เพราะได้ทำประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับตัวมาแล้ว ตั้งแต่เป็นหนุ่ม...เป็นคนอารมณ์ร้อนมากนะครับ ใครพูดอะไรผิดหูประเดี๋ยวก็ต้องจี้กันหน่อยแล้ว เพราะว่าเลือดร้อนและมั่นใจในตัวเองในพลังหมดว่า...จะต้องเอามึงลงให้ได้ นั่นคือ ความเลวระยำ คือความเป็นสัตว์ป่าที่มีอยู่ในตัวเรา มันได้ถูกขจัดออกไปหมด กลายเป็นความอ่อนโยน เป็นความแ่ยมั่ม เป็นความเบิกบาน จากการที่จะเอา กลายเป็นจะให้ ผมคิดว่าถ้าสังคมมนุษย์มีแนวคิดอย่างนี้มนุษย์จะตกต่ำไม่ได้ เพียงแต่คิดไปพ้นความเห็นแก่ตัว

เมื่อพูดถึงในเรื่องของเครื่องมือ ถ้าถามผมว่า...”
 ผมให้ความเชื่อถืออะไรมากที่สุด ให้ความยอมรับนับถือ
 กับอะไรมากที่สุด คำตอบคือผมให้ความเชื่อถือกับ
ความว่าง ยิ่งกว่าอะไรทั้งปวง ทำไมผมจึงได้เชื่ออันนี้
 เช่น ความว่างที่ไปพันอบายมุขหรือความเลวร้ายทั้งปวง
 เป็นความว่างที่น่าเชื่อถือไหมครับ และก็เชื่อถือความ
 ว่างใน ๒ สถานะคือ **space** และ **time** ผมเชื่อถือ ถ้า
 เราติดต่อกับความว่างได้แล้วชีวิตเรารุ่งโรจน์แน่
 เหมือนกับเราปล่อยให้ความว่างเข้ามาสู่รูกนกนำลม
 หายใจเข้ามาสู่ชีวิตเรา ปล่อยให้ความว่างของรูกนกนำ
 สรรพสำเนียงที่มีอยู่ในโลก มาสู่การรับรู้ของจิต
 วิญญาณซึ่งอยู่ข้างในตัวของเรา ปล่อยให้ความว่างของ
 ผิวนั่งสัมผัสกระแสมที่ราเพยพัด แล้วเรารู้สึกชื่นใจ
 เป็นการเข้าถึงสิ่งที่มีอยู่จริงๆ ” จะเรียกว่าธรรมชาติก็ได้
 สิ่งที่เกิดขึ้นชีวิตก็ได้ เรียกว่าพระเจ้าก็ได้ ทั้งหมดนั้นคือ
 สิ่งที่อยู่ในตัวเราทุกคนและเรามีสิทธิ์ที่จะทำให้งอกงาม
 อยู่ที่ตัวเราเองทั้งสิ้นถ้าเราเลือกแต่สิ่งที่เป็นคุณค่า พลัง
 ความดีงาม เข้ามาสู่ชีวิตได้มาก เราก็สามารถที่จะทำ
 ในสิ่งที่เป็นคุณค่า ซึ่งจะก่อประโยชน์กับคนอื่นอย่าง
 มหาศาลด้วย กับตัวเราก็เป็นประโยชน์มาก แต่ถ้าอ่าน
 วรรณกรรม ฟังเพลง ดูภาพเขียนถึงไม่รู้เรื่องแต่มันทำ
 ให้เราเบิกบานคิดในทางดี...นั่นเป็นการสร้างสรรค์ ถ้า
 เราไม่ได้สร้างอะไรดีๆ ให้เหลือไว้คือสิ่งที่เป็นประโยชน์
 กับผู้อื่นในภายหลังที่เราตายไป ต้นไม้บางต้นหรือเกือบ
 ทุกต้นรู้วิธีที่จะขยายเผ่าพันธุ์ของมัน ชาติพันธุ์ของมัน
 ต้นไม้บางชนิด...น่าทึ่งมากนะครับ ตัดมาแค่กิ่งเดียวเช่น
 ต้นพุทตาน กิ่งจากต้นมาซาก็แตกกิ่งก้านขึ้นเป็นลำต้น
 ได้ใหม่ เป็นพลังที่ใช้ไม่หมด แล้วก็เติบโตขึ้นๆ ในที่สุดก็
 เริ่มผลเป็นดอกตูมๆ ขึ้นมาเต็มแต่ละกิ่งแต่ละซ่อ ผมดู
 ด้วยความปิติแถมยิ้มทุกวัน...ที่ดอกบานสะพรั่ง “
 ดอกพุทตานบานแล้วแล้ว ” สว่างไสว หมายถึงความ
 ดีงามปรากฏในที่นั้น พอเข้าขึ้นมาลูกผม แม่ผม ยาย
 ผม ป้าผม โอ้โฮ...**ดอกพุทตาน** สวยดูแล้วชื่นใจ ความ
 ดีงามมันปรากฏอยู่อย่างนี้ คม ชัด ลึก อย่างนี้
 (หัวเราะ)

ผมเรียนรู้จากสิ่งเหล่านี้จากแผ่นดิน
 จากอากาศที่หายใจ
 จากมวลเมฆหมอก
 และแสงสว่างของดวงตะวัน
 เวลาผมดูแสงสว่างของพระอาทิตย์
 ผมดูแสงสว่างที่ทำให้เกิดสีสัน
 ในโลกทั้งหมด
 ผมไม่ได้ดูเพียงเพื่อจะเห็นว่าเป็นสีนั้นสีนี้
 แต่ผมดูจะให้เห็นว่า
 เป็นแสงสว่างที่อยู่ในจิตใจของผม
 ที่จะให้ผมคิดอะไรที่ดีเป็น
 สร้างอะไรที่ดีเป็น ก่อประโยชน์เป็น
 ให้ชีวิตมีแสงสว่างขึ้นภายในตัวเองให้ได้
 ถ้าไม่ได้เราก็ต้องเผชิญกับความมืดอย่าง
 ไม่มีหนทางออก

สิ่งนี้คือ การเรียนรู้ของผมกับวิชาศิลปะ เมื่อเรียนสำเร็จ
 แล้วถามว่าได้อะไร ตัวผมได้ความเป็นอิสระ ที่ว่าผมนับ
 ถือ **ความว่าง** เพราะเวลาที่หนักหนาที่สุดในชีวิต ผมก็
 จะไป ณ ที่ตรงนั้น

เรียบเรียงโดย : ภาคล และ ภควพร

(จาก เสวนาเรื่อง “ อุดมคติในการสร้างสรรค์ศิลปะสมัยใหม่ ”

โดย : ประเทือง เอมเจริญ ณ บัวยเสวนาการ (Puey Forum)

วันเสาร์ที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๕ วัดพุทธมณฑลราชวรวิหาร

(วัดสำเพ็ง) ถนนทรงวาด เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ)

ภาพถ่าย : ภักดิ์ ลิ้มพงษ์

ART GALLERY

ที. อาร์ต แกลลอรี

หอศิลป์ เพื่องานศิลปกรรมร่วมสมัย

ที.อาร์ต แกลลอรี

เป็นแกลลอรีเอกชนแห่งแรก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีความพร้อมสมบูรณ์ ในการจัดแสดงงานศิลปกรรมด้านต่างๆ ทั้ง จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ สื่อผสม การจัดวาง ฯลฯ ของศิลปินชั้นนำของเมืองไทยและศิลปินที่มีชื่อเสียงจากต่างประเทศ ท่ามกลางบรรยากาศที่เต็มไปด้วยไออุ่นแห่งสุนทรียภาพ เสียงเพลงที่แผ่วเบาแห่งรสนิยมวิไล และสิ่งพิมพ์อันทรงคุณค่าทางด้านศิลปะ

ที.อาร์ต แกลลอรี

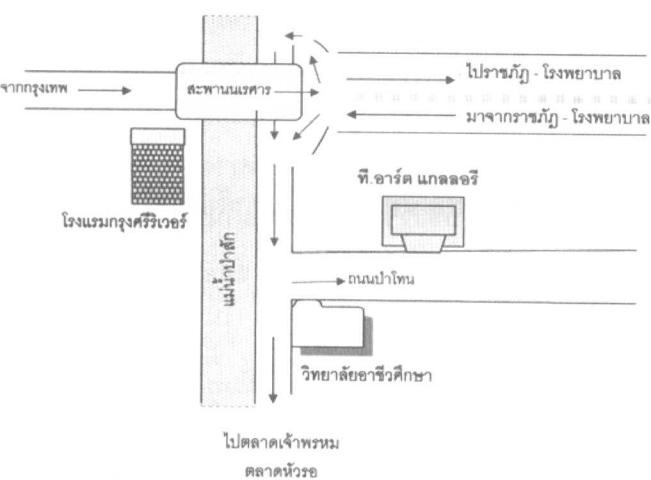
เลขที่ ข 7/1 ถนนป่าไธเน ต.หอรัตนไชย

อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา 13000

นิพนธ์ ทวีกาญจน์ ผู้อำนวยการ โทร. 08-1851-6895.

เปิดแสดงทุกวัน ตั้งแต่เวลา 9.00 - 16.00 น.

ปิดเฉพาะ วันจันทร์ - วันอังคาร

เล่าไว้เมื่อวัยเกษียณ

สุพร พูลสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้เห็นคุณค่า เห็นคุณประโยชน์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่จำต้องอำลาชีวิตราชการ เสียความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์ที่จำต้องหยุดการทำงานที่เมื่อถึงวัยเกษียณ จึงได้เกิดธนาคารคลังสมอง เพื่อให้อาจารย์ที่เกษียณได้ทำประโยชน์ต่อไปอีกนานเท่านาน

ทางมหาวิทยาลัยจึงมีโครงการให้อาจารย์ที่จะเกษียณราชการในแต่ละปีไปศึกษา ดูงานต่างประเทศ โดยให้งบประมาณสนับสนุนคนละ 30,000 บาท มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับอาจารย์ที่รับราชการรับใช้มหาวิทยาลัยมาเป็นเวลานาน ในขณะเดียวกันคณาจารย์ที่ไปศึกษาดูงานก็ยินดีที่จะเป็นส่วนหนึ่งของธนาคารคลังสมอง โดยจะช่วยสอนเมื่อมหาวิทยาลัยมีความต้องการ

ในปี พ.ศ. 2550 นี้มีคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยจำนวน 14 ท่านต้องเกษียณอายุราชการ มหาวิทยาลัยได้มอบให้ ข้าพเจ้า ผศ.สุพร พูลสุข เป็นผู้ประสานงานในการจัดการทัศนศึกษาต่างประเทศ

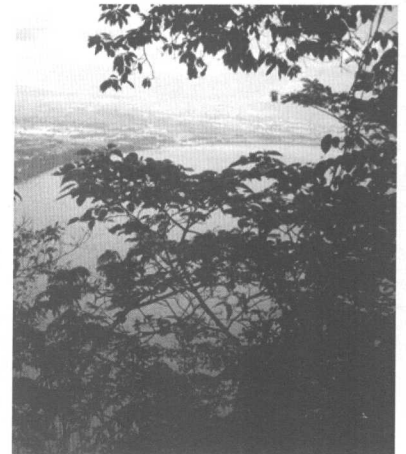
เมื่อข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัยให้เป็นผู้ประสานงานโครงการคลังสมอง ข้าพเจ้าจึงได้หาข้อมูลจากเพื่อน ๆ จากบริษัททัวร์ นำมาให้เพื่อนอาจารย์ตัดสินใจว่าพวกเราจะไปศึกษาดูงานที่ไหนดี ที่ประชุมได้ตกลงกันว่า จะไปประเทศจีน (คุนหมิง ต้าหลี่ ลี้เจียง จงเจี้ยน) โดยบริษัท สกาเดีย เทรเวล ในระหว่างวันที่ 5-10 สิงหาคม 2550

หลังจากนั้นข้าพเจ้าได้ติดต่อกับมหาวิทยาลัยเพื่อเขียนโครงการของบประมาณ ทำเรื่องลาไปศึกษาดูงาน ยืมเงินทดลองจ่าย ขอรถไปส่งที่ท่าอากาศยาน ตลอดจนติดต่ออาจารย์รุ่นน้องให้ไป รับ-ส่ง ที่ท่าอากาศยาน

Welcome to
Kunming
ดอกไม้สวย ๆ
ที่สนามบินคุนหมิง
ก่อนที่จะ check in
เข้าเมืองคุนหมิง

ถ่ายจากบนภูเขาซีซาน
หรือประตูมังกร จะมองเห็น
ทะเลสาบเตียนฉือ
หรือทะเลสาบคุนหมิง
สวยงามมาก

06.00 น. ของวันที่ 5 สิงหาคม 2550 พวกเราเริ่มออกเดินทางโดยรถยนต์ของมหาวิทยาลัย ที่มีคุณละมัย เป็นพนักงานขับรถ เมื่อถึงท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เจ้าหน้าที่จากบริษัททัวร์ คือ คุณธราได้มารับพวกเรา หลังจากนั้นประมาณ 10.00 น. พวกเราออกเดินทางสู่คุนหมิง โดยสารการบินไชน่าอีสเทิร์นแอร์ไลน์ ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง ถึงสนามบินฉูจาปา เมืองคุนหมิง เมื่อผ่านพิธีการตรวจคนเข้าเมืองและศุลกากรเรียบร้อยแล้ว จุดแรกที่เราไปชมสถานที่ คือ เขาซีซานที่มีรูปร่างเหมือนหญิงสาวนอนอยู่ จึงเรียกว่าเขานางนอน เราต้องเดินขึ้นเขาซึ่งเป็นทางแคบ ๆ เพื่อไปลอดประตูมังกร ที่ชาวจีนโบราณเชื่อกันว่าเป็นประตูสิริมงคล ถ้าได้เดินผ่านจะมีโชคลาภและความมั่งคั่ง ไกด์ทัวร์เล่าว่ามีชายจีนคนหนึ่งใช้เวลาในการสลักหินเพื่อทำทางขึ้นเขานางนอนนี้ด้วยเวลาถึง 75 ปี นับว่าเป็นความอุตสาหะวิริยะอย่างยิ่งในการเพียรพยายามที่จะให้คนได้รู้จักเขานางนอน หลังจากนั้นไปรับประทานอาหารเย็น และเข้าพัก

วันที่สองของการเดินทาง พวกเราต้องตื่นตั้งแต่เช้ามืด (ประมาณ 04.00 น.) เพื่อเดินทางไปสนามบินคุนหมิง ไปยังเมืองต้าหลี่ ที่เมืองนี้เราได้ไปเที่ยวชมเจดีย์สามองค์ แห่งเมืองต้าหลี่ ที่เป็นสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่ในสมัยน่านเจ้า ใช้เวลาในการก่อสร้างรวม 40 ปี จึงเสร็จเรียบร้อย ปัจจุบันเป็นสัญลักษณ์ของเมืองต้าหลี่ หลังจากนั้นได้ไปเที่ยวชมบ่อน้ำผีเสื้อ (ที่รายการทัวร์บอกว่ามีผีเสื้อมากมาย แต่เนื่องจากมีคนไปเที่ยวกันมาก ผีเสื้อจึงหนีไปหมด บางคนโชคดีได้เห็นผีเสื้อเพียง 1 ตัวก็มี)

วันที่สามของการเดินทาง พวกเราต้องตื่นแต่เช้าอีก (ประมาณ 05.00 น.) เพราะพวกเราจะต้องเดินทางไปภูเขามิเหมิงกรหยก ถ้าไปสายรถจะติด คนจะแน่น ดังนั้น พวกเราจึงต้องรีบไป พวกเราได้นั่งกระเช้าขึ้นสู่ยอดเขาเบื่องบนซึ่งสูงกว่าระดับน้ำทะเล 4,000 กว่าเมตร อากาศมีออกซิเจนน้อยลง ผู้ที่ร่างกายไม่แข็งแรง จะต้องพกพากระป๋องออกซิเจนไปด้วย ไกด์ทัวร์บอกว่าให้เดินช้า ๆ หายใจเข้าออกลึก ๆ อาจารย์บางคนขึ้นไปถึงยอดเขา ปรากฏว่ามีอาการเหมือนคนเมา เดินเซไปเซมา บางคนมีอาการหน้ามืด เหมือนจะเป็นลม แต่มี

เมื่อชมบ่อน้ำผีเสื้อ (ที่ไม่มีผีเสื้อ) เสร็จเรียบร้อยแล้วพวกเราออกเดินทาง โดยรถโค้ช เพื่อไปยังเมืองลี่เจียง เส้นทางค่อนข้างยาวแต่เป็นเส้นทางที่สวยงามมาก เพราะเมืองนี้เป็นเมืองที่ได้ฉายาว่าเป็นสวิตเซอร์แลนด์แห่งเมืองจีน กว่าจะถึงเมืองลี่เจียงค่อนข้างเย็น เมื่อรับประทานอาหารเช้าเสร็จ เข้าที่พักและเดินไปเที่ยวเมืองต้าเอียนเจิ้น หรือตลาดสี่เหลี่ยม ซึ่งเป็นเมืองโบราณที่สร้างขึ้นมาในสมัยต้นราชวงศ์ถัง ตอนกลางคืนมีคนมาเที่ยวกันมาก เพราะเป็นเมืองที่ให้คนเดินเที่ยว ตามร้านค้าและทางเดิน ประดับไฟสวยงาม และมีร้านค้าให้ซื้อของมาก รวมทั้งมีขนมมากเป็นเงาตามตัวด้วย ไกด์ทัวร์เล่าว่า เมืองจีนจะจัดกีฬาโอลิมปิกในปีหน้า กีฬาจะชนะหรือไม่ไม่ทราบ แต่ล่วงหน้ากระเป๋าชะแน

บางคนที่สามารถพิชิตความสูงของยอดเขาได้เกินกว่าจุดที่คนทั่วไปไปถึง คือ 4,506 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล ได้แก่ รศ.กิตติพจน์ ผศ.จิตติมา และ อาจารย์สุดาวดี ไปได้จนถึง 4,680 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล

พิชิตความสูงบนเทือกเขาหิมาลัยม้งกรหยก ความสูง 4,506 เมตร เห็นระดับน้ำทะเล อากาศเบาบาง

หลังจากลงจากยอดเขาเสียกระโจนด้วยอาการ กระปลกกระเปลี้ย พวกเราได้ไปเที่ยวชมอุทยานน้ำหยก ซึ่งเป็นสวนสาธารณะที่มีบ่อน้ำสำหรับเลี้ยงปลา และไป ชมหมู่บ้านธิเบต วันนั้นมือเย็นได้รับประทานอาหารเย็นที่เป็นอาหารไทยเป็นมื้อแรกและมื้อเดียวในเมืองจีน คืนนี้ เข้าพักที่โรงแรม Holy Palace Hotel ที่มีความสูงเหนือ ระดับน้ำทะเล 3,300 เมตร ไกด์ทัวร์แนะนำให้กินยา เม็ดเพื่อขยายหลอดเลือด บางคนไม่รับประทานยา ปรากฏว่าในตอนกลางคืน มีอาการปวดศีรษะมาก พวกเราพักที่โรงแรมนี้ถึง 2 คืน ซึ่งสร้างความประทับใจ ให้กับอาจารย์กิตติพจน์ “ประทับใจที่ได้รับ ประสบการณ์ในการไปใช้ชีวิตบนที่ราบสูงระดับ 3,300 เมตร (11,000 ฟุต) เห็นระดับน้ำทะเลซึ่งเป็นความ สูงระดับเดียวกับเครื่องบินภายในประเทศ แม้จะใช้เวลา

อยู่เพียง 2 วัน ความสูงระดับดังกล่าวมีผลต่อสรีรวิทยา ของคนไทยพื้นราบทุกคน กล่าวคือ จะทำให้เกิด ความรู้สึกเหมือนหายใจไม่อิ่ม เหนื่อยง่าย และ ติดตามด้วยอาการคลื่นไส้ วิงเวียนศีรษะ และ อาเจียนในที่สุด เนื่องจากความสูงระดับนี้ออกซิเจนใน อากาศเบาบาง ทำให้ความดันออกซิเจนในเส้นเลือด แดงจากปอดของเราลดลงเหลือประมาณ 69 มิลลิเมตรปรอท ในขณะที่ความดันออกซิเจนในเส้น เลือดแดงจากปอด ณ พื้นปกติเท่ากับ 100 มิลลิเมตรปรอท ซึ่งลดลงถึง 31 มิลลิเมตรปรอท ลองคิดว่ามีผลต่อร่างกายอย่างไร จึงเป็น ประสบการณ์ที่ท้าทายให้สมควรไปทดสอบสมรรถภาพ ของทุกคนจริง ๆ”

Glacier หรือ ถาน้ำแข็งบนภูเขาหิมะมังกรหยก

วันที่สี่ตอนเช้า พวกเราเดินทางไปวัดซงจ้านหลิงซือ ซึ่งเป็นวัดลामะที่ศักดิ์สิทธิ์ ในนิกายหมวกเหลือง และเป็นวัดหลักในการประกอบศาสนพิธีต่าง ๆ พระวัดนี้โกนผมแต่ไม่โกนคิ้ว วัดนี้มีสถาปัตยกรรมเช่นเดียวกับวัดโปตะลาในเมืองลาซาล จากนั้นเดินทางสู่ทุ่งหญ้าทะเลสาบ นาพาไห่ ซึ่งตั้งอยู่บนระดับความสูง 3,266 เมตร พวกเราบางคนได้ไปลองยิงธนูกับชาวธิเบต ตอนเย็นได้ไปรับประทานอาหารที่ร้านซึ่งมีการแสดงพื้นเมืองของชาวธิเบต แต่ปรากฏว่าไม่ได้ชมการแสดง เนื่องจากมีทหารจีนมาจัดเลี้ยงที่ภัตตาคารนี้

และเขาใหญ่กว่าเราเขาจึงได้ให้นักร้องร้องเพลงให้ฟัง ไม่ให้แสดง เพราะเขาดูกันจนเบื่อแล้ว มื้อนี้ปรากฏว่าพวกเราพออดพะอมมาก มีหลายคนคลื่นไส้อาเจียนท้องอืด อาหารไม่ย่อย ไม่สามารถรับประทานอาหารได้ ต้องขอข้าวต้มกันหลายคน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากออกซิเจนในกระแสเลือดน้อย ทำให้การเผาผลาญอาหารไม่ดี

A black and white photograph of five women standing in front of a traditional Chinese building. The building features a tiled roof with decorative elements and a large open area in front. The women are dressed in casual attire, and one woman on the right is holding a bag.

วันที่หก พวกเราจับประทานอาหารเช้าที่โรงแรม แล้วจึงเดินทางสู่สนามบิน คุณหมิง เพื่อเดินทางกลับประเทศไทยในเวลาประมาณ 9.30 น. โดยมีอาจารย์จงบกลเป็นผู้ไปรับ และคุณเดชาเป็นพนักงานขับรถ พวกเราอากาศดีขึ้นมากเมื่อกลับถึงเมืองไทย บางคนคงจะไม่อยากไปอีก เพราะไม่ค่อยประทับใจ โดยเฉพาะเรื่องการเข้าห้องน้ำ บางคนอยากไปอีก เพราะเมืองจีนมีสถานที่ที่ที่น่าเที่ยวชมอีกมาก

A black and white group photograph of approximately 20 people, mostly women, posing in front of a large, rugged rock formation. A sign on the rock reads "石林" (Shilin). The group is arranged in two rows, with some people kneeling in the front. The background features tall, jagged rock pillars and a small pavilion-like structure in the distance.

86 ราชภัฏกรุงเก่า

ภาคผนวก

รายนามคณาจารย์ที่เกษียณอายุราชการปี พ.ศ. 2550

ศึกษาดูงานที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

วันที่ 5 - 10 สิงหาคม 2550

1. ผศ.สุพร พูลสุข
2. รศ.วณิช สุธาร์ตน์
3. รศ.ฉลอง สุนทรนนท์
4. รศ.กิตติพจน์ งามฉวี
5. รศ.ดร.สมพร แมลงภู
6. ผศ.ประสิทธิ์ มณีไสย
7. ผศ.อนันต์ รัตนภาณุศร
8. อาจารย์สุวพัทตร์ ปัทมะพิน
9. อาจารย์เรณู สุวรรณภาค
10. อาจารย์จวงจันทร์ เปลี้นคง
11. อาจารย์ประยุทธ ชำนาญหม่อ
12. อาจารย์ดารารุ สุขโต

รายนามคณาจารย์ที่ร่วมสมทบดูงาน

1. ผศ.ประเมิน เขียงเถียร
2. อาจารย์ดรุณี เขียงเถียร
3. อาจารย์วารณี จำปาสัก
4. อาจารย์กรรณิการ์ จ้อยเจริญ
5. รศ.ลำยอง ปลั่งกลาง
6. ผศ.ดร.ศิริณา จิตต์จรัส
7. ผศ.กัลยาณี ชำนาญหม่อ
8. ผศ.จิตติมา อัครธิพิงศ์
9. ผศ.ศิริพร เหล่าเมือง
10. ผศ.พินพง สัตยพันธ์
11. ผศ.ณรงค์ ศรีสนิท
12. อาจารย์เรียมจันทร์ โกมลวานิช
13. อาจารย์สุดาวดี ธีรศิลป์

ศึกษาและดูงานสาธารณรัฐประชาชนจีน 5 — 10 สิงหาคม 2550

คณะพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ดินแดนในความฝัน ดินแดนที่ราบสูง สัมผัสวัฒนธรรม
ขุนหมิง - ต้าหลี่ ลี้เจียง จงเตี้ยน - แขงกรี้ล่า 6 วัน 5 คืน
โดยสายการบินไชน่าอีสเทิร์น (MU)

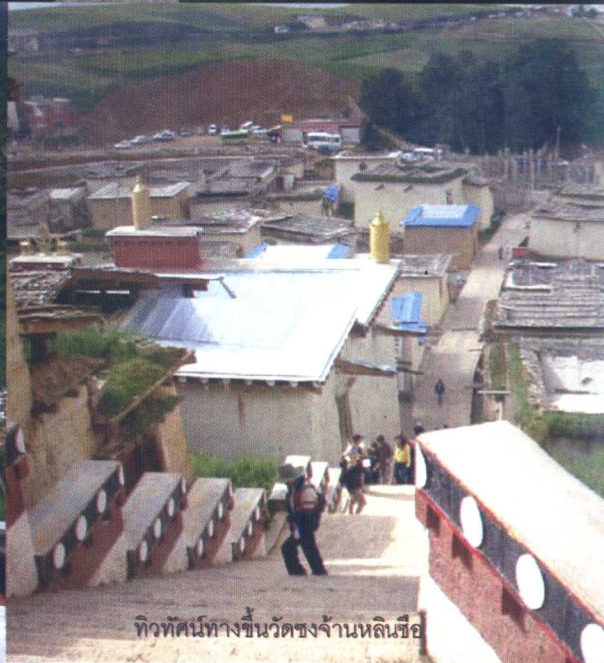
บนยอดเขาหิมะมังกรหยก ความสูง 4,506 เมตร

เขาชีซาน เมืองคุนหมิง

อุทยานน้ำหยก เมืองจางเจี้ยน

พิพิธภัณฑสถานวัดชางจันหลินซือ

ภายในห้องพิพิธภัณฑ์ เมืองต้าหลี่

ภูมิทัศน์อุทยานปาหิน มณฑลยูนนาน

บนยอดเขาเลือกกระโจน

แหล่งกำเนิดน้ำแยงซีเกียง

จุดชมวิวนอุทยานป่าหิน

วัดซ่งจ้านหลินซือ

เมืองเจตียน มณฑลยูนนาน

ที่นั่งพักบนยอดเขาหิมะมังกรหยก

อะเมซิ่ง อุทยานป่าหิน มณฑลยูนนาน

China - 5 - 10 Aug. 2007

บทนำ

ถ้าย้อนเวลาในอดีต เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ของชาติไทยในด้านที่ประสพภัย โดยเฉพาะภัยหรือภัยอันตรายที่ทำให้ไทยถึงกับต้องเสียเอกราช จะได้เป็นการเตือนสติให้คนไทยได้รู้ตัว ระวังตัว ให้ได้จุกคิดขึ้นมาบ้าง ให้เหตุการณ์ในอดีตได้เป็นบทเรียนว่าประเทศไทยต้องเจอกับภัยอยู่หลายครั้ง และภัยต่างๆ ก็เปลี่ยนรูปแบบไปเรื่อยตามยุคสมัย หรือตามกาลเวลา

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ภัยหรือภัยอันตรายของชนชาติไทย คือพม่า ไทยทำสงครามกับพม่าที่เข้ามารุกรานอยู่เป็นระยะ ไทยกับพม่าได้ทำสงครามกันรวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง ไทยต้องสูญเสียเอกราช ให้แก่พม่า 2 ครั้ง

ครั้งแรกในปี พ.ศ.2112 จนกระทั่งถึงปี พ.ศ.2127 สมเด็จพระนเรศวรมหาราชได้ทรงกอบกู้เอกราชของชนชาติไทยกลับคืนมาได้สำเร็จ

ครั้งที่ 2 เสียเอกราชในปี พ.ศ. 2310 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงกอบกู้เอกราชของชาติไทยกลับคืนมาได้สำเร็จในปีเดียวกัน

จะเห็นได้ว่าในยุคสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี เวลามีภัยจากต่างชาติที่เข้ามารุกรานไทย คนไทยมักจะรู้ตัวก่อน เพราะว่า เมื่อเห็นการแต่งกายของทหารข้าศึก พร้อมทั้งถืออาวุธเข้ามายังดินแดนไทย คนไทยก็รู้ว่า คือกองทัพของพม่า คนไทยจึงรู้ตัวล่วงหน้าว่าภัยกำลังจะมาถึงและทำการป้องกันข้าศึกแบบสุดชีวิต

ครั้นถึงยุครัตนโกสินทร์เป็นราชธานี ในรัชกาลที่ 1 คนไทยเจอภัยจากพม่าอีกครั้งหนึ่ง คือ “สงครามเก้าทัพ” คนไทยก็รู้ตัวล่วงหน้าว่าภัยที่กำลังเผชิญคือกองทัพพม่าที่จะเข้ามายึดครองไทย เมื่อรู้ตัวล่วงหน้าจึงส่งกำลังทหารเข้าสกัดทัพทั้งเก้าทัพของพม่า

พอมาถึงสมัยรัชกาลที่ 4 และ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นยุคที่ฝรั่งล่าอาณานิคม ไทยต้องเจอภัยจากอังกฤษและฝรั่งเศสที่เที่ยวล่าเมืองขึ้นทั่วโลก กองทัพทั้งสองประเทศได้ส่งเรือรบ เรือปืน ทหารพร้อมทั้งอาวุธที่ทันสมัยไปล่าเมืองขึ้นทั่วโลก ไทยไม่ต้องการเสียเอกราชตกเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษและฝรั่งเศส จึง

พยายามเจรจากับชาติทั้งสอง โดยไทยต้องยอมเสียดินแดนบางส่วนให้กับอังกฤษและฝรั่งเศส เพื่อแลกกับการที่ไม่ต้องสูญเสียเอกราช

จะเห็นได้ว่า ภัยที่เกิดจากชาติตะวันตกที่เข้ามาล่าเมืองขึ้น คนไทยก็รู้ตัว เป็นภัยที่มองเห็นตัว คือ เห็นทหารฝรั่ง เห็นเรือรบและอาวุธของฝรั่ง เมื่อเราเห็นว่าเราสู้ไม่ได้ จึงใช้วิธีเจรจา โดยยอมเสียดินแดนส่วนน้อยเพื่อรักษาส่วนใหญ่ให้มิเอกราช

จากเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ของชนชาติไทย ก่อนที่ภัยที่เป็นศัตรูของคนไทย จะเข้ามาถึงตัวคนไทยก็รู้ล่วงหน้าว่า ต่างชาติกำลังจะมายึดครองประเทศไทย เพราะว่า เห็นกำลังกองทัพต่างชาติพร้อมอาวุธเข้ามายังประเทศไทย ถ้าเป็นภัยจากพม่าไทยก็พอจะสู้ได้ แต่ถ้าเป็นภัยจากกองทัพของฝรั่งที่มีอาวุธเหนือกว่า สู้ไปก็แพ้ ใช้วิธีเจรจาจะดีกว่า

แต่ในยุคปัจจุบัน คนไทยกำลังอยู่ท่ามกลางภัยโดยที่ไม่รู้ตัวว่ามีภัย เนื่องจากมองไม่เห็นชาวต่างชาติถืออาวุธเข้ามารุกรานซึ่งหน้า ชาวต่างชาติถือเงินเข้ามาลงทุน นำเงินเข้ามาซื้อหุ้น (ส่วนใหญ่เข้ามาเก็งกำไรหุ้น ไม่ได้มาลงทุนจริงๆ เมื่อได้กำไรก็ถอนทุนออกไป) คนไทยจึงยินดีต้อนรับเงินทุนจากต่างชาติ โดยไม่สนใจว่า เงินทุนที่เขามานำมาใช้ทำธุรกรรมอะไร คนไทยจึงยินดีต้อนรับ เชิญเข้ามาเลย โดยไม่รู้ว่าเงินทุนที่ต่างชาตินำเขามานั้น ก็มาหากำไรจากคนไทย โดยเฉพาะ ชาวต่างชาติที่เข้ามาตั้งร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ หรือร้านสะดวกซื้อตลอด 24 ชั่วโมง ที่ขายสินค้าแข่งขันกับร้านค้าย่อย หรือร้านโชห่วยของคนไทย จนร้านค้าย่อยของคนไทยต้องปิดกิจการลงไปเป็นจำนวนมาก ตกงานกันทั้งครอบครัว ร้านค้าปลีกต่างชาติถือเป็นภัยที่ร้ายแรงมากโดยที่คนไทยส่วนใหญ่ยังไม่รู้ว่าเป็นภัย

การที่ชาวต่างชาติครอบครองธุรกิจธนาคารใหญ่ๆ ของไทยเกือบหมดก็ถือเป็นภัยที่ร้ายแรงอีกเช่นกัน เพราะว่าธนาคารเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ของธุรกิจทุกชนิด เนื่องจากเป็นแหล่งเงินกู้ ผลกำไรจากธนาคาร

ที่ชาวต่างชาติถือหุ้นใหญ่ ก็ส่งกลับไปยังประเทศแม่ของตน

เมื่อชาวต่างชาติขนเงินกำไรที่ได้ออกจากประเทศไทยไปเลี้ยงพลเมืองในประเทศของตน เงินที่มีอยู่ในประเทศไทยก็หดหายไปเรื่อยๆ เมื่อขาดเงินในประเทศ คนก็ว่างงานมากขึ้น เพราะว่าเงินเป็นตัวสร้างงาน ในที่สุดประเทศไทยก็ต้องประสบภาวะวิกฤตเศรษฐกิจอยู่เสมอๆ วิกฤตเศรษฐกิจที่รุนแรงที่สุด คือ **วิกฤตเศรษฐกิจปี 2540** วิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นทุกครั้ง ก็เกิดจากรัฐบาลนี้แหละที่มองไม่เห็นภัยจากนโยบายที่รัฐบาลกำหนดขึ้น เมื่อรัฐบาลสร้างนโยบายประชาชนก็เดินตามนโยบาย แต่นโยบายที่เกิดจากความไม่รู้ว่าจะเจอภัยข้างหน้า เพราะขาดปัญญาศึกษาข้อมูลอย่างครบถ้วน ทั้งรัฐบาลและประชาชนจึงเดินหลงทาง เหมือนคนตาบอดจูงคนตาบอด จึงตกหลุม ตกเหว เกิดอันตราย คนไทยจึงต้องเจอ **“ภัยที่คนไทยไม่รู้ตัว”**

สัตว์โลกทั้งหลายต่างล้วนกลัวภัยด้วยกันทั้งสิ้น

สัตว์ทุกชนิด แม้แต่มนุษย์ล้วนรักตัวกลัวตาย หรือกลัวภัยด้วยกันทั้งสิ้น สัตว์ทั้งหลายล้วนแต่มีภัยทั้งจากสัตว์ด้วยกันเอง หรือภัยจากน้ำมือมนุษย์ มีความจริงที่ว่า **“สัตว์ใหญ่ย่อมกินสัตว์เล็ก”** หรือ **“ปลาใหญ่ย่อมกินปลาเล็ก”** เพราะว่าสัตว์รวมทั้งมนุษย์มีชีวิตอยู่ด้วยอาหาร อาหารของสัตว์ก็คือพืชหรือสัตว์ด้วยกันเอง สัตว์บางชนิดก็กินพืชล้วนๆ บางชนิดก็กินสัตว์ด้วยกัน บางชนิดกินทั้งพืชและสัตว์ ส่วนมนุษย์นั้นกินหมดทุกอย่างเท่าที่เป็นอาหาร มนุษย์จึงเป็นสัตว์โลกชนิดหนึ่งที่ไล่ล่าสัตว์ เลี้ยงสัตว์ เพื่อนำมาเป็นอาหาร หรือกินพืชที่ขึ้นเองโดยธรรมชาติหรือที่ปลูกขึ้นมา ถ้ามนุษย์ลองหันมามองในมุมของผู้ถูกล่า ผู้ถูกฆ่าเป็นอาหารดูบ้าง สัตว์ที่ถูกฆ่าให้เป็นอาหารมันคงรักตัว กลัวตาย กลัวภัย ถ้าหนีได้ มันคงหนีสุดชีวิต มันคงกลัวภัยสัตว์ที่จะมาล่ามันกินเป็นอาหารซึ่งรวมทั้งมนุษย์ด้วย

ยังมีความจริงอีกว่า “ผู้ที่แข็งแกร่งกว่าย่อมเอาเปรียบผู้ที่อ่อนแอกว่า” เช่น นายจ้างเอาเปรียบลูกจ้างโดยจ่ายค่าแรงถูก ผู้ขายย่อมเอาเปรียบผู้หญิงเพราะเข้มแข็งและแข็งแรงกว่า คนฉลาดย่อมเอาเปรียบคนที่โง่กว่า เช่น คนฉลาดกว่าได้เงินเดือนสูงกว่าคนที่ฉลาดน้อยกว่าเป็นสิบเท่าร้อยเท่าพันเท่า ทั้งๆที่ใช้เวลาทำงานเท่ากัน ประเทศที่พัฒนาแล้วย่อมเอาเปรียบประเทศที่พัฒนาน้อยกว่า หรือยังไม่พัฒนา จึงอาจกล่าวได้ว่า ประเทศที่พัฒนาแล้วล้วนเป็นภัยต่อประเทศที่กำลังพัฒนาหรือประเทศด้อยพัฒนา

ประเทศที่กำลังพัฒนาหรือด้อยพัฒนาควรระวังภัยจากประเทศที่พัฒนาแล้ว

สหรัฐอเมริกา เป็นชาติอภิมหาอำนาจอยู่เพียงขั้วเดียวในโลก และเป็นผู้นำในระบบทุนนิยมเสรี ต้องการให้ทุกประเทศเปิดเสรีทางการค้า ทางการเงิน เพื่อที่จะให้บริษัทข้ามชาติของตนเข้าไปทำธุรกรรมทางการค้าและการเงิน จึงจำเป็นต้องสร้าง **ฉันทามติ** เพื่อความชอบธรรม ให้คนทั้งโลกยอมรับโดยไม่ต่อต้าน

สหรัฐอเมริกาได้สร้าง “ฉันทามติวอชิงตัน” (Washington Consensus) ขึ้นมาเป็นอาวุธที่ใช้รุกรานครอบงำประเทศอื่น

พ่ายัพ วนาสวรรณ (นามปากกา สนธิ ลิ้มทองกุล) ได้ตอบคำถามที่มีผู้ใช้นามแฝงว่า นายฉวน งามมาว่า “**ฉันทามติวอชิงตัน**” ใครคิดขึ้นมา และเป็นฉันทามติของใคร

พ่ายัพ วนาสวรรณ ได้ตอบคำถามลงในหนังสือ “เปลือยอเมริกา” ดังข้อความดังนี้

ฉันทามติวอชิงตัน เป็น “เมนูนโยบาย” ที่ประมวลโดย จอห์น วิลเลียมสัน นำเสนอในปี พ.ศ. 2532 ถือเป็นการประกาศชัยชนะของระบบทุนนิยมที่มีต่อระบบสังคมนิยม

ฉันทามติวอชิงตัน ประกอบด้วย 4 เสาหลัก คือ **Liberalization** : เปิดเสรีด้านการค้าและการเงินระหว่างประเทศ **Stabilization** : ทำให้เกิดความมั่นคงในระบบเศรษฐกิจ **Privatization** : การโอนการผลิตจากภาครัฐไปสู่ภาคเอกชน **Deregulation** : ลดการควบคุมและการกำกับระบบเศรษฐกิจและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

พื้นฐานเหล่านี้ถ่ายทอดออกมาเป็นนโยบายอย่างเช่น การเปิดเสรีทางการเงิน การสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศ ลดข้อบังคับทางธุรกิจ อัตราภาษีต่ำ นโยบายการคลังเข้มงวด แปรรูปรัฐวิสาหกิจ สู่มือเอกชนและตลาดแรงงานที่ยืดหยุ่น ฯลฯ

อเมริกาเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วได้ใช้ฉันทามติวอชิงตันบีบบังคับให้ทั่วโลกเปิดเสรีทางการเงินและการค้า ส่วนประเทศอื่นๆ ในกลุ่มยุโรปตะวันตก ประเทศในเอเชียที่พัฒนาแล้ว เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฮองกง และสิงคโปร์ ก็เห็นด้วยกับฉันทามติวอชิงตัน เพราะได้ประโยชน์จากฉันทามติวอชิงตัน ฉันทามติวอชิงตันจึงเป็นภัยต่อประเทศที่ด้อยพัฒนาหรือประเทศที่อ่อนแอกว่า

อาร์เจนตินาเคราะห์ร้าย เจอภัยแบบไม่รู้ตัว

ประเทศอาร์เจนตินา ได้เจอภัยโดยตกเป็นเหยื่อของ “ฉันทามติวอชิงตัน” อย่างไม่รู้ตัวเพราะความไม่รู้เท่าทัน เล่ห์กลต่างชาติ และความโง่เขลาของผู้นำหวังทุนจากต่างชาติที่จะนำเข้าไปลงทุน ผู้นำประเทศจึงเปิดเสรีทุกด้าน เพื่อหวังเงินลงทุน เช่น นำรัฐวิสาหกิจเข้าตลาดหุ้นเพื่อความเจริญเติบโตมากขึ้น ให้สัมปทานบริษัทต่างชาติ เปิดตลาดการค้าเสรี โดยเฉพาะร้านค้าปลีกต่างชาติเข้ามาแย่งลูกค้าของร้านค้าในชุมชน

เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจที่ประเทศอาร์เจนตินา คุณอัมรินทร์ คอมันตร์ ได้ชักชวน ดร.นิติภูมิ นวรัตน์ ให้เดินทางไปประเทศอาร์เจนตินา เพื่อไปดูให้เห็นของจริง ดร.นิติภูมิ ได้ซักถามชาวอาร์เจนตินาว่า บ้านเมืองของคุณมีปัญหาอะไรจึงเกิดการจลาจล ปล้นร้านค้า ชาวอาร์เจนตินาได้ระบายความแค้นออกมาโดยด่าทอ นักการเมืองที่เข้ามาบริหารประเทศว่า ผู้บริหารขี้โกง ขาชาติ ปลอ่ยให้ต่างชาติมายึดครองแผ่นดิน แถมยังมีข้อความคำด่าอีกมากมาย เมื่อด่าจบ คุณนิติภูมิ ถามย้อนกลับบ้างว่า นักการเมืองผู้บริหารประเทศที่คุณด่า คุณสาปแช่ง ผู้บริหารเขาเข้ามาบริหารได้อย่างไร ใครไปเลือกเขา มา ชาวอาร์เจนตินาเมื่อได้ฟังคำถามย้อนกลับ ถึงกับร้องไห้ แล้วตอบว่า พวกเราเลือกเขา เข้ามาบริหารประเทศเองเจ็บใจตัวเอง ชาวอาร์เจนตินา เจอภัยแบบไม่รู้ตัวเลยต้องหมดตัว

รัฐวิสาหกิจ เช่น ก๊าซธรรมชาติ น้ำมัน การประปา ไฟฟ้า องค์การโทรศัพท์ และการสื่อสาร สายการบินแห่งชาติ ถนนหนทาง ถูกแปรรูปไปเป็นของบรรษัทข้ามชาติหมด อาร์เจนตินาแปรรูปได้ไม่ถึง 10 ปี ก็เจ๊ง คนส่วนใหญ่ยากจน โสเภณีเต็มเมือง คนกลุ่มน้อยรวยล้นฟ้า สื่อทุกชนิดถูกปิดปาก

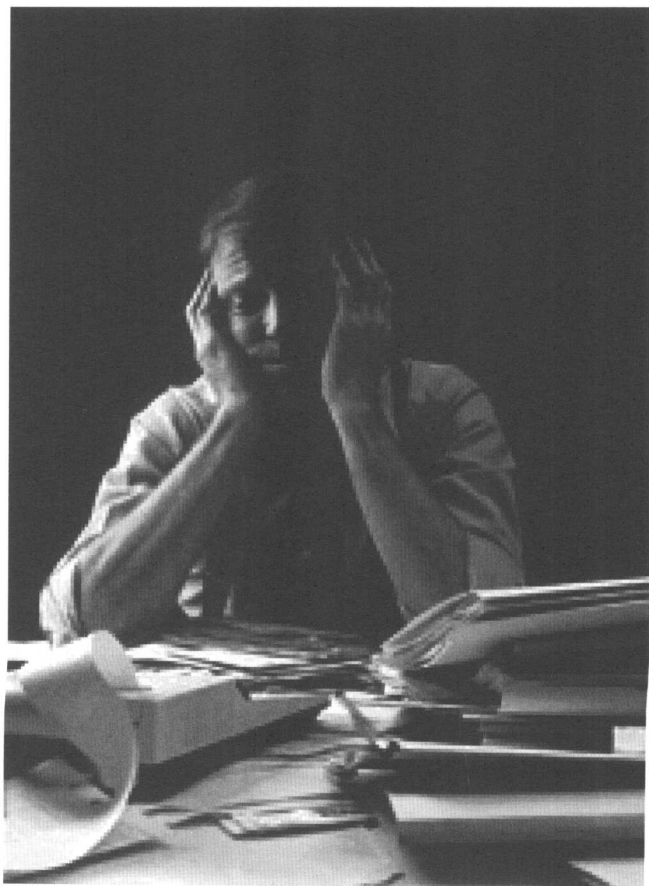
เหตุการณ์ปี พ.ศ. 2544-2545 ชาวอาร์เจนตินาส่วนใหญ่ที่ยากจนไม่มีจะกินจึงรวมตัวกันเข้าปล้นร้านค้าต่างชาติ เกิดจลาจลทั่วเมืองหลวง รัฐบาลส่งทหารและตำรวจเข้าปราบปรามจลาจล ผู้คนเสียชีวิตจำนวนมาก

อนิจจา ! วันนี้ประเทศอาร์เจนตินาล่มสลายทางเศรษฐกิจไม่มีใครช่วยชาวอาร์เจนตินาได้ นอกจากแสดงความสงสารและเห็นใจ

อาร์เจนตินาเคราะห์ร้ายเจอภัย แบบไม่รู้ตัว เพราะมีผู้นำที่เห็นแก่ได้ ขาดปัญญา มองไม่เห็นปัญหาไม่เห็นภัยที่มากับระบบทุนนิยม

เมื่อย้อนกลับมานึกถึงประเทศไทยแล้วก็เศร้าใจ เพราะคนไทยก็เลือกนักการเมืองแบบเดียวกับที่ชาวอาร์เจนตินาเลือก และนักการเมืองที่ได้รับเลือกเข้ามาเป็นผู้บริหารก็กำลังจะบริหารประเทศแบบเดียวกับอาร์เจนตินา

ฉันทามติวชิงตันี่แหละ คือ เมฆนโยบายที่เป็นภัยอันตราย สหรัฐอเมริกา รวมทั้งกลุ่มประเทศที่ได้ประโยชน์ได้อานิสงส์ ได้แก่ กลุ่มยุโรปตะวันตก (อังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี สเปน เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ ฯลฯ) และประเทศในแถบเอเชียบางประเทศที่ฉลาด (ญี่ปุ่น เกาหลี ไต้หวัน สิงคโปร์ ฮองกง) จึงได้โอกาสครอบครองเศรษฐกิจประเทศที่อ่อนด้อยกว่า โดยที่ประเทศที่อ่อนด้อยกว่าถูกรวบ ถูกกลืน โดยไม่รู้ตัว มีภัยมาหาโดยไม่รู้ตัว กว่าที่รู้ตัวก็สายเสียแล้ว ก็คือสูญเสียเอกราชทางเศรษฐกิจให้ต่างชาติ

สหรัฐอเมริกาและประเทศทุนนิยมข้ามชาติอีกจำนวนมาก ไม่มีความจำเป็นจะต้องยกกองกำลังทหารไปยึดครองประเทศอื่นๆ เป็นเมืองขึ้น เพราะหมดยุคล่าอาณานิคมโดยใช้กองกำลังทหารอีกแล้ว ประเทศทุนนิยมเหล่านี้ก็ใช้เล่ห์กลแบบใหม่คือ ให้ทุกประเทศเปิดการค้า การเงินเสรี โดยสร้างกฎกติกาที่ตนเองได้เปรียบ คือ สร้างฉันทามติวอชิงตันที่บีบบังคับให้ทุกประเทศเปิดเสรีทางการค้า เสรีทางการเงิน เสรีทางบริการ (รวมทั้งลิขสิทธิ์ทางปัญญา) ประเทศทุนนิยมใช้ทุนที่เหนือกว่า และการจัดการที่ดีกว่าเข้าครอบงำเศรษฐกิจประเทศที่อ่อนแอกว่า

ประเทศไทยก็เคราะห์ร้าย

เจอกัยแบบไม่รู้ตัวเช่นกัน

ประเทศไทยเกิดพลาตพลั่งเสียที่ไปเปิดเสรีทางการเงิน ในปี พ.ศ. 2533 (มองไม่เห็นภัยจากการเปิดเสรีทางการเงิน) เพราะหวังว่าเงินจากต่างชาติจะไหลเข้ามาลงทุน จะสร้างงาน สร้างรายได้ให้คนไทยอีกจำนวนมาก ในยุครัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี

เมื่อประเทศไทยเปิดเสรีทางการเงิน ในจังหวะเวลาที่ดอกเบี้ยเงินกู้ต่างชาติ ต่ำกว่าดอกเบี้ยเงินกู้ใน

ประเทศ นักธุรกิจไทยจึงไปกู้เงินจากธนาคารต่างชาติ มาลงทุนเพราะเสียดอกเบี้ยต่ำกว่าธนาคารและไฟแนนซ์ของไทย จึงไปกู้เงินจากธนาคารต่างชาติแล้วนำมาปล่อยให้คนไทยกู้อีกต่อหนึ่งหวังผลกำไรจากผลต่างของดอกเบี้ย คนไทยหลายรายกู้เงินจากธนาคารเพื่อมาซื้อหุ้นเล่นหุ้น คนไทยหลายรายกู้เงินมาซื้อที่ดินหวังเก็งกำไร คนไทยอีกหลายรายกู้เงินเพื่อมาสร้างบ้านจัดสรรขาย สร้างอาคารพาณิชย์ขาย

ก่อนที่ฟองสบู่จะแตก ธุรกิจการเงินของไทยเฟื่องฟูมาก เงินไหลเวียนในท้องตลาดมีจำนวนมาก พนักงานธนาคารและไฟแนนซ์ส่วนหนึ่งได้โบนัสปีละ 24 เดือนก็มี

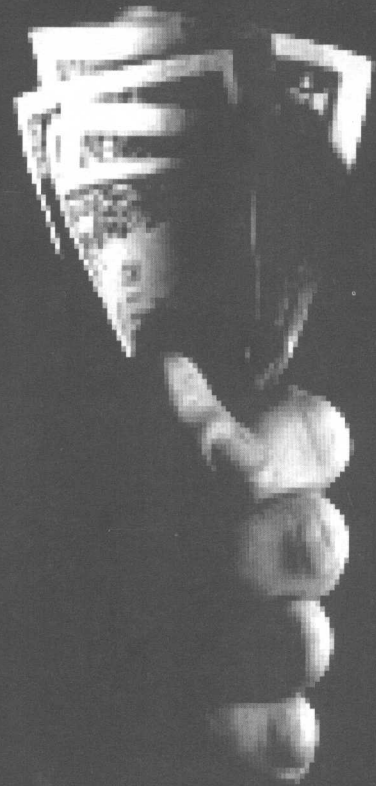
ธุรกิจสำคัญช่วงก่อนฟองสบู่แตก คือ การนำเงินกู้ไปสร้างบ้านจัดสรร สร้างอาคารพาณิชย์ ซึ่งสร้างเงินกำลังของผู้ซื้อบ้านจัดสรร อาคารพาณิชย์ จึงขายไม่ออก เมื่อถึงเวลาที่ผู้กู้จะต้องจ่ายดอกเบี้ยและเงินต้นคืน เกิดไม่มีเงินจะจ่ายจึงถูกฟ้องล้มละลาย (บางคนหนีหนี้ บางคนท้อทศาคา **“ไม่มี ไม่หนี ไม่จ่าย”**) การเงินก็เกิดการผิดเคือง ค่าของเงินบาทเกิดความไม่มั่นคง ในที่สุดรัฐบาลจำเป็นต้องปล่อยให้เงินบาทลอยตัว เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540

ในขณะที่นักธุรกิจกู้เงินดอลลาร์จากต่างชาติ ค่าของเงินดอลลาร์เมื่อเทียบกับเงินไทย 1 ดอลลาร์เท่ากับ 25 บาท เมื่อปล่อยค่าเงินบาทลอยตัว เงินบาทจึงลอยตัวไปอยู่ที่ 1 ดอลลาร์เท่ากับ 50 บาท คนที่กู้เงินดอลลาร์ก็ต้องจ่ายเพิ่มขึ้นอีกเท่าตัว จึงไม่สามารถจ่ายเงินคืน ธุรกิจจำนวนมากจึงต้องปิดกิจการ เกิดการล้มละลาย เกิดการว่างงานจำนวนมาก บางคนไม่มีงานทำ ไม่มีเงินใช้ เกิดการฆ่าตัวตายไปหลายราย บางครอบครัวต้องให้ลูกเปลี่ยนโรงเรียนไปเรียนโรงเรียนที่มีค่าใช้จ่ายถูก บางครอบครัวให้ลูกหยุดเรียน เพราะไม่มีเงินส่ง

ปี พ.ศ. 2540 เป็นปีที่คนไทยต้องจำไว้เป็นบทเรียนที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ และจดจำไว้ว่า เป็นปีที่มิ้นายกรัฐมนตรีที่ชื่อ**พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ** และเป็น

ปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทาน
ปรีชาญา “เศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อมากอบกู้วิกฤต
เศรษฐกิจ

การที่ประเทศไทยต้องเคราะห์ร้ายเจือภัยแบบไม่รู้ตัว เพราะว่าได้ผู้นำที่ขาดปัญญา มองไม่เห็นความจริงของโลกและชีวิต มองไม่เห็นสัจธรรมที่ว่า “ปลาใหญ่ต้องกินปลาเล็ก” ประเทศทุนนิยมเปรียบเสมือนปลาใหญ่ ประเทศกำลังพัฒนา เช่น ไทย เปรียบเสมือนปลาเล็ก ปลาเล็กต้องระวังปลาใหญ่ ถ้าไม่ระวังจะถูกกิน ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่คนในชาติส่วนใหญ่มีการศึกษาดำ เเจ๋แล้วคนไทยจบการศึกษาแค่ 7 ปี อ่านหนังสือเฉลี่ยปีละ 6 บรรทัด (คนไทยส่วนใหญ่ชอบดูทีวีชอบบันเทิง ไม่ชอบอ่านหนังสือ) คนไทยส่วนใหญ่ยากจนมีหนี้สินเฉลี่ยแล้ว หนี้สิน 120,000 บาทต่อครัวเรือน คนไทยจำนวนมากมีโรคภัยไข้เจ็บ จากการเป็นอยู่ไม่ถูกสุขลักษณะ สรุปง่าย ๆ ว่าคนไทยส่วนใหญ่ มีปัญหาโรคภัย ยากไร้ ความไม่รู้ (เจ็บ จน โง่) ส่วนประเทศทุนนิยมทั้งหลาย ไม่มีปัญหาเรื่องโรคภัย ยากไร้ ความไม่รู้ เนื่องจากคนในชาติมีการศึกษาสูง

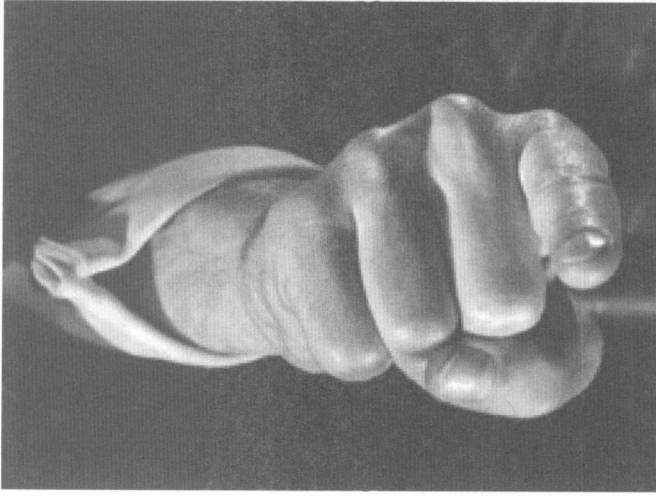

ปัจจุบันคนไทยกำลังอยู่กับภัยโดยไม่รู้ตัว

ผลจากการประกาศลอยตัวค่าเงินบาท เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 ทำให้ค่าเงินบาทตกลงอย่างมาก จากเดิมเคยผูกค่าเงินบาทไว้กับดอลลาร์ที่ 25 บาท ต่อดอลลาร์ บางวันค่าเงินบาทตกลงไป อยู่ที่ 56 บาท ต่อดอลลาร์ ค่าเงินบาทไม่นิ่ง มีผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดเสถียรภาพทางการเงิน รัฐบาลในยุค พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี จึงนำประเทศไปเข้ากองทุน IMF ในวันที่ 14 สิงหาคม 2540 ไทยต้องสูญเสียเอกราชทางเศรษฐกิจให้กับกองทุน IMF ไอเอ็มเอฟ อนุมัติให้ไทยกู้เงินได้สูงสุด 1.7 หมื่นล้านดอลลาร์

ถ้าผู้นำประเทศทราบข้อมูลเบื้องต้นว่า คนไทยมีจุดอ่อนด้อยตรงไหน ก็คงต้องแก้ไขจุดอ่อนด้อยของคนไทยให้หมดไป เช่น ให้คนไทยมีการศึกษาที่สูงขึ้น ปัญหาต่างๆ ก็จะหมดไป

การที่คนไทยต้องเคราะห์ร้ายเจือภัยแบบไม่รู้ตัว คือ ภัยจากทุนข้ามชาติ เราจะไปกล่าวโทษเขาก็ไม่ถูก เพราะเป็นธรรมชาติที่ปลาใหญ่ต้องกินปลาเล็ก ทางที่ถูกคือผู้นำต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้กับคนไทย ดังที่ “องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” ทรงพระราชทานปรีชาญา “เศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันให้คนไทยไม่ไปสร้างหนี้สิน คืออยู่แบบพออยู่พอกิน เมื่อมีเหลือก็นำไปขาย

ไอเอ็มเอฟจะกำหนดให้รัฐบาลไทยมาทำสัญญาที่ละฉบับ คล้ายกับการให้ยาคนไข้ทีละขนาน จนกว่าจะหายโรค จึงได้เกิดกฎหมายขายชาติ 11 ฉบับ ที่ออกในปี พ.ศ.2542 ในรัฐบาลชวน หลีกภัย ที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังชื่อ **นายธารินทร์ มิมมานเหมินท์** รัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์จึงถูกตราบาปว่าออกกฎหมายขายชาติ

กฎหมายฉบับนี้เป็นภัยต่อเศรษฐกิจไทยมากที่สุด คือการแปรรูปรัฐวิสาหกิจและการเปิดเสรีทางการค้า

การออกกฎหมายเปิดโอกาสให้รัฐบาลแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และการเปิดเสรีทางการค้าเป็นการรับนโยบายมาจากกองทุน IMF ซึ่งกองทุน IMF มีรัฐบาลสหรัฐอเมริกาถือหุ้นมากที่สุด รองลงมาได้แก่กลุ่มประเทศยุโรปตะวันตก (อังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี เยอรมัน ฯลฯ)

กองทุน IMF จึงบีบบังคับให้ไทยแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และเปิดเสรีทางการค้า

ในปี พ.ศ. 2544 ได้รัฐบาลพรรคไทยรักไทยเข้ามาบริหารประเทศที่มี **พ.ต.ท.ทักษิณ** เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แปรรูป ปตท. การบินไทย การเดินเรือไทย อสมท. ฯลฯ แต่ต้องมาสะดุดลงที่ กฟผ. คือ แปรรูปการไฟฟ้าฝ่ายผลิตไม่สำเร็จ

การแปรรูป ปตท. การบินไทย การเดินเรือไทย องค์การสื่อสารมวลชน เข้าตลาดหุ้น มีผู้ได้ประโยชน์เฉพาะผู้ถือหุ้นรายใหญ่ๆ เพียงไม่กี่ราย ทำกำไรอย่าง

มหาศาลให้กับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ โดยเฉพาะการขายหุ้น ปตท. ในวันแรกที่เปิดให้ประชาชนจองหุ้น เปิดได้เพียง 1 นาทีเศษ หุ้นก็ขายหมด บางคนมาจองตั้งแต่ตี 5 เมื่อถึงเวลาเปิด หุ้นก็จำหน่ายหมดแล้ว มาทราบภายหลังว่ามีคนที่เป็ญาติกับรัฐมนตรีคนหนึ่งจองหุ้นได้ 7 ล้านหุ้น ซึ่งหุ้นในราคาจองราคาหุ้นละ 35 บาท ในปัจจุบันหุ้น ปตท.ราคาหุ้นละกว่า 300 บาท

การนำรัฐวิสาหกิจที่มีผลกำไรเข้าตลาดหุ้น จึงเท่ากับนำทรัพย์สินสมบัติของชาติไปขายให้เอกชนทำกำไรต่อ จึงถือว่าเป็นภัยที่คนไทยไม่รู้ตัว เนื่องจากทรัพย์สินเมื่อเข้าตลาดหุ้นแล้ว ผู้บริโภคจะต้องจ่ายเงินเพิ่มขึ้นเพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้น นำเจ็บใจตรงที่เดิมที่ทรัพย์สินนั้น ๆ ก็เป็นของรัฐ ของประชาชน แต่ถูกรัฐบาลนำไปขายเข้าตลาดหุ้นเป็นของเอกชน

การออกกฎหมายเปิดการค้าเสรีให้แก่ต่างชาติ นับได้ว่าเป็นภัยที่ยิ่งใหญ่กว่าแปรรูปรัฐวิสาหกิจเสียอีก

การค้าเสรีที่ไทยเปิดโอกาสให้ต่างชาติ ทำธุรกรรมแข่งขันกับคนไทย ไม่สมควรกระทำอย่างยิ่ง เพราะคนไทยมีทุนน้อยกว่าบรรษัทข้ามชาติอย่างเทียบกันไม่ได้ การเปิดโอกาสให้บรรษัทข้ามชาติเข้ามาค้าขายปลีกร้างกับร้านค้าเล็กๆ น้อยๆ ของคนไทย คนไทยตัวเล็กๆ ทุนน้อยๆ จะไปสู้อะไรได้ ต้องปิดกิจการต้องว่างงาน ต้องเปลี่ยนอาชีพไปทำงานอย่างอื่น ร้านค้าปลีกชุมชนหรือร้านโชห่วย ปัจจุบันต้องปิดกิจการลงเป็นจำนวนนับแสนราย ปล่อยให้ร้านค้าปลีกยักษ์จากบรรษัทข้ามชาติ เช่น **TESCO Lotus** (ของอังกฤษ) **Big C, Carrefour** (ของฝรั่งเศส) **7 - ELEVEN** (ของอเมริการ่วมกับ CP,) **Makro**(ของเนเธอร์แลนด์) มาทำลายร้านค้าย่อยของชุมชนให้ตายไปเป็นจำนวนมาก จนใกล้จะสูญสิ้น โดยที่คนไทยส่วนใหญ่ยังไม่รู้ตัว

ถ้าร้านค้าปลีกต้องล่มสลายไทยก็ต้องเสียเอกราชทางเศรษฐกิจ

การที่รัฐบาลปล่อยให้ร้านค้าปลีกข้ามชาติเข้ามาขายสินค้าแข่งขันกับร้านค้าย่อยของคนไทย ซึ่งมีทุนน้อยกว่า การจัดการ การบริหารก็สู้ชาวต่างชาติไม่ได้แล้วต้องมาขายแข่งขันกัน

ร้านค้าปลีกข้ามชาติยอมขายสินค้าราคาเท่าทุนหรือต่ำกว่าทุน เพื่อแย่งลูกค้าจากร้านค้าปลีกของไทยให้ขายสินค้าไม่ได้ เมื่อขายสินค้าไม่ได้ ร้านค้าปลีกของไทยก็ต้องปิดกิจการ ต่อจากนั้นร้านค้าปลีกข้ามชาติก็กำหนดราคาขึ้นมาใหม่ให้แพงขึ้น ผู้บริโภคก็ไม่มีทางเลือกจำเป็นจะต้องซื้อจากร้านค้าปลีกข้ามชาติ

การที่รัฐบาลปล่อยให้ร้านค้าปลีกข้ามชาติเข้ามาค้าขายแข่งขันกับคนไทย เปรียบเสมือน เอาผู้ใหญ่กับเด็กมาชกต่อยกัน ร้านค้าปลีกยักษ์ข้ามชาติเปรียบเสมือนผู้ใหญ่ ส่วนร้านค้าปลีกของไทยเปรียบเสมือนเด็ก ผู้ใหญ่ก็ชนะเด็กอยู่วันยังค่ำ หรือถ้า

เปรียบเป็นนักมวยคนไทยก็แค่รุ่นฟลายเวท จะไปต่อยกับต่างชาติที่เป็นรุ่นเฮฟวี่เวทได้อย่างไร ก็ต้องแพ้อยู่ดี

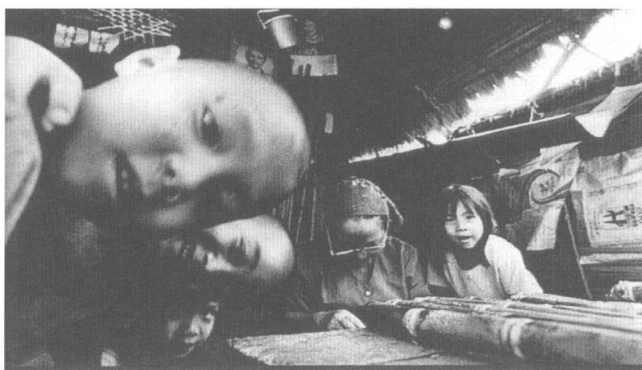
ถ้าร้านค้าปลีกของคนไทยสูญสิ้นเมื่อไร ไทยก็ต้องเสียเอกราชทางเศรษฐกิจให้ต่างชาติ

เมื่อไรคนไทย

จะรู้ตัวว่ามีภัยใกล้ตัว

ประวัติศาสตร์ชนชาติไทย ในยุคกรุงศรีอยุธยา กองทัพพม่า คือ ภัยที่เข้ามารุกรานประเทศไทย คนไทยรู้ตัวล่วงหน้า พร้อมจะต่อสู้ ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ในรัชกาลที่ 1 กองทัพพม่าก็ยังเป็นภัยที่จะเข้ามารุกรานประเทศไทย ครั้นถึงรัชกาลที่ 4 และที่ 5 ภัยของคนไทยคือกองทัพจากชาติตะวันตก คือ อังกฤษและฝรั่งเศส คนไทยก็รู้ตัว เกิดความลังเล จะต่อสู้ดีหรือไม่ เพราะกองทัพอังกฤษและฝรั่งเศสมีเรือปืน เรือรบ และอาวุธปืนกล ปืนใหญ่ที่ทันสมัยกว่ากองทัพไทย ถ้าสู้ก็ต้องแพ้ จึงใช้วิธีเจรจา ยอมเสียดินแดนบางส่วน

แต่เมื่อถึงยุคโลกาภิวัตน์ทุกประเทศถูกบีบบังคับให้เปิดการเงินเสรี การค้าเสรี เพื่อให้โลกเป็นตลาดเดียวกัน ให้เงินและทุนไหลไปได้ทั่วโลก คนไทยและรัฐบาลไทยมองไม่เห็นภัยจากการเปิดเสรี คนไทยไม่รู้ตัวว่ากำลังมีภัยที่ถึงกับทำให้เศรษฐกิจไทยต้องล่มสลาย

การเปิดเสรีทางการเงิน ทำให้ประเทศไทยต้องเกิด **“วิกฤตเศรษฐกิจ ปี 2540”** และการเปิดเสรีทางการค้า วิกฤตเศรษฐกิจกำลังตามมาอย่างเงียบ ๆ แบบที่ไม่รู้ตัว จึงขอภาวนาว่าขอให้บทความนี้ช่วยเตือนสติ ช่วยคนไทยให้ฉุกคิดว่ากำลังมีภัยใกล้ตัว

ทำไมร้านค้าปลีกข้ามชาติจึงถือเป็นภัยใกล้ตัว

การที่รัฐบาลรวมทั้งองค์กรส่วนท้องถิ่นปล่อยให้ร้านค้าปลีกข้ามชาติเข้ามาตั้งร้านค้าขายแย่งอาชีพร้านค้าปลีกของไทย ร้านค้าปลีกของไทยขายสู้ไม่ได้ เพราะผู้ซื้อสินค้ามองประโยชน์เฉพาะตน ไม่มองวงจรเศรษฐกิจทั้งระบบ ผู้ซื้อมองความสะดวกสบายได้อยู่ในร้านค้าที่มีแอร์เย็นฉ่ำ มองว่าได้ซื้อสินค้าราคาถูก เข้าร้านเดียว ซื้อได้ครบทุกอย่างจากร้านค้าปลีกข้ามชาติ ผู้ซื้อจึงไม่อุดหนุนร้านค้าของคนไทย ผู้ซื้อมองไม่เห็นภัยจากร้านค้าปลีกข้ามชาติ

ร้านค้าปลีกต่างชาติเมื่อขายสินค้าได้กำไร ก็ส่งเงินออกจากท้องถิ่น โดยการโอนเงินออกนอกประเทศไปอังกฤษ ฝรั่งเศส อเมริกา เนเธอร์แลนด์ เงินในประเทศไทยไหลออกไปต่างประเทศตลอดเวลา เงินที่มีอยู่ในประเทศก็น้อยลงไปเรื่อย ๆ ผลกระทบที่ตามมาคือขาดกระแสเงินในท้องตลาดที่จะมาหมุนเงิน ร้านค้าทุก

ชนิดขายของไม่ค่อยได้ เนื่องจากเงินในประเทศลดลงอย่างมาก ร้านค้าปลีกข้ามชาตินี้แหละที่เป็นภัยใกล้ตัวคนไทย

จะอย่างไรคนไทยจึงจะไม่มีภัยทางเศรษฐกิจ

ร้านค้าในชุมชนเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่และเส้นเลือดฝอยในร่างกายคน ถ้าเส้นเลือดใหญ่และเส้นเลือดฝอยขาดเลือด ไม่มีเลือดไหลเวียน คนก็ต้องตาย ถ้าร้านค้าในชุมชนต้องปิดกิจการ ก็หมายถึงเส้นเลือดขาดเลือดมาหล่อเลี้ยง คนก็ต้องตาย ร้านค้าปลีกในชุมชนได้ทำให้ชุมชน มีเงินหมุนเวียนอยู่ตลอดไป ถ้าร้านค้าปลีกชุมชนต้องปิดกิจการจะส่งผลถึงเศรษฐกิจชุมชนเริ่มมีปัญหาเพราะขาดเงิน เนื่องจากผู้ซื้อไม่ยอมซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกในชุมชน แต่ไปซื้อสินค้ากับร้านค้าปลีกข้ามชาติ การไปซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกข้ามชาติ ถือเป็นภัยทางเศรษฐกิจ ถ้าคนไทยไม่ยอมให้เกิดภัยทางเศรษฐกิจก็ควรหันมาซื้อสินค้าจากร้านค้าของคนไทย คนไทยอย่าลืมคำขวัญที่ว่า

“กินของไทย ใช้ของไทย เทียวเมืองไทย ร่วมใจประหยัด”

เป็นที่น่าสังเกตว่าตั้งแต่รัฐบาลที่มี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เข้ามาบริหารประเทศ ไม่เคยกล่าวถึงคำขวัญข้างต้นเลย แถมยังมีคำพูดว่า **“ถ้าไม่เป็นหนี้แล้วจะรวยได้อย่างไร”** และยังคงอยู่เป็นประจำว่าคนไทยต้องแข่งขันกับต่างชาติไม่มีทางเลือกอย่างอื่น

พร้อมทั้งเปิดประเทศให้ต่างชาติเข้ามาประกอบไทยทรัพย์สมบัติของคนไทย โดยเฉพาะประเทศสิงคโปร์ที่ใช้รัฐวิสาหกิจที่เป็นของรัฐสองแห่ง คือ กองทุนเทมาเส็กและจีไอซี โฮลดิ้ง กองทุนเทมาเส็กของสิงคโปร์มีเงินทุนมหาศาลเข้าไปทำธุรกรรมต่างประเทศซื้อกิจการในต่างประเทศ แม้แต่ท่าเรือของอังกฤษ เทมาเส็กก็เข้าไปซื้อกิจการ รวมทั้งซื้อชินคอร์ปเป็นจำนวนเงินถึง 73,000 ล้านบาท ส่วนกองทุนจีไอซี โฮลดิ้งทำธุรกรรมโดยร่วมลงทุนกับกิจการในประเทศที่เข้าไปลงทุน เมื่อประเทศไทยเกิดวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 ธนาคารที่เป็นของไทย เช่น ธนาคารกรุงเทพ กสิกรไทย ไทยพาณิชย์ ทหารไทย ไทยทูนและอีกหลายแห่ง กองทุนจีไอซี โฮลดิ้ง คือผู้ถือหุ้นใหญ่ เพราะธนาคารของไทยเกิด NPL จึงถูกกระทรวงการคลังบังคับให้เพิ่มทุน กองทุนของรัฐบาลสิงคโปร์ได้โอกาสจึงเข้ามาลงทุนซื้อหุ้นธนาคารของไทย

คนไทยมีภัยทางเศรษฐกิจจากบรรษัทข้ามชาติที่เข้ามาทุกวิถีทาง เป็นต้นว่า บรรษัทค้าปลีกข้ามชาติจากอังกฤษ ได้แก่ TESCO Lotus จากฝรั่งเศส ได้แก่ Carrefour, Big C จากสหรัฐร่วมกับ CP ได้แก่ 7-ELEVEN จากเนเธอร์แลนด์ ได้แก่ Makro ที่มาทำลายร้านค้าปลีกของคนไทยจนต้องปิดกิจการลง

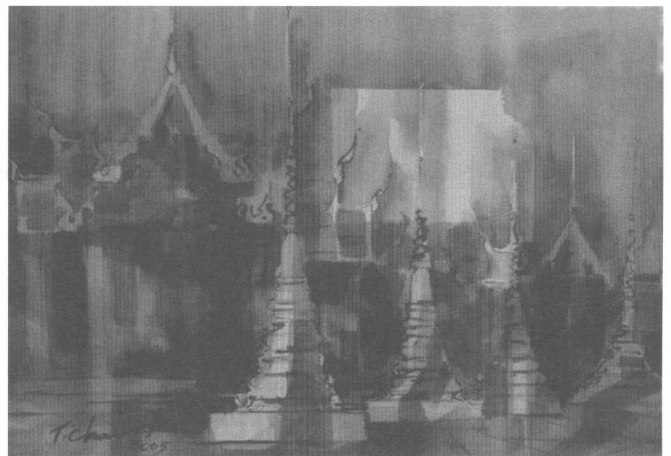
นอกจากนี้กองทุนรัฐวิสาหกิจจากประเทศสิงคโปร์ ได้แก่ กองทุนเทมาเส็ก และจีไอซี โฮลดิ้ง ก็เข้ามาควบคุมเศรษฐกิจไทย เช่น โทรศัพท์มือถือ สายการบินแอร์เอเชีย และธนาคารใหญ่ๆของไทย บริษัทบ้านและที่ดิน ฯลฯ

ถ้าคนไทยไม่รู้ตัวว่ากำลังสูญเสียเอกราชทางเศรษฐกิจให้แก่ต่างชาติ ก็ควรศึกษาต่างประเทศบางประเทศเป็นตัวอย่าง เป็นบทเรียนดังเช่นนายอัมรินทร์ คอมันตร์ ได้กล่าวว่า ประเทศอิสราเอล นอร์เวย์ ไม่ยอมให้ร้านค้าปลีกต่างชาติเข้าประเทศเป็นอันขาด ที่ประเทศอิตาลี ร้านค้าปลีกต่างชาติต้องตั้งห่างจากตัวเมือง เช่นที่กรุงโรมต้องห่างจากกรุงโรม 30 กิโลเมตร เพื่อไม่ให้ไปขายแข่งกับร้านค้าในท้องถิ่น ที่ประเทศญี่ปุ่น ร้านค้า Carrefour จำนวน 8 แห่ง ของฝรั่งเศสไปเปิดที่ประเทศญี่ปุ่นเจอคนญี่ปุ่นที่มีทุนไม่น้อยกว่าต่างชาติ และมีนิสัยรักชาติไม่อุดหนุนร้านค้าคาร์ฟูร์ ร้านค้าคาร์ฟูร์ต้องเลิกและปิดกิจการ

แม้แต่ประเทศอังกฤษเอง ร้านค้าปลีก TESCO สัญชาติอังกฤษจะเข้าไปเปิดร้านค้า ทางตอนใต้ของกรุงลอนดอน คนในท้องถิ่นก็ต่อต้านไม่ยอมให้เปิด

คนไทยที่พูดว่ารักชาติ เมื่อดูภาพยนตร์ตำนานสมเด็จพระนเรศวรมหาราชก็โกรธพม่า โกรธแคน ออกญาจักรี ที่เปิดประตูเมืองให้พม่าเข้าตีกรุงศรีอยุธยาแตก ก็ยังคิดอยู่ว่าพม่าคือศัตรูคู่อาฆาตที่สำคัญ แต่เหตุการณ์ในปัจจุบัน พม่าไม่ใช่ศัตรูแล้ว อย่าไปหลงติดยึดกับอดีต จินตนาการไม่เห็นปัจจุบัน และไม่รู้จักคาดการณ์อนาคต

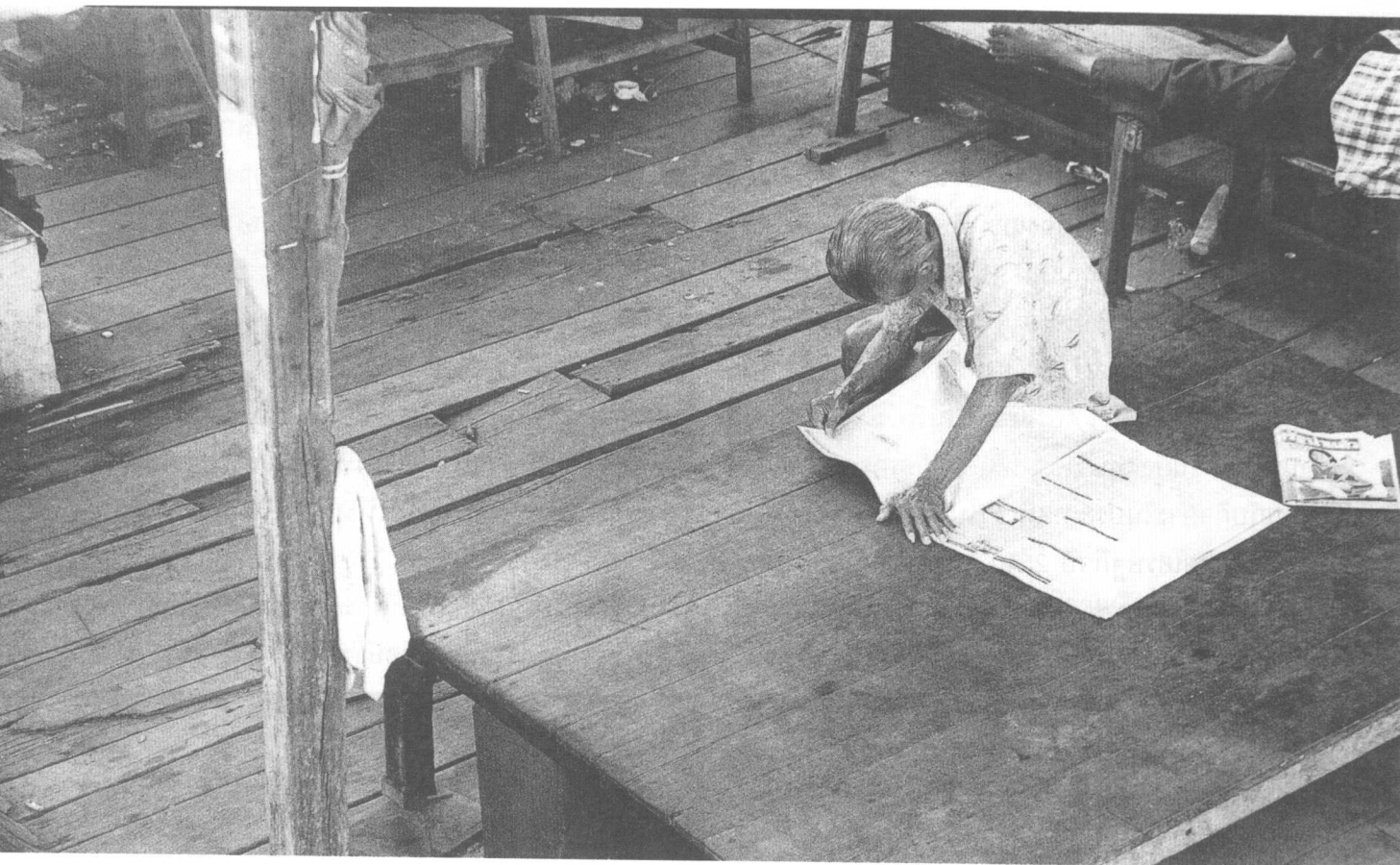
ถ้าคนไทยไม่อยากจะเกิดภัยทางเศรษฐกิจต้องศึกษาประเทศต่างๆที่ยกตัวอย่างมาให้เห็นข้างต้น

ไม่อยากเสียกรุงครั้งที่ 3

คนไทยต้องมาร่วมใจรักและสามัคคีกันเข้าไว้

จากประวัติศาสตร์ชนชาติไทยต้องเสียกรุงถึง 2 ครั้ง ครั้งแรกเสียกรุงเพราะว่า ออกญาจักรี เป็นไส้ศึกเปิดประตูเมืองให้พม่าตีกรุงศรีอยุธยาจนแตก สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงเป็นผู้นำคนไทยกอบกู้เอกราชกลับคืนมาได้ ครั้งที่สองเสียกรุงเพราะว่า ความอ่อนแอของพระเจ้าเอกทัศ ปล่อยให้พม่าในกองทัพจึงอ่อนลงด้วยจึงไม่สามารถต่อสู้กับกองทัพพม่าได้ กรุงศรีอยุธยาจึงแตกเป็นครั้งที่ 2 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงนำทัพกอบกู้เอกราชกลับคืนจากพม่าเป็นผลสำเร็จ

ครั้นถึงปัจจุบันไทยถูกรุกรานทางเศรษฐกิจจากต่างชาติมารอบทิศทาง ได้แก่ ร้านค้าปลีกยักษ์ข้ามชาติ ธุรกิจการเงิน การธนาคาร ต่างชาติก็เข้ามาครอบครองเกือบหมด โดยเฉพาะประเทศสิงคโปร์

เมื่อการค้าขายปลีกถูกต่างชาติยึดครอง คาดกันว่า 60% ของธุรกิจค้าปลีกในประเทศไทย อยู่ในมือต่างชาติ การเงินการธนาคารเกือบทั้งหมด (ยกเว้นธนาคารของรัฐ) หนี้ใหญ่ก็เป็นของสิงคโปร์ ถ้ามีคนกล่าวว่าไทยกำลังเสียกรุงครั้งที่ 3 คือเสียเอกราชทางเศรษฐกิจ (ไม่ใช่รูปแบบที่ถูกทหารต่างชาติเข้ามายึดครองเช่นในอดีต) ก็คงปฏิเสธยาก

การเสียเอกราชในอดีต คือเสียกรุงทั้งสองครั้ง **พระมหากษัตริย์**ก็ทรงนำทัพกู้เอกราชกลับคืนมา แต่การเสียเอกราชทางเศรษฐกิจคนไทยจะไปขอร้องให้องค์พระมหากษัตริย์ทรงนำทัพกู้เอกราชทางเศรษฐกิจ ไม่สามารถกระทำได้ เพราะว่าประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครอง จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475

ดังนั้นผู้ที่จะนำทัพกอบกู้เศรษฐกิจก็คงต้องเป็น**รัฐบาล**ที่ไม่สามารถปฏิเสธได้ ทั้ๆที่วิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นก็เกิดจากรัฐบาลนั้นแหละเปิดประเทศให้ต่างชาติเข้ามาครอบงำเศรษฐกิจไทย จะรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม

ถ้าคนไทยไม่ยอมเสียกรุงครั้งที่ 3 คนไทยต้องร่วมใจรักและสามัคคีสามัคคีกันเข้าไว้ สร้างชุมชนเข้มแข็ง สร้างเศรษฐกิจแบบพึ่งพาคนไทยด้วยกันเอง แล้วอย่าลืมไปบีบบังคับรัฐบาลให้นำทัพสู้เศรษฐกิจด้วย

**ชุมชนจะอยู่รอดปลอดภัย
คนในชุมชนต้องมีทั้งผู้ขายและผู้ซื้อ**

เนื่องจากชาวโลกใช้เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน หรือใช้เงินในการซื้อและการขายสินค้าและบริการ เงินจึงเป็นอาวุธที่สำคัญของระบบทุนนิยม หรือเป็นอาวุธของทุนข้ามชาติ บรรษัทต่างชาติจึงนำเงินเข้าไปลงทุนในต่างประเทศเพื่อทำกำไร ประเทศไทยต้องพบกับทุนข้ามชาติที่เป็นภัยและไม่เป็นภัย

บริษัทลงทุนจากต่างชาติที่ไม่เป็นภัยต่อประเทศไทย ได้แก่ บริษัทที่ไม่มาทำธุรกรรมแข่งขันกับคนไทย แต่ถ้าเป็นบริษัทที่เข้ามาทำธุรกรรมแข่งขันกับคนไทย เช่น ร้านค้าปลีกข้ามชาติ ถือว่าเป็นภัยอย่างใหญ่หลวง เพราะทำให้เศรษฐกิจของชุมชนมีปัญหา ชุมชนที่เข้มแข็งที่จะอยู่รอด ปลอดภัยทางเศรษฐกิจ ชุมชนนั้นจะต้องมีทั้งผู้ขาย และผู้ซื้อ เงินจึงหมุนเวียนอยู่ในชุมชน ไม่ออกนอกชุมชน ถ้าขายชุมชนเป็นประเทศ ถ้าคนไทยซื้อของร้านค้าของคนไทย เจ้าของร้านค้าที่อยู่แบบครอบครัวมีพ่อ แม่ พี่ น้อง พ่อ แม่ พี่ และน้อง ก็ใช้เงินจากการขายสินค้าได้ ไปซื้อของอย่างอื่น ที่จำเป็น เช่น พ่อกับแม่ไปซื้อ ผัก ปลา เนื้อ มาทำอาหารเจ้าของร้านค้า ผัก ปลา เนื้อ ได้เงินไป ก็นำเงินไปซื้อสินค้าที่จำเป็นอย่างอื่น หมุนเวียนไปไม่รู้จบ ส่วนพี่ และน้องเป็นนักเรียน ก็นำเงินที่พ่อแม่ให้ไปซื้อสมุด ปากกา ขนมที่จำเป็น เจ้าของร้านค้าสมุดปากกา ขนมเมื่อได้เงินก็นำไปซื้อของที่จำเป็นอื่นๆต่อไป ไม่มีสิ้นสุด จึงเห็นได้ว่า คนจำนวนมาก เป็นทั้งผู้ขาย และผู้ซื้อ เงินจึงไหลเวียนอยู่ในชุมชน หรืออยู่ในประเทศ เศรษฐกิจชุมชนหรือเศรษฐกิจประเทศจะไม่เกิดปัญหา แต่การที่คนไทยจำนวนมากนำเงินไปซื้อของร้านค้าปลีกข้ามชาติ ถ้าที่ร้านค้าปลีกข้ามชาติได้จะถูกโอนไปยังต่างประเทศ ไม่ไหลกลับมาหมุนเวียนในประเทศไทยอีก

เมื่อประเทศเกิดปัญหา

คนไทยและรัฐบาลไทยก็ยังมองไม่เห็นปัญหา

ทุกวันนี้ เรามักจะได้ยินชาวร้านค้าพูดและบ่นกันว่า คนหายไปไหนหมด ร้านค้าขายสินค้าไม่ได้ โรงงานผลิตสินค้าแล้วขายไม่ออก นักท่องเที่ยวเข้าพักโรงแรมน้อยลง สินค้าเกษตรราคาตกต่ำ มหาวิทยาลัยมีนักศึกษาจำนวนลดลง ที่กล่าวมานี้เพียงตัวอย่างเท่านั้น ประเทศไทยยังมีปัญหา อีกมากมายก่ายกอง ปัญหาใหญ่ๆ คือปัญหาเศรษฐกิจคือขาดเงินไหลเวียน

ในความคิดของผู้เขียน เชื่อว่า ปัญหาเศรษฐกิจมีสาเหตุใหญ่อยู่ 2 ประการ คือ

1. คนไทยมีหนี้สินต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น จะขอเปรียบเทียบให้เห็นข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ในปี พ.ศ. 2543 เป็นปีสุดท้ายของรัฐบาลที่มีนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี คนไทยมีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน 68,000 บาท เมื่อ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรี ในปี พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2549 หนี้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 120,000 บาท (โดยประมาณ) เศรษฐกิจที่วุ่นวายเติบโตในสมัยทักษิณ เป็นการเติบโตบนกองหนี้ของครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น การสร้างหนี้ หมายถึงการนำเงินในอนาคตมาใช้ล่วงหน้า เมื่อสร้างหนี้ก็ต้องใช้หนี้ ปัจจุบันคือช่วงเวลาที่กำลังใช้หนี้สิน ครอบครัวใดที่สร้างหนี้เมื่อมีรายได้ เช่น ได้รับเงินมา ก็ต้องใช้หนี้ก่อน จึงเหลือเงินสดในมือที่จับจ่ายน้อยลง คนซื้อขาดกำลังซื้อ ร้านค้าจึงขายของได้น้อย พ่อแม่ขาดเงินส่งลูกเรียน

2. ร้านค้าปลีกต่างชาติดูดเงินออกนอกประเทศ เงินในประเทศก็ลดน้อยลง จึงกระทบต่อเศรษฐกิจ ยกตัวอย่างให้เห็นเป็นรูปธรรม สมมติว่า ในชุมชนหนึ่งมีลำคลองไหลผ่านหมู่บ้าน ชาวบ้านทุกคนก็ได้ใช้น้ำในลำคลองอย่างทั่วถ้วน เป็นปกติสุขอยู่มาช้านาน อยู่ดีๆ เกิดมีนายทุนไปซื้อที่เหนือลำคลอง เพื่อทำสนามกอล์ฟ แล้วเปลี่ยนการไหลของน้ำในลำธารเข้าไปกักเก็บในที่ของสนามกอล์ฟ ชาวบ้านที่เคยใช้น้ำเป็นปกติจึงเกิดการขาดแคลนน้ำขึ้นมาทันที ครั้นชาวบ้านไปร้องทุกข์กับผู้แทน ผู้แทนก็เฉยเพราะมีผลประโยชน์อยู่ด้วย

เป็นที่น่าสังเกตว่ารัฐบาลที่ผ่านมา โดยเฉพาะรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร สร้างหนี้สินให้กับครัวเรือน และยังเปิดประเทศให้ร้านค้าปลีกต่างชาติเข้ามาทำร้านค้าปลีกของคนไทย เราจึงเห็นชาวร้านค้าโชห่วยออกมาต่อต้าน TESCO Lotus, Big C อยู่เป็นประจำ มีให้เห็นอยู่บ่อยๆ

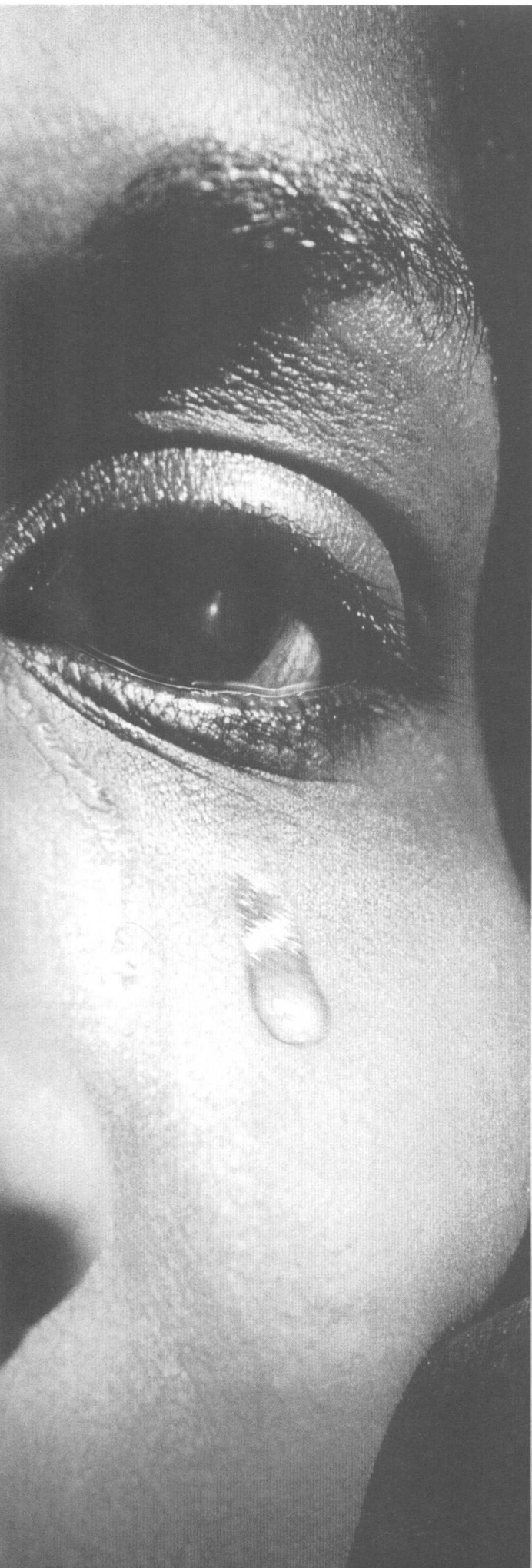
บทสรุป

เซอร์วินสตัน เชอร์ชิล อดีตนายกรัฐมนตรีอังกฤษ ผู้นำที่ทำให้อังกฤษชนะสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้กล่าวว่า **“ชนชาติใดที่ไม่มีอดีต ชนชาตินั้นไม่มีอนาคต”**

ประเทศไทยมีอดีตที่ยาวนานประมาณ 800 ปี เรามีอดีตที่สดแสดจะเจ็บปวดที่ต้องเสีย กรุงศรีอยุธยาครั้งแรก การเสียกรุงครั้งนั้นไม่ใช่คนไทยรบไม่เก่ง สู้พม่าไม่ได้ แต่เราเสียกรุงเพราะคนไทยที่เป็นไส้ศึกเปิดประตูเมืองให้พม่า ใครที่ได้ชมภาพยนตร์เรื่อง ตำนานสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ก็คงโกรธออกญาจักรีที่เห็นแก่ลาภสักการะเฉพาะตนจึงเปิดประตูเมืองให้พม่าเข้าตี กรุงศรีอยุธยาจนแตกพ่าย คนไทยต้องตกเป็นทาสพม่าอยู่ยาวนาน 15 ปี ในที่สุดเราก็ได้สมเด็จพระนเรศวรมหาราชนำทัพกอบกู้กรุงศรีอยุธยาลับคืนมาได้

การเสียกรุงครั้งที่ 2 เกิดจากความอ่อนแอของกษัตริย์ที่ทรงพระนามว่า พระเจ้าเอกทัศ เมื่อกษัตริย์อ่อนแอ กองทัพก็อ่อนแอตามไปด้วย กองทัพเสียขวัญ จึงพ่ายแพ้ในการรบ เราก็ได้สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงกอบกู้เอกราชของชาติไทยกลับคืนมา

การสู้รบในอดีต เป็นการสู้รบกันด้วยกำลังอาวุธ กำลังทหาร เพราะข้าศึกที่เข้ามารุกรานถือเป็นภัยร้ายแรง ข้าศึกมาล่าเมืองขึ้น แต่ในปัจจุบันการล่าเมืองขึ้นโดยใช้กำลังคนและกำลังอาวุธหมดยุคสมัยแล้ว ปัจจุบันเขาล่าหาอาณานิคมทางเศรษฐกิจ ต่างชาติจะมายึดครองเศรษฐกิจไทย ถ้าต่างชาติที่ถืออาวุธเข้ามา เราก็ต่อต้าน แต่ถ้าต่างชาติที่ถือเงิน ถือหุ้น เข้ามาลงทุน เราก็ยินดีต้อนรับ นำเงินเข้ามาซื้อหุ้น เราก็ตีใจ หุ่นโตวันโตคืน ใครที่คิดอย่างนี้ถือว่ามองแบบสุดโต่ง มองเพียงด้านเดียว ไม่มองหลายด้าน หลายมุมมอง ถ้าลองคิดอีกด้านหนึ่งว่า เขามาลงทุนเพื่อหวังผลกำไร แล้วกำไรเขาได้มาจากไหน? คำตอบก็คือได้มาจากคนไทยนั่นเอง

ถ้าทุนที่เข้ามาลงทุน ไม่มาทำการค้าขายแข่งกับคนไทย คนไทยก็ไม่ควรต่อต้าน เช่น นำทุนเข้ามาประกอบรถยนต์ ซึ่งคนไทยก็ผลิตเองไม่ได้ แต่การให้ทุนต่างชาติเข้ามาเปิดร้านค้าปลีกต่างชาติ ขยายแข่งขันกับคนไทย คนไทยสู้ไม่ได้ ก็ต้องปิดกิจการ การให้ต่างชาติเข้าครอบงำธนาคารก็เป็นภัยอย่างหนึ่ง เพราะธนาคารถือเป็นเส้นเลือดใหญ่ทางเศรษฐกิจ เนื่องจากใครที่ไม่มีทุนหรือขาดเงินก็ไปกู้เงินธนาคาร แต่เมื่อธนาคารใหญ่ๆ ต่างชาติเป็นผู้ควบคุมดูแล เขาจะอนุมัติหรือไม่อนุมัติก็ได้ ธนาคารที่มีต่างชาติ ถือหุ้นใหญ่ จึงมีข้อมูลด้านเศรษฐกิจของไทยอยู่ในมือ ถือเป็นการได้เปรียบ

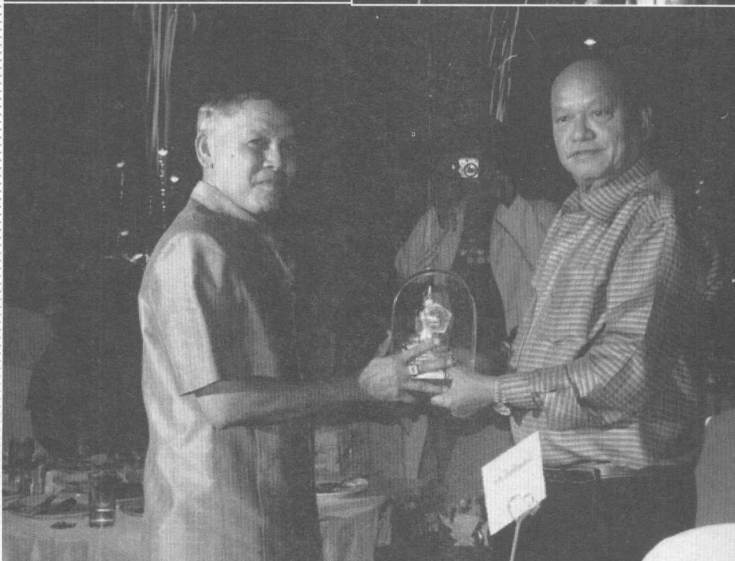
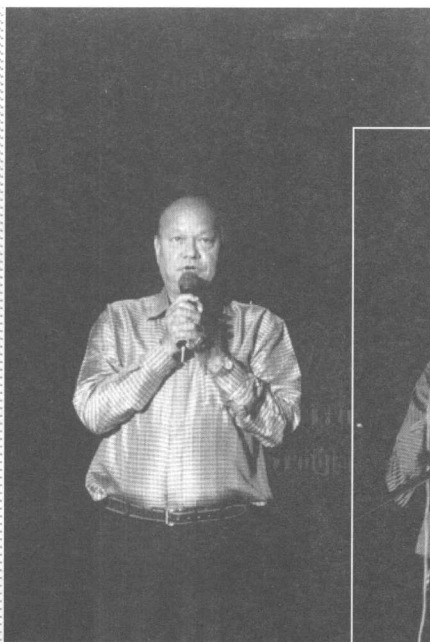
การที่เศรษฐกิจของไทยอยู่ในมือของชาวต่างชาติ ถือว่าเป็นมหันตภัยอย่างยิ่ง ถ้าไม่รีบแก้ไขคนไทยก็ตกอยู่ในความประมาท ใครที่มีส่วนทำให้เศรษฐกิจไทยอยู่ในมือต่างชาติ ถือว่าเป็นการเปิดประตูเมืองให้ต่างชาติยึดครองเศรษฐกิจไทย สมควรจะถูกตราหน้าว่าเป็นออกญาจักรี

ภัยที่คนไทยไม่รู้ตัวถือว่า เป็นภัยที่อันตรายกว่าภัยที่รู้ตัว เพราะว่า ถ้ารู้ตัว เราก็ต่อสู้ เพราะเราเห็นตัว จะแพ้หรือชนะก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ภัยที่ไม่รู้ตัว เราก็ดูเฉย เพราะไม่รู้ ความไม่รู้ หรือที่เรียกว่า**อวิชชา** จะสร้างปัญหาตลอดชีวิต คนที่ไม่รู้จะไปสู้อะไรกับคนที่รู้ คนที่รู้ว่าไฟมันร้อน จึงไม่เอามือเข้าไปแหย่ไฟ แต่คนที่ไม่รู้ เช่น เด็กๆ ที่เอามือไปแหย่ไฟ เพราะความไม่รู้ ก็ต้องรู้สึkpวดแสบ ปวดร้อน เพราะความร้อนของไฟ คนไทยส่วนใหญ่เป็นคนที่ไม่รู้ เช่น **ไม่รู้เขา ไม่รู้เรา** เขาก็คือต่างชาติ เราก็คือคนไทย ต่างชาติกำลังยึดครองเศรษฐกิจไทย แต่คนไทยส่วนใหญ่กลับไม่รู้ตัว ที่สำคัญที่สุดคือ**รัฐบาล**ที่มีหน้าที่บริหารประเทศรู้ตัวหรือไม่ว่าประเทศชาติกำลังตกอยู่ในภยันตราย รัฐบาลพร้อมหรือยังที่จะช่วยป้องกันภัยที่คุกคามชนชาติไทย ถ้าคนไทยต้องตกเป็นทาสทางเศรษฐกิจแก่ชาวต่างชาติแล้ว

“เราจะร้องเพลงชาติไทยให้ใครฟัง”

๗ ย้อนรอย

เชิดชูเกียรติ
บุษราคัมมณี

อำนวยการ
2550

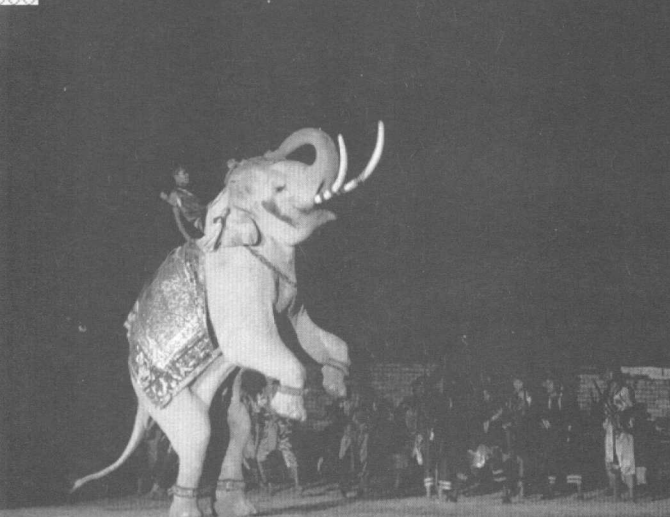

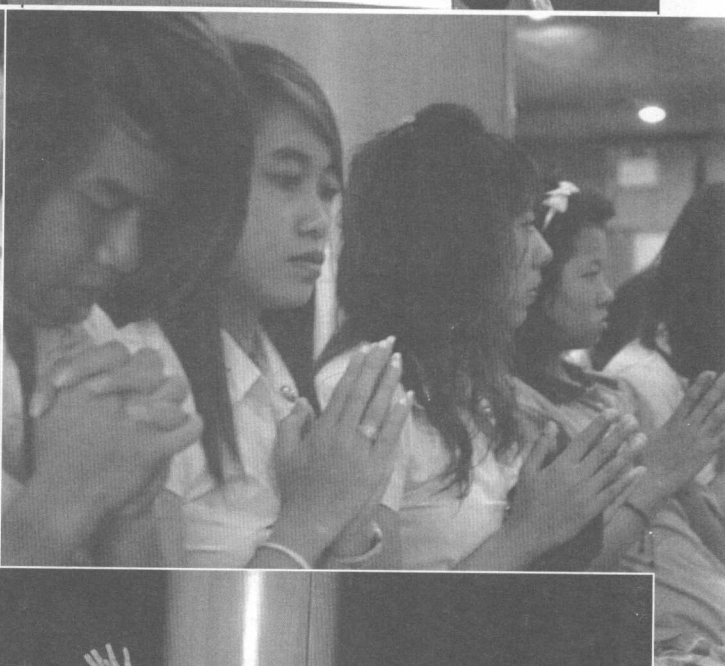
เสวนาผู้นำชุมชน

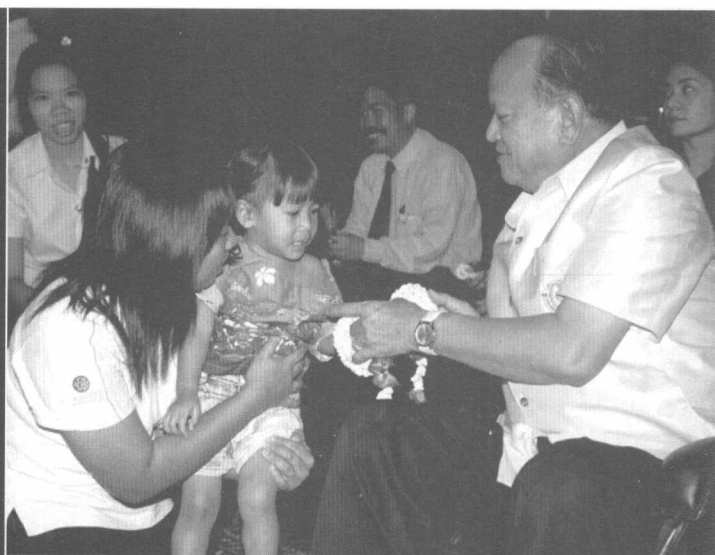
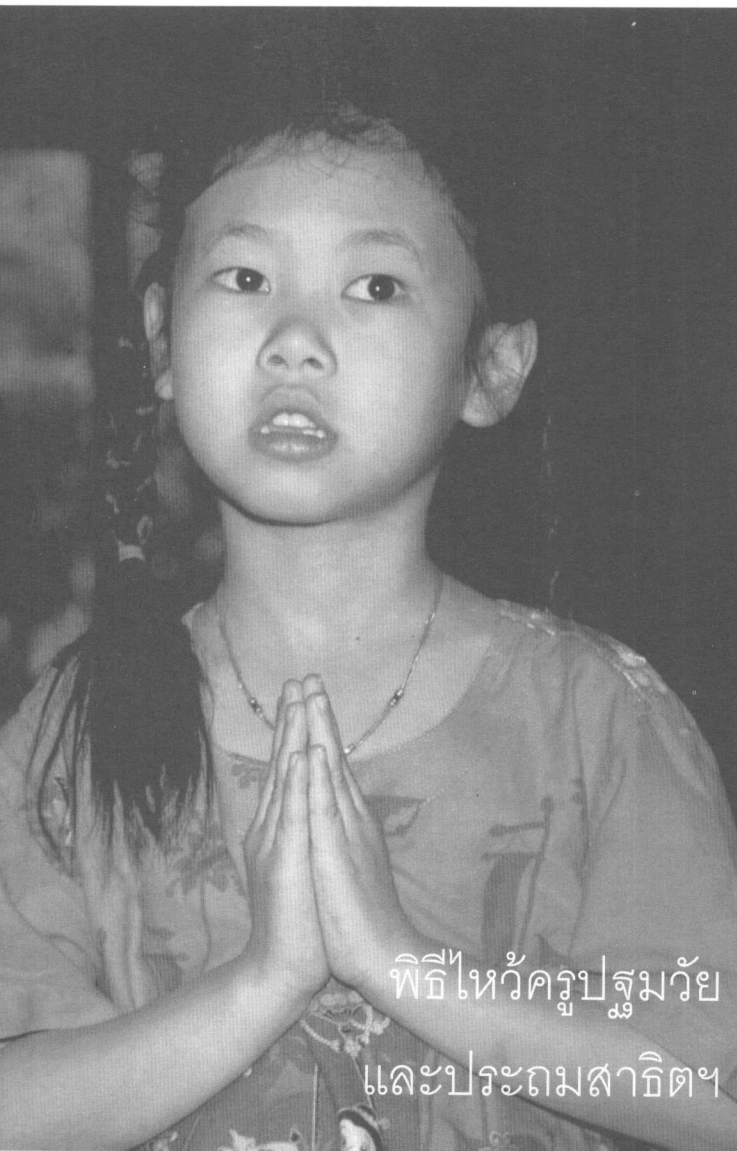

อยุธยา มรดกโลก 2549

พิธีไหว้ครู มัธยมสาธิต และนักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

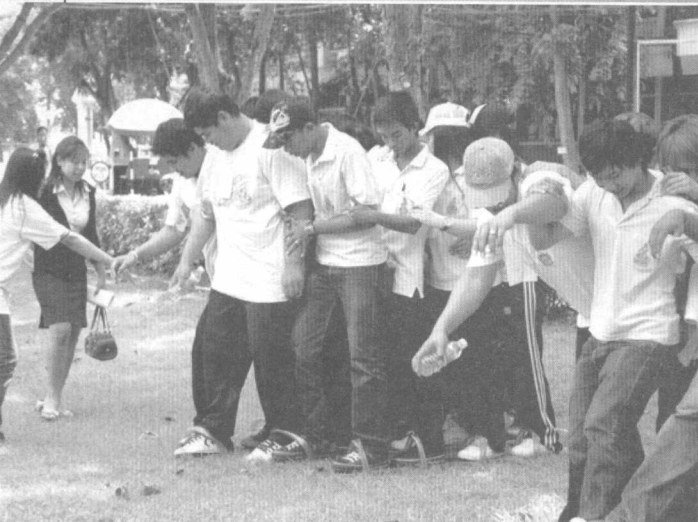

วันแม่แห่งชาติ

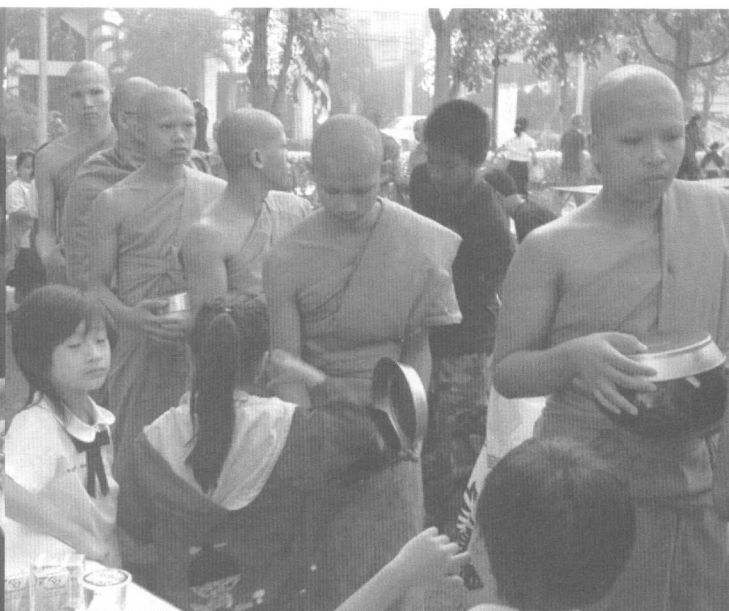

ค่ายคุณธรรม-นำชีวิต

ทำบุญปีใหม่และทำบุญวัดบรมพุทธาราม

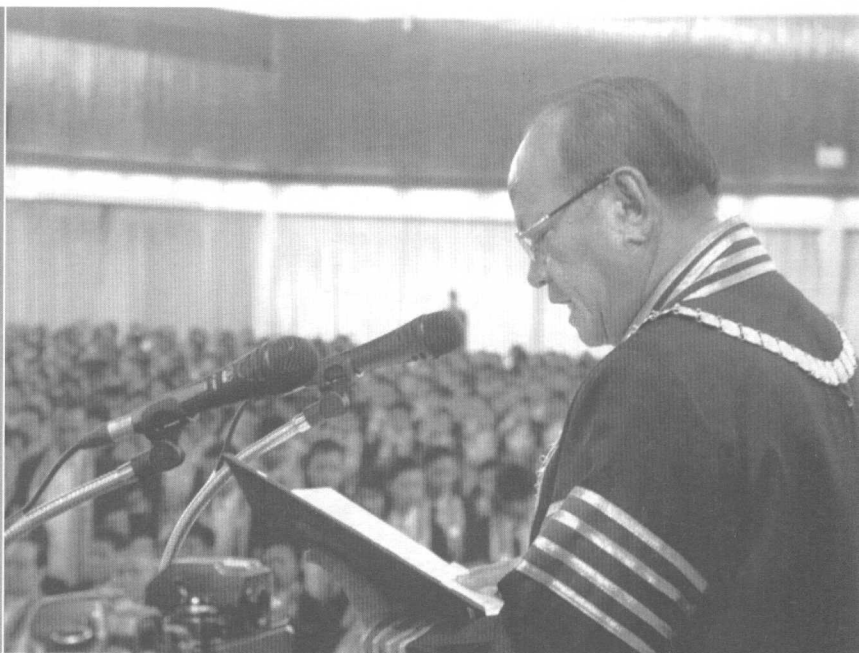

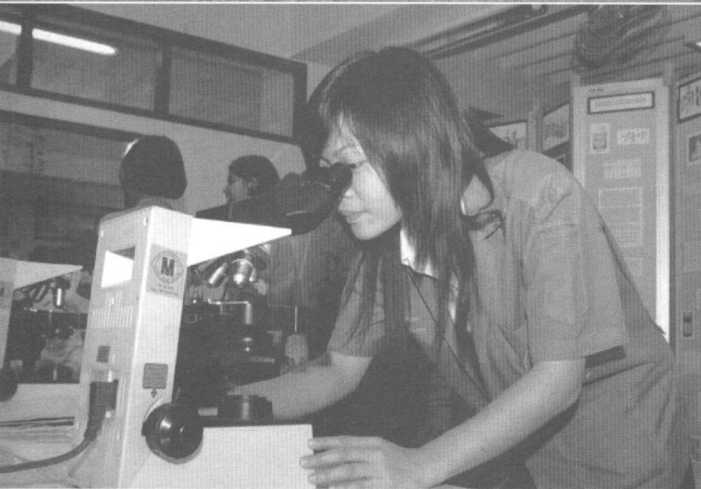
เฟรชชี 2550

รับพระราชทานปริญญาบัตร
ณ สวนอัมพร

งานสัปดาห์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ 2549

สัมมนา 360 ปีสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

สัมมนาความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น

